

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN
Szerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Koalíciós vagy párt-lelkiismeret.

Írta: Mezei Ernő.

Idején van, hogy véget vessünk egy furcsa szójárásnak, melyről nehéz volna megállapítani, hogyan keletkezett, de immár a visszás parlamenti helyzetnek egyik legjellemzőbb képletévé vált. Ennek a szójárásnak speciálisan a függetlenségi párt tagjai számára készült vésete azt mondja: a mi mandátumunk, a mi választóink megbízatása nem a függetlenségi programnak szól, hanem a koalíciós programnak. Ebből azt hoznák le, hogy az ilyen új keletű függetlenségi képviselőségnek erkölcsi és politikai kötelezettsége a koalíciós viszonyban gyökerezik. Éppen az imént a nyári szünet szétosztó képviselőház utolsó folyosói fölpezdüléseinek leírásaiból bőven olvashattuk, hogyan hozták a függetlenségi párt elismert viczinális bölcsői ezt a tételt újra közforgalomba és torkolták le vele azokat, kik egy bizonyos esetben a függetlenségi választók irányában vállalt kötelezettségeikre hivatkoztak. Mégse hisszük, hogy ennek az új alkotmányos kinyilat-

koztatásnak kőtablája varázslatosan meg-ejthetné a közgondolkozást.

Mert ez a tétel a koalíciós programról, mint a választói ösakarát nyilvánulásáról egyszerű nonsens. Olyas dolog, amit soha sehol az alkotmányos parlamentarizmus gazdagon termő világa idáig nem ismert. Mintha a legélesebb hegyben végződő gulát éppen csúcspontjára fordítva akarnák biztosan a földre állítani.

Különböző elvű pártok koalíciós egyesülése a modern parlamentarizmusnak igen gyakori és igen természetes jelensége. Értjük persze az olyan igazi koalíciókat, melyek határozott alkalomból, körülhatárolt aktuális célra és a pártok alapjelleget érintése nélkül jönnek létre. És nem szállunk perbe azokkal sem, akik a mai magyar koalíciót a politikai okszerűség alakulásának, az adott helyzetből folyó szükségnek tekintik. De legyen többé vagy kevésbé igazolt, az ilyes koalíciós alakulást és koalíciós programot mindig csak a kész parlamenti tényezők és mindig csak parlamenti cselekvések körén belül hozzák létre. A választótömegek nagy ösztönei teremtik meg a különböző politikai irányzatokat; a társadalmi rétegek általános érdekei és vágyai jelölik meg az egyes pártok elvi vonalait, lényeges megkülönböztetéseit. De hogy az eivék megvalósítása esetéről esetre milyen taktikával és cselekvéssel jár, a körülmények javallása szerint mi-

lyen parlamenti és kormányzati kombinációt kell az elvi irányzat szempontjából ajánlatosnak tartani: ezt már a nép kebeléből támadt parlamenti pártoknak kizárólag saját felelősségükre és saját kezdésükre kell átvenniük. Mert a politika igenis az exigenciák tudománya — az államférfiaknak. Nagyon igaz. De vajjon nem a közélet teljes elsilányítása lenne-e belőle, ha ezt a bonyolult mesterséget a közakarát ősi forrására, az állandó pártirányzatokat szervező néplélekre akarnák áthárítani? Ezért van is az, hogy a parlamentarizmus rendszere mindenütt kiküszöbölte a speciális képviselői utasításokat.

Éppen mostanában a nyugati országokból egész sor tanulságos példa áll előttünk a koalícionális összetételekre nézve. Angliában a munkáspártiak is benső kormányzati szövetségben vannak a liberális többséggel, de nagyot néznének, ha azt mondanák nekik, hogy csak a közös többségi program képviselésére vannak jogosítva. Azok a francia szociálisták, kik ma a többségi bloc-hoz tartoznak, sem értenék meg az olyas szót, hogy nekik csak a „bloc“ közös alapján szabad állaniok. A koalíciók politikai észszerűségéből folyik az is, hogy ilyen koalíciós viszonyt máról holnapra föl lehet bontani, mátol holnapra föl lehet cserélni. Ezt látjuk most Olaszországban, hol a centrum a radikális baloldallal lépett koalícióba, holott a múlt

A czirkuszból.

Bohóc.

Kötéltánczozó.

(Utányomás tilos.)

A bohóc.

Ma szomorú az arca, édesem.
Figyeljen rám, majd ölderdül.
Ha úgy akarja, száz bukfczvet hányok,
Avagy fejemnek tetejére állok
S egy garasába se kerül.

Miért busulna? Multság az élet.
Ha meghallgat, egy kis mesét mesélek:
Olyan vidám e mese, hogy nyomán
Elszéd a gond, bánat szaporán.
S kaczagógörscöt kap majd, vagy pedig
Csuda-rózsáskedve kerekedik
És brudert inna örömet velem.
Olyan igaz, mint — Jancsi a nevem!

A kötéltánczosnő:

Mire való a sok tires beszéd?
Más megfizetné? Jól van. Meglehet.
Engem untat ma, s bosszant egyaránt.

A bohóc.

Vasutas-nyelven szólva: „Füty!.. Me-het!“
...De nem addig a' szép kisasszonyom.
Kollégám volna tán, avagy mi más?
S mint ilyentől, pénzt el nem fogadok.
De eddigelé az se volt szokás

Kartársak közt, hogy a tiszteletet
Elutasítsák sértőn, hidegen.
Nem ám, szép hölgy, ez oly szent, mint ahogy
Paprika Jancsi a nevem!

A kötéltánczosnő:

Ugy látom, maga jókedvében van!

A bohóc:

Nem a', csak másnak a rosszkedve fáj.
Azután meg hát, szörnyen izgató
Bukfczvelni, amikor — nem muszáj! ...
De hallgassa hát a történetet:

Egyszer, valaha, régen,
Akárcsak a mesében,
Élt egy ur. Hajh, nagy ur lehetett!
Sok-sok lakája, sok-sok szolgája
Járt a nyomában, ügyelt reája;
Parancsát lesve, kedvét keresve.
Vig volt a napja s az éjszakája.
A palotája kincsekkel telve,
Boros hordója mind csapraverve.
Az ajtó nyitva, a kapu tárva,
Örökös czéczó, örökös lárma.

Bum, csinadratta! Meg nem tagadta,
Meg nem tagadta a pénzt, a szót.
Bum, csinadratta! Szivesen adta,
Örömet adta, amiye volt!

Elszállt a hira a derék urnak
Kilencz határon.

Jövének hozzá lármás vendégek
Hintón, batáron.
Ezeregyének tarka varázsa
Borult lakára, szikrázó fénynyel
Száz szilaj lány fult lihegő tánczba
Száz leventével.
És egy a száz közül... tavasznak álma,
Tavasznak szépe:
Rózsaszín-pelyhü almavirágnál
Frissebb a képe,
Bokáigérő, lobogó haja mindenik szála;
Hanyatló napnak lagymatag, puha, vörös sugára
És a szemei feketék, mélyek:
Nagy gyönyörök két temető-árka.
Selymes nyakáról nem is beszéllek.
S ölelő karját hogyha kitarja
Ördögös hévvel, pihegve, vágyva:
A hatalmas ur ellankadt ebként loholt utána
S meleg csókjáért, meleg szaváért,
Mámoros szeme lágy sugaráért
Kertjének minden ékét letépte,
S teli marékka szórta élébe.
Bársonyát, selymét, aranyát, gyöngyöt
Ősi sirboltja drága göröngyét,
Kerek pusztáit, sok házát, telkét,
S mikor már nem volt semmi egyebe,
Odaadta a lelkét...

Bum, csinadratta! Hogy odaadta,
Biz odaadta nagy-badarul!

Lapunk mai száma 44 oldal,

évben még a jobboldallal együtt alkotott kormányt. Az elvi szempont, valamely közvetlenül elérhető eredmény érdeke épp úgy igazolhatja az egyiket, mint a másikat és a választókat minden ilyen esettel szemben csak az utólagos elvi bírálat szerepe, az elért eredmények konstataciója és megbecsülése illeti meg. És egyre megy e tekintetben, hogy a koalíciós szövetség már a választások idejében is működött-e vagy csak később tömörült-e össze.

Vagy nem teljesen ily föltevés alapján járt-e el a mostani koalíció is, a mikor a január 26-iki választásokban többségre jutva, csak utólagosan, a választóktól függetlenül alkotta meg az új koalícionális programját a magyar vezényszó és a gazdasági önállóság követelésével? Borzasztó eszmezavar jelensége, ha most úgy adják elő a pártok viszonyát a nemzethez, hogy a nagy választóközönség írta elő nekik a koalíciós és paktumos program-alapokat. Hiszen néhány kiváltságolt félistenen kívül ki is ismeri ki magát a paktumos minisztériumokban? Tessék erről majd csak utólag a választóknak számot adni.

Szinte megdöbbenve kell kérdeznünk, micsoda izzapos mélységből buzog elő ez a zavarosan forrongó forrás, az eszméknek és elveknek ez az alakatlan összehabarása, mely a függetlenségi pártok széles területeit előnti. Aki azt hirdeti, hogy a koalíciós viszony és program egyenest a nemzeti akarat kinyilatkoztatása és mint ilyen van a pártok közös létalapjául rendelve: már ezzel meg is tagadja a koalíció igazságát, mert az így értelmezett viszony a teljes fúzió kötelezettségét is foglalná magában. Az ilyen gondolkodásnak természetéből folyik, hogy halálra kell sorvasztani az eredeti pártontudatot, száműzni a függetlenségi lelkiismeretet, megölnie a függetlenségi tradíciókat. Nem nevezetes jelenség-e az is, hogy ez a

mai függetlenségi többség, amelyben bizony nem csekély hajlandóság mutatkozik a szuverén önteltségre, sőt a valódi népszellem lekicsinylésére is, éppen itt oly könnyen akarná a parlamenti hatalom dicső terhét az eredeti nemzeti akarral megosztani? Vajjon a nemzeti akaratnak már olyan-e a gyakorlata, mint a sivatagjáró tevének, amelyet annál jobban tud az arab megülni, mintől több terhet rak reája?

Nem mondjuk azt, hogy a függetlenségi lelkiismeretnek, akár az érzékenyebbnek is, immár nem lehet a koalíció közös útján megmaradnia. Ám a nemzethez való viszonyukban a pártok csak a régi pártköteleességek moráljára támaszkodhatnak és függetlenségi politikusként a nemzeti akarat színe előtt csak a függetlenségi lelkiismeretre lehet hivatkozni.

Ez a legfőbb belső bíró is, akinek helyébe nem lehet valami külön gyártott koalíciós lelkiismeretet tenni. Mert a koalíciós politikának, mint a mai helyzet uralkodó szükségének is csak az lehet a mértéke minden függetlenségi hazafira nézve, hogy mennyiben szolgálja a nagy nemzeti törekvést, mennyivel viszi közelebb a függetlenségi párt örök czélját. A függetlenségi politika az a havasokból leszakadó folyó, mely éppen ezekben a napokban széles tón ömlik keresztül. De nem szabad ott megrekednie, hogy dögletes pocsolját teremtsen maga körül és a magával hozott életet is elpusztítsa. Át kell haladnia rajta úgy, hogy a tavat is fölfrissítve, maga még erősebb sodrással ömöljék ki belőle és folyton gazdagodva törjön a nemzeti misszió nagy tengere felé.

Budapest, július 13.

Dalmácia visszacsatolása. A képviselőház dr. Havas Rezsőnek Dalmácia visszacsatolása iránti kérvényét és az azt támogató törvényhatósági feliratokat tudvalevően pártolással adta ki a kor-

mánynak. A törvényhatóságoktól azonban még folyton érkeznek a képviselőházhoz feliratok, amelyek a kérvény mellett foglalnak állást. Eddig a kérvény mellett a következő törvényhatóságok foglaltak állást: Udvarhely, Hajdu, Zala, Szatmár, Nyitra, Nógrád, Csanád, Trencsén, Vas, Esztergom, Sopron, Zólyom és Békés vármegyék, továbbá Kecskemét, Győr és Nagykőrös városok.

Beszámoló. Késmárkról jelentik: *Burgyán* Aladár Késmárk város országgyűlési képviselője e hó 21-én beszámoló beszédet tart Késmárkon. *Burgyánt* több képviselő elkíséri beszámolójára.

A hármasszövetség.

Budapest, július 13.

A hármasszövetség okiratában van egy pont, mely úgy szól, hogy ha a szövetséget egy évvel lejártá előtt — 1907. június hó végéig — föl nem mondják, a szövetséget további hat esztendőre megkötöttnek tekintik. Junius elmúlt, a szerződő felek nem mukkantak és így a *Triplíce* ismét biztosítva van hat esztendőre — papiroson. Római telegramm jelenti ezt az örömhirt és még hozzáfűzi az összedást nem szeretők kedvéért, hogy „eszerint a hármasszövetség szerződése 1914 júniusig érvényes“.

Európában nem fog ez a hír tulságos nagy feltűnést kelteni. A hármasszövetség rég megszűnt az lenni, aminek születésekor kontempláltak. Az európai egyensúlyt gondolták begöngyölhetőnek a felek szerződésükbe. Hogy mennyi ideig szolgálta ezt a czélt, vagy szolgálta-e egyáltalában: utólag erről beszélni nem lenne egyéb, mint hiábavaló szószaporítás. De ha fölitélezzük, hogy ezt a szövetséget a dolgok ereje kombinálta össze és születésekor valóban tett hasznos szolgálatokat az európai békének, ebből még nem következtethető, hogy ma is van létjogosultsága.

Mindenekelőtt a három ország, helyesebben: a három ország diplomáciájának egyesülését csak nagy jóakarattal lehet szövetségnek nevezni. Papiroson megvan ez a szövetség, de hogy a valóságban mennyi van

Bum, csinadratta! Hejh, nem tudhatta, Milyen a szív, ha nekivadul!

S egyszer . . . ez oszt a legjava!
Nem volt se bor, se pénz, se lány . . .
Eluszott — szépen mindahány
S a nagy ur ott állt egymagában,
A pusztá, dülledt palotában,
Melyet — mi türes-fagadás! —
Immáron dob kerülgetett.
Hát bizony, azt, amit vetett,
Most arathatta a szegény!
Busan kérdezgette magától:
Hová lett a sok vig legény?
S a sok leány, s a völgy, a hegy?
És az az egy! . . . és az az egy!
Aztán — szép hölgyem, most nevetet. —
Soha ilyen komédiát!
Eddig, úgy-e, azt hitte Ön,
Hogy az ilyen hős daliát
A nagy szégyen és boszuszomj
Csatába hajtja, üzi,
Hol az ellen véres fejét
Sorban kardjára tűzi.
Avagy maga dől elvakultan
A rozsdamarta, vén pengébe.
Ugye romantikus a vége;
Ha így esik? De nem, az égre!
Ön el se képzelheti, édesem;
Mily fura ez az én történetem!
. . . Az az ur mást gondolt; metészet

S míg könyves szemmel szertenézett
A nagy elolvadt mindenségen;
Már kész is volt a terve szépen.
Bucsut mondott az uraságnak,
Fittyet vetett a nagy világnak,
Fittyet a busulásnak, gondnak.
S felcsapott — vásári bolondnak!
Nagy, dicső hősök ivadéka,
Utolsó, büszke sarjadéka:
Lisztet, festéket fent magára,
És vágott furcsa képet
S félig zöld, félig kék nadrágban
Ki, a porondra lépett
És hánytá-hányta a bukfcencet,
S röhögtek rajt a népek;
Hogy puffogatja a nadrágot;
A zöldet és a kéket!
És kaczagott és fintort vágott,
És gyertyát evett, csepüt rágott
És hajlongva és nyivákolva
Feje bubjára állt ott
És tele szájjal, megcsukolva
Egyre csak kiállott:
Csinadratta bum!
Tisztelt publikum!
Tessék, kérem, besétáin!
Tiz krajczár az ára! . . . (görcsösen nevet.)

A költő táncosnő:

Ej no, a nagy kaczagásban
Köny hullt az arczára!

Alba Nevis.

Az ítélet napja.

Írta: Timár Szaniszló.

(Utánnemzés tőlös.)

A banket igen vidám hangulatban folyt le s Kálmán a legvigabbak közé tartozott. Felvillanyozta az a tudat, hogy felköszöntője mindenképen sikerült. Nem szívesen beszélt nyilvánosan s noha nagy elokvenciája volt, mégis szorongó érzés fogta el, ha minden szem feléje fordult, minden figyelem ráirányult és valami bölcs vagy elmés dolgot vártak tőle. Azonban az első néhány mondat után a szorongó érzés elmúlt; szabadon s elfogulatlanul beszélt. Nem volt tulságosan elmés, de erős és egészséges érzései tartalmat adtak beszédeinek. Mindenki szívesen hallgatta s szívesen meg is tapsolta. Amikor beszédét befejezte s a poharak éljenriadalmak közepette összecsengtek, a cigányzenekar rázendítette a tuszt, kellemes érzés fogta el s csak akkor izlett neki igazán az étel-ital.

Most is így volt azon a diszebeden, amelyet egyik barátja jubileumára rendeztek. A baráti hűség értékét hasonlította össze a női hűséggel s noha a felköszöntője nem volt hiányában a frázisoknak, mégis úgy érezte, hogy hatásos dolgokat mondott. Ez rendesen így van. Akármilyen kopott szövegeket ejtünk ki, a szónoklat hevében átjár bennünket a tudat, hogy igaz dolgokat mondottunk. S később látjuk — ha látjuk — hogy nem mondottunk sem újat, sem egészen igazat, legfőlegbb hatásosakat.

Kálmán bankett után még egy kávéházba ment néhány barátjával, azután hazaballagott. A mai munkanapnak vége volt. A délutáni

meg belőle, erről minden figyelmesebb újság-olvasó tud. A német birodalom és az osztrák-magyar monarchia még csak meg lennének valahogy — miután a monarchiának egyetlen ambíciója, hogy a német császár megelégedését kiérdemlje; de Olaszországnak Németországhoz és a monarchiához való viszonyát még csak a trónbeszédekben elkopotott „barátságos” jelzővel sem lehet illetni.

Az olasz király még nem találkozott Ferenc Józseffel; Vilmos császár volt ugyan Rómában, de magával vitte az ő híres két méter magas gárdistáit, úgy, hogy az apró termetű Viktor Emánuel komikus benyomást tett a germán óriások mellett. Ezek apró udvari kulisszámögötti beszéd tárgyak, de azért híven jellemzik a liaison hőfokát. És, hogy ezek az etikettségek nem maradnak izoláltan, bizonyosság rá Itália hadügyi és gazdasági politikája. Minden olasz sztratégának az olasz-osztrák határ megerősítésére van függesztve tekintete; az irredentista mozgalmat hivatalos olasz politikusok támogatják; a Balkánon szemben áll Olaszország a monarchiával: — ez szól Ferenc Józsefnek. Az olasz-francia entente és barátkozás teljes virágzásában van: ez szól Vilmos császárnak és ennél többet nem is kell mondani. Hogy mennyi értéke lehet az ilyen szövetségnek, nem vagyunk képesek felfogni. Még kevésbé értjük, miért hosszabbították meg — különösen a monarchia — ezt a szerződést.

Eszendőkkel ezelőtt Olaszországnak még voltak differenciái a Földközi-tengeren Franciaországgal; és a Crispi által inaugurált politika szembe állította a két latin testvért. Ma azonban semmi félreértés nincs közöttük, minden ponton megegyeztek; Olaszország természetes helye ott van a latin nemzetek között és természetes ellenfele éppen egyik szövetség-társa. Az osztrák-magyar monarchia számára sem az Olaszország többé, ami volt.

Nemzeti veszedelemtől alig lehet ma szó. De ha lehetne is, a német paizs meg nem védene bennünket tőle; mert ki tudja, vajjon Bülow nem-e úgy melengtet két vasat a tűzben, mint Bismarck cselekedte. És rajtunk,

munkaidőt elengedte magának, amihez meg volt a módja; hisz annak az osztálynak, ahová tartozott, ő volt a főnöke. Senkisémet kérte számon tőle esetleges elmaradását. Gazdag is volt. A hivatalt csak azért vállalta, hogy legyen valami. Uri felfogását sértette volna az a gondolat, hogy őt előkelő semmittevőnek mondják. A hivatal tehát számára csak passziót jelentett, a munka pedig élvezetet. Tehát ebben a tekintetben sok százezer ember közt az egy kiválasztott volt.

Odahaza csak igen rövid ideig időzött, mert nemsokára dult ábrázattal rohant be egyik barátjához.

— Mibaj, Kálmán? — kérdezte az, mikor a jövevény feldúlt arcát látta — hisz az imént a banketten még ragyogó jókedved volt. Kálmán megtörve, fáradtan ült egy székre s a barátja által felajánlott szivart elutasította.

— A feleségem . . . rebegte. Többet nem tudott az indulatrohamban mondani.

— Mi van vele? Csak nem beteg.

— Ha pusztán betegségről volna szó. Betegségből ki lehet gyógyulni, barátom. De . . . képzeld . . . Ah, ki sem tudom mondani.

— Csak szólj bátran. Tudod, hogy barátod vagyok.

— Egyelőre tartsd titokban — szólt esdve Kálmán — hátha a nagy botrányt el lehet még kerülni.

— Hát botrányról van szó?

— Arról. Az asszony elhagyott. A vendéglátó konsternálva volt.

— Elhagyott?

— Igen. Mire hazamentem a bankettől,

magyarokon, különösképen nyűg ez a szövetség. Az egyetlen Germánia az, amelynek hasznára van. A francia diplomácia annyira elszakgatta mellőle a támasztékokat, hogy ma teljességgel egyedül áll — a monarchiát nem számítva. A francia - orosz szövetség, a francia - angol entente, a francia-spanyol - angol megegyezés, a francia-olasz barátság, a skandináv-államoknak a latin érdekszférába való bevonása: hatalmas, jól megkonstruált gyűrű, mely szorosan fogja körül az imperátor birodalmát. Az ő részéről természetes tehát, hogy meghosszabbította a kontraktust. Még Olaszország magatartása is érthető; elvégre neki nem árthat a Triplica, ha apró viszonyait szabadon engedik lebonyolítani. De hogy az osztrák-magyar monarchia képviselőjének neve mit keres a szerződés alatt? azt nem tudjuk. Nem látjuk, melyik érdek követeli a szövetség főtartását — érdek alatt természetesen néperdeket gondolunk.

S épen ezért nem örülünk a meghosszabbítás hírének. A bécsi diplomácia, ugyilátszik, folytatni kívánja a nemzetek érdekeit figyelembe nem vevő könnyelmű politikáját.

A kiegyezési tárgyalások.

— Meg van a megegyezés. —

Budapest, július 13.

A kiegyezés nagyszerű munkája tehát készen van. A tárgyalásokat befejezték és a miniszterek már el is hagyták az osztrák császárvárost, ahol egész héten keresztül alkudoztak osztrák kollégáikkal. A tegnapi kormánynyilatkozat értelmében még a vasúti kérdésekben is megcsinálták a kompromisszumos elvi megegyezést, amelynek alapján aztán a részletes számításokat fogják eszközölni úgy, hogy a számla kifizetésénél mindent azt osztrák vágjon zsebre.

Félhivatalos kommunikéban is tudomására adják az országnak, hogy megvitatták a kiegyezés minden tárgyát és az eddig függőben tartott kérdésekben is megállapodásokra jutot-

már nem volt otthon. Asztalán egy levél volt, amelyben tudtomra adja, hogy nem tud velem tovább élni s örökre eltávozik. Itt a levél. Néhány sor az egész.

Barátja figyelmesen olvasta a levelet. Azután visszaadta neki.

— Ez bizony szomo rudolog, Kálmán, különösen ha szeretted a feleségedet.

— Szerettem és most is szeretem.

— Talán nagyon rideg és szigorú voltál hozzá. A szerelemmel ez nem egyezik meg ugyan, de azért sok szerelmes férj azt hiszi, hogy szigorúságot, hogy ne mondjam, fegyelmet kell gyakorolnia az asszony fölött. S éppen ez szokta megölni az asszonyi lelkekben a szerelmet.

— Nem voltam rideg; nem voltam szigorú.

— Talán nagyon is mohó voltál a szerelemben. Ez is az ellenkező reakciót szokta kiváltani a finom női lelkekben.

— Ezzel sem vádolhatom magam.

— Talán elhanvagoltad. Szerelmes férjek gyakran azt hiszik, hogy éppen elegendő, ha hűségesen szeretik a feleségeiket. Pedig a nők a szerelem színterét is látni óhajtják. Enélkül a leghűségesebb szerelem is üresnek, tartalmatlanul látszik.

— Nem, nem. Mindezeket a szerelmet megölő okokat hiába keresném magamban. Én figyelmes, nyájas, vidám s engedékeny férj voltam mindig. És sohasem vettem észre, hogy a feleségem idegenkedik tőlem.

— Akkor, barátom, az én tapasztalataim téged, jó fiú, kevés reménnyel kecsegtetnek. Ha a te modorod, eljárásod és magatartásod nem ölte meg a nő szívében a szerelmet, úgy

tak. Most már az új szövegezésre kerül a sor, amely a legközelebbi, szeptemberre tervezett tárgyalásnak lesz a feladata. Addig azonban a két miniszterelnök a még elintézetlen kérdéseket megfogja oldani. Részletkérdésekről van szó, amelyek tulajdonképpen a szakelődők munkái és a két miniszterelnök csupán arra szorítkozik, hogy ennél a munkánál az elvi megállapodások szemmel tartását figyelje. A két miniszterelnöknek első ilyen találkozása már a jövő hétre van tervezve, amikor báró Beck osztrák miniszterelnök Budapestre érkezik.

Nagyon nevezetes a kiadott kommunikének az a mondata, amely hangsúlyozza, hogy a tárgyalások résztvevői titoktartást fogadtak és nem hoznak nyilvánosságra semmit, amíg a munkálatokat véglegesen el nem készítik. Nagyon nevezetes ennek a hangsúlyozása, mert éppen a függetlenségi párt volt az, amely a tavaszi tárgyalások alatt igen zugolódott amiatt, hogy a kiegyezés állásáról csak bécsi forrásból lehetett híreket kapni. Bécsből jött a híre a hosszú lejáratú kiegyezésnek, a kétszer tízesztendő lejáratnak, a közbelső vámvonálnak, a kedvezményes bányászásnak, szóval a kiegyezésre vonatkozó összes főbb momentumoknak. És amikor a függetlenségi párt e miatt forrongani kezdett, a kormány határozott ígéretet tett, hogy nem fogja a pártot fait a compli elé állítani, hanem alkalmas időben, még a végleges megállapodás előtt, tájékoztatni fogja a többséget arról, hogy milyen kiegyezést akar kötni. Most pedig az osztrák kormányral kölcsönösen becsület-szóval kötelezi magát, hogy nem árul el semmit.

Még a becsületszavas lekötöttség előtt azonban az osztrák kormány gondoskodott arról, hogy az osztrák közvéleményt megnyugtassa. Tegnapelőtti számunkban részletesen foglalkoztunk ezzel az osztrák hangulatkeltéssel, amely a kiegyezés létrejöttének alapfeltételei gyanánt a kvótafölemelést, a bankszabadalom meghosszabbítását, a vasúti tarifa-kérdésekben az osztrák kormánynak teljes szabadságot, az annabergi csatlakozás megtagadását, a fogyasztási adóvonal meg nem engedését, az osztrák szeszkontingens föl-

valaki ott áll a sötét háttérben, akít te nem látsz. De kétségtelen, hogy az okozta a te házasságod drámáját. Ha valamely nőben a szerelem meghal, az egy másik szerelem születésének dátumával összeesik. Asszony nem élhet szerelem nélkül. Különösen oly jelentékeny nő, mint amilyenek a te nőd látszott. S nem élhet szerelem nélkül olyan koru és olyan temperamentumu nő, mint a te feleséged. S miután ez nagyon valószínű, kétségtelen, hogy az a másik szerelem vezette ki a te házadból.

— Én is attól félek, hogy ez így van.

— Még mindig tisztességesebb dolog, mintha házadban maradt volna s a te neved palástja alatt követte volna el azt, amire most mindketten gondolunk. Te bizonyára nem tudtál volna meg semmit. S amikor az egész világ sugott-bugott volna rólad és a feleségedről, te még mindig tudatlanságban éltél volna. Hidd el, jobb így, ahogyan bekövetkezett.

— Ezt mondják azok, akiket a csapás nem érint közvetlenül — szólt Kálmán s arcát kétségbeesetten takarta el kezével. Oh, hányszor hallottam én ilyesmiről! Szánakozással, vagy közönyvel vettem tudomásul mindig a szerint, hogy barátságban, szeretetben közel, vagy távol állottak tőlem a szereplők, de most velem történt meg az, ami elviselhetlennek látszik. Csak most érzem, most tudom, mit jelent ez. Tudod, mit jelent? — tette hozzá megtört hangon, halkán, mintha önmagában beszélt volna — számomra ez az ítélet napját jelenti. Az én életem megsemmisült. Minden életörömöm oda van. Bennem minden összhang megbomlott s minden munkakedvem meghalt. Amíg eddig valóság voltam

emelését, a cukor-surtaxe megszüntetését és más ilyen kedves dolgokat állapított meg. Ezt magyar részről három nap alatt meg nem czáfolták, ezután pedig a becsületszó hallgatásra kényszeríti a magyar kormányt, tehát az osztrákoknak valószínűleg igazuk van. A függetlenségi pártot pedig az őszszel, amikor a kormány a kiegyezési törvényjavaslatot az országgyűlés elé terjeszti, olyan befejezett dolog elé állítják, hogy ugyancsak nézheti, miképpen okosodják ki belőle.

Mai hireink a következők:

A tárgyalások utolsó napja.

A kiegyezési tárgyalásokon ma délelőtt tíz órától félkettőig kizárólag a vasúti kérdésekkel foglalkoztak, amelyeket illetőleg *elvi megállapodás jött létre*, amelynek alapján most már részletes számításokat fognak tenni.

A tárgyaláson résztvevő magyar részről: Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Popovics Sándor, Sztéryni József és Mezössy Béla államtitkárok, továbbá Szájbély Kálmán udv. tan., Csatáry Frigyes máv. igazgató és Neumann Károly osztálytanácsos; osztrák részről: báró Beck Wladimir miniszterelnök, Korytowski Witold pénzügyi, Forst József kereskedelemügyi, Derschatta Gyula vasúti miniszterek, továbbá Sieghard Rudolf v. b. t. t., Schonka Ferencz, Weber osztályfőnökök és Wimmer Ferdinánd miniszteri tanácsos. A tanácskozások negyed 2 órakor értek véget, amely után a Práterben levő Sacher-kertbe hajtottak a Derschatta vasúti miniszter által tiszteletükre adott dejeunerre. Dr. Wekerle Sándor báró Beck Wladimir osztrák miniszterelnökkel együtt annak automobiljában ment ki.

A kiegyezésre vonatkozó tanácskozásokat ma délután 4 órától 1/4 9-ig folytatták az osztrák miniszterelnöki palotában. A délutáni tanácskozásokon résztvettek magyar részről: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterek, továbbá Popovics Sándor és Sztéryni József államtitkárok és Neumann Károly miniszteri osztálytanácsos; osztrák részről: báró Beck Wladimir miniszterelnök, Korytowski Witold pénzügyi, gróf Auersperg Lipót földmivelésügyi, Forst József kereskedelemügyi, Derschatta Gyula vasúti minisz-

terek, Sieghard Rudolf v. b. t. t. és Roessler Móríc osztrályfőnök.

A tárgyalások ma *jelentékeny eredményre* vezettek. Sikertült a tarifa-kérdésben *elvíleg teljes megegyezésre jutni*. Most már csak a részletek le-tárgyalása van hátra, ami a szakreferensekre tartozik. Igaz ugyan, hogy a részleteknél is merülhetnek fel nehézségek, de annyi bizonyos, hogy a tulajdonképeni nehézségeket már leküzdötték.

Az elintézett tarifakérdés elvi részéről mind-össze annyit mondanak illetékes körök, hogy az elért megegyezés *mindkét félre nézve kielégítőnek mutatkozik* és hogy az ellentétes álláspontokból egyik félnek sem kellett sokat feladni.

Délután 4 órakor folytatták a tanácskozást és első sorban az állategészségügyi egyezményt tárgyalták, amelynél még egyes jelentéktelenebb kérdések vannak függőben. Azután az eddigi tárgyalások eredményét foglalták össze, hogy világos képet nyerjenek az eddigi eredményekről. A tárgyalásokon résztvevők véleménye szerint a mostani tárgyalások eredménye *határozottan kedvező*.

A tanácskozást befejezték.

Ma a délután folyamán befejezték a tanácskozásokat és az eddigi tárgyalások eredményéről úgy osztrák, mint magyar részről a következő kommunikét tették közre:

„A két kormány e hét folyamán több napon keresztül folytatta a gazdasági kiegyezésre vonatkozó tárgyalásokat és teljes részletességgel le-tárgyalta a fontos anyagok egész sorozatát. Egyes lényeges pontokra nézve, amelyek mindeddig nyílt kérdést képeztek, *megegyezés jött létre*, más fontos kérdésekben még fenmaradtak ellentétek, ezek azonban nyitva hagyják a *végleges elintézés lehetőségét*. Legközelebb a megfelelő javaslatok a leg-utóbbi tanácskozások alapján *újra szövegezés* alá kerülnek. E hónap folyamán mindkét miniszterelnök törekedni fog arra, hogy a kiegyezési műnek *még elintézellen kérdéseit megoldja*. Azok, akik a tárgyalásokon résztvettek, az ilyen tárgyalásoknál szokásos eljárásnak megfelelőleg kötelezték magukat arra, hogy a munkálatok végleges elkészítése előtt azok tartalmáról *semmiféle közléseket nem hoznak nyilvánosságra*.”

A miniszterek hazajönnek.

Kossuth Ferencz és Darányi Ignác miniszterek, Sztéryni József államtitkár, Neumann Károly osztálytanácsos, továbbá dr. Pallay Sándor,

dr. Hállay Ferencz és Koós Jenő titkárok a 10 órakor induló vonattal Bruck felé, dr. Wekerle miniszterelnök és Popovics Sándor államtitkár pedig a 10 óra 15 perczkor induló vonattal Marchegg felé utaztak vissza Budapestre.

Minisztertanács.

Kedden, e hó 16-án, délelőtt 10 órakor a miniszterelnöki palotában *minisztertanács* lesz, melyen a kabinet minden tagja részvesz. Ezen a minisztertanácson fognak a Bécsben volt miniszterek a kiegyezési tárgyalások eredményéről beszámolni.

Wekerle nem megy Ischlbe.

Azzal a hírrel szemben, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a jövő hét folyamán Ischlbe utazik, hogy ő felségének a kiegyezési tárgyalások állásáról jelentést tegyen, félhivatalosan jelentik, hogy ez a hír semmi alappal nem bír. Wekerle miniszterelnök, amint az minden évben szokásos, a mostani nyár folyamán is megjelenik Ischlben ő felségénél, azonban ezen utazásának idejéről a miniszterelnök még nem határozott és minden valószínűség szerint ez az utazás a jövő hónapra marad.

Budapest, július 13.

A monarchia új vasúti szabályzata. Bécsből jelentik: A német kormány már hosszabb idő óta a vasúti forgalmi rend teljes átalakítását tervezi, mert a jelenlegi rend a forgalmi szükségleteknek nem felel meg teljesen. Minthogy eddig az osztrák-magyar vasúti forgalmi szabályzat és a német vasúti forgalmi rend megegyezése nemcsak ezen államok élénk forgalmi viszonya, hanem a nemzetközi forgalmi jog továbbképzésének fontos alapja lévén, arra ebből a szempontból is sulyt kellett fektetni, a német kormány azon óhajának adott kifejezést, hogy még a német tervezet végleges megállapítása előtt a monarchia vasúti szabályzatai és a német szabályzat összeegyeztetése céljából Németország, Ausztria és Magyarország delegátusai konferenciára gyűljenek egybe. Ausztria és Magyarország kormányai készséggel elfogadták e kezdeményezést. A német delegátusokkal való tanácskozások, amelyeken az osztrák kormány részéről a vasúti, kereskedelmi és igazságügyminisztérium képviselői is részt fognak venni, e hó 22-én kezdődnek. E tanácskozásokat Ausztria és Magyarország képviselőinek előzetes megbeszélései fogják megelőzni, amelyeken a német forgalmi rend tervezetének részletei szempontjából elfoglalandó álláspontok kerülnek szóba. Ezen megbeszélések alapján új

ezen a földön, olyan egyéniség, akinek iránya s életcélja volt, addig most árnyékká, chimerává zsugorodtam össze. Csak lézengek még. De nem hiszem, hogy soká. Amit még talán meghagyott bennem a szerelmi csalódás, azt biztosan megöli a botrány. Mi célja lehet tovább még az én életemnek? Nem olyan anyagból vagyok én gyurva, aki ilyen csapást el tudok viselni.

Barátja hiába vigasztalta tovább. Kálmán kétségbeesése nőttön-nőtt és sűrű sötétségbe látta borulni a világot. Végre elváltak. Kálmán eltávozott s feldúlt lelkével magára maradt. Minden ember egyedül marad fájdalmában s lelki megrázkódásaival. Ami vigasztalót tudnak barátaink mondani, az csak futó és muló hang, pillanatig tartó zengés, semmi egyéb. A fájdalom itt fészkel bennünk s iszonyu körmeit belevágja szívünkbe. S oda is van az, aki lelki erővel nem tudja egymagában kiküzdeni a fájdalmat.

Már este volt, amikor eszébe jutott, hogy van egy barátnője is, aki szerette a feleségét s hozzá is bizalommal viseltetett. Kimondhatlan vágy fogta el, fájdalmát ezzel a nővel közölni. Asszoeyok élesebb szemmel látják a dolgokat s enyhébb szavakkal csöpögtetnek balsamot a fájós sebekekre.

A következő perczben már becsöngetett lakásába. Liberias inas nyitott ajtót s ő belépett az illatos boudoirba, ahol egy sudártermetű, szőkehajú, kékszemű nő mosolyogva nyujtotta feléje kezét.

Kálmán ugyanugy megtörtén rebegte el drámáját, mint barátjának. Ha tisztán lát s nem borítja agyát-szívét a bu fátyola, bizonyára észreveszi az asszony arczán a félig résztvevő,

félig diadalmas mosolyt. De ebben a lelkiállapotban nem vett észre semmit.

— Ne bánkódjék, barátom — szólt a nő s forró kezét Kálmán vállaira tette. — Vannak nők, akik megértik az ön feleségét.

— Megértik? Hát egyáltalában meg lehet ezt érteni?

— Mindent meg lehet érteni, barátom. Különösen pedig az asszony hűtlenségét. Látja, ismerek egy nőt, akinek nincs morális bátorsága helyzetéből levonni az utolsó következtetést. A férje azt hiszi, hogy hű hozzá. S tán testileg hűtlenségét nem követett el, lelkileg mindennap, minden órában, minden perczben elköveti. Didereg, ha férjének csókja éri s lángol, ha annak a csókjára gondol, aki lélek szerint hozzá közel áll. Boldogtalan a házasságban s ezt a világon senki sem tudja, nem is sejtí, csak ő. Az egész élete a képmutatások egész láncolatából áll s nincs módja, nincs ereje, hogy szakítson ezzel a hazugsággal teljes léttel. A szerelem napsugara csak távolról int feléje; fölmelegíteni nem tudja, mert az, akit szeret, nem is sejtí, hogy valahol várnak rá.

A szép nő szintén leroskad Kálmán mellé a székre s könyvtől nedves szemét felemelte hozzá. Kálmán ránézett. Ösztön, vagy intuíció volt-e, de hirtelen ő is megértette azt, ami a női lélekben végbemegy. Megragadta a nő kezét s ajkához huzta.

A barátnője nem huzta tőle el a kezét, hanem másik kezével nyájasan megsimogatta az elhagyott férfi haját. Kálmán megértette, hogy az a másik nő, akiről szó volt, nem volt más, mint barátnője maga. Közös fájdalomban oly könnyen megértik egymást az emberek.

Ki tudja, meddig ültek volna így néma

egyvetértésben egymás kölcsönös megértésében együtt, ha nem riasztotta volna fel őket az előszobából behangzó csengetyűszó.

A nő fölemelte fejét Kálmán válláról s felgyenesedett.

— Csitt! — intett neki s kissé rendlenné vált haját hirtelen helyreigazította — a férjem jó. El kell függönyözni a napsugarat, mely végre ide férközött hozzám. Kezdődik megint a képmutatás. De most könnyebben viselem sorsomat.

Kálmán harmadnapra találkozott megint barátjával, ki első volt, akinek sorsát elpanaszolta. És részvétlenül közeledett hozzá.

— Ne nézz rám részvétellel, barátom — szólt mosolyogva Kálmán — nem vagyok már szánni való.

— Ennek örvendek — válaszolt amaz — de hisz te akkor az ítélet napjáról, boldogságod s életkedved haláláról beszéltél. Talán félreértés, rossz tréfa volt az egész? Talán visszajött az asszony?

— Nem volt félreértés, nem tért vissza az asszony, barátom. Mindössze az történt, hogy megértettem az asszonyt. Mindent meg lehet érteni. S megértettem azt is, hogy nincs ítélet napja. Az első pillanatban azt hisszük, hogy minden boldogságnak vége. Pedig a szerelemben is van restitucio in integrum. Csak meg kell találni a módját. En megtaláltam s most már a botránytól nem félek. Nem olyan anyagból vagyok én gyurva, hogy egy csapás végképp megsemmisítsen.

Barátja ránézett. S miután eléggé éles elméje volt, ő is hirtelen megértette az elhagyottat. Mert való igaz, hogy mindent meg lehet érteni.

vasuti forgalmi szabályzat tervezete készül, amely legközelebb az ezen tervezet revíziójára az államasvasuti tanács által kiküldött külön bizottság elé fog terjesztetni véleményezés céljából.

Politikai hangulatok.

I. Erő reformok.

A magvető Széll Kálmán nevezetes kalászi hosszú idő elmúltával nőttek össze, hogy a barázdák eltűnjenek a politikai élet termőföldjén. A legnagyobb veszedelemnek kellett elkövetkeznie, a míg a különböző pártok találkozhattak s ez is csak aképpen történhetett, hogy a multak büneiért a szabadelvű párt lakolva, megsemmisült. Viharok és megrázkódások kellett a nemzet felrázására, hogy újra a nyílhasson.

De a nagy átalakulásból mikor kerül elő a nemzet részére a haszon? Mikor jutunk odáig, hogy a termőföld reális értékű aratás a szolgáltatás vissza a ráfordított munkát? Mikor mondhatjuk el, hogy a küzdelmek nem voltak hiábavalók és mikor számolhatunk be oly eredményekről, amelyek a történelemben feljegyzésre érdemesek és az ország erkölcsi és anyagi javait gyarapítják?

Harmadik félévbe fordult a koalíció hatalomra jutásának időmutatója. Egy esztendő eltelt s a második évnek is derekáig jutunk, de ha az eredményeket keressük, eddigelé kevés olyanra találunk, amiről el lehet mondani, hogy érdemes volt érette küzdeni, illetőleg amiről azt állíthatnók, hogy a régi rendszer mellett nem lehetett volna kivívni. Kedvesebb persze minden cselekvés, hogyha nemzeti uralom ténykedése, de a közre való hatása főleg az anyagi jellegű intézményeknek nem javul ez által. Az uralkodóház tagjairól azt jegyzi föl a krónika, hogy valamennyien tanulnak egy-egy mesterséget. De azért a főhercegeknél nem rendelhetünk se asztalt, se cipőt, se ruhát. És ha a főhercegek a közönség részére csinálnának asztalt, cipőt, ruhát, azért ezek a tárgyak nem lennének jobbak, mint amelyeket az asztalosok, a cipészek és a szabók csinálnak. Értéktöbbletjük csak szubjektív lenne, nevezetesen az az érzés, hogy főhercegek munkája. Ennyi körülbelül a mostani kormány és a mostani többség munkájának az értéktöbblete. A hasonlattal jellemeztük egyúttal a bizalmat is: a főhercegek nem adnak rossz anyagot, mert nincsenek rászorulva mellékes haszonra. A nemzeti kormány tagjai sem azért vállalkoztak, mert hivatalra lett volna szükségük. Ámde viszont fuser munka kerülhet ki onnan is, innen is.

A majdnem másfél esztendei idő azonban nagyobbára előkészületekkel telt el. És amikor azt kérdezzük: hol vannak a reformok, legtöbbször azt a választ kell hallanunk, hogy előkészületben vannak. Előkészületben vannak a szerződészerűen ígérték közül az alkotmány biztosítására irányuló reformok. Nem mondhatunk egyebet. Ha a kormány azt hirdetné is, hogy a reformok készen vannak, ez sem jelentene többet. Amíg a korona előzetes jóváhagyással nem látja el, amíg a javaslatok a parlamentben be nem nyújtatnak, addig ezek is csak az előkészítés stádiumában lévő közt szerepelhetnek. Ha a kormányt nem érheti vád a késcselemért, ha formába is öntötte már a javaslatokat, ez magán a tényen nem változtat. A tény az, hogy a reformok nincsenek javaslatok alakjában sem az ország előtt és így ebben a tekintetben nem különböznek például a katonai reformoktól, amelyek pedig fel is vannak függesztve. De hát érnek ezek a reformok valamit? Minél több idő

telik el, amíg hozzánk jutnak, annál több követelményt kell, hogy kielégítsenek. A Sybillakönyvek története fog megelevenedni.

A szünetre maradt a gazdasági dolgok érlelése is. A kiegyezés legtöbb része Magyarország gazdasági és ipari világában életkérdés. Talán elérkezik az ideje, amikor már a képviselőknek is foglalkozniuk kell a kiegyezéssel. Másképpen volna ez, ha a javaslatok készen lennének és ha a tanulmányokban ezekhez lehetne alkalmazkodni. A kormányok azonban semmi esetre sem adják ki korábban a munkálatokat, mint csakis olyankor, amidőn már legkevesebb idő marad a tanulmányozásra. Ezenkívül a nyilvánosság előtt való rejtegetésnek különös oka is van abban, hogy a spekulációt lehetőleg ki akarják zárni, nehogy az egyes megállapodásokat üzérkedésekre használják ki. Más kérdés aztán, hogy Magyarországon van-e egyáltalán érdeklődés, illetőleg megfelelő érzék a gazdasági és ipari dolgok iránt. Állandó a panasz amiatt, hogy nincs vállalkozási kedv. Ehhez még másikat lehet csatolni. Egy képviselő beszél nekünk:

— Az én kertiletem központja egy község, amelyikben eddig négy bank volt. Most összeállottak néhányan, hogy ötödik takarékpénztárt csináljanak. És ime egy nap alatt az összes részvényeket jegyezték. Ez tehát azt jelenti, hogy némely dologra van vállalkozási kedv.

Bizonyos is, hogy bankszövetkezetet, takarékpénztár-részvénytársaságot könnyen lehet alapítani. Mert szimpla dolog a pénzügyességben levőkre spekulálni.

— Hanem — folytatja aztán ugyanez a képviselő — én mozgalmat indítottam egy tapéta-gyár és czimke-gyár alapítására. Rettegetes, hogy milyen nehezen lehet aláírásokat gyűjteni. Ha valaki aláír egy-kétszáz koronát, úgy teszi, mintha hazafiságból, vagy könnyelműségből kidobná a pénzét és már elveszett pénznek tekint. Pedig az teljesen bizonyos, hogy ily gyárak Magyarországon prosperálni tudnának. Tehát nem is annyira a vállalkozási kedv hiányzik, mint inkább a bizalom. És azt is meg kell mondani, hogy a magyar kényelmes, borzasztó módon kényelmes.

Ez a kényelmesség nagyon kiterjed arra is, hogy ha tanulni kell. Kivitelünk egyik lényeges akadálya, hogy a magyar ember nehezen szánja rá magát, hogy megtanulja a kivitel módozatait, holott az ügynökök iránt meg bizalmatlan.

Hosszúra terjedne mind felsorolni, hogy mennyi hátrányt szenvedünk a kényelemszeretet miatt. Legfőbb ideje lenne már, hogy a közönség gondolkozása megváltozzék. Mert a gondolkozás megváltozásával még a kiegyezésnél is lehetne előnyöket szerezni. Nem is lenne okvetlen szükséges hivatkozni a méhre, mely a mérges növényekből is mézet gyűjt.

Várakoznak azonban más reformok is. Az általános választói jogra okvetlen elő kellene készíteni az országot, mielőtt a reform beköszöntené. Ez ideig az előkészítést majdnem kizárólagosan a szociálisták szervezetei végézik. Ezek pedig nem a nemzet részére szerzik a tömegeket, hanem ellenkezőleg inkább a nemzetből igyekeznek elválasztani és a nemzeti aspirációkkal szembeállítani. A kormány szociális javaslatainak bevallott célja a népek az általános választói jogra való nevelése. A népet akarják e javaslatok a nemzeti eszme szeretetében megtartani. De azt tapasztaljuk, hogy a szociálisták viszont éppen ezeket a javaslatokat a nemzet ellen használják ki s a tömegeket éppen ezekkel izgatják. Már most a legegyszerűbb követelmény az volna, hogy

ez izgatásokkal szemben a legerősebb nemzeti agitáció fejlődjen ki és lépjen fel. A közigazgatási intézkedések és a csendőri kirendeltségek, amelyek a szociálisták ellen irányulnak s megakadályozhatnak ugyan gyűléseket; de csakis közigazgatási intézkedésekkel és csendőrökkel nemzeti irányú agitációt nem lehet csinálni. Hazafias és agilis szervezetekre lenne szükség a nemzetközi szervezetekkel szemben.

Valjon nem tehetnének-e ily irányban valamit a képviselők, akiknek most három hónapnyi vakációs idejük van, amit felhasználhatnának a nép gondozására és irányítására? Bizony tehetnének. Hát ez nem olyan takarékpénztár ugyan, amelyre a részvényeket egy nap alatt jegyezzék. De a hasznot meghozná a magyar állam jövődjének szempontjából és mindenestre a birtokos-osztály épügy, mint az iparos- és vállalkozó-osztály megérezné a hasznát.

Miért hiányozzék a bizalom, amikor arról van szó, hogy a magyar népet hazájának szeretetére lehet megnyerni?

* * *

II. Ischl és járuléka.

Ischl, a király üdülőhelye, a nyári politikában a bécsi Burgot pótolja. Az államférfiak ide mennek jelentést tenni, hogyha a kiszabott penzumot jól elvégezték; itt szerzik a jóváhagyást és meghívotnak minden esetben a király asztalához ebédre. Akkor is Ischlbe mennek az államférfiak, hogyha megakadnak valamiben, ha a dolguk nem sikerül aképpen, amint a király óhajtott volna. Akkor ők az uralkodótól újabb utasításokat kapnak. Ebédet ebben az esetben is kapnak, csak hogy akkor hátra van a fekete leves. Mert miniszterek nem igen hízta meg a király asztalánál, ha mindig sikerrelenségekről tettek jelentést.

Ischlben azonban együtt is kapható. Az idén arra is számítanak, hogy egy néhány kitüntetés okmányát fogja ott aláírni az uralkodó, ha a többszöri kísérlet után végre sikerülni fog a kiegyezést nyélbe ütni. Még egyebet is várnak. A király dolgozószobájának asztalára kerülnek Ischlben azok a javaslatok, melyekre nézve titkolták, hogy köztük és a kiegyezés között junktim van, de a melyekről utólag ki fog tűnni, hogy csakugyan volt közöttük junktim. Még ki fog tűnni az is, hogy az uralkodónál többet lehet kivívni nyári pihenése alatt, mint amennyit a Burgban, ahol a tanácsadók elől gyakran elzárják az ajtót az udvari intrikusok. Vajha inkább az bizonyulna be, hogy Ischl közelebb van Budapesthez, mint Bécs, semmint afelől kelljen meggyőződnie, hogy az osztrákok könnyebben jutnak el Ischlbe is, mint a magyarok.

Egy körülmény aggasztó. Nevezetesen a nyári politika jelentékeny részét a diplomáciai utazások és uralkodók találkozásának a megbeszélései foglalják le.

Már most, ha a diplomaták ezek miatt elkezdik frekventálni az ischli kirándulásokat: nagyon valószínű, hogy ha ugyanakkor Magyarország ügyei kerülnek szóba, ezek a diplomaták nem a mi javunkra fogják felhasználni befolyásukat.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

A horvátok árulása.

— A szerb-horvát koalíció manifesztuma. —

Budapest, július 13.

A Zágrábból érkező hírek napról-napra — hogy úgy mondjuk — furcsábban hangzanak. A horvátok árulása, amelyről mai számunkban rántottuk le a leplet, erélyes cselekvésre szólítja a magyar kormányt, bár ebből az erélyes cselekvésből még nem látunk semmit. És a kormánynak ez a sokszor tapasztalt erélytelensége bátorította föl annyira a horvátok lázítóit, hogy képviselői immunitásukat még a hazaárulás védelmezésére is elég erősnek tartják. Mert most már ezek a horvát képviselők nemcsak titokban szövetkeznek külellenségeinkkel a magyar állameszme ellen, de nyíltan is lázadásra szólítják föl Horvátország népét.

A szerb-horvát koalíció tagjai, ugyanazok, akik másfél évvel ezelőtt mint a Magyarország barátai és szövetségesei jöttek Budapestre, hogy — mint mondták — Magyarország segítségével kiszabadítsák magukat a bécsi kéz hatalmából, manifesztumot intéztek a horvát néphez, amelyben olyan hurokat pengetnek, hogy a Dráván innenről már csakugyan nem hallgathatjuk őket nyugodtan. A horvát nép becsülete és joga ellen intézett merényletről beszélnek ők és szerződészegéssel vádolják a magyarokat. Pedig éppen ennek a soha alá nem írt szerződésnek köszönhetik a rezoluzionisták, hogy a parlamentbe kerülhettek. Ez a hazudozás azonban csak a kisebb bűnük. A három napig szerkesztett manifesztum magja az, hogy a Magyarország és Horvátország közötti viszony roskadozik és föltétlenül újra szabályozandó. Nos, ha Magyarország elfogadja ezt a szűkségességet, akkor bizony nem fog akadni egy második Deák Ferencz, aki fehér lapot ad nekik, hogy írják föl rá kívánásaikat. Az 1868-iki törvényt még egyszer nem lehetne megcsinálni és a horvátok meggyőződésének arról, hogy a magyar állam egysége nem képzelt valami.

És a magyar kormánynak már most is kétségtelen bizonyítékát kellene adnia, hogy a magyar állam egységét támadó hazaárulók ellen van fegyver és van megtorlás. És hogy a magyar nyelv nem idegen és nem törvénytelen a magyar szent korona országainak területén...

Mai hireink a következők:

A horvát koalíció manifesztuma.

A horvát-szerb koalíció ma proklamációt bocsátott ki, amelyet a zágrábi lapok délután közöltek. E proklamáció behatóan foglalkozik a közös országgyűlésbe küldött horvát képviselők tevékenységével és vézolja, hogyan keletkezett Magyarország és Horvátország között a konfliktus. Ezután utalás történik arra, hogy a nyelvkérdést magyar részről hozták szőnyegre, mely körülmény fölmenti a horvát-szerb koalíciót attól a kötelezettségtől, hogy a jelen időpontban közjogi kérdést ne vethessen föl. A horvát-szerb koalíció tehát minden alkotmányos eszközzel küzdni fog a magyar nyelvnek a horvát királyság területén való életbeléptetése, valamint a magyaroknak uralomra irányuló törekvései ellen. A koalíció szeme előtt nemcsak a vasutak nyelvének mindenestre nagyfontosságú kérdése lebeg, hanem a többi kérdések és konfliktusok teljes anyagát tekint, amelyeket igazságosan, a paritás alapján kell újra rendezni oly módon, hogy a horvát királyság önállósága és szabadsága biztosítsa. A horvát-szerb koalíció tevékenysége első sorban oda irányul, hogy alkotmányos küzdelemmel megakadályozza a közös kormány és így az új bán kormányának, valamint bizalmi férfainak minden törvénytelen ténykedését. Ha a nép a horvát-szerb koalíció munkáját lelkiismeretesen, egyetértően és férfiasan támogatni fogja, új helyzet fog előállni, amely a magyar királyság és horvát királyság

viszonya igazságos rendezésének kényszerítő és elkerülhetetlen szükségességét fogja előidézni.

A proklamációt a horvát-szerb koalíció összes tagjai s kivülök még gróf Norman Rezső irták alá.

A pártok villongása.

A proklamáció késői megjelenésének oka abban van, hogy nagyon sokáig vitatkoztak rajta a pártok. Alaposan megvitatták, hogy az eselleges választásoknál mily arányban osszák fel egymás között a mandátumokat. Különösen a haladópart és a horvát jogpárt között volt nézeteltérés, mert a haladópart több mandátumot kíván, mint amennyi felett jelenleg rendelkezik. A szerb önállópart és a szerb radikális párt között is differenciák merültek fel, mert a radikálisok, akiknek eddig csak Szlavóniában voltak mandátumaik, most Horvátországban is reflektálnak kerületekre, ami ellen a szerb önállópart pártja felszólalt. Végül is ideiglenes megegyezés létesült köztük. Végérvényesen egy bizottság fogja nyolcz nap leforgása alatt a kerületeket felosztani.

Érdekes jelenség, hogy a *Hrvatska*, a horvát jogpárt hivatalos lapja védelmébe veszi a Starcevic-pártot az *Obzor* támadásai ellen. Az *Obzor* ugyanis szemére vetette a Starcevic-pártnak, hogy tegnapelőtti proklamációjában a szerb kérdést egy szóval sem érintette, holott azelőtt nagyon is heves harcot vitt ellene. Az *Obzor* azzal gyanúsítja a Starcevic-pártot, hogy ezzel a jogpártot igyekszik magához csalni. A *Hrvatska* ma élesen kikel az *Obzor* cikke ellen és hangsúlyozza, hogy politikai szempontból sem okos dolog a Starcevic-pártot támadni, különösen pedig nem okos dolog éppen oly tettért támadni, amely általános helyesléssel találkozik.

Távirat Kossuthoz.

Dr. Trumbits Antal, Spalato város volt polgármestere, ki jelenleg Olaszországban tartózkodik, tegnap a következő olasz nyelvű táviratot intézte Kossuth Ferenczhez:

Kossuth Ferencz miniszter urnak

Budapest.

A lapokban olvasom, hogy a parlament elfogadta az ön indítványát, hogy a vasutas-törvényt rendeleti uton hajtsák végre. Az ilyen eljárás az alkotmány alapelvéibe ütközik, mert arra törekszik, hogy Horvátországra rákényszerítse a magyar nyelvet s önkényes eljárás, mely egy liberális nemzeti képviselőnek nem méltó. Mint horvát és mint szabad polgár tiltakozom az ilyen erőszak ellen. A magyar nyelv használatát Horvátországban sem a törvény, sem az igazságérzet nem engedi meg. Horvátország a szabadság után törekszik s minden szabadságellenes merénylet csak kompromittálja Magyarországot a művelt világ előtt.

Mikor benneteket két évvel ezelőtt Ausztria meg akart fojtani, mi nem féltünk hatalmától, mely akkor Magyarországot megrázta, hanem a szabadságérzetet nemes érzését követve s elfeledve minden erőszakot, melyet az előbbi magyar kormányok Horvátországon és Dalmácián elkövettek, önként ajánlottuk fel szerény segítségünket. A fiamei rezolúció volt nemes érzésünk kifejezője; s mi áldozatkészen ajánlottuk fel nektek a szabadság nevében polgári fegyvereinket, hogy veszélyben lévő hazátokat megvédelmezzük. A meglepett és megindult Magyarország lelkesedéssel fogadta önkéntes elhatározásunkat s elismeréssel adózott Dalmáciának, mely önként szolgálhatta ki magát ezáltal a hatalmas Ausztria üldözéseinek. Ön, Kossuth Ferencz, eme híres név viselője megígérte, hogy Magyarország és Horvátország, a szabadságért való küzdelem édes keserőségei között egyesülve, együtt fognak osztozni a közös küzdelem gyümölcsein.

A reakciós Bécsnek engednie kellett, a magyar koalíció kormányra került s most úgy látszik, mintha az abszolutizmus rémének eltűnével ti a tegnapi eseményeit el akarnátok feledni. Nemes segítségünkért erőszakos rendszabályokkal fizettek. Ahelyett, hogy szabadságot adnátok nekünk, *Rakóczy* bánt, az új Khuent erőszakoljátok Horvátországra. Legjobban tennétek, ha Khuenhez, a kipróbált tyannushoz fordulnátok, hogy éleszsze fel újra az elnyomatás, a korrupció régi uralmát, hogy Horvátország negyven szabad képviselője helyett negyven mamelukot hozzon be a közös parlamentbe, akik hajlandók törvényeiteket megszavazni, de akik Bécs első intésére cserbenhagynak benneteket.

Osiek-től Kotor-ig minden horvát és szerb ellene fog szegülni annak, aki kulturális és nemzeti haladásukat gátolni akarja. Mint horvát, mint nyílt-

szívű ember, mint azon rettenthetetlen nemzeti érzésnek egyike, akik a szabadság szent nevében egyesült magyar és horvát nemzet javára munkálkodnak, felhalalmazottnak érzem magam, hogy nyíltan kijelentsem, hogy a szerződés állandó, hű és loyális törekvéseink dacára *füstbe megy*. Így érez Dalmácia, hol nincs egyetlen becsületes lélek sem, mely Horvátországgal szemben tanusított eljárásokat helyeselné.

Térjetelek magatokhoz, mert különben a párt-ütés újabb magjait vetitek el a két nemzet közé, legnagyobb ellenségünk „*divide et impera*” elve alapján, legnagyobb kárára Horvátországnak, de Magyarországnak is.

Ezek az őszinte szavak kifejezői elborult lelkeknek, mely csalódott abban a fenséges eszmében, amelyért minden áldozatra kész vagyok.

Trumbits.

A horvátok zavarognak.

A *varasai* zavargásról, amelyet már jelentettünk, újabb tudósítás a következő részletekkel szolgál:

Varasdon csütörtökön nagy tömeg verődött össze, mely igen izgatott hangulatban volt. Néhányan kiváltak a tömegből és izgató beszédeket tartottak.

— Le a magyarokkal!

— Fizetünk Csáktornyáért! kiabálták összevissza.

Végül a tömeg kivonult a vasutállomás épületéhez és azt valóságos ostrom alá fogta. Kövekkel bevették az állomásépület ablakait, közelebb azonban nem juthattak az állomáshoz és így nagyobb kárt nem okozhattak. Ugyanis az állomásfőnök már korábban tudomást szerzett arról, hogy tüntetés készül és rendőri segílyt kért. Ez még a tüntetés előtt meg is érkezett és így a tüntetőket már rendőrök fogadták. Meglehetősen elkéseredett küzdelem fejlett ki ekkor az állomásnál, végül azonban a tüntetők engedtek, majd megszaladtak. A tüntetésnek három áldozata van: ugyanis a rendőrök három tüntetőt súlyosan megsebesítettek. Az izgatók ellen már megindították a vizsgálatot. A városban újabb rendezavarás nem történt. A rend és nyugalom helyreállt.

Tegnap *Péterváradon*, magyar területen, magyar vasuton csináltak skandalumot, amelynek azonban, szerencsére, nem voltak súlyosabb következményei. A Pétervárad felé robogó vonaton a kalauz magyarul kérte a jegyeket egy horvát társaságtól.

— *Nyезnyam magyarьszki!* — volt a válasz.

A kalauz hivatkozott arra, hogy magyar területen vannak, tehát ő magyarul köteles szolgálatot teljesíteni. A horvátok erre szemtelenkedni kezdtek, majd *le akarták dobni a vonatról* a derék alkalmazottat. Ezt azonban a segítségére siető magyar utasok megakadályozták. A horvát hősködők pedig Péterváradon megszöktek, mielőtt összefogdoshaták volna őket.

A zágrábi hadtestparancsnok.

Gerba altábornagy zágrábi hadtestparancsnok vasárnap Bécsbe érkezik, hogy a katonai hatóságoknak új minőségében bemutatkozzék.

A nemzetiségiek támogatása.

A horvát képviselők hazaárulása nagy dicsőség *Hodzsa* Milán tót nemzetiségű magyar képviselő szemében és abban a cikkében, amelyet múlt vasárnap irt az *Obzor* című horvát újságban, világos bizonyítékát adta annak, hogy a nemzeti agítátorok nemcsak titkos szövetségben állnak a horvát hazaárulókkal, de egyenesen buzdítják őket a magyar államegység ellen való zendülésre. *Hodzsa* Milán ugyanis cikkében, amelynek „Bontsátok föl az eljegyzést” a címe, ilyeneket ír:

„Ígénybe óhajtottam venni lapjuk vendégszeretét, hogy az önök képviselőinek, a derék horvát-szerb koalíciónak meleg köszönetet és baráti kérelmet küldjek.

Köszönetet azért, hogy a horvát-szerb koalíció, a magyar parlamentben megkezdett egy a Szent István koronája országainak jogaiért, a szláv politikának megfelelő politikát és kérelmet, hogy ezen politikát dicsően folytassa...”

Miután az obstrukciót és annak hőseit a legközönségesebb kortesfogásokkal dicsőíti, így folytatja:

„A mai horvát és szerb nemzet politikai kép-

viselete az első és nagyobb parlamenti akciója után belátta, hogy a törekvés, modus vivendi létesíteni a mai magyar képvisellel, kudarcot vallott.

Mi, kik közel állunk a mi magyar testvéreinkhez, tudtuk ezt már régen és mi nem estünk kétségbe sem nemzetiségi lényegünk, sem az állam léte miatt.

Nem estünk kétségbe azért, mert a mai magyar többség nem tartalmazza Magyarországot. Ezt ne felejtsetek el, horvát és szerb testvéreink és ne viseltesetek elkeseredéssel Magyarország népe és nemzetisége ellen, mert benneteket a magyar parlament megtámadott... Uraim, a magyar parlament azt akarja, hogy ur legyen.

Miután még a demokrata horvát-szerb koalíciót dicsőíti és a magyarnak megjósolja bukását, a demokráciától való félelme miatt, azzal végzi: Viszontlátásra Budapesten a demokrata parlamentben.

Drohobeczy püspök kizárása.

A szerb-horvát koalíció elhatározta, hogy Drohobeczy Gyula kőrösi püspököt nem tekinti többé a koalíció tagjának.

Tudvalevő, hogy Drohobeczy volt az egyetlen, aki nem azonosította magát a féktelenkedő horvát képviselőkkel és azok kivonulása után is megjelent a képviselőházban, ahol élénk ovációkban részesítették. A szerb-horvát koalíció zágrábi tanácskozásain sem vett részt és a ma kiadott manifesztumot sem írta alá.

Osztrák aggodalom.

Nagyszébenből jelentik, hogy a „Siebenbürgisches Deutsches Tagblatt“ Bendel József osztrák reichsrati képviselőnek cikkét közli, amelyben az azon aggodalmának ad kifejtését, hogy a horvát mozgalom Ausztriára is átterjed és ott nagyobbarányú délszláv mozgalmat fog előidézni.

A horvát nyelv a magyar országgyűlésen.

A képviselőház még a horvát obstrukció előtt tudvalevőleg azt a határozatot hozta, hogy a horvát beszédek sztenografáltassanak és a naplóhoz eredetiben és magyar fordításban melléklendők. Mint illetékes forrásból értesülünk, ezt az elhamarkodott határozatot, melyet ebben az ülészakban a házszabályok értelmében már nem lehetett megváltoztatni, az ősszel mindjárt az új ülészak megnyitása után egy újabb határozattal hatályon kívül fogják helyezni, úgy, hogy a horvát beszédek ezentul se sztenografáltatni, se lefordíttatni, se pedig a naplóhoz mellékelteni nem fognak. Ez már magában véve egyik hatályos ellenszere lesz egy esetleges horvát obstrukciónak. A Háznak ezen hozandó határozata szigoruan meg fog felelni az érvényben levő törvényeknek és házszabályoknak. Ugyanis a törvény csak azt mondja ki, hogy a horvátok horvátul is beszélhetnek, míg a későbbben hozott nemzetiségi törvény az országgyűlés ügykezelési nyelvűül kizárólag a magyart jelöli meg.

A hangulat Horvátországban.

A koalíció manifesztumát a horvát nép teljes nyugalommal fogadta. Tüntetések sehol sincsenek. A horvát tulipánt, a „hársfavirágot“ már mindenütt árulják. A befolyó pénzt az isztriai horvát iskolák javára szánják. Ezeket az iskolákat a Ciryli- és Method-egyesület tartja fenn, mely a legnépszerűbb horvát egyesület. Minden alkalmat felhasználnak, hogy részére pénzt gyűjtsenek. A magyar árak bojkottját néhány ipar testület határozatban kimondta ugyan, mindazonáltal a mozgalom eddig csak igen kis körre szorult. A magyar czégek ügynökei és utazói, akik Zágrábban megfordulnak, azt mondják, hogy a komoly kereskedők mindenféle bojkott-mozgalmától távol állanak.

Spevec egyetemi tanár tegnap baráti körben kijelentette, hogy a bán által neki felajánlott osztályfőnöki állást a jelen viszonyok között nem fogadhatja el.

Az összes horvát lapok a legellenesébb indulattal irnak a magyarokról és a magyar kormányról. Kivétel nélkül a legerősebb passzív rezisztenciát hirdetik az új bánnal szemben és felhívják a lakosságot, hogy ne tüntessen, hanem szervezkedjenek az alkotmányos ellentétásra. A koalíciós újságok egyértelműen azt írják, hogy a horvát képviselők az ősszel a magyar országgyűlésen életre-halálra való obstrukciót fognak folytatni, míg a Starcsevics-párti „Hrvatsko Pravo“ azt követeli, hogy a horvát képviselők tegyék le magyar országgyűlési mandátumaikat.

Luegerék tagadnak.

Bécsből jelentik nekünk:

A nagyhorvát mozgalomról szóló hirre a keresztény-szocialista párt vezetősége a következőket jelenti ki:

Első tekintetre nyilvánvaló, hogy az egész dolog, amennyiben Lueger polgármesterrel hozzák összefüggésbe, teljesen valótlan. Lueger tudvalevőleg az utolsó hónapokban súlyos beteg volt és nemcsak hivatalos ügyeitől, hanem a politikától is egészen távoltartotta magát. De ha nem történt volna így, Luegernek még akkor se jutoit volna eszé ágába a horvát ügyekbe avatkozni, mert azok egyedül Magyar- és Horvátországot illetik és Lueger sem mint polgármester, sem mint a keresztényszocialista párt vezetője abban semmiféle szerepet nem játszott, de a szándék is távol állott tőle. Az természetes, hogy ő is, mint mindenki más, aki politikával foglalkozik, figyelemmel kísérte a magyar-horvát konfliktust, de ha erről véleményt nyilvánított, az csak privátim történt. Luegernek e részben „tervei“ nincsenek és nevetséges neki olyasféle szándékot tulajdonítani, hogy előkészítette Horvátország elszakadását Magyarországtól, vagy bár azt, hogy annak előkészítésében akármilyen része lett volna. Ezek nevetséges mesék, amelyeknek senki sem ad hitelt.

... Hát elhagyjuk ezt a tagadást? Luegerék eddig nem nagyon idegenkedtek a magyar ügyekbe való beleszólástól...

Pénzintézetek bojkottja.

Prágából táviratozzák nekünk, hogy a cseh lapoknak jelentik Zágrábról:

Az első horvátországi takarékpénztár, Horvátország legrégebb és legnagyobb pénzintézete és varasdi fiókja, ugyszintén a mezőgazdasági bank és fiumei fiókja elhatározta, hogy megszüntetnek minden üzleti összeköttetést a magyar pénzintézetekkel és elvárják, hogy a többi horvát pénzintézet is követni fogja ezt a példát.

A zágrábi lakatosok elhatározta, hogy semmiféle magyar árut nem vásárolnak.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Veszprém vármegye közigazgatási bizottsága Hunkár Dénes főispán elnöklete alatt ma ülést tartott. Az ülésen a főispán bejelentette, hogy a vármegyei központi hivatalt megvizsgálta mindenütt rendet és dicséretes ügybuzgalmat tapasztalt. Azután az alispán jelentette a bizottságnak, hogy a belügyminiszter a pápai megyeháza átalakítását megengedte. Jelentette továbbá, hogy a vármegyében előforduló gyakori jégverések miatt állandóan érkeznek be kérelmek adóelengedésért s hogy e kérelmeket sok esetben teljesíteni lesz kénytelen.

Nagyszőlőson a közigazgatási bizottság ma Ugron főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen az alispán bejelentette, hogy a jég sok község határát elverte, hogy a kivándorlás csökkent, a közegészségügy kedvező, az állategészségügy pedig kedvezőtlen. Bejelentette továbbá, hogy a terméskilátások rosszak és a munkáviszonyok sem kedvezők.

Ujbányán Simonyi Béla alispán elnöklete alatt tartott tisztújító közgyűlésen Koperinczy József rendőrkapitányt polgármesterré választották meg. A többi tisztviselőket egyhangulag újból megválasztották.

Csanádmogyó törvényhatósága Návay Tamás főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen jóváhagyták Dombegyháza községnek Lekky István miniszteri tanácsossal, Darányi miniszter képviselőjével kötött szerződést. Lekky miniszteri tanácsos a 15.000 holdas Ypszilanti hercegi uradalom parcellázására felügyel és a birtokból 20 holdat a kormány számára vett meg, amelyen epileptikus betegek számára egy szanatóriumot állítanak fel.

Nógrádmogyó közigazgatási bizottsága ma Prónay Mihály főispán elnöklésével gyűlést tartott. A törvényhatósági bizottság Prónay főispán elnöklésével tartott ülésen az új törvénykezési épület részére a vármegye telek és egy széles

park adományozását határozta el. A törvényhatóság a kereskedelmi minisztertől 145.000 korona államsegélyt kért utakra.

A vagonok és a kartel.

— Az állam erkölcsi tehetetlensége. —

Budapest, július 13.

Az államvasutak számára szükséges vagonok megrendelése, illetve meg nem rendelése körül lefolyt események aktuálissá tesznek egy olyan gazdaságpolitikai kérdést, amely más országokban már egész irodalmat, nagy vitákat, sőt a tengerentúl olyan törvényhozási intézkedéseket is teremtett, amelyeknek szenvedő áldozataként áll most a világ leggazdagabbnak tartott embere a new-yorki bíróság előtt. Ez a kérdés: a kartelek kérdése és az államnak velük szemben elfoglalandó álláspontja.

A magyar állam a saját testén érzi most a kartel hatását. Ötezer vagonra van égető szüksége. A gyárak, amelyek vagonok előállítására képesek, kartelbe állanak és azt mondják, hogy ha az államnak kényszerítő szüksége vagonokra és a politikai jelszóként hangoztatott hazai iparpártolás szelleménél fogva ezeket a vagonokat csak hazai gyárakban rendelheti meg, akkor itt az alkalom, hogy a gyárak jó, zsiros falathoz jussanak és csak jó, magas áron szállítsák az államnak a vagonokat. A kartel tehát felszórólja az árakat és rendeltetésének eredeti célzatánál fogva nem is törekszik másra, mint arra, hogy a megrendelő kényszerhelyzetét a maga anyagi előnyei- nek gyarapítására kihasználja.

Az állam nehéz probléma előtt áll. Vagonokra van szüksége és az egész gazdasági közvélemény sürgeti a vagonok megrendelését. Viszont kétségtelenül látja, hogy a kartel sokkal, jóval többet kér a vagonokért, mint amennyiért más megrendelők, más vasúttársaságok más gyáraknál vagonokat rendeltek és kaptak. Nem tehet tehát mást, mint vagy megrendeli a kartellált gyáraknál a szükséges vagonokat és fizet annyit, amennyit kérnek tőle, vagy pedig nem hagyja kizsarolni magát és odaviszi a rendelését, ahol a vagonokat olcsóbban kapja. Az első esetben eleget tesz a hazai iparpártolás követelményének, de megkárosítja az állam érdekeit, a második esetben megvédi az állam érdekeit és megsérti az iparpártolás nagyfontosságú politikáját. Bármint tesz is az állam, nem jól cselekszik és a kartel az, amely őt e nehéz probléma elé állítja.

Arról, hogy jogos-e a kartel, ebben a pillanatban ne essék szó. Azt azonban, hogy csak a kormány nincs jogosítva a kartellel szemben bármilyen szemrehányásra, nyomatékosan szeretnénk hangsúlyozni. Az állami vasművek esztendőik óta tagjai a vaskartelnek. Sem a sajtó, sem a parlament sürű felszólalásai nem voltak képesek a kormányt arra bírni, hogy kilépjen a kartelből, amely áremelő tendenciával alakult és az árak emelésében ennél fogva nagyon kiváló szerepet játszott. Már most tegyük fel, hogy a vagonkartel fellépése indokolatlan, erkölcstelen, — mint ahogy nem is lehet kétség az iránt, hogy tényleg az — úgy az állam most összetett kezekkel kénytelen ezt konstatálni és nincs meg az erkölcsi ereje ahhoz, hogy a vagonkartelben egyesült gyárakon megboszulja magát, amire elvégre volna elég mód és alkalom. De, amikor maga az állam is kartelekben vesz részt, amikor maga is kartelszerű alakulásokban védi meg a maga érdekeit, sőt mindenféle támadásokkal szemben egyenesen hangoztatja is, hogy a vasművek érdekei másként, mint a kartelben való csatlakozás segítségével meg nem védelmezhetők, akkor tulajdonképpen már meg is van fosztva attól a lehetőségtől, hogy a kartel-politika ő rá nézve aktuális kérdés lehessen.

Néhány évvel ezelőtt dr. Mandel Pál volt országgyűlési képviselő törvényjavaslatot dolgozott ki a kartelekéről. A javaslat a kormány megbízásából készült és a nyilvánosság bírálata alá bocsátott. Ez volt a magyar kormány első akciója a kartelekkel szemben. A Mandel-féle tervezet nem volt jó, de a közvélemény nagy örömmel fogadta, mert azt hitte, hogy legalább megkezdődik az az akció, amely

a magyar gazdasági tömegérdekek, a fogyasztók ezreinek a javára fog szolgálni. Az akció nem folytatódott, ellenben az állami vasművek a pénzügyminiszter hozzájárulásával belépett a vaskartelbe. Az igazságügyminiszter pedig a raktárba tette a karteltörvényjavaslat meglévő példányait. A magyar kormány kartelpolitikája más utakra tért. Nem a kartelek ellen, de a kartelek mellett foglalt állást.

Most a favorizált karteleszme kegyetlen bosszút áll a kormányon. Ötezer vaggon kellene az országnak és a vagonkartel jól ki akarja használni ezt a helyzetet. A kormány a nyilvánosság előtt leleplezi a kartelt. Roosevelt nem ezt tette. Roosevelt törvényt csináltatott a kartelek és a trösztök visszaélései ellen és most a trösztkirály, Rockefeller a bíróság előtt áll milliárdos kartelpolitikájának visszaélései miatt. A mi kormányunk pedig ugyanazzal a tollal, amelylyel megírta a vagonkartel leleplezését, jóváhagyó rendeleteket írt alá a saját vasműveinek kartel-cselekedeteiről.

Mi megértjük a kartelek rajongóit. Azokat is, akik a kartelekben látják annak a nagy kisajátításnak a világproceszusát, amely a világ termelői tökéit lassanként egy kézben, az állam kezében fogja egyesíteni. Azokat is, akik a kartel útján ennek épp az ellenkezőjét, a maguk egyéni előnyeinek a gyarapodását akarják elérni. Csak azokat nem értjük, akik mint a mi kormányunk, az egyik kezükkel kartelisták, a másikkal a kartel-visszaélések ellen irogatnak különben egészen jogos rekriminációkat.

A vagonrendelés körül támadt forgatag íme, minden elméletnél ékesebben bizonyította be, hogy egyöntetű és öntudatos gazdasági politika hiánya előbb-utóbb mégis csak megboszulja magát. Látnivaló, hogy vannak gazdasági elméletek, amelyeket a gyakorlati politika soha sem ignorálhat. E soroknak nem volt más célja, minthogy ezt az igazságot a magyar kormány nehéz helyzetével bizonyíthassa.

Mi lesz a gazda teendője.

Ma egyheti cikkünkben kimutattuk a magyar gazda vigasztalan helyzetét az ideai rossz termés következtében és visszautasítottuk azt a vigaszt, mintha a kis- és középbirtokosnak a kétszeres buzaár kárpótlást tudna nyújtani a fél termés által előállított nyomasztó helyzetében, mivel akinek nincsen eladó buzája, arra nézve a legjobb esetben is csak közömbös lehet, hogy a vetőmag és a gazdasági egyéb célokra szolgáló, de eladásra nem jutó buzájának, rozsnak ára akár négyszeres értéket képvisel is más évek árviszonyaihoz képest.

Szinte önkéntelenül vetődik fel a kérdés, hogy ilyen körülmények között, amikor az a megszokott forrás kiapadt, ahonnan a gazda szokva van évi jövedelmének legtekintélyesebb részét meríteni: hol keresse azt a segédforrást, mely az elveszettért csak némileg is kárpótolni tudja?

Az már régi magyar szokás, hogy inséges esztendőben a magyar gazda azt a földjét, amely nem hozta meg a várt termést — egyszerűen megterhelte jelzálogkölességgel vagy egyéb bankteherrel.

De hogy a védekezésnek ez a módja az utóbbi évtizedek folyamán hova vezetett, arról sokat tudnának beszélni a középbirtokosok régen gazdát cserélt ősi kastélyai, meg azok az utszéli elszáradt jegenyefa-sorok, melyeknek fái, mint megannyi felkiáltó jelek — reménytelenül meredeznek az égnek.

Azoknak az évszázados elhanyagolt parkoknak mohos törzsű fái még láttak szebb időköt, amikor fiatal platánlombjaik alatt a meglegedett és gondtalanul élő gazdagenerációkat látták felnövekedni, amelyek oda sem néztek egy-két rossz esztendőnek mindaddig, míg divatba nem jött a váltó és az uzorakamatot szedő hitelnyújtás, amelynek utvesztő labirintusában eltévelyedve ödöngött az egy-

szertű, de hatalmas középosztály mindaddig, míg az ősi talajt kihúzták a lába alól, hogy megalkotója legyen egy egészen speciális magyar proletárosztálynak.

Rég elmúlt szép időknek régi bűneiből a még megmenekült ifjú generáció csak a tanulságokat vonhatja le. És ez a tanulság az, hogy nem szabad a jelennek csak egyetlen egy percét sem a bizonytalan jövő rovására biztosítani!

A magyar föld nem bír már meg több terhet anélkül, hogy a végképeni elmerülés veszedelmének ne volna kitéve; mert az csak önámítás és illúzió, hogy „majd visszafizetem jobb esztendőben“!

Jobb esztendőben jobban, gondtalanabban él a gazda — de olyan jó esztendő, hogy visszafizetésre is jusson, csak a képzelet világában van feltételezve csupán, amely megvalósulni nem szokott soha.

Ha jó termése folytán több jövedelme van a magyar gazdának, akkor annak a több-jövedelemnek ezer helye van a gazdaságban. Épületek javítása, vagy egyéb száz és százféle befektetés, amely már régen sürgős természetű volt, — de nagyobb mérvű tehertörlesztésre soha sem telik a magyar gazdának, aki örül, ha a kamatokat és legjobb esetben az amortizációs részleteket tudja törleszteni.

Inséges esztendőben az a segítség tehát, amely a földnek újabb megterhelésében jut kifejezésre, semmi egyéb, — még abban az esetben is, ha a föld még megbirja az újabb terhet, ami fájdalom, már igen ritka eset, — mint a magyar gazdaosztálynak egy újabb hatalmas lépése... megásott sirja fel!

Alkalmazkodás a fennálló viszonyokhoz és a megszokott igényeknek lefokozása, ez az egyetlen jelszó, amihez a reálisan gondolkodó gazda nyulni fog valahányszor arról van szó, hogy ki kell heverni egy rossz esztendőt.

A második jelszó pedig legyen a meglévő nyersértékeknek olyan módon való kihasználása, amely mellett azok a legnagyobb hozamot képesek adni.

Régi dolog, hogy a gazdasági nyerstermékek úgy értékesíthetők a legjobban, ha azok nem nyers alakjukban, hanem feldolgozott állapotban kerülnek a piacra.

Ha az idén a magyar gazda nem tud pénzeln az ősziékből, mivel itten nincsen eladásra kerülő fölöslege, pénzelnie kell a tavasziból, árpából, kukoriczából, burgonyából és takarmányból, de nem úgy, hogy azt, mint a buzát és rozst nyers állapotban eladja, — hanem aképen, hogy répáját eladja tejben, az árpáját, kukoriczáját és burgonyáját növendék-, vagy hizómarha és hizott sertés alakjában.

A husnak, baromfinak, tejnek hihetetlen magas ára van a vidéken is és bolond volna az a gazda, aki a mesterségesen leszorított kukoricza- és burgonyaárak mellett nyers állapotban adná el ezen termékeket a helyett, hogy átváltoztatná értékét könnyűszerrel hizott sertéssé, vagy vágómarhává!

A mai gazdasági világversenyben, amidőn nem egy szűk területnek terméseredménye irányadó, hanem távoli világreszeknek összhozama és üzleti forgalma diktálja a nyers-termények árát: csak az a gazda fogja megállani helyét, aki egyuttal körültekintő és számító kereskedő.

Ha a világkonjunkturák úgy alakulnak, elképzelhető a legrosszabb termés mellett is olyan buzaár Magyarországon, mely alatta áll a legjobb esztendők buzaárainak. Mert a mai közlekedési eszközök tökéletessége és gyorsasága következtében már nincsen távolság és Magyarország csak egy pont a nagy világ-

egyetemben, melyre nézve csaknem egészen közömbös, hogy jó, vagy rossz volt-e a termése.

Magyarországon ez évben sok őszi vetést ki kellett szántani a tavaszszal, hogy árpát, zabot és kukoriczát vessenek bele, ha nem akarták parlagon hagyni vagy azzal a silány buza- és rozsvetéssel, amit nem is lett volna érdemes lekaszálni.

Ezáltal sokkal nagyobb terület lett tavaszival bevetve, mint normális viszonyok közt, amikor nem kellett az őszi buzát és rozst kiszántani. Könnyen megtörténhetik tehát, hogy ezeknek a tavasziaknak ára sokkal olcsóbb lesz, hogy sem a magyar gazda kárpótolni tudná magát a kiszántott ősziéért, különösen ha ezeket a terményeket nyers állapotban akarná értékesíteni.

A sertéshizlalás a magas hus- és zsirák mellett igen jövedelmező módja lenne a tavaszi termények értékesítésére, ha a magyar gazda a mai kívánalmaknak megfelelően tudja ezt a gazdasági ágat kiaknázni.

Nem a régi szalontai vagy mangoliczafajnak erőszakolásával, amely fajokat csak három-négy éves korukban lehet a kellő súlyra hozni, hanem körültekintőnek kell lennie a gazdának és azt a fajt beállítani, amely már egyéves korában képes nyújtani azokat az előnyöket, amiket a magyar fajta sertés csak három-négy évi várakozás után képes nyújtani.

Ilyen sertésfaj az angol yorkshirei, amely végtelen szapora faj és egy éves korában két métermázsára is felhizlalható. Ezenkívül hussertés és így nagyobb a kereskedelmi forgalmi értéke, mint a lassan kifejlődő, zsirra hizlalt sertéseknek.

Ma egy-két métermázsás sertés az utolsó vidéki zugban is kétszáznegyven koronát ér, nagyobb városok közelében sokkal többet, s a gazda, aki árpáját, kukoriczáját vagy burgonyáját ilyen sertésben értékesíti, könnyen megtalálhatja azt a forrást, amely kárpótolja a rossz buza- és rozstermés folytán kiapadt, megszokott pénzforrásért.

Akinek felesleges zabja termett, az ne kotyavetyélje el potom áron, hanem etesse fel növendék-marhájával; — hihetetlen eredményt ehet elérni a száraz lóherén és zaboron tartott borjúkkal már egyéves korukban.

Láttunk már zaboron felnevelt egy éves bikaborjút, amely négyszázötven koronán kelt el, holott a feletett zab és a borjú maga nem került a gazdának kétszáz koronájába sem.

Igen, számító kereskedőnek kell lennie a magyar gazdának és nem könnyelmű adósságcsinálónak, ha szembe akar szállni azokkal a nagy világversenyből kialakult nehézségekkel, amelyek a gyengét, a tétovázót körültekintően eltapossák!

„Semmit nyers alakban, — mindent feldolgozva!“ ez a jövő gazdálkodás jelszava.

A takarmány-árpa, a kukoricza kevés pénzt, alig az előállítási költséget hozza meg a gazdának, — a hizott sertés, pulyka, liba, tojás és baromfi hozza meg az igazi hasznot.

A takarmányrépa és burgonya csak akkor hálálja meg természetét, ha akár mint tej, turó, vaj és tejfel, akár mint kifőzött szesz kerül a forgalomba.

A tavaszi szalmának is alig van értéke olyan, ami számbavehető lenne, de mint szecska feldolgozva — szép jövedelmet hoz a gazdának pénzben is, meg trágyában is, ami sokkal többet ér a pénznel.

Nem szabad azért kétségbe esni a magyar gazdának, ha látja, hogy nem marad eladó buzája és rozsa, hanem meg kell fognia erős akarattal és kitartó szorgalommal azoknak a

gazdasági tényezőknek üstökét, amelyekből sokkal több hasznot lehet kirázni, mint az egyoldalú buzatermelésből!

KÜLFÖLD.

Japán-amerikai viszály.

Budapest, július 13.

A kölcsönös békebiztosításokat, melyek úgy japán, mint amerikai részről naponta elhangzanak, ismét megzavarta egy incidens, mely esetleg beláthatatlan következményeket von maga után.

Tegnap ugyanis, mint már megírtuk, San Diegoban elfogtak egy japánt, kinél több felvételt találtak az ottani erődítésekről. Az elfogott japán állítólag magasabb rangú tiszt és mint szolgál, hosszabb idő óta tartózkodik San Diegoban. Az eset maga talán nem is olyan nagy jelentőségű. De tekintve az amerikai közvélemény izgatott hangulatát, mely izgalom különösen Kaliforniában érte el csúcspontját, ebből a kis esetből nagy bonyodalmak keletkezhetnek. Már is olyan híreket kaptunk, melyek kilátásba helyezik, hogy az amerikaiak megtámadni készülnek a San Diego és környékén lakó japánokat, kik házaikban elsánczolva védelmi állapotba helyezkedtek.

Ha tényleg beállna az az eset, hogy a szan-franciskói támadásokhoz hasonlóan járnak el San-Diegoban is, akkor a japán közvélemény nyomása alatt a tokiói kormány erősebb rendszabályhoz lesz kénytelen nyulni.

Mai távirataink a következőkről számolnak be:

Az a japán ember, akit Szan-Diegóban letartottak s akinél szan-diegói erődítések és kikötő rajzait és fotografáit találták, japán tiszt, de a szan-diegói várparancsnok megtagad róla minden további fölvilágosítást. A dolog magában véve nem volna különös, ámbar az amerikai Egyesült-Államok törvényei szerint kémkedés miatt senkit sem lehet letartóztatni, de a dolog mégis komoly azért, mert Szan-Diegóban a fehér lakosság között óriás mértékűt ölt az izgatottság s az amerikaiak nagy tüntetésre készülnek a japánok ellen. Másrészt az izgatottság a japánok között is terjed és az illetvényeken dolgozó japánok ezrivel tódulnak a városba, hogy az amerikaiak esetleges támadását visszaverjék. A kormánykörök attól félnek, hogy abban az esetben, ha a szan-diegói amerikaiak nem tanusítanak tartózkodást, oly bonyodalmak keletkezhetnek, amelyeknek következményei beláthatatlanok. Sokan azt hiszik, hogy azok a japán cselédek, akiket különösen a katonai hatóságoknál és katonatiszteknel alkalmaznak, japán kémek, akik a tokiói kormány szolgálatában vannak. Az amerikaiak azt a hírt terjesztik, hogy az Egyesült-Államokban levő japánok közül nagyon sokan tiszték, akik csak azért tartózkodnak Szan-Diegóban és a Csendes-tenger egész partjának mentén, hogy a japán kormányknak kémiszolgálatot tegyenek. A kaliforniai újságok szerint Vallejoban is folytonos torzszalkodás van a japánok és az amerikaiak közt s hogy az amerikaiak mindenáron ki akarják kergetni a japánokat a városból.

Az összes Amerikából jövő táviratok konstataják, hogy az állítólagos japán kémnek letartóztatása az Egyesült-Államok minden körében nagy elkedvetlenedést keltett, sőt Szan-Diegóban olyan lett a helyzet, hogy a legnagyobb aggodalomra ad okot és minden pillanatban várható az ottani japán telep megtámadása. Szan-Diegóban a japánok, a kikhez a környékbeli illetvények japán munkásai is csatlakoztak, komolyan gondolnak arra, hogy védelmi állapotba helyezkedjenek és hogy a hatóságok segítségével vagy anélkül ellenállást fejtsenek ki a csöcselék támadása ellen. A szandiegói incidensről csak nagyon kevés és többnyire megbízhatatlan részlet lett ismeretes. A letartóztatott japánról szóló jelentések is nagyon eltérnek egymástól. Csak az látszik bizonyosnak, hogy éppen tetten érték, amikor a szan-diegói erődítéseket lerajzolta. A washingtoni kormány utasította a szan-diegói erődítések parancsnokát, hogy a japán embert egyelőre fogva tartsa és várja a központi kormány további utasításait. Egyelőre a legnagyobb tartózkodással kell fogadni a newyorki újságok híreit, amelyek közül még egyet sem erősített meg hivatalosan. Azt mondják az amerikai lapok, hogy az állítólagos kémnél fontos erődítéseknek több száz fotografáját és rajzát, továbbá a kikötőben elhelyezett robbanó aknákat terveit megtalálták.

Ujabb jelentések szerint Rosecrain-erődben tegnap egy másik japánt is letartóztattak, aki ott szolgál alkalmazásban volt. Holmija között újsá-

gokat, szobájában pedig egy technikai tudományos munkát találtak. Gappel őrnagy, az erőd parancsnoka az ügyben semminő fölvilágosítást nem ad. Niyaka japán nagykövetségi tanácsos Adee helyettes államtitkár meglátogatta és tudakozódott, kapott-e értesítést a kormány arról, hogy Rosecrain erődben egy japánt tartóztattak le. Niyaka később elmondotta, hogy az incidensről sem a kormány, sem a hadügyminisztérium nem kapott jelentést.

Míg ezek Kaliforniában történtek, Aoki vikomt japáni nagykövet és Jamamoto tengernagy meglátogatták Rooseveltnél elnököt oysterbai birtokán. A látogatás után az elnök titkára utján a következő hivatalos kommunikát adatta ki: Az Egyesült-Államok elnöke Jamamoto tengernagyval hosszabb beszélgetést folytatott, amelynek minden tekintetben kielégítő eredménye volt. A beszélgetés folyamán beigazolódott az, amit már Aoki vikomt japán nagykövet tisztázott, hogy a két kormány között teljes egyetértés és a két nemzet között barátságos viszony van. Jamamoto tengernagy különben Rooseveltnél elnöknek egy különösen értékes nefrilkövet hozott ajándékba. A dinernél az elnök és a japán tengernagy pohárköszöntőket váltottak, melyekben nemzeteik békés szándékait hangsúlyozták.

Aehrenthal olaszországi útja. Báró Aehrenthal külügyminiszter báró Gagern követ kíséretében e hó 14-én érkezik Dezióba. Milanóban Lützow nagykövet csatlakozik hozzájuk. A miniszter Tittoninál fog ebédelni és hétfőn délután az olasz külügyminiszterrel és Lützow gróffal Turinba utazik, onnan 16-án reggel automobilon Racconigibe, ahol a király audiencián fogadja a minisztert. Az audiencia után reggeli lesz. Kedden délután Aehrenthal báró külügyminiszter Ischlbe utazik.

Tittoni külügyminiszter ma Dezióba utazott. A „Perseveranza” című lap báró Aehrenthal és Tittoni külügyminiszterek találkozásában a béke zálogát látja és azt mondja, hogyha e látogatás nem is szolgál semmiféle különös célt, mindenesetre jó, ha a hármasszövetséghez tartozó államok vezető államférfiai megismerik egymást és a világpolitika különböző kérdéseire vonatkozó tapasztalataikat személyesen közlik egymással. Ma mindenekelőtt arra van szükség, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország között a viszony oly szívélyes és bensősé váljék, hogy egyik állammal se kelljen aggódnia a jövő miatt.

Az orosz helyzet. A síforniri zsidóüldözések miatt folyamatba tett pört befejezték. Tizenkét vádlottat teljesen fementettek, huszonkilencet 6-18 hónapig terjedő szabadságvesztésre ítélték, két vádlottat pedig azon a czimen ítélték el, hogy a zsidók önvédelmi szervezetének voltak tagjai, az egyiket hat, a másikat nyolcz havi fogságra. Varsóban a mult éjjel és azelőtt való éjjel a városi citadellában három forradalmi szociálistát és egy rablót felakasztottak.

Korea a japánok ellen. Newyorkból jelentik, hogy egy koreai küldöttség elfogadást kért a külügyi hivataltól, hogy a japánok ellen való panaszait előadhassa. A külügyi államtitkár nem fogadta a küldöttséget és értésére adta, hogy az Egyesült-Államok kénytelenek a portsmuithi szerződés által Koreában teremtett helyzetet elismerni. A Sisiji Simbo szóuli jelentése szerint jogos az a föltevés, hogy a koreai császár lemondani készül.

A marokkói zavarok. Fezi jelentések szerint ezer gyalogos és kétszáz lovas indult Elksár felé. Az Elksár mellett táborozó hadsereg Rouena felé indult, ahol Maclean találkozott Raizulival. Gebbas hadügyminiszter jelenti, hogy a szecsuanai sereg utban van Karuin felé, az Elksar törzs főhelye felé és Tebes, az ulti kaid holnap ötszáz emberrel indul oda. Az összes csapatoknak közös akcióra készen kell állaniok. Egyelőre megvárják, mily eredménye lesz a Maclean szabadon bocsátatása tárgyában az Elksar-törzs és az urezzani serif részéről indított tárgyalásnak.

Mozgó képek.

Váratlan forruiat.

(Bróban az összes cselédek sztrájkba léptek.)

I.

A nappilyítés.

Kau: Nem dolgozunk többet! Tessék a nasságáknak mosogatni, surolni... Most mi leszünk a nasságák, mi megyünk a promenádra, a kávéházba, a teatumba...

Zsuzsi: Eljen! Eljen! Na, én kitaláltam ma, ami a hegyemben volt! Ugy odavágtam a tepsit, hogy a nassága menten elájult...

Panna: Én csak a kuglófot hagytam a sütőben, amíg szénné égett!

Böske: Én a levest, a tejet hagytam kifutni; tán még most is szalad...

Mind: Ugy kell nekik!

Kati: Én nem hagyom a lakatosokat!

Zsuzsi: Hát merje bántani valaki az asztalosokat! Jogos a kérésük!

Panna: Nem hagyjuk el a kovácsokat!

Böske: Muszáj, hogy teljesítsék a nasságáék a kereskedő-segédék kérését!

Mind: Ugy van! Éljen!

Elnöknő: A gyűlést tehát feloszlatom és kimondom határozatilag, hogy a sztrájkolókat támogatjuk és sztrájkban maradunk mindaddig, míg a munkások kérését nem teljesítik.

Mind: Ugy van.

Elnöknő: Esküszünk!

Mind: Esküszünk!

(Az összes szakácsnék, szobalányok a Marseillais-ét énekelve tüntető körmenetre indulnak.)

II.

A városi tanács.

Polgármester: A veszély nőttön-nő, valamit kell tenni...

I. tanácsos: Az összes gyárak szünetelnek...

II. tanácsos: A műhelyekben áll a munka...

3. tanácsos: Mindez még megjárja; de a szobalányom nem dolgozik...

4. tanácsos: A szakácsnőm nem főz...

5. tanácsos: A mosónő nem mos...

6. tanácsos: A feleségem azt mondta, hogy addig haza ne kerüljek, míg a cselédekkel rendet nem csinálunk.

1. tanácsos: Az én feleségem el akar válni.

2. tanácsos: Ez még csak megjárja, de az én feleségem elhozatta az anyosát...

3. tanácsos: Rettenetes! Valahogy le kell szerelni a konyhatündéreteket...

Polgármester: Uraim! Van egy eszmém! Azt hiszem, ezzel helyreáll a rend...

Mind: Halljuk! Halljuk!

Polgármester: Ide figyeljenek! (a tanácsosok közelebb húzódnak, a polgármester halkán elmondja tervét.)

Mind (telkesülten): Éljen! Bravó! Bravó! (nevetve cselédeknek.)

III.

A zágrábi hadtestparancsnokságtól.

Bondelet.

Mitroviczáról egy század huszár, Rumából egy század dragonyos azonnal induljon Bródba.

Hadtestparancsnok.

IV.

A második gyűlés.

Kau: Tisztelt gyülekezet! Én már nem törődöm a lakatosokkal! Ha valaki lakatos, legyen lakatos ne pedig naplopó! Én beállok a szolgálatba.

Zsuzsi: Csöpp kedvem sincs minden este az asztalosommal lenni! Alig van már megspórolt pénzem. Nekem másra kellene a garasaim. Megjött a rokonom, a huszárkaplár... Visszamegyek a szolgálatba.

Panna: No hát én meg kivertem a kovácsomat! Menjen dolgozni! Majd én ő miatta veszekszem a nasságammal, mikor egy földimet — dragonyos a lelkem! — olyan jól fogadta. Szivart és bort adott neki. Hát én visszatértem a régi helyemre.

Böske: Minek sztrájkoljak?! Hogy a kereskedő-segédéket segísem! Bánom is én a kereskedő-segédéket! Soha se szíveltem a czibileket...

Elnöknő: Tehát az igen tisztelt kisasszonyok mind a sztrájk ellen vannak?

Mind: Igen... igen...

Elnöknő: Helyes! Kérem tehát önöket, minden erejükből hassanak oda, hogy a sztrájkolók abbahagyják a sztrájkot...

Mind: Ugy van!

Elnöknő: Mert nincs szebb, mint az egyetértés! mint a béke! És támogassák kérem a katonaságot, a mely rendet csinálni jött ide...

Mind: Támogatni fogjuk! Esküszünk! Esküszünk!

— És Bródban megszűnt a sztrájk.

Box.

Hogyan utaznak Oroszországban?

— Kulturkép. —

Budapest, július 13.

Rómát sem építették egy napon. Olyan nagy államot, mint Oroszország, nem lehet máról holnapra mintaállammá átgyúrní. Ezt azonnal tapasztaltam, amikor Kalisnál átléptem a határt. Két év múlt el azóta, hogy utójára bebarangoltam a császár birodalmát. Közben az abszolút állam alkotmányt kapott, jogállammá alakult át. Nagy sajnálatomra azonban mindjárt azt kellett tapasztalnom, hogy a külföldről behozott könyveket, illetőleg az intézkedéseket nem változtatták meg, ha a cenzurát általában el is törölték. Ez még tűrhető lett volna; kiderült azonban, sajnos nemcsakára, hogy a cenzuráló hivatalnokok még mindig rendőrállam képviselőinek tekintik magukat. Először is egy határhivatalnok azzal a nagyon udvarias mondással járult hozzám, hogy nem járja, hogy egész könyvart vigyek Oroszországba; a könyveket az én költségemen Pétervárra fogják küldeni, mert most nincs rá ideje, hogy azokat átnézzék. Erre kijelentettem, hogy szívesen várok, amíg lesz rá érkezése. Együttal kértem, hogy nevezze meg fölüttes hatóságát, hogy ott panaszt emelhessek. A hivatalnok fürkészőleg nézett rám, azután nagyon udvariasan kijelentette, hogy a könyvek átnézése voltaképp nem is az ő dolga, más fogja azt elvégezni. S azzal távozott. Talán azt gondolta, hogy ezzel az utazóval még sem jó cseresznyézni. Csak ezután jelent meg voltaképpen a cenzor, aki rá sem nézett a könyveimre és kimondta, hogy Pétervárra kell őket küldeni. Volt nálam egy orosz lexikon és több orosz törvénykönyv, kérdeztem, vajjon ezeket is Pétervárra küldik-e, mert abban az esetben panaszt emelek. Ezzel tudtam csak elérni azt, hogy a hivatalnok megnézze könyveimet. Kiadta az összes orosz könyveket és néhány idegen nyelvűt is. Csak kevés könyvet tartottak vissza, hogy Pétervárra küldjék. Egy alsóbb hivatalnok költség fejében tíz koronát kért tőlem. Tiltakoztam a magas összeg ellen, de végül kijelentettem, hogy megfizetem, hanem szabályos nyugtát kérek. Legott egy ötödére szállt alá a költség, melyet aztán nyugta fejében kifizettem.

Különösség gyanánt mondom el, hogy Mackenzie Wallace Oroszországról írt ismert remekműve ma is a tiltott könyvek közé tartozik. A két kötetes munkából két sort ki kell törölni, csak úgy adják ki. Maga sir Wallace Pétervárot volt, a császár és a miniszterek nagyon szívesen fogadták. Értésült egyébként könyvének sorsáról is, jót mulatott a cenzura óvatosságán.

Pétervárra érve vártam egy ideig és csak aztán mentem el a cenzurába. Ott a szolgálattelvő hivatalnok azt mondta, hogy nem érkeztek meg a könyvek. Amidőn megmutattam nyugtámat, kijelentette, hogy olyan vámhivatal nincs. Ez mégis csak különös volt. Könyveim elkobzása átom talán? Nem, valóság volt. Rut valóság a hivatalnok tudatlansága is, aki a Kalisban újonnan alakított vámházat nem ismerte. Két napi utánjárásal sikeresen kiderítettem, hogy könyveim csomagját helytelen hivatalhoz küldték. Csak amidőn a külföldi cenzura fejéhez fordultam, adták vissza könyveimet, köztük a tiltottakat is. A magasabb hivatalnokok nagyon szeretetreméltóan viselkedtek.

Igy tehát szerencsésen megérkeztem könyveimmel Oroszországba. Az óriási birodalomnak majdnem minden részét felkerestem és 15.000 kilométert tettem meg. Sok mindent láttam, ami elkerüli a kéjutazók figyelmét, mert kevesebbet használtam a gyors- és expressz-vonatokat, mint a személy- és vegyes-vonatokat. Aztán utaztam minden osztályon.

Korábbi utazásaimban tapasztaltam már, hogy az orosz vasutak kocsjai kényelmes berendezésűek. A személyvonatok azonban nagyon tisztátalanok, mindenütt nagy a rendtelenség. Sohasem gondol a vasúti személyzet, a kalauz vagy kocsivezető arra, hogy az utasoknak helyet szerezzen. Egyszer — utam kezdé-

tén — egy kalauzhoz fordultam és erélyesen követeltem tőle, hogy helyet teremtsen a második osztályban. A szabad helyeket ott tudniillik csupa vasúti hivatalnok töltötte meg családostól. Nem magasabb hivatalnokok voltak, hanem kalauzok és váltóőrök, akik jogot formáltak arra, hogy harmadik osztályu jeggyel a második és első osztályon utazzanak, magukkal vivén egész pereputtyukat nagynénéstől és unokatestvérestől. A kalauz, akitől helyet kértem, amint csakhamar kiderült, rosszul értett. Nagyon udvariasan elvette utitáskámat, kinyitott egy elzárt kocsirészt, mely egészen üres volt és bezárta mögöttem. Egy idő múlva megjelent és érdeklődött, hogy hogyan érzem magamat a kocsiiban. Persze borralalót kellett adnom. Alig kapta meg, alig bucsuzott el, új utast helyezett el osztályomban. Ez különös gondban részesült, azért aztán nagy ajándékot adott. Jegye ugyanis egyáltalán nem volt.

A vasúti személyzet tevékenysége főleg oda irányul, hogy kocsirészeket elzárjon és így borralalóhoz jusson, vagy hogy jegy nélküli személyeket elhelyezzen. Ez a tevékenység annyira igénybe veszi, hogy egyébre nem is ér rá. Ezt már előbbi utazásaimnál is észrevettem. De nagy csudálkozással láttam azt, hogy ezen nem változott semmi, noha Oroszország azóta alkotmányos állam lett. Minden vonaton Lengyelországban és Közép-Ázsiában, Észak- és Közép-Oroszországban ugyanaz a jelenet. Amidőn a kalauz megjelenik, az utasok egy része titokzatos jeleket ad, kinyújtja kezét; annak tartalmát a kalauz zsebébe csusztatja.

Nem mindig végzik a dolgot oly titokzatosan. Nemrég láttam Moszkva és Varsó között, hogy a kalauz egy öreg anyókéval hangosan alkudozott tíz kopekért. Végre felébredt bennem a részvét és odaszóltam a kalauznak: hagyja már az öreget békén. Hát járja az, mondja a kalauz naivul, hogy egy nélkül utazzék?

Ma az anyóka belátta ezt, csak a birságot találta kissé súlyosnak. Most a kalauz engem hívott tanuul, hogy a jegy a pénztárnál egy rubelbe kerül. Ez hatott a nőre, hogy még tíz kopeket hozzátegyen. A kalauz elmondta nekem, hogy kevesebbet, mint a díj felét nem fogadhat el, különben társai azt hiszik, hogy sikasztott a pénzből. Bizonyos vonalokon már rendes árszabás van a jegynélküli utasok részére. Elmondták nekem, hogy néha a kalauz odaáll a jegypénztár elé és int az utasoknak, akik jegyet akarnak váltani, hogy jegy nélkül is utazhatnak. Egész sor utas van, aki hangosan dicsékszik azzal, hogy sohasem utazott jeggyel. A pénz behajtását a kalauz végzi. Ha a nyul — így hívják a jegynélküli utast Oroszországban — nem akarja fizetni a kért összeget, a legközelebbi állomásnál leszállítják. Előbb azonban megjelenik a vonatvezető és elmondja, hogy micsoda hallatlan orozátlanság jegy nélkül utazni! Pedig egy gyékényen árul a kalauzokkal és minden nyulért jelentékeny perzentet kap.

Mivel ilyesformán az egész vonat személyzete fölött ott lebeg a veszély, hogy a büntető bíróság elé kerül, erkölcsi tekintetben nem is lehet sokat tőle várni. Azért a zsebmeteszőknek, hamisjátékosoknak, mindenféle zsványoknak dus mezeje van az orosz vonatokon. Zsákmányuk egy részét átadják a vonatszélyzetnek, vagy ez egyszerűen túri őket, mert fél, hogy följelentik a vonatigazgatóságnál.

Elmondok egy különösen jellemző esetet, mely Orenbergtől Szamaru felé való utaztamban történt. Az éjjel kintűt, hogy a pad alatt, amelyet este elfoglaltam, egy gazficzkó feküdt. En ugyan nem vettem észre; de tapasztalt ember létemre éjjelre a felső ülést foglaltam el, úgy, hogy elajta zsványoktól nem kellett tartanom. Az éjjel a pad alól felbukkant egy kéz, mely az ott nyugvó egyén utitáskája felé mozgott. Véletlenül vasúti hivatalnok lánya volt. Nem volt előtte új a dolog és a pad alá nézett. Onnan most előmászott egy férfi, aki kissé zavartan mosolygott és a lánnyal szemközt foglalt helyet. Azután megkérdezte a lányt, hogy miért nem alszik tovább.

A zsványok hidegvére hihetetlen. Egy hamis-

játékos, amidőn rajtakaptam, hogy egy embert kifosztott, egész felháborodottan kérdezte, ugyan mi közöm hozzá, ha valaki jószántából elveszti pénzét? Midőn a kalauzt másnap megkérdeztem, gyakoriak-e itt a gazemberek a padok alatt, azt felelte:

— Előfordul kérem, de hát jó uram, a zsványoknak is élniük kell.

Ha az ember egy darabig orosz vasuton utazik, sajátos érzése támad: a jó és rossz közötti különbség kezd elmosódni benne. Mindig, ha új gazságot fedeztem fel, ez az érzésem támadt. Azt mondtam, nem való az, hogy én, mint idegen, annyi orosz állampolgárt zavarjak meg mellékfoglalkozásában.

Felöltik a kérdés, vajjon hogyan lehet mindez, vajjon Oroszországban nincsenek-e ellenőrök. Nagyon sok ellenőr van és nagyon magas fizetést kapnak. Hanem csak egyszer kell ilyen urat látni és az ember rögtön tudja, hogy ez se sokat használhat. Az ellenőr nagyon elegánsan jár, az összes hivatalnokok kísérik. Mivel pedig ezek mind gazemberek, elrejtik a jegy nélküli utasokat. Részen az ellenőrök a kalauzok zsoldjában vannak. Ha azonban csakugyan akad becsületes is közöttük, akkor előre megsürgönyzik a vonatvezetőnek az állomásról, ahol a vonatot várja, érkezését. A megelőző állomáson a kalauz jegyeket vált a legközelebbi állomásig és átadja a nyulaknak.

Amit elmesélek, az nem kivétel, hanem szabály. Naponta megtörténik az orosz vonalokon. Nemcsak az államvasutakat, hanem a magánvasutakat is megcsalják e módon. Amellett észrevettem, hogy minden tehervonaton sok személy utazik, aki ily módon az utiköltség nagy részét megtakarítja. Vajjon a mostani vasúti miniszter mit fog csinálni, nem tudom. A miniszteriumban úgy látom, erélyesen dolgoznak. A „nyulgazdaság” annyira meggyökeresedett baj, hogy egyszerre alig lehet kiirtani. Az orosz sajtó és a közvélemény az egészet inkább humorisztikus oldaláról fogja fel. Tényleg az orosz állam milliókat veszít így. Amellett a népet demoralizálja az, hogy egész tömegek csalásra szoknak. Vaskézzel kellene a dologhoz nyulni!..

EGYETÉRTÉS.

Julius 15-én új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejár, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Egész évre . . . 28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címvaltozást kiadóhivatalunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben szíveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

Régi római nők élete.

Irta: Dr. Nagyiványi Fekete Gyula.

A napjainkban mindinkább nagyobb öntudattal és tervszerűséggel előretörő feminizmus nem korunk, nem a mai közszellem szüleménye. A nők szereplése már a római köztársaság uralma alatt keletkezett és szép auspiciumok közt megindulva, a császárság alatt elérte tetőpontját. Az egész világon itt ébredt fel legelőször a nő függetlenségének eszméje. És a nők az akkori civilizáció hatása folytán követelték magok számára az önálló társadalmi helyzetet, melyet azért is kiérdemelték, mert nagy befolyást gyakoroltak a vallásos és politikai életre, az eszmék világára, a szokásokra és az izlésre. Ha az ókori társadalmat az általános korrupció el nem lepte volna, a nők befolyása bizonyára áldást hozó lett volna; ámde, mivel a költő, festő, szobrász, politikus, filozóf egyaránt oktalan és immorális utra terelték az uralkodó közvéleményt: ennek sulya alatt a nők emancipációja nem a józan szabadságot, de a kicsapongó szabadságot mozdította elő. És a római nők emancipációja odáig hatott, hogy a vagyon hovaforrásának és általában cselekedeteiknek egészen önálló alanyai lettek. Volt külön társadalmuk, mint a mai kávéházi látogatóknak, külön életmód és külön fényűzés urnói voltak. Eltekintve a társadalmi élet részletétől s a közvélemény kegyes és elnéző szellemétől; maga a törvényhozó biztosította függetlenségüket a férfakkal szemben. Mondhatjuk ma is, hogy holdog nő az, aki egy szenvedélyes, előítéletes, szeszélyes, durva, könnyelmű és iszákos férfival szemben vagyoniilag független. A római törvényhozó akképp függetlenítette a nőket, hogy ingó és rengeteg ingatlan javaik közül csupán a hozomány oltadt be a férj vagyonába, a többire nézve a nő feltétlen tulajdonos maradt, teljes önálló rendelkezési joggal. Az igazi emancipáció pedig abban állott, hogy a menyecske nem is tanácskozott férjével a rengeteg kiadásokról, hanem mindenben saját elhatározása döntött. Nem így állott a dolog a szegénysorsú néposztályok asszonyait illetőleg, akik gazdasági és társadalmi téren egyaránt férjeiket „uruknak” ismerték. A mai társadalomban, ha a partivadások valamely leánynál nagy vagyont fedeznek fel, gyakran éveken át, hőszi kitarással és sok megalázással ostromolják az „aranyvárat”, ahova ha valamelyikök bejutott, eltűri mindvégig azt, hogy neje koronként szemérveti: „*El ne felejtse, itt én rendelkezem*”. Ez volt a helyzet a régi klasszikus társadalomban is. Sok római leány csak azért választott férjül szegény embert, hogy engedelmes, elnéző élettársa legyen, aki minden szeszélyét eltűri és amint ma is történik, nem dobja ki a házból a háziat. Ámde a nők gazdag férjekre is nagy befolyást gyakoroltak, mert a szellemes, ügyes és szép asszony mindig és mindentitt lebilincselte a férjét, aki engedelmeskedett királynőjének. Csakhogy Rómában nem is volt szükség a nőnek a mai szellemes fogásokra, mert a teljesen független feleség a mai „háziat” helyett, akkor szokásos *prokurátort* vett maga mellé, aki csak látszólag volt tanácsadó, házi orvos, nyelvmester, jogtanácsos, lényegileg, mint ma is, *szívének kegyenceje* vala. Ma a *prokurátor* ur úgy szerepel, mint akit *ideális barátság* vonz a mamához, vagyis a viszony alapja *hazugság*: Rómában a nagy *Cicero* nejének is volt *prokurátora*, mert ez állás *nemzeti intézmény* lett.

Ámde az akkori és a mai *prokurátor* közt az a különbség, hogy míg Rómában a hölgyek fizették tanácsadójukat, ma sokszor előkelő állású férfiak csendes hozzájárulásával a *prokurátor* fizet. A kettő közt melyik viszony immorálisabb?

A római előkelő nőknek nagy szerep jutván az udvarnál, már ez oknál fogva is pazar megjelenésre volt alkalmuk s egyben gyakorolták a ma is szokásos protekciót, melynek segítségével a „*vagyonbukott*” gentlemanokat jövedelmező állásokhoz juttatták. Tehát már akkor is a könnyelműség, léhaság, butaság és szolgáltság diadalt aratott a hősi erény, honszerelem és igazi hivatás fölött!

tott a hősi erény, honszerelem és igazi hivatás fölött!

Különösen Galba idejében sajtáságos befolyást gyakoroltak a nők az etiquette és a luxus-kérdésnél, hiszen valóságos „*conventus matronum*” (nők tanácsa) szervezetet, mely kötelezően határozott. A divat eme szenátusa a nyilvános megjelenés összes formái fölött döntött és ez intézményt nemcsak a bolond, de a józan császárok is fentartották és fejlesztették. És ez irányadó hölgyek nemzetgyilkoló szokásokat hoztak be, mert ily irányban nevelte őket a korszellem. Az utolsó századokban kiment a divatból a házi munkákkal való foglalkozás áldásos szokása. Most már hiu, csak élvezeteknek hódoló, frivol és munkakerülő egyéneket neveltek a római matronák leányaikból. Az elegancia és a korrupció törvényhozója Ovidius szerint: *quis dubitet quin scire velim saltare puellam?* Ezen Ovidius szeme előtt és az ő szellemében fejlődtek tehát ama leányok, kiket csak tánczra, énekre, zenére és fényűzésre oktattak. És ezen leányok zenéje és éneke is hitvány volt, mert nem léleknesemítés, hanem elpuhult nyenczek és kéjenczek mulattatása volt egyedül célja. Róma munkakerülő, csak piperének és hiúságnak hódoló leányai a társadalom erkölcsi és fizikai degenerációjának főokozói voltak, éppoly uton járnak mai utánpótlók, akik sok derék férfit belekergetnek a börtönbe vagy korai halálba. Szociális szempontból vezetes volt a felületes, korrumpáló nevelés következménye. Míg a mai német vagy angol leány rendszerint a huszadik éven túl megy férjhez, mikor a boldogító családi élet összes feltételeit ismeri és okosan számít; a római leány szegénynek tartotta, ha 17 éves korában még nem volt férjes. És eme korai házasságok nem nyugodtak morális és fizikai alapon, *ezek vagyoni érdekházasságok voltak*. Ujabb időben nálunk is a mamák ily szellemben gondolkoznak, hogy aztán mit eredményeznek a mindenáron-házasságok, jól tudja mindenki; de azért uralkodó ma is Seneca mondása: „*nulla uxoris electio, si iracunda, si fatua, si deformis, si foetida, quodcumque vitium est, post nuptias discimus*.” A házasságilyen körülmények közt *vásárrá degradáltatik*, de amely vásáron vesznek anélkül, hogy az árul megnéznék. A házasságot egyébként néhány évvel megelőzte a nagy ünnepségekkel, becses ajándékok osztogatásával összekötött *eljegyzés*. Ugyanoly külsőségek mellett, de még nagyobb pompával ment végbe a lakodalom, mely két egymást alig ösmerő lény közti viszonyt állapítván meg, csakhamar következett a *csalódás*. A fiatal menyecske azonban segített a helyzeten, írók, költők, művészek, a divat hősei és a paraziták egész udvara vette körül, kik a boldogító ellátásért hálások voltak és „*domina*” sőt „*reginá*”-nak mondták. Ezen reginát egész hadsereg szolgálta ki, csak toilletjét harmincnál több mester tartotta rendben. A házasság felbontásának megkönnyítése, ami a mai feministák és szabadgondolkodók egyik kedvencz ideálja — és a dologtalan élet a római nők romlását okozta. Mint napjainkban történik, már akkor is a gazdagok nyáron tengeri fürdőkhöz s a hegyek közé siettek, de akkor lényegileg az élvezetek s a kalandok vonzották oda az unatkozó honleányokat. Vigasztaló legalább az volt a dologban, hogy a gazdagok szép Itália földjén elpazarolták idejüket és vagyonukat, ellenben nálunk ma, midőn legnagyobb szükség volna az együttélésre, a nyugtalan néposztályok kibékítésére és a haza felséges fitrdőinek emelésére, a jobb módúak megvetve azokat a természeti kincseket, melyeknél vonzóbbak nincsenek az egész világon, milliókat visznek el halálos ellenségeink gazdagítására. És a római nők tudtak élvezni, igaz, immorális volt még az a zene is, mely éjjel a tengeren uszó bárkákból közeledett a mámoros kéjenczek felé, de azért folytak az ünnepségek és mulatságok a végkiismeretesség. A pompa, melyet itt kifejtettek, elkábító volt, hiszen egész birtokok árát csak füleiken hordták. Minthogy pedig a példa ragad, az arisztokrata nőket a fényűzésben utánozták a többi nők is. Az utánpótlás szelleme és az irigység egymással versenyzésre készítette a hiu, *letszeni vágyó, szépségüket piacra vivő polgári*

osztályú nőket is, kik vagyonra és társadalmi osztályra tekintet nélkül fényelni és szerepelni igyekeztek. A kevésbé vagyonosak és a szegénysorsú nők aztán ugy nehezítették meg az anyagi helyzet közti különbség fölismerését; a luxus hazug látszatát akképp teremtették meg, hogy hamis drágaköveket viseltek. A svihások tehát nem nálunk, de már a régi Rómában születtek. A magasabb rangban levő egyének nejei minden áron megvédeni igyekeztek a *decorumot*. Az ügyvédek, orvosok, tanítók stb. nehezen küzdöttek meg a költséges életmóddal és mivel a gazdag parventükkel szemben a *decorumot* fenntartani igyekeztek — hamis látszathoz folyamodtak. A svihák, ha lánynézbe megy, vagy idegen helyen feltűnést akar kelteni, két lova mellé még kettőt kölcsönöz, a római ügyvéd hatalmas gyémántot kölcsönzött, hogy a védelem közben fénynyel jelenhetett volna meg. A római középosztály ily életviszonyok között teljesen eladósodott. Az uralkodó luxus-igények sok férfit visszatartottak a házasságtól, így keletkezett az aglegények légiója, mely eddig mindig és mindenütt a közerkölcsök pestise vala. Egyébként a tudományos pályán élő férfiak javadalmazása már akkor is igen alacsony lévén, ez is megnehezítette a családalapítást. Míg a szép és kedvelt tánczosnő 50.000 koronát szerzett egy év alatt, a szegény tanár étkezés és lakáson kívül 100 koronát kapott. A jó szakácsnak tizszer annyit fizettek, mint a nevelőnek. Az orvos és az ügyvéd, hacsak valamely gazdag asszony nem támogatta, vagy rendkívüli szereppel nem dicsekedett — igen szegény gentleman módjára élt.

A rómaiak luxusa általános degenerációt vont maga után, a folytonos kiszolgálás azt eredményezte, hogy a barmok módjára élő gazdagok helyett a rabszolgák gondolkodtak, kik figyelmeztették őket arra, hogy még nem ebédelték, hogy a séta határát elérték.

De maga a nép is annyit ért már, mint szenátorai, hangzatos neveket választott, játéknak ivásnak és dorbézolásnak hódolt; a nagy czirkusz lett temploma, mindene. A hazát épügy szerette mint a mai szociáldemokrata, melyet értékeles dolognak nézve, eldobta magától a régi sisakot, a rövid kardot, az ezredes pilumot; többre becsülte az érzékingerlő immorális éneket a hadi riadónál, amely ének a nőknél már valóságos állati ordítássá fajult. És bekövetkezett a vég, a világverő légiók fiai nyomról-nyomra meghátráltak az izmos barbárok hadai előtt, az erkölcsi és fizikai degeneráció a nemzeti függetlenség hóhéja lett.

TÁVIRATOK.

Dernburg utazása.

Berlin, július 13. *Dernburg*, a gyarmattügyi hivatal államtitkára ma délelőtt német-keletafrikai útjára indult.

A cukor-konverzió.

Brüsszel, július 13. A kormány azt a felszólítást intézte a brüsszeli konvenció sziganatar hatalmához, értesitenék arról, megfelelő-e nekik, hogy az állandó cukorbizottság július 25-én üljön össze. A bizottság ülései folyamán azt a kérdést fogja tárgyalni, vajjon az angoi delegátusok által a júliusi ülésen kifejezésre juttatott kívánságok elfogadhatók-e.

A pestis.

Konstantinápoly, július 13. Egy alexandriai szállodában hat személy, köztük két európai, pestis-gyanus körülmények között megbetegedett. Ennek következtében az Alexandriából érkező áruk három napos egészségügyi zárlat alá helyezendők.

A francia nemzeti ünnep.

Páris, jul. 13. A községtanács mai ülésén az elnök a gyűlés nagy tetszése mellett felolvasta prágai községtanács táviratát, amelyben az kijelenti, hogy résztvesz a francia nemzeti ünnep és legméltóbb rokonszenvét fejezi ki a párisi községtanácsnak

A gráci pótvalasztás.

Grác, július 13. A gráci negyedik reichsrathi kerület mai pótvalasztása alkalmával Hölger Károly bécsi szerkesztő szociáldemokrata jelöltet választották meg.

Az angol-orosz szerződés.

Péttervár, július 13. (Saját tudósítónktól). Londonból jelentik, hogy az angol-orosz szerződés aláírása legközelebb meg fog történni.

Közgazdasági távirat.

Csikágó, július 13. Gabonaiózsde. Zárlat. Buza irányzata állandó, júliusra 91⁷/₈ K., szeptemberre 94³/₄ K., — Tengeri állandó, júliusra 53⁷/₈ K.

Csikágó, július 13. Terményiósde. Zsir. jul.-ra 8.77, tegnap 8.82, szeptemberre 8.95, tegnap 9.02. Szalonna short clear 8.87 tegnap, 8.87. Sertéshus szeptemberre 16.32, tegnap 16.42.

New-York, július 13. Terményiósde. Gyapot. New-Yorkban 12⁷/₈, jul.-ra —, okt.-re —, New-Orleansban 13. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.25. Rohe festvérek 9.25. — On 40.85—41.25. Réz 21.87—22.12.

UJDONSÁGOK.

A világ komédiásai.

Azt mondják, hogy mézes száju embernek szava mindig takaró, mely mögött valódi érzelmei rejtekhelyet találnak.

Legudvariasabbak vagyunk azokkal az emberekkel szemben, kiknek leginkább mázsás gorombaságokat szeretnénk a fejéhez vágni. Nem csoda, hogy idővel aztán szinte fogalomná nőtte ki magát az a közmondás, hogy a tul udvarias ember től óvakodjunk. És ez a hit csakugyan sok igazságot rejt magában. Ezt leginkább igazolja az, hogy éppen azok az emberek a legudvariasabbak, kiknek pályáját a ravaszság és körmönfonság jellemzi.

Ilyenek természetesen első sorban a diplomata. Ezek a megtestesült típusai az udvarias formáknak már valóságos iskolát teremtettek az udvariasság terén. Az a diplomata, ki valódi érzelmeit nem tudja egy diszkrétan finom mosoly mögé rejteti, az lehet bármily okos, bármily ügyes, mégis csak kontárkodik a saját mesterségében. Mert a vérbeli diplomatánál az udvariasság foka akkor van emelkedőben, amikor más ember már botjához nyúl.

Hányszor volt alkalmunk tapasztalni, hogy amikor a diplomácia szinte olvadozik a világ előtt a kölcsönös szeretettől, odahaza már kezdték élesre fenni a harci fegyvereket.

Különböben éppen jelenleg is szemtanúi vagyunk egy hasonló esetnek. Hiszen naponta olvashatjuk, hogy Japán és Amerika diplomatái mily erőlködést visznek véghez, hogy egyik tullicizálhassa a másikat annak kijelentésében, hogy a két állam barátsága sohasem volt nagyobb, mint mostanában. Laikus ember azt hinné, hogy Japánt akkor érte a legnagyobb boldogság, amikor alattvalóit egymás után rabolták ki Szanfranciszkoiban. Sőt az atlanti flotta kújutazása a Csendes-Oczeánra is a legkellemesebb meglepetés, mely Japánt valaha érte. Egyszóval: a diplomácia érti legjobban annak a módját, hogy mézes szavaival hogyan hinisen port a világ szemébe, amikor a kulisszák mögött a helyzet komolysága kezd aggasztóvá válni.

De ha aztán az udvariasság hurját úgy megtalálják feszíteni, hogy szétpattan, akkor érdekes megfigyelni ezeket az embereket, amint rögtön, minden átmenet nélkül állig begombolozkodnak és sértett önérzettel jelentik ki a világ előtt, hogy az ellenfél az oka mindennek. Ők az utolsó perczig a legelőzékenyebb érintkezési formákat alkalmazzák. Ha aztán a megszakadt érintkezési hurokat — esetleg egy véres háboru után ismét — összeforják, akkor előállnak megint a diplomaták, ajkukra ismét a leudvariasabb mosolyt erőltetik és köi-

csönösen azon csodálkozásuknak adnak kifejezést, hogy hogyan is tudott köztük akkora félreértés keletkezni!

A japán-amerikai viszály is nagyon komolyra fordulhatott, mert e két állam diplomáciája kezd már tudvarias lenni. Addig-addig hangoztatják forró barátságukat és a nagy szeretetet, melylyel egymás iránt viseltetnek, hogy meg sem lepődjenek, ha egy napon megdördülnek az ágyuk a Csendes Oczeánon. Mert ennek okvetlenül így lesz a következménye, ha ez az udvariaskodás még sokáig tart.

S-n.

Napirend. Naptár. Vasárnap, július 14. — Róm. kath.: P. S. Karola. — Prot.: F. 7. Karolina. — Görög-orosz: július 1. G. S. Dam. — Zsidó: Ab. 8. — A nap két reggel 4 óra 16 perczkor, nyugszik este 7 óra 54 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 49 perczkor, nyugszik esti 10 óra 8 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítás nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Uránia Kigőrtéri szalonja nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán-féle múnlézetben (Nagymező-utca 87-89. sz.), nyitva 9-1 óráig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9-2-ig. — A Nemzeti Múzeum néprajzi tára nyitva d. o. 9-12-ig és d. u. 8-6-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva 10-2-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-től fél 2-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1 óráig. — A Történelmi Képesárnyak nyitva 10-től fél 2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Szechenyi-múzeum megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Köriekedési Múzeum nyitva 9-12-ig. — Az akvinkami Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1 óráig.

Naptár. Hétfő, július 15. — Róm. kath.: Apostol. oszl. — Prot.: H. nrik. — Görög-orosz: jul. 2. B. Assz. m. — Zsidó: Ab. 4. — A nap két reggel 4 óra 17 perczkor, nyugszik esti 7 óra 53 perczkor. — A hold két reggel 8 óra 58 perczkor, nyugszik esti 9 óra 8 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A pénzügyi Államtitkár fogad 12-2 óráig. — A belügyi Államtitkár fogad d. u. 2 órakor.

— Személyi hírek. Lipót Szalvátor főherczeg Laibachba érkezett. — József főherczeg automobilon Debreczenből egy napi tartózkodásra Kisz Jenőre érkezett. — Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó ma látogatást tett Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél Bécsben. — Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter július 20-ika után hosszabb tartózkodásra Tátrafüredre érkezett. — Brankovics patriarka holnap ünneplő püspökségének 25-ik évfordulóját. A patriarka augusztus elején három heti gyógykezelésre Gastein-fürdőbe megy. — König Gyula miniszteri tanácsos több heti tartózkodásra a külföldre utazott.

— Az angol királyi pár útja. Az angol királyi pár Irországban és Walesben tett utazásáról visszatért Londonba.

— Az Olay-Fenyvesi-affér. Az Olay Lajos országgyűlési képviselő és Fenyvesi Adolf gyorsíróadai főnök közt felmerült lovagias ügyet ma párbajjal intézték el. Fenyvesi Adolf fia, Fenyvesi József min. titkár ugyanis Fodor Jenő és Harkányi József min. titkárok útján elégtételt kért Olaytól, aki Ferdinandy Béla országgyűlési képviselőt és Barthos Tivadar min. titkárt nevezte meg megbízottakul. A megbízottak az ügy elintézése céljából ma délelőtt jöttek össze a függetlenségi pártkörben, ahol Fenyvesi megbízottai kijelentették, hogy felük atyja helyett kér elégtételt, akinek kora a 70 évet meghaladta. Olay segédei kijelentették, hogy habár felük is tulhaladja azt a korhatárt, amikor kötelező volna reá nézve a lovagias elégtételadás, felük nevében a fegyveres elégtételt mégis felajánlják.

A békés elintézésre tett kísérlet meghiúsulván, kardpárbajban állapodtak meg, a következő feltételekkel: kardpárbaj harczképtelenséggel, teljes bandage-zsal, tompavégű kardokkal, szuras kizárva.

A párbaj ma délután 2 órakor ment végbe a Fodor-féle vívóteremben és Fenyvesi megsebesüléssel végződött, aki jobb karján és jobb fulén szenvedett sérülést. Párbaj után a felek kibékültek.

Ezen az ügyön kívül azonban elintézésre vár a Magyar Miklós sértő levele is, amelyet Olay Lajoshoz Szemesre intézett.

A levél miatt Olay provokálta Magyar Miklós kereskedőt. Magyar Miklós segédeül Hajdu Marczelt és dr. Rucz Dezsőt nevezte meg. A segédek ez ügyben hétón tartanak összejövetelt.

— Gimnázium Szentgotthárdon. Ez évi július hó 8-án Városhy Tivadar győri tanker. kir. főigazgató, mint az állam kiküldött biztos és Szentgotthárd nagyközségi képviselőtestülete megkövítették a szerződést a gimn. négy felső (V.—VIII.) osztályának véglegesen állami kezelésbe való átvétele ügyében. Így tehát szeptember 1-től teljes 8 osztályú áll. főgimnázium lesz Szentgotthárdon.

— Főherczeg, aki szereti a magyarokat. Sok a főherczeg a Habsburg-családban. Isten éltesse valamennyit, csak a magyarokat szeretnék jobban, vagy averziójuk a magyarság iránt volna kisebb! A dolog úgy áll — hisz tudja mindenki — hogy alig van főherczeg, aki értené a mi szép zengzertes nyelvünket, olyan pedig, aki a magyar nyelvet ne tartaná „Barbaren-Sprache“-nak, még kevesebb, Tetszik tudni: nevelés dolga az egész. A főherczegek végre is csak oly szivesen beszélnek magyarul, mint németül, ha abban az időben amikor tanítják és nevelik őket és amikor még kedvük van tanulni, tanítanak őket magyar nyelvre. És meg is szeretnék a magyarokat, ha nyelvünkkel együtt megösmertetnék őket a magyarokkal. Mert régi és szép tapasztalat, hogy aki a magyar nyelv zengzetével megösmerkedik, aki behatol a nyelv szépségeibe, az megszereti azt a magyarokkal együtt. De az a szervezet, amelynek létezését mindig tagadják, de amely mindig újra, meg újra jelentkezik, jelétül annak, hogy él és működik: a kamarilla rendszeresen utját állja annak, hogy a főherczegek magyarul is tanuljanak s tudjanak. No bizony! Csak az kellene még. A kamarilla, amennyiben dolgozik, még mindig az ugynevezett „Reichseinheit“-ra törekszik. Ha még a főherczegek is megtanulnának magyarul, akkor ők is demonstrálnák a magyar nyelv jogát. Éppen ezért megtanítják a főherczegeket első sorban a német nyelvre, de tartanak nekik francia, angol, olasz és isten tudja még milyen nyelvmestereket. De magyar nyelvmestert legfőlebb József főherczeg szűkebb familiájában tűrnek meg. Azonban néhai Ottó főherczeg kivétel volt. Ő szerette nemcsak a magyarokat, de a magyar nyelvet is, fiait taníttatta a magyar szóra. Így nevelkedett elsőszülött fia Károly Ferencz József főherczeg is, aki tudvalevően Ferencz Ferdinánd trónörökös után legközelebb áll a trónhoz. A fiatal, rokon-szenves főherczeg minden nyáron néhány hétig Felsőőrön tartózkodott gróf Erdődy Gyulánál, ahol mindig magyarul beszélt, mert Erdődyéknél csak magyarul beszél mindenki. Ez szálka azoknak a szemében, akik nem szeretik, ha főherczeg a magyarokkal barátkozik. A fiatal főherczeg az idén nem lesz, mert nem lehet gróf Erdődyék vendége. Bécsből csak lelerándulhatott volna Felsőörrre, de elhelyezték Csehországba. Jó messzire Magyarországtól, hogy se ideje, se alkalm ne legyen magyar szimpátiát ápolni. Így kívánják ezt a magyarok ősi ellenségei, akik nem felejtenek és nem tanulnak. A főherczeg értesítette már vendéglátóit, hogy sajnálatára az idén nem lehet vendégük. Beavott körökből jön a hír, hogy a főherczeg áthelyezésének igenis az az oka, hogy szereti a magyarokat és a magyar nyelvet. Távol Magyarországtól talán megelégedezik magyar-szimpátiáról s talán elfelejti a magyar nyelvet is. De azért igényt tart ez a magyarellenes szervezet a magyar hűsége, mely valamikor a „Moriatur pro rege nostro“ felkiáltásban nyilvánult meg.

— Kiténtetés. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Károlyi Istvánné grófnének, született Csekonics Margit grófnőnek, a közjótékonyság terén szerzett érdemét elismerésül az első osztályú Erzsébet-rendet; dr. Fehér Gyula esztergomi plébánosnak és tiszteleti udvari káplánnak buzgó és eredményes működése elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét; Kutassy László uradalmi ellenőrnek, Filó Lajos és Szapper György veszprémi tüzoltóknak, Karl F. Márton lugosi lakosnak és Stein Armin Poprad városi irnoknak emberéletnek saját életük veszedelemben sodrásával történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Merénylet Andrejew Leonid ellen. Terikojiban, Finnország határán, ugyanott, ahol Herzensteint meggyilkolták, merényletet követtek el Andrejew Leonid, a híres orosz író ellen. Mikor Andrejew kora reggeli sétáját végezte az erdőben, két fiatal ember revolverből rálőtt, de nem találta. Andrejew visszadurragott, mire a támadók elszaladtak.

— A FMKE elnökválasztó közgyűlése. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület elnöki állásának betöltése az augusztus 27-én Nyitrán megtartandó közgyűlésen fog lefolyni. A FMKE választmánya Nyitrán ma tartott ülésén az elnöki állásra egyhangulag Osztrólczy Gézájt jelölte.

— **A Néprajzi Múzeum megnyitása.** A Csillag-
utcai szűkült Nágel-féle házból a kormány
a városligeti Iparcsarnok hatalmas északi szárnyába
telepítette át a Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi
osztályát, s az újonnan berendezett múzeumot
ma nyitotta meg ünnepélyesen gróf *Apponyi* Albert
vallás- és közoktatásiügyi miniszter.

A megnyitáson ott volt: gróf *Apponyi* Albert
kultuszminiszterén kívül *Molnár* Viktor, *Tóth* Já-
nos államtitkárok, *Szalay* Imre a Nemzeti Múzeum
igazgatója, *Radics* Jenő, az Iparművészeti
Múzeum igazgatója, *K. Lippich* Elek, *Szász*
Károly osztálytanácsosok, *Álmády* Géza ta-
nácsos, a távollevő dr. *Bárczy* István pol-
gármester képviselőjében, dr. *Peregriny* János
a Szépművészeti Múzeum titkára, dr. *Kovács* Gyula
a Kereskedelmi Múzeum igazgatója, dr. *Krenner*
József, a Nemzeti Múzeum ásványtárának igazga-
tója, *Paikert* Alajos, mezőgazdasági muzeumi őr,
Tóth Árpád, a Nemzeti Múzeum titkára, *Biró* La-
jos és sokan mások. A minisztert, aki reggel nyolc
óra előtt jelent meg, *Szalay* Imre fogadta és föl-
kérte, tekintse meg az új fölállítást s nyissa meg.
A múzeum felerészben tisztán a magyar, felerész-
ben pedig a magyar rokonság, továbbá a primitív,
tengerentúli népek és nemzetek etnográfiaját
foglalja magában. A múzeumba belépve, látjuk a
vallásos szertartások, a néphit, a népszokások, a
babonák gyűjteményét. Utána következnek az
ősfoglalkozások: halászat, vadászat, pásztor-
élet tárgyai. Azután a parasztházak modelljei, a
lakások butorozása az illető vidék viseletébe öl-
töztetett bábokkal. A házfoglalkozások, a házi és
gazdasági eszközök gyűjteménye. A bőr-, szövő-
ipar termékei, végül az agyagipar. Az egész nyu-
gati részt a magyar rokonság foglalja le, itt cso-
portosulnak a *Zichy* Jenő, *Álmásy* György és má-
sok expedícióinak gyűjtései. Az ázsiai rokonok,
a török-tatár népek, akiket az etnográfia köt össze
velünk, az osztják, vogul, zürjén, finn és lapp
népek, akiket a nyelvrokonság kapcsol hozzánk,
mind itt nyertek helyet. A rokonságon tovább a
primitív népek következnek: Újguinea, Melmézia, a
szigetenger, a Molukkák lakóitól az indiai kultúrához
jutunk, majd Sziám, Japán, Kína, Észak- és Kelet-
Afrika népei, továbbá Amerika, nevezetesen az
indianok és a déli néptörzsek, végül Grönland és
Izland lakói nyertek itt helyet. Az egész gyűjtemé-
nyet értékes magyarázó képek teszik könnyen
áttekinthetővé. A múzeumot dr. *Semayer* Vilibald
igazgató-őr vezetése alatt a néprajzi osztály tisz-
viselői kara rövid nyolc hónap alatt rendezte be.
A gyűjteményt később ki fogják egészíteni dr. *Török*
Aurél egyetemi tanár antropológiai gyűjteményé-
vel, melyet a tudományegyetem letétként ajánlott föl.
A miniszter, akit *Szalay* Imre és *Semayer* Vilibald
kalauzoltak, nagy érdeklődéssel nézte végig a
gyűjteményt és egyes tárgyaknál hosszasan időzött,
megkérdezve használati módjukat és készítésüket.
Különösen tetszettek neki a falakat borító művészi
freskók, a szebbnél-szebb képek. Jó egy órai ott-
időzés után szívélyes bucsút vett az uraktól.

A múzeum ezentúl vasárnaponként délelőtt 9
órától 12-ig és délután 3-tól 6-ig és minden ked-
den meg pénteken délután 3-tól 6-ig áll díjtalanul
a közönség rendelkezésére.

— **Petrov gyilkosa.** Szófiából telegrafálják:
Ferdinánd bolgár fejedelem megerősítette a hadi-
törvényszéknek a Petrov-perben hozott ítéletét,
amelyet *Agura* tábornok hadbírói állományú
terjesztett eléje. A gyilkos kegyelmi kérvényét,
ugyszintén vádlott társainak perújításra irányuló
kérelmét elvetették. Az ítélet huszonnégy órával
megerősítése után végrehajtandó.

— **Gróf Csáky Zeno szobra.** Csak a minap leplez-
ték le Balatonföldvárot, gróf *Széchenyi* Imre szob-
rát s a jövő hónapban egy másik hasonló kiváló
magyar mágának: gróf *Csáky* Zenonak szobráról
hull le a lepel. A szobrot a tátralomniczi
nyaralótulajdonosok és környékbeli birtokosok
emelik neki, aki a kies szépségi fűrdőhelyet fel-
virágoztatta s egész Európa előtt ismertté tette.
Gróf *Csáky* Szepesmegyének előbb főutazgatója,
majd főispánja lett s mindkét minőségében elévül-
hetetlen érdemeket szerzett magának. A sikerült
mellszobor *Ligei* Miklós szobrászművész alkotása
s annak talapatát *Hopfner* Guidó és *Györgyi*
Géza tervezték. Fölállítani a nagy fűrdőparkkal
szemben, az erdőszélén fogják. A leplezési ünne-
pélyre az egész felvidék erősen készülődik.

— **Eltűnt herceg.** *Thurn-Taxis* Viktor herceg,
aki az ausztriai és magyar uralkodócsaláddal ro-
konságban van és New-Yorkban lakik állandóan,
egy idő óta nyomtalanul eltűnt. *Thurn-Taxis* Vik-
tor herceg 31 éves, tavaly októberben nősült és
fia az elhunyt *Thurn-Taxis* Egon hercegnek.
Unokafivére, *Thurn-Taxis* Albert herceg József
főhercegnek leányát, *Margit* főhercegnőt vette el.

— **A balatonföldvári bucsu.** Augusztus 11-én, va-
sárnap nagy és előkelő sokadalom lesz a csoda-
szép Balaton legszebb fűrdőhelyén, Balatonföldvá-
ron. Uri dámák hívják meg a közönséget bucsura,
amelynek lesz sok csodája, urivásár, népbucsu,
tréfás játék, ragyogó rakéta, de legnagyobb cso-
dája mégis a Balaton marad, az örökké változó,
haragjában fenséges, szelid indulatában elbűvölő
magyar tenger és a tenger legszebb ékessége, a
nemes izléssel épült barátságos és minden ízében
magyar Földvár. *Barkóczy* Ilona báróné, belarini
Braun Gézáné, *Bau* Gyuláné, *Gosztonyi* Béláné,
Hertelendy Ferenczné, gróf *Mauláth* Józsefné,
Netró Ernőné, *Rausch* Antalné, *Rausch* Gyuláné,
gróf *Széchenyi* Andor Pálné, gróf *Szé-
chenyi* Emilné hívják meg a publikumot
az országos vigasságra, melynek istenes célja a
kápolna fölépítése. Aki részt vesz ezen a bucsu-
járásán, az szolgálja a maga testi üdülését s a
lelke üdvösségét, önmagának megszerzi a legpom-
pásabb mulatságot és egy szerény téglát hord az
Ur dicsőségére építendő templomhoz.

— **Az utcán.** A legutolsó divat szerint öltözött
fiatal ember siet az utcán. Egyszerre szembe jön
vele egy öreges, nagyon kopott és nagyon piszkos
ember. A fiatal ember, ahogy meglátja, megöleli őt. A
járó-kelők csodálkozva nézik ezt a különös jelenetet.

A fiatal ember azután a karjára ölti az öregedő
urat és sétálgatni kezd vele. Az öreg szabadkozni, úgy
látszik, restelli magát, hogy egy ily finom urral látják,
de a fiatal ember nem enged. Egy csöppet sem törődik
a környezettel.

Aztán leülnek egy kávéház terraszára. A fiatal
ember csupa gyengédség, csupa figyelem. Elveszi az
öreg ur kalapját, segíti levenni a kabátját, erőlesen
rászól a pinczérre, hogy hamar szolgálja ki az öreg
urat.

Az uzsonna alatt élénken beszélgetnek; az öreg
ur kezesét, a fiatal ember sokat, látszik, hogy mulat-
tatni, szórakoztatni akarja az öreget.

A többi vendégek nem hagyják megjegyzés
nélkül.

- Valószínűleg az édesapja . . .
- Biztosan az . . .
- Milyen szép, hogy nem szegényli magát! Pedig
a fiu jó módban lehet . . .
- Hogyne! Hanem az apja egyszerű szegény
ember lehet . . .
- Még vannak derék, hálás gyerekek . . .

Az öreg és az ifju most felállnak. A fiatal ember
készségesen nyújtja az öregnek a kalapot, felsegíti a
kabátját, aztán ismét gyengéden megfogja a karját. A
villamos állomásra mennek. A fiatal ember felsegíti őt
és addig el nem mozdul, míg a villamos el nem
indul.

A fiatal ember aztán visszaül a kávéházba. Egy
barátja odatelepszik mellé.

- Ugy-e, az édesapád volt ez az öreg ur?
- Oh dehogy!
- Hát ki? Olyan gyengéd, olyan figyelmes
voltál . . .
- Kérlek . . . a legveszedelmesebb hitelezőm
volt . . .

— **Újabb parasztlázadás Romániában.** Moldová-
ban újra mozognak a román parasztok. Paszkan-
ban a parasztság nem akar munkába állni, más
vidékeken a hangulat már annyira elkeseredett,
hogy nyílt lázadástól tartanak. Mindenfelé katonasá-
got szállítanak, mert a parasztság a szőlőmunká-
t is abbahagyta és zavarog. A román földműve-
seket főleg az keseríti el, hogy a most lefolyt
parlamentüli ülésszak alatt egyetlen javukra szolgáló
törvényt sem hoztak.

— **A munkásjóléti kiállítás.** A nemzetközi bal-
esetiügyi és munkásjóléti kiállítás szervezési mun-
kálatai már nagyban előrehaladtak. A külföldi ál-
lamokban mindenütt nagy érdeklődés nyilvánul a
Budapestben, szeptember elején megnyíló kiállítás
iránt. Ausztriában, Németországban és Francia-
országban már a múlt hóban megalakult külön-
bizottságok javában működnek, melyeknek az a
feladatuk, hogy a budapesti kiállításra való rész-
vételt a saját országuk részéről lehetőleg előmoz-
dítsák. A kiállítás iránt érdeklődőknek a végre-
hajtóbizottság (V. Bálvány-utca 2.) készséggel
nyújt bármely irányban felvilágosítást.

— **Száguldó gúllottin.** Kaposvárt ma délután a
Fő-utcán *Csik* Antal automobilja összeütközött
Szilvássy István gálósai gazda kocsijával. Az ösz-
szelűtközés következtében a lovak megbokrosodtak
és a felfordult kocsi tovaragadták, maguk után
vonszolva egyuttal *Szilvássy* Istvánt is, ki kibukott
ugyan a kocsiból, de a gyeplőt még mindig tar-
toitta. A megvadult lovakat hosszabb idő után
Lovik rendőr a járőrelők segítségével elfogta és a
súlyosan sérült *Szilvássy*t a kórházba szállította.

— **Garibaldi szobra Párisban.** Ma délután lep-
lezték le Garibaldi emléksobrát. Az ünnepélyen
résztvett Fallières elnök, Clémenceu miniszterelnök,
Pichon és *Piquart* miniszter, a polgári és katonai
hatóságok fejei, valamint nagyszámu közönség. A
szobornál többen beszédeket mondtak, így *Aliotti*
olasz diplomáciai ügyvivő, az olasz nagykövetség
képviselője, továbbá *Canzio* tábornok, *Garibaldi*
veje. *Pichon* külügyminiszter *Garibaldi* emléksob-
rának leplezése alkalmával beszédet mondott,
amelyben a többek között így szólt: Franciaország
és Olaszország a testvériség ünnepeit üli, amidőn
Garibaldi szobrát leplezzük le. A mai ünnepély
alkalmat ad Franciaországnak mint Olaszország-
nak, hogy a két állam között fennálló baráti vi-
szonyt fényesen dokumentálják. A francia vérel
áztatott olasz csatamezőkön új nemzet keletkezett,
amely az európai haladás és egységsúly egyik fon-
tos eleme. Barátai vagyunk e nemzetnek, mert
annak érdekei a miénkkel sehogysem állanak el-
lentétben, mert a függetlenség és igazság eszméi
közös ideálunk, mert közös azon óhajunk, hogy a
többi nemzetekkel a jog és igazság alapján békés
együttélésben éljünk. A francia-olasz egyetértést
közös emlékek és mindkét nemzet hazaszeretete
erősíti. A két nemzet közötti félreértések sajnálatos
tévedések, antagonizmusuk pedig katasztrófa volna.

— **Sakkverseny Karlsbadban.** A közelmúltban
lezajlott osztriai versenyek után alig pihenték ki
fáradalmaikat a mesterek, a fáradhatatlan matado-
rok nemsokára már újra sorompóba lépnek és
ismét igen érdekes mérkőzésekkel vonják magukra
a sakkvilág figyelmét. A jövő hónap különösen a
versenyek jegyében indul meg, mert csaknem egy-
időben három helyen is rendeznek versenyeket. Az
egyik, amely azonban csak inkább bennünket,
magyarokat érdekel, az augusztus hó 5-én kezdődő
székesfehérvári országos sakkverseny. A „Székes-
fehérvári Sakkzó Társaság“ agilis vezetősége
nagy áldozatok árán a tavalyi győri verseny min-
tájára magyar nemzeti versenyt hozott létre, ame-
lyen nem játszanak ugyan külföldi mesterek, de
ránk nézve annál érdekesebb, mert itt csakis a
legjobb magyar játékosok mérkőznek egymással.
A székesfehérvári versenyyel egyidejűleg Kopen-
hágában is kezdődik egy kisebb mesterverseny,
amelyen — mint sakkrovatunkban már hírül adtuk
— *Maróczy* Géza nagymesterünk is résztvesz. Ki-
vüle még a mesterek közül *Schlechter* és *Leon-
hardt* van meghíva. Augusztus hó 20-án pedig
megkezdődik Karlsbadban a mesterverseny, amely
azonban már igen nagyszabásu verseny számba
megy. Itt találkozhatnak kevés kivétellel csaknem az
összes legjobb mesterek és mintegy öt hétig tartó
küzdlemben fölveszik a harcot a kifizető díjakért.
A karlsbadi sakkör tekintélyes összeget fordít a
verseny céljaira, mert a kitűzött kilencz díj között
3000 korona szerepel első díj gyanánt. Sakkrova-
tunkban már közöltük a verseny teljes program-
ját, most tehát ismertetjük a versenyzők név-
sorát. A program szerint ugyan csak tizen-
nyolc résztvevőre volt a verseny tervezve, de a
jelentkezők száma jóval nagyobb, mert a következő
23 játékos jelentkezett: *Maróczy* (Budapest),
Schlechter, *Marco*, *Tartacower*, *Widmar* (Bécs),
Janowski (Páris), *Marshall*, *Johner* (New-York),
Rubinstein (Lodz), *Dus-Chotimirski* (Moszkva),
Cohn *Erich*, *Cohn* *Vilmos* (Berlin), *Berger* (Grác),
dr. *Bernstein* (Shitomir), *Burn* (Liverpool), *Duras*
(Prága), *Leonhardt* (Stockholm), *Nimzowitsch*
(Zürich), dr. *Olland* (Utrecht), *Spielmann* (Mün-
chen), *Teichmann* (London), *Csigorin* (Szentpéter-
vár), *Wolf* (Jägerndorf).

— **Házasság.** *Weiss* Bernát gyulafehérvári papir-
kereskedő e hó 28-án két leányát adja férjhez. *Zelma*
leányát *Weill* Béla Szolnokról, *Vilma* leányát pedig
Takács Vilmos Székesfehérvárról vezeti oltárhoz.

Dr. *Bródy* Ernő, a nagyszőlősi kerület demokrata-
párti képviselője, az ügyvédi kar kiváló tagja, régeb-
ben kitűnő újságíró eljegyezte *Hirschfeld* Erzsit, *Linzer*
Imre szeszgyáros, fővárosi bizottsági tag gyámleányát
Budapestben. A fiatal képviselőt, aki parlamenti szere-
pével általános rokonszenvet keltett, tisztelői és ba-
rátaí nagy számával mi is őszintén üdvözljük eljegy-
zése alkalmából.

Földes Rezső, a svéd acél r.-t. igazgatója Buda-
pestről házasságot kötött *Danzinger* Ilonkával Maros-
vásárhelyről.

— **Dinamitrobbanás egy szállóban.** *Bonturg-
ban* dinamittal légből röpült a *Kilfonis*-szálló, maga
alá temetve egy csomó embert. Eddig két holttis-
tet húztak ki a romok közül és több sebesültet.
A szálló igazgatója nem tudja megmagyarázni,
hogy került a szállóba a nagymennyiségű dinamit.

— **A csongrádi rablógylkosság.** Közöltük röviden, hogy Csongrádon, a keresztény-gőzmalom épületében borzalmas módon meggyilkolták Szántai Kiss Sándor szolgát s az őrzetere bizott szekrényt elrabolták. A borzalmas gyilkosság részletei ezek: Este nyolcz órakor hagyták el a gőzmalom az összes alkalmazottak; ezután már csak egy éjjeli őr, Szántai Sándor, ötven-hatv év körül levő parasztagáza maradt a telep őrzetere. Az egész éjjel csendben folyt le. Hajnal felé elaludt. Ekkor történt a gyilkosság. Ismeretlen tettesek (amint a vizsgálat kiderítette, lehettek öt-hatan) benyomultak a gőzmalom telepére, feltörték a kaput és rávetették magukat a figyelmes lett éjjeli őrre. Küzdelem támadhatott közöttük, míg végre hét-nyolcz ütessel, amelyek közül mindegyik halálos volt, az éjjeli őr meggyilkolták. A kutya ugatása bizonyosan akadályt jelenthetett borzalmas munkájukra, mert a gyilkosok a kutyát is agyonütötték. A pénztár kifosztásához láttak ezután; a gőzmalom pénztárában két Wertheim-szekrény állt. Egyiket könnyű szerrel kinyitották és belőle háromezer korona készpénzt és egyéb irományokat loptak el. A másik Wertheim-szekrényt kocsira tették és magukkal vitték. Ugyanezen a kocsin vitték magukkal az éjjeli őr véres holttestét. A gőzmalom kapujától le egészen az országutig, be a vetésekig véres nyomok mutatták meg az utat, amelyre a meggyilkolt éjjeli őr hulláját cipelték. Ezeket a nyomokon szombat reggelre az árpavetésben meg is találták a holttestet. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az éjjeli őr botokkal verték agyon.

Az elrabolt Wertheim-kasszának nem akadtak nyomára. Nagy apparátussal indult meg a nyomozás, amelynek vezetője Hambach Ernő csendőr-örmeister. A csendőrség és a szegedi rendőrség emberei bejárták a környék összes falvait, mindez ideig azonban nem akadtak a gyilkosok nyomára. A nyomozás megállapította, hogy a gyilkosok csongrádiak, a viszonyokkal ismerősek és őténhetlen lehettek. Ma reggel óta a városban tartózkodik a szegedi királyi ügyész is a vizsgálat folytatására. A gőzmalomnak, ahol megrendítők rablógylkosság történt, Hegyi Antal volt plébános az igazgatója, aki csak nemrég tért vissza Amerikából és akinek érdekes multja országszerte ismeretes.

— **Zsaroló képviselő.** Giuseppe Romano képviselő ellen megindított büntető eljárás immár teljesen beigazolta azokat a vádakokat, amelyeket nemrég hangoztattak a kamarában és a szocialista lapokban Giuseppe Romano capuai képviselő ellen. Elmondották róla, hogy képviselői minőségét kihasználva, pénzért hivatalos állásokat szerzett másoknak, azonkívül pedig megvesztegethető és zsaroló, végül, hogy befolyásának camorraszerű értékesítésére valóságos irodát tartott fenn. A többi között szemére vetették azt is, hogy a vállalkozóktól, akik az állammal vagy a közhatalósággal üzleti összeköttetésben állottak, pénzüsségeket zsarolt ki azzal a fenyegetéssel, hogy ellenkező esetben a szállítást megvonatják tőlük; elítéltek megkegyelmezése, gondnokságok megszüntetése, közlekedési vállalatok engedélyezése stb., mindmennyi alkalom volt, hogy Romano azokat saját érdekében jogtalan vagyonszerzésre használja fel. A megvádolt képviselő ezidőszent még szabadon jár, mert a mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó bírói megkeresés a kamara ülésének utolsó napján érkezett csak Montecitorioba, úgy, hogy az csak az új ülészak megnyitása után lesz tárgyalható.

— **Adósok börtönében.** Mult idők szomorú emléke: az adósok börtöne. Dickens leírásaiból ismerjük például a londonit, amelyben piszkosban, büzben egy sereg adóssáért elcsukott ember nyomorog és várja a szabadulást. Mert régen, amikor még az egyén szabadsága nem volt oly szent, mint ma, apró adósságokért is elcsukták a szerencsétlen adóst. Az adósok börtöne ma már divatját multa s hogy most beszélünk róla, annak oka az, hogy Jenában, az egyetemen föllevenítették az intézményt. Az új prorektor ugyanis elrendelte, hogy a tandíjt nem fizető diákokat, ha az ismételt fősztólítás eredménytelen marad, elcsukják és addig tartásuk karczerben, amíg a tandíj előkerül. Ilyen alapon az utolsó félv alatt ötven diák vándorolt a karczerbe.

— **Az alsófehérmegyei állapotok.** A következő nyilatkozatot kaptuk:

Az „Egyetértés“ július 9-iki számában báró Kemény Árpád alsófehérmegyei főispán személyére vonatkozó mellékes megjegyzéseket illetőleg az igazság érdekében szükségesnek látjuk a következő közlést kérni:

Gróf Hadik János belügyi államtitkár előttünk együttes jelenlétünkben a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott báró Kemény Árpád mindenkor teljes tájékozottságáról tanuskodó hivatali működéséről, mely a belügyminiszter ur részéről is mindenkor a legnagyobb méltánnyal találkozott, valamint odaadó áldozatkész buzgalomáról, melylyel megyéje ügyeit állandóan szíven hordja. Epen ezért igazán el sem képzelhetjük azt, hogy micsoda forrásból meríthetett az „Egyetértés“, amidőn ezen tényállással homlokegyenest ellenkező információkról tesz említést.

1907. jul. 10. Nagyenyed.

Báró Bánffy Ferencz,
Gáspár János,
gróf Teleki Arvéd.

— **A szépség.** Tolstoj ide, Tolstoj oda, a nőknek azért mindig az marad a legfőbb törekvésük, hogy szépek, hogy kívánatosak legyenek. Ha kell, hát embervértől se irtózik a női húság, csakhogy arca üde, teste, bőre szép maradjon, mint azt a krónika Báthory Erzsébetéről feljegyezte. A modern nőnek már nem kell ily erős eszközökhöz fordulni. Ha a sokféle raffinált toillete-eszközök nem segítenek, akkor — ha kell — operációknak is szívesen aláveti magát. Az mindenestre kelemetlen, ha az operáció nem sikerül, de még kellemetlenebb, ha a szegény nő — jó magyarán mondva — cseberből-vederbe kerül, mint Metzner Alice kisasszony, a német énekesnő. A szinpadai világ, a nyilvánosság előtt való szereplés egyik főfegyvere a szépség. Színházi kritikusok, műbírák tudnának erről beszélni, hogy a közönség mi mindent megbocsát egy szép nőnek. Aki azonban nem a közönség ily elnézésére számít, annak is nagyon fontos a szépség, mert ezzel könnyebben be lehet vezetni a házasság kikötőjébe. Lehet arról vitatkozni, hogy ki a szép nő; Metzner kisasszony esete révén pedig a közönség majd vitatkozhat arról, hogy melyik a kevésbé csunya nő. Az-e, akinek ajka felett egy kis bajusz kaczerkodik és az arca más helyén is vannak apró szőrök, vagy pedig az, akinek arczán vörös foltok vannak. Metzner kisasszonynak bajusza volt. Ez bántotta őt. Elment tehát egy orvoshoz, akiről tudta, hogy az ért az ily szépséghibák eltüntetéséhez. Az orvost dr. Blum Viktornak hívták. Vállalkozott reá, hogy a bajuszkát és a többi kellemetlenkedő szőröcskéket elpusztítja. A gyógykezelés vagy két hónapig tartott és teljes sikerrel járt: A Röntgen-sugarak megtették köteleességüket. Sőt! többet tettek, mint amennyit kellett volna. A tulbulzalom mindig megárt: — most is megártott. A szőröcské helyett ugyanis piros foltok keletkeztek Alice kisasszony arczán. A hol Alice kisasszony arca fekete volt, ott — vörös lett. Alice kisasszony kétségbeesett és futott ügyvédhez, bíróhoz, újságokhoz, a minek következménye most az, hogy ügyvédek, bírák, újságok török a fejüket és vitatkoznak, hogy mikor szebb, azaz csunyább a nő: ha arczán fekete szőröcskék, vagy pedig piros foltok vannak. Majd ha ez a fontos kérdés eldől, akkor fog eldölni az is, hogy vajjon dr. Blumot kártérítésben elmarasztalják-e, vagy pedig nem.

— **Botrány a halottégetés körül.** A szászországi Chemnitzben a halottégetés miatt most nagy botrány van keletkezében. Nagy föllütemést keltett az a leleplezés, hogy a krematóriumban úgy égetik a holttesteket, mint a máglyán és nem hamvasztják el gáz segítségével, mint másutt. A dolog úgy tudódott ki, hogy a napokban bevitték egy hullát, amelynek elhamvasztásánál a rokonok jelen akartak lenni. A gyászoló közönség elborzadva tapasztalta, hogy a koporsó lobogó lánggal ég, az égett hús serczeg, átható szagot terjesztve. A krematórium igazgatója azzal védekezett, hogy a koporsó véletlenül gyulladt meg. Az eset nagy fölháborodást keltett a városban.

— **A mérgezett galambhus.** Idősebb Kiss Gábor és a fia debreczeni gőzmalomtulajdonosok pár nappal ezelőtt galambhusot ettek, amitől másnap reggel mindkettőn rosszul lettek, majd pedig az egész ház nép főfájásról, gyomorfájásról panaszkodott. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a konyhákban és szobákban légyköldat volt felszórva. Vagy ebből jutott az ételbe, vagy az étel volt megromlott. A vizsgálat abban az irányban is folyik, hogy nem forog-e fenn mérgezési eset.

— **Gépfegyverek.** Schönaich közös hadügyminiszter tegnap résztvett a lövész-iskolának a Lajta melletti Bruckban rendezett harcszerű lövőgyakorlataiban. A harcszerű lövőgyakorlat egyúttal a gépfegyverek gyakorlati alkalmazásának bemutatásával is össze volt kötve. A gépfegyver manapság modern ütközetekben leghasználhatóbb fegyvernem s tekintettel arra, hogy az orosz-japán háboruban kiváló eredményeket értek el vele, a hadvezetőség szükségét látta annak, hogy a közös hadsereget is felszerelje ezzel az új fegyvernemmel. A gépfegyver mellett, hogy csekély helyet foglal el, rendkívül nagy erőt bír kifejtetni, könnyen kezelhető s éppen azért a jövő ütközeteiben nélkülözhetetlen fegyvernem. A közös hadvezetőség éppen ebből a célból vette tervbe a gépfegyverek nagyszámú alkalmazását s valószínű, hogy ezt a tervet hamarosan meg is fogja valósítani.

— **A bródi általános sztrájk vége.** Lapunk legutóbbi számában kimerítő tudósítást közöltünk a Száva-Bródban kitört általános sztrájkról és arról a nagy veszedelemről, amely ebben a nagy sztrájkban rejlett. A veszedelem az onnan érkezett tudósítások szerint muldófében van. Miután Cékics zágrábi kormánytanácsos a sztrájkbizottság vezetőit szabadon bocsájtotta, a bizottság elhatározta, hogy beszünteti az általános sztrájkot, ami, Krpan szocialista vezér ellenzése daczára, meg is történt. Ennek folytán az iparvállalatok ma már ismét üzembe léptek és az üzletek ismét megnyitottak, úgy, hogy ma már csak a fatermelők gyárában sztrájkolnak. A gyár vezetősége különben el van tökéve, hogy ha a sztrájk rövidesen nem ér véget, a gyár üzemet egyelőre beszünteti. A kirendelt katonaságnak mindeddig nem akadt dolga, de tekintettel a gyári munkások fenyegető magatartására és elkecseregett hangulatára, továbbra is készenlétben marad. A sztrájkbizottság tagjainak szabadonbocsátása jó hatást gyakorolt a sztrájkolók körében, akik a szabadonbocsátás után feloszlatták a sztrájknyitást. A városban egyébként teljes nyugalom van, rendezavarás nem fordult elő.

— **A Szabadtanítás Magyar Országos Kongresszusa,** mely október első napjaiban lesz Pécsen megtartva, sokkal nagyobb szabásúnak ígérkezik minden eddigi hasonló kongresszusnál. Ennek az a magyarázata, hogy a népművelés minden ágával, a felnőttek tanításával, az iskolán kívüli és iskolán túli oktatással behatóan még nálunk sohasem foglalkoztak. A szabadtanítás kongresszusa pedig nemcsak, hogy mindezekkel behatóan foglalkozik, hanem minden egyes tételt az arra leghivatottabb előadók tárgyalják, mint az már az előadók gazdag névsorából is látható. Napról-napra csatlakoznak a kongresszushoz a nép-művelésével foglalkozó egyesületek, testületek és intézmények. Így legutóbb többek között: a budapesti népoktatási kör, a technológiai iparmúzeum, az állami felső ipariskola, az országos pedagógiai könyvtár, a D. M. K. E. a numizmatikai társulat, a rajztanárok országos egyesülete, a feministák egyesülete, a szépművészeti múzeum, a magyar társadalomtudományi egyesület, az aradi Kölcsey-egyesület, számos vidéki szabad liceum stb., stb. A kongresszusnak tagja lehet mindenki, aki a tárgyalásai iránt érdeklődik és kiadványait megszerezni óhajta. A tagsági díj 4 korona, melyet a legcélszerűbben postautalvánnyal lehet beküldeni a kongresszus irodájába (VIII., Német-utca 40.)

— **Elhárított katasztrófa.** Tegnapelőtt reggel öt óra perczkor a 203. számú tehervonat futott be az alagi állomásra, amely lókosikat tolatott. Öt óra 24 perczkor a gödi állomás megkérdezte az alagi állomást, hogy elbocsáthatják-e a 217-es számú munkásvonatot, mely tele volt munkásokkal. Az engedélyt megadták és a Göd felől álló blokház óra a váltót azonnal tilosra állította. A 217. számú munkásvonat teljes erővel robgott Alag felé; a vonat, noha a karjelző tilosra állott, áttörte a váltót és száguldott a 203. számú tehervonat felé. Hank Károly emberfeletti erővel rohant a berobogó vonat felé és azt sapkájával színet nélkül leintette. Amikor a két vonat egymástól csak tíz méter távolságban volt, sikerült a Göd felől jövő vonatot megállítani, aminek következtében nagy veszedelemtől, menekültek meg a munkások.

— **A lépfene Pozsonyban.** A lépfene behurcolásának kikutatása még mindig élénken foglalkoztatja a pozsonyi hatóságokat. Eddig Gróf János felbári és Csoka József füllyi bírák, valamint Fleischmann Simon felbári mészáros bűnösségét állapították meg s az idevonatkozó adatokat átítették az ügyészséghez, amely hivatalból megindítja az eljárást. A vizsgálat állapotáról a belügyminiszternek jelentést tettek.

A tisztviselők hitelviszonyainak rendezése. A társadalom egyik osztálya sem küzd talán annyira hitelviszonyainak rendezetlenségéért, mint éppen a tisztviselő-osztály. A viszonyok folytonos rosszabbodása legelőször is a fix fizetésért dolgozó szellemi munkásokat sújtotta s ezt súlyosította azon körülmény, hogy nem volt a tisztviselő-osztály hiteligényeit olcsón, méltányosan kielégíteni hivatott pénzügyi intézet. A tisztviselő-kölcsonk nyomásztó volta fokozta a tisztviselők vagyoni viszonyainak romlását. Mult évben alapították meg a köz- és magántisztviselők páratlan lelkesedéssel az **Országos Tisztviselő-Szövetséget**, mely ma legerősebb közös érdek-képviselő. A Szövetség alapszabályszerű kötelezettségéhez híven gyakorlatilag igyekszik megvalósítani a tisztviselők hitelviszonyainak megvalósítását. Ezen törekvését siker is koronázza. A Szövetség, melynek báró **Bánffy Dezső** az ügyvezető elnöke, folyó évi április hó 21-én tartott közgyűlésén kimondotta az **Országos Tisztviselő Szövetség Takarékpénztára** megalakítását s ezen határozat most valóra válik. A Szövetség erkölcsi támogatása mellett, a tisztviselő-társadalom színe-javának közreműködésével **alakulóban van az „Országos Tisztviselő Szövetség Takarékpénztár részvénytársaság”** Budapest, kétmillió korona alaptőkével. Egy részvény névértéke husz korona, melyekre az aláíráskor csak tíz korona fizetendő be. A névérték azért lett ily csekély összegben megállapítva, hogy a legkisebb javadalmazású tisztviselő is jegyezhesen és részese lehessen az első tisztviselői hitelintézetnek. A befizetések a Magyar Pénzügyi Intézetek Központi Hitelbankjánál teljesítendőek (Budapest, V., Báthory-u. 4. sz.), ahová az összeg postatakarékpénztár útján is beküldhető.

Tűz Tientsinben. Junius tizenegyedikén a tientsini osztrák-magyar negydeden egy vászonkereskedésben tűz ütött ki, amely az óriási viharban gyorsan elharapózott. A bajt még fokozta az is, hogy nem lehetett vizet kapni, mert a tientsini vízművek csapjai érthetetlen okokból épp akkor zárva voltak. Ha a rendőrség tűzoltósága idejékorán közbe nem lép, az egész osztrák-magyar település teljesen a lángok martalékává válik. A tűz egész reggelig tartott s csak hat óra felé tudták a legnagyobb erőmegfeszítéssel lokalizálni. Sokat segítettek a tűz oltásánál az olasz munkások, akik a barokkba szorult magyarokat és osztrákokat saját életük kockáztatásával mentették meg a tűzhaláltól. A veszedelmet fokozta az is, hogy az egyik épületben nagyobb mennyiségű lőpor volt felhalmozva, amit azonban még idejékorán kihordtak a veszélyes helyről. A tűz alkalmával elégett az egyik kocsiszín 48 darab kocsis és súlyos égési sebeket szenvedett egy kuli, aki másnap bele is halt sérüléseibe. A városban több ház leégett. Az oltásnál **Homeyer** őrnagy és maga **Bernauer** osztrák-magyar nagykövet tüntették ki magukat.

Az Albina titkai. A brassói Albina-bank ellen vizsgálat van folyamatban illetékeltagadás miatt. Az Albinának raktárai vannak Brassóban és az ott elhelyezett árukra kölcsönt ad megfelelő kamat mellett. Az illetéktörvény értelmében minden hónapban kimutatást kell készíteni az elraktározott árukról, az Albina azonban nem készítette kimutatást és nem is nyújtotta be azt a pénzügyigazgatóságnál. Most folyik a vizsgálat, de olyan csigalassúsággal, hogy az oláh bank kezd bizakodni a megmenekülésben. Pedig több, mint egy millió koronáról van szó.

Lezuhant turisták. Grenoble közelében két olasz turista, **Marasini** és **Bertrani** csütörtökön négyszáz méter magasból lezuhant egy szakadékba. A keresésükre indult emberek csak holttestüket találták meg a szakadék mélyén.

Muzsika és szerelem. Párisban beszéltek nemrégiben, hogy egy ismert drámaíró összeveszett a barátnőjével, aki boszúból ellopta a legújabb művének kéziratát s megsemmisítette. Az eset különben nem példátlan az írók világában; hasonló történt a Faust hírneves komponistájával, Gounoddal is. Gounodot egy izben gyöngéd szálak fűzték egy angol nőhöz. Abba hagyott mindent s édes semmittevésben töltötte napjait Londonban, szerelme mellett. Egy napon azonban összekülönbözött barátnőjével, hirtelen visszatért Párisba, s a hirtelen jött utazás folytán egyik kézen levő operapartitúrájának kéziratát Londonban felelte a szép angol nőnél. A dolog igen kellemetlen volt rá nézve, mert az opera próbái már ki voltak tűzve s a partitúra nem volt meg. Gounod levelet írt, telegrafált elhagyott szerelmeének, ez azonban még csak feleletre sem méltatta őt. Kétségbeesésben elküldte librettistáját, Jules Barbiert, az asszonyhoz, hogy szerezze vissza az opera kéziratát. Barbiert nem valami szives fogadtatásban részesítette az asszony s röviden kijelentette:

— Tudtam, hogy Károly sohasem fog többé visszatérni. Ezért elégettem a kéziratot. Ez volt az én boszum.

Jules Barbier közel volt az ájuláshoz, Gounod hasonlóképen. Az egész operát újból komponálta,

s a színrehozattal pár hónappal elhalasztották. A premier napján Londonból egy csomag érkezett hajdani szeretőjétől, s benne volt az opera eredeti partitúrája.

Herein Károly előjáró tometése ma délután ment végbe a Kerepesi-úti temető halottasházából, nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében. A temetésen ott voltak: **Rózsavölgyi Gyula** alpolgármester, **Bódy Tivadar**, gróf **Festetics Géza** tanácsosok, **Pesli Ferencz**, **Bence Benő**, **Márkus Imre** előjárók, **Goretzky Zsigmond**, **Dévény Gyula**, **Kiss Ferencz**, **Szalay Sándor**, **Vigh János** helyettes előjárók, **Rain Benő**, **Folkusházy Lajos** tanácsjegyzők, **Heuffel Adolf** középítési igazgató, **Martin Ottó** műszaki tanácsos, **Baán Sándor** plébános, **Földváry Antal** főjegyző, **Ribényi Antal** kispesti plébános, **Zsák Hugó**, **Hospitely Sándor** miniszteri osztálytanácsosok, **Hindy Kálmán**, **Biscara Endre**, **Eckermann Ede** fővárosi bizottsági tagok. Testületileg jelentek meg a II. kerületi előjáróság és kerületi választmány, valamint a II. kerületi általános közjótékonyossági egyesület tagjai, amely utóbbi intézménynek a megboldogult volt a szervezője. A gyászszertartást **Kaiser Nándor** zárdaönök végezte; a sirnát **Rózsavölgyi Gyula** alpolgármester bucsuztatta el a halottat, mint a budai dalegyesület alelnökét. A budai dalegyesület, **Sztojanovics Jenő** vezetése mellett, gyászdalokat énekelt a sirnál.

A debreczeni református főgimnázium. A tiszántúli egyházkerület Debreczenben második református főgimnáziumot épített. Debreczen városnak erre a célra adott 400.000 koronás segélyt a belügyminiszter ma jóváhagyta.

Gyilkos bombák. Odesszában az Arramskaja-uton egy gyarmatáru-kereskedő üzletében két bomba robbant fel, minek következtében négy férfi és két nő, kik bombák elkészítésével foglalkoztak, életüket veszítették. A robbanás nagy károkat okozott. Az épület lépcsőháza összeomlott. Kilencz embert letartóztattak.

Tolvaj postaszolga. Kovács Károly postaszolga a békés-csabai vasuti postán egy csomagzárakat alkulcsal kinyitott és 12.000 koronát lopva, Amerikába akart szökni; de még a vasutnál elfogták.

Érdekes verdikt. Lapiatában az esküdtszék érdekes verdiktet hozott a minap. A sorompók előtt egy **Bowie** nevű asszony állott a fiával, mindketten azzal vádolva, hogy megölték egy embert, aki elcsábította Bowie asszony leányát. Az esküdtek öt perczig tanácskoztak és azután kimondták, hogy ebben az esetben a természet írásba nem foglalt törvénye mérvadó, amelynek alapján mind a két vádiottat fölmentették.

A tolatás áldozata. A kiskapusi állomáson tegnap délelőtt egy tehervonat tolatása közben egy **Varga** András nevű munkás két kocsit tányérja közé került és súlyos zúzódásokat szenvedett. A munkást, aki saját vigyázatlanságának áldozata, Megyesre szállították.

Banditabecsület. Egy roppant hihetetlen históriát közölnek az amerikai lapok. Egy **Fosbury** nevű emberről szól a történet, aki addig keresett hiába munkát, amíg egy napon beállt betörőnek. Fosbury nehezen vállalta az új mesterséget, de a szükség kényszerítette e lépésre. Czimbora-jával kifőzték egy tervet, amelyet azonnal ki is vittek.

Betörték a Western Sunelting Company irodájába s mialatt Fosbury a két alkalmazottnak szegyezte revolverét, czinkosa kifosztotta a kasszát. A fiatal gépirőnő észrevette, hogy Fosbury még ujonc a betörők nemes czéhében s drámai pózzal mondta neki, hogy jobban tenné, ha rablás helyett dolgoznék. Fosbury elzárkózott, mikor a hivatalnokok becsületszavakra fogadták, hogy munkát keritnek számára s nem lesz semmi bániódása, ha leteszi a fegyvert. A becsületszóra Fosbury eldobta revolverét, a hivatalnokok rendőrt hívtak s elotagatták mind a két betörőt. Most, amikor Fosbury Chicago börtönének egyik czellájában ül, az egész városban azon vitatkoznak, hogy meg kell-e tartani a rablónak önként adott becsületszót. Chicago rendőrfőnöke, akit ezirányban megkérdezték, rendkívül naivnak tartja ezt a kérdést, de a polgárok nagy része éppen ellenkező véleményen van. A gépirő kisasszony mozgalmat indított a fogoly kiszabadítása érdekében s valószínűleg sikerül is neki, mivel általános a vélemény, hogy a Western Sunelting Companynek erkölcsi kötelessége van arra, hogy munkát adjon Fosburnak s kiezczközölje a büntetés alól felmentését.

Szerencsés omberek. A multkor ilyen cím alatt megírtuk, hogy Losonczon egy ötven emberből álló csoport megütötte a Szanatórium-sorsjegyek főnyereményét. A losonci ékszerészt, akiknek érdeme volt ennek a csoportnak az összeállítására, nem — mint tévesen közöltük — Harmosnak, hanem **Halmos Hugónak** hívják, amit ezennel helyreigazítunk.

Kisdudóvó siketnémák részére. A siketnémák vázai intézetében létesített előkészítő iskolába felvételi pályázatot hirdetnek. Ez előkészítő iskolába az ország bármely részéből felvétetnek oly magyar honos, öt évet betöltött s hét évet túl nem haladott kora fiu és leány siketnéma növendékek, kik más, testi vagy lelki fogyatkozásban nem szenvednek, tehát nem hülyék és nem gyengeelműjűek stb. E növendékek benlakók lesznek. Fizetési kötelezettség a tíz hónapos évre évi négyszáz korona, melyet a szülő, vagy szülőhelyettes felévi, negyedévi, vagy havi részletekben is fizethet előre. Ez összegért teljes ellátást, gyógykezelést, tanítást és nevelést nyerne a növendékek. A szegényebb sorsu szülők gyermekei részére $\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$ és $\frac{3}{4}$ részben ingyenes helyek is lesznek. Akik ily helyért folyamodnak, azok évi háromszáz, kétszáz, illetőleg száz korona összeget tartoznak a fenti módon befizetni az intézet pénztárába. Teljes ingyenes hely nincs s ilyen növendék nem is vétetik fel. Tizenöt növendéknél több nem vétetik fel. Akik felvételt nyerne, azok legfeljebb két évig lehetnek az előkészítő intézetben. Egy-két év letelte után vagy az intézet nyolcz éves tanfolyamára vétetnek fel, vagy mint képezhetetlenek elbocsájtattanak. Az az eset is lehetséges, hogy a szülő két év után gyermekét egy, a lakóhelyéhez közelebb levő siketnéma-iskolába vétetheti fel. A felvételért ajánlatos minél előbb, de legkésőbb augusztus 1-ig folyamodni. A vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz czimzett kérvény a siketnémák vázai intézete igazgatóságánál nyujtandó be. A folyamodványhoz csatolni kell oltási- és születési bizonyítványt. Ezenkívül egy családi- és birtokállapotról szóló kimutatást, meg egy orvosi véleményt is. E két utóbbinak mintáját a siketnémák vázai kir. orsz. intézete igazgatóságánál kell kérni, aki az ingyen küldi meg.

A szepesi tanítóegyesület gyűlése. A szepesi tanítóegyesület, a szepesmezei óvókor rendes évi közgyűlést és a FEMKE. szepesvármegyei választmány 11-én tartotta diszgyűlést Kézsmárkon. A három kulturegyesületnek nagy számban megjelent tagjai külön-külön tanácskoztak. A tanítóegyesület gyűlésén **Patzkó Gyula** polg. iskolai tanár és dr. **Hajnóczy R. József** tanfelügyelő voltak az előadók. A mult évben megválasztott tiszteletbeli tagoknak a diszokleveleket ünneppesen átnyujtották. A gyűlésről gróf **Apponyi Albert** vallás- és közoktatásügyi minisztert a következő sürgönyvel üdvözölték: A szepesi tanítóegyesület 57-ik közgyűlése alkalmából mély hálával üdvözli az 1907. évi 26. és 27. törvénycikk megalkotóját. Azután a FMKE szepesi választmányának diszgyűlése következett, melyet **Alapi Salamon Géza** főispán szép beszéddel nyitott meg. Az óvókornek és a tanítóegyesületnek néhány tagját, kik a magyar nyelv terjesztése körül érdemeiket szereztek, jutalomban részesítették. Az ülések után banket volt, amelyen az első felköszöntőt a királyra a főispán mondotta. Majd az egész társaság **Thököly Imre** sirjához zárandokolt, hol **Diamika Frigyes** ev. lelkész szép beszédet mondott.

Holttest a pályán. A dévai határban a ma reggeli gyorsvonat halálra gázolta **Strázsa Sándor** bohóci lakost. Strázsa hajnalban indult el hazulról és betért egy korcsmába, ahol összebarátkozott egy idegen emberrel. Ezzel együtt ittak egy darabig, Strázsa azután részegen tovább botorkált. Mámorában — úgy látszik — lefeküdt a sinre és elaludt. A gyorsvonat az alvó embernek lementszette a fejét. A rendőrség, amely vizsgálatot indított, kiderítette, hogy Strázsnál elindulásakor pénz volt, míg a hullát zsebeiben egy fillért sem találtak. Eből arra lehetne következtetni, hogy a hullát kirabolták, de nagyon valószínű, hogy a pénzt Strázsa költötte el a korcsmában.

Halálozások. **Molnár Endre** kir. közjegyző Szent-Gotthardon meghalt.

A polgári iskolai tanárok szünidei tanfolyama. A vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával létesült s a polgári iskolai tanárok elméleti és gyakorlati továbbképzését célzó szünidei tanfolyamon az előadások már megkezdődtek a budapesti pedagógium helyiségeiben. A tanfolyam két csoportból áll: nyelv, történettudományi és természettudományi szakok. A természettudományi szakon dr. **Koch Ferencz** és dr. **Vangel Jenő** pedagógiumi tanárok rendeznek előadásokat. Az előadások tizenkét ciklust képeznek. A természettudományi tanfolyam hallgatói vasárnap tanulmányi gyűjtőkirándulást tesznek a Balatonra.

Gyorsirásai gyakorló órák a parlamentben. Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület (a Gabelsberger szakiskolában) az 1906-7. tanévben résztvevő növendékek szünidei díjjalán gyakorló órái hétfőn, július 15-én délelőtt 8 órakor kezdődnek a parlament hírlapírói helyiségében. A még át nem vett igazolványokat **Benedik Márk** képviselőházi irodagazgató osztja ki. (Országgház. Félémelet.)

Nagy tűz Marselleben. Óriási tűz pusztított tegnap Marseilleben. Egy butorraktár, két műhely és számos más épület esett a lángok martalékául. A tűz lokalizálása közben egy tűzoltó és két munkás megsebesült. A kár nagyon jelentékeny.

— **Titokzatos eltűnés.** Egy rejtelmes eltűnés foglalkoztatja most a rendőrséget. Lehet, hogy egy rablógyilkosság bünténye forog fön, amelynek szárait a 86-ik gyalogezred parancsnoksága szolgáltatta a rendőrség kezei közé.

Az eset a következő:

Müller Benedek 86-ik gyalogezredbeli szakaszvezetőnek szerdán délután átadott a századosa, Czebeczauer Lajos, 450 koronát, hogy ebből az összegből 350 koronát adjon fel a legközelebbi postahivatalban, 100 koronát pedig tartson meg magánál másnapra, amikor a legénység zsoldját kell kifizetni. A megbízható, derék ember átvette kapitányától a pénzt s a legénység zsoldjára való száz koronát azonnal elzárta a ládába. A többi 350 koronával pedig elment a postahivatal felé. Azóta Müller Benedeket senkisé látta. A százados az esetről jelentést tett a rendőrségnél s a detektívek konstatálták, hogy Müller Benedek nem is jutott el a legközelebbi postáig a rábizott pénzzel. Az első pillanatokban azt hitték, hogy Müller Benedek megszőkötött a rábizott pénzzel. Ellene mond azonban ennek a gyanúnak az a körülmény, hogy a mindig pontosnak, lelkiismeretesnek ősmert szakaszvezető a század zsoldjára való száz koronát nem vitte magával. Ezt a száz koronát a kutatásnál megtalálták ládájaiban. Szemtanuk állítják, hogy Müller Benedek, amikor a kaszárnyából kiment, hogy feladja a rábizott összeget, két emberrel találkozott az utcán. Egy ideig beszélgetett velük, azután pedig mindhárom Erzsébetfalva felé indultak. Ettől a perctől fogva azután senki sem látta Müller Benedeket. Századosa, Czebeczauer Lajos, tegnap délutánig várta vissza hűségese emberét s amikor látta, hogy hiábavaló a várakozása, minden gyanúsítástól menten jelentést tett az ügyről a rendőrségnek. Azóta az összes detektívek keresik az eltűnt szakaszvezetőt a fővárosban, de eddig nem akadtak nyomára. Valószínű, hogy a szakaszvezető valami gyilkos banda körmei közé jutott s ennek tagjai tették el láb alól.

— **Egyetemi hallgatók ösztöndíja.** A jövő tanévtől kezdve a budapesti egyetemi hallgatók részére alapított négy, a kolozsvári egyetemi hallgatók részére alapított egy Ferencz József-Erzsébet 300 arany forintos ösztöndíjra, nemkülönben a budapesti műegyetemi hallgatóknak és a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola hallgatóinak szánt egy-egy 300 arany forintos Ferencz József-ösztöndíjra hirdet pályázatot a legfelsőbb magán- és családi alapok vezérigazgatóságára. A királyhoz intézendő kérvényhez csatolandók: 1. Keresztlevel vagy születési bizonyítvány, 2. a folyamódó szegénységét igazoló hiteles okmányok, amelyekben a szülő polgári állása, valamint vagyoni, jövedelmi és családi viszonyait igazolják; árság esetében gyámhatósági bizonyítvány a folyamódó vagyoni állapotáról, 3. érettségi bizonyítvány és amennyiben a folyamódó már egyetemi hallgató, a tanulmányi előmeneteléről szóló megfelelő bizonyítványok. A kérvényben az is felemlítendő, hogy az illető élvez-e már ösztöndíjat vagy bármely segélyt valamely közpénztárból; az esetben, ha a folyamódó még főiskolai tanpályája kezdetén áll, az is megjelölendő, melyik karon, illetve szakosztályon szándékozik tanulmányait végezni. Megjegyzendő, hogy hasonló körülmények közt azok a pályázók fognak előnyben részesülni, akik főiskolai tanulmányaik kezdetén állanak. A magyar nyelven irt kérvények legkésőbb e hó 15-ikéig nyújtandók be a legfelsőbb magán- és családi alapok cs. és kir. vezérigazgatóságánál: Wien, Hofburg.

— **Szerocsen lelkészek.** Dél-Afrikában, Natálban nemrégiben két szerocsen plébános kezdte meg működését. A két pap zulu-kaffer származású és trappista misszió-iskolában tanult. Tizenhat esztendő korukban megkeresztelték őket s a keresztiségben az egyik *András*, a másik *Gyula* nevet kapott. Amikor eltökélték magukat, hogy a papi pályára lépnek, Rómába küldték őket, ahol nyolc évig tanultak és elnyerték a doktori címet is. Tanulmányaik végeztével most visszamennek népük közé azzal a szándékkal, hogy az egész törzset megtérítsék a kereszténységnek.

— **A közbiztonság című rendőri hetilap vasárnap számában a vezércikket dr. Bognár Mátvász irta az emberi szolidaritásról. Gegus Dávid rendőrkapitány a tárca-rovatban folytatja a zsebtolvaj természetrajzáról szóló nagyérdéki sorozatát. Cikkét irtak a lapba Bartha Endre budapesti rendőrfogalmazó, Jakobb Béla rendőrfogalmazó, Hegedűs Sándor marosvásárhelyi főkapitány és mások. Az e heti szám Sopron város rendőrségét ismerteti.**

— **Erkölcstelen fényképek lefoglalása.** A rendőrség ma délelőtt a Károly-körút 2. számú ház egyik pinceraktárában mintegy tizezer darab pornografikus képet kobozott el. A pikáns képek külföldről érkeztek Csepeldi Irma házimesterné címére és a rendőrség névtelen feljelentés folytán jutott a nyomukra. A házimesterné és Herczog

Ida, a képek rendelője ellen az eljárást megindították.

— **Felvétel a gyertyamosi magyar nyelvtérjesztő egylet szegedi fiúnevelő intézetébe.** 1. A gyertyamosi magyar nyelvtérjesztő-egylet Szegeden két fiúnevelő intézetet tart fenn és pedig a Szentháromság-utca 9. sz. a főt. Römer Péter igazgatása alatt és Kossuth-utca 25. szám alatt dr. Lippay György állami főgimnáziumi tanár vezetése mellett. Azon szülők vágy gyámok, kik fiaikat ez intézetek valamelyikébe felvételni óhajtják, ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi július hó 10-ik napjáig az intézeti gondnokságnál (Szeged, Szentháromság-utca 9.) írásbeli kérelemmel jelentik be, egyúttal tudatják lakásuk teljes címét, az iskolát, amelybe a tanulót jártni kívánják, valamint azt is, hogy a ruházatra és egyéb felszerelési kellékekre vonatkozó kívánalmaknak ugy a felvételnél, mint azután megfelelni képesek és készek. A kérvényben czél-szerű lesz határozottan megjelölni, hogy a két nevelőintézet közül melyikbe kéri a felvételt. S amennyiben itt első sorban a nevelőintézetnek az iskolától való távolságra jön tekintetbe, megjegyzendő, hogy a szentháromság-utcai konviktus a városi főgimnáziumhoz, III. ker. áll. polgári iskolához és belvárosi elemi iskolához, a Kossuth-utcai intézet pedig az állami főgimnáziumhoz, áll. főreális iskolához, áll. felsőkereskedelmi és I. ker. áll. polgári iskolához esik közelebb. A felvétel iránti kérelemhez melléklendő: a) keresztlevel, b) a legutóbbi kelt iskolai bizonyítvány, c) az oltási, illetve újraoltási bizonyítvány. Az ellátási díj mindkét intézetben egy iskolai évre 340 korona, mely összeg negyedévi vagy havi részletekben a gondnokság által megküldött chequen előre fizetendő. A felvételtől kapott értesítés után legkésőbb 8 napra minden növendékért 25 kor. felvételi, 6 kor. orvosi, 2 kor. butorhasználati díj és 2 kor. a cheque-könyvecskéért, az első havi ellátási díj, azaz összesen 69 kor. küldendő be chequen. Az érdeklődők bővebb tájékozódásul nyomtatott prospektust kérhetnek az intézetek gondnokságától.

— **Bolti szolgák gyűlése.** A budapesti irodai, üzleti szolgák és raktármunkások nyomorgó helyzetük javítása érdekében 1907. július 14-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor Dob-utca 77. sz. alatt nyilvános gyűlést tartanak. A szervező-bizottság falragaszokon hívja fel az összes érdekelteket, hogy teljes számmal jelenjenek meg a gyűlésen.

— **Rendőri hírek. Tolvaj asszony.** A rendőrség letartóztatta Hubert Béláné, született Friedmann Karolina egrü születésű 35 éves társalkodónőt, aki tegnap délután a Hunyadi-téren levő vásárcsarnokban kilopta Ellenbogen Samuné pénztráczáját, amelyben tizenöt korona volt. Hubertné rovott multu asszony. — **Meglopta az apját.** Magyar Mihály csarnoki árus panaszt emelt a rendőrségen, hogy Mihály nevű 14 éves fia feltröte a szekrényt, amelyből 240 koronát elloptott. A tolvaj fiut a rendőrség letartóztatta. — **Dunából kifogott halott.** Ma reggel 6 óra tájban az eskütéri hidtől mellett egy foszlásnak indult férfi holttestét fogták ki a Dunából. Személyazonosságát nem tudták megállapítani. Beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Lubló-fürdő.** Lubló-fürdő Poprád folyó fővölgyének egy kies mellékvölgyében, balzsamos fenyveserdő közepébe fekszik. Gyógyító hatását a fürdőhely a vérkiszűrését elősegítő, szénsavban gazdag, üdítő vasas-forrás vizében, hideg és meleg ásvány- és moór-fürdőiben és egészséges, portmentes levegőjében bírja. Továbbá, tekintve páriát ritkító kiterjedt balzsamos fenyveseit, a fürdő magas fekvését, szélmentességét, ózondus levegőjét, hőmérsékletének csekély ingásait, hegyi vízvezetéket; mint subalpin klimatikus gyógyhely is kiváló helyet foglal el. A fürdőhöz utazás legközelebbi állomás: Lubotin Lubló-fürdő (kassa-oderbergi vasut) vagy Podolin (poprádvölgyi vasut), honnan 1 $\frac{1}{2}$, illetve 2 óra alatt jó uton elérhetni a fürdőt. Posta- és telegráf-állomás is van a fürdőben és az egész fürdőtelep csatornázza van és a villaszerű modern épületek klozzettel vannak ellátva.

— **A Népszínház berendezésének árverése.** Három napig tartott a Népszínház óriási ruhatárának, felszerelésének és berendezésének árverése. Az egész Friedmann Adolf, Oszbuda agilis igazgatója vette meg, hogy ezzel is emelje vállalata színvonalát. A Wulff-cirkusz berendezésénél, melyet szintén Friedmann igazgató veit meg, hasonlíthatatlanul szebb, nagyobb és dusabb a Népszínházé. Nem kevesebb, mint huszonöt ezer kitért karban levő, szebbnél-szebb selyemkiszűtmű jutott így Friedmann birtokába. Egész szindarabok összes ruhakészlete, elegáns, modern butorok, diszletek, jelmezek, fegyverek s egyéb felszerelések. A Népszínház berendezésének megvásárlásával Oszbudára oly korszak-kiallításokhoz jutott, amelyhez fogható nincs Európa egyetlen városában sem.

— **Egy oroszlan-szelidítőnő püro.** Megírtuk, hogy a kopenhágai cirkuszban Helott állás-celidítőnőt 12 oroszlanának egyike megmarra. A szelidítőnő

csak most jött ki a kórházból és nem akar újra fellépni. *Orlando* igazgató azonban ragaszkodik szerződéséhez és egyelőre az oroszlanokat bírói zár alá helyeztette. A kopenhágai újságok hosszú cikkeket irtak erről a különös esetről, amely azt fogja eldönteni, vajon Helottnak akaratára ellenére is kell-e az életét kockáztatni?

— **Grand-prix.** A nemzetközi sűtőiparkiallítás jury-tanácsa utolsó ülésében a Schmid L. győri csokoládé- és cukorkagyárának kiváló minőségű gyártmányokért és nagymérvű versenyképességéért az első kitüntetés, a „grand prix“-et ítélte meg.

— **Kirándulás Párisba.** III. oszt. utasaink indulása folyó hó 20. II. oszt. 22-én. III. oszt. 255 korona, II. oszt. 355 korona. Szeptember hó 3-án Jeruzsálem és Nazarethbe, Olaszországon keresztül Róma—Nápoly érintésével, főtisztelendő Kaiser Nándor ferenczrendi házfőnök, szentföldi komisszárius vezetése mellett. Jelentkezéseket elfogad és felvilágosítással szolgál a „Magyar Utazási Vállalat r.-t.“ (Budapest, IV., Eskü-ut 3. szám).

— **Kitüntetés.** Mattoni Henrik császári tanácsost, Giesshübel Sauerbrunn tulajdonosát X. Pius pápa udvari asszisztensévé nevezte ki. Ezáltal csak növekedett az a jó hír, melynek ezen ásványviz a legtöbb európai udvarnál övend és csak újabb bizonyítékot nyert már régóta ismert kitűnő gyógyhatása.

× **Ha jó és olcsó divatárucikket akar,** forduljon Vass Jenő céghez Budapest, Erzsébet-körút 22. szám.

× **Megérkeztek** dus választékban uszó-öltönyök, női-, gyermek-, férfi- és mindennemű frottirozó és fürdő-árak Röslernél, Budapest, V., Harminczad-u. és József-tér sarok.

× **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.**

× **Zászlók,** czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Argyezék ingyen.

× **Nászajándékok** Rothauer, Deák-tér 6. sz.

× **Podor-féle vivőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermekteremre és vívásra.

× **Szenved ön lábizzadásban?** Akkor rendelje a „Sudor“-t Alexander János gyógyszerésznél, Szolnokon. Ara 3 korona 40 fillér utánvétellel.

× **Andrényi Kálmán utóda,** aradi szőlőbirtokosok és pezsgőgyárosok borai a legkiválóbbak. Vámospércsi szőlőbirtokuk mintagazdaság: A budapesti képviselője a cégnek: Felner Károly, IV., Kuria-utca 3.

× **Ha zsebrát, ókszert,** jubileumi ajándékot kell vásárolni: idejét ne vesztégesse azzal, hogy sorra járja az üzleteket! Kedvére csak egy helyen vásárolhat és ami fő, előnyösen! Kérjen *Polgár* Kálmán budapesti jóhírű órásmestertől nagy képes árjegyzéket (lakik Budapest, Erzsébet-körút 29. szám I. emelet), amit ingyen és bérmentve kaphat. Hogy várakozáson felül meg lesz elégedve, azt a sok száz cisedő nyilatkozat igazolja, amivel a vevők Polgár Kálmán műőrást elhalmozzák.

× **Ezrekre rug azon emberek száma,** kik egészségüket a kitűnő hatású „Radial-Elixir“-nek köszönhetik. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r. t. Kecskeméten.

× **A szent csunguzok** a Beketow cirkuszban elsőrendű vonzóerőnek bizonyultak. A cirkusz estéről-estére az utolsó helyig megtelik és a közönség feszült figyelemmel nézi az egzotikus művészek bámulatos mutatványait. A műsor többi számai is nagyon tetszenek. E hó 16-án új műsor lesz. Vasárnap két előadás, teljes műsorról, mindkét előadásban fellépnek a csunguzok.

× **Felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét** *Giehner János* cég mai hirdetésére. E cég ebben a szakmában kiválótt nyujt.

× **A mindinkább fokozódó** higienikus követelményekkel és a kulturember modern igényeivel párhuzamosan fejlődött az utolsó 2 évtized alatt a pipereszappan- és illatszergyártás s habár a hazai ipar ezen a téren ma már kiválótt produkál, sajnos, még mindig tekintélyes az osztrák behozatal ezen cikkeken, amelyek pedig a honiaknak minden sem állanak feletté. Különösen a helybeli *Klein és Fia* főh. udv. szállítók, pipereszappan- és illatszergyára fejlődött azon nívóra, hogy nemcsak az osztrák, hanem bármely külföldi gyárral sikerrel versenyez, amit magába Ausztriába, a Balkán-félsziget összes államai, Kína, Japán, sőt Amerikába szóló kivitel legjobban bizonyít. A fogyasztó közönség széles rétegeiben, úgy látszik, nem ment át a köztudatba ezen a modern technika minden vívmányának felhasználásával újlag berendezett hazai gyártelepünk pipereszappan-gyártmányainak kiválósága s ezért és az osztrák gyártmányok kötelező kizorítása érdekében az érdekeltek figyelmét ezen kiváló minőségű hazai iparcikkre irányítjuk.

Különös esetek.

Budapest, július 12.

Egy kis nő, párisi kis nő károkat okozott a szent irodalomnak. Megsemmisítette kéziratát drámaíró barátjának, aki — ez a kis nők sorsa — elhagyta őt.

Az irodalom a kis nő boszuért remegő kezeikében — kedves szemlélet. Fölöttébb kedvesen jellemzi az álláspontot, melyet kis nők közügyekkel szemben vallani szoktak. Amikor az szembe kerül az ő szerelmi érdekeikkel. Nem lévén olyan mélységes és nagyságos tekintet, melyért ők szerelmi életüknek egyetlen hadi mozdulatát feláldoznák.

Nos, a kis nő nagy jogtalanságot művelt az irodalom, nem kevésbé a jogrend ellenében. Én mégis megértem őt és egy kis lírával védeni bátorodom. Az a buta kis nő ugyanis méltán vélekedett úgy, hogy ahhoz a kéziratához ő is formálhat jogokat. Nem is kell a D'Annunzio-problémára gondolnunk, amely azzal speciálizálódik, hogy a szerelmes nő egyben modelje is a műnek, melyet, szerelem multán, meg akar semmisíteni. Elegendő a jogosság szubjektív érzésére, ha a szóbanforgó kis nőnek része volt az író életében, melyből a dráma fakadt, vagy legalább is termékenyült. Mert okvetlen termékenyült. Ha igazán része volt, akkor a szerelmi időtartam minden nyilvánulásában, tehát az irodalmiban is része volt. A tétel fizikai, vagy még inkább: fiziologiai. A drámaíró kis nőben azonban valószínűleg kevésbé tudatosan jelentkezett.

De a saját szempontját jogosnak érezte. Irodalom, közérdek és efélék iránt vajmi kevés érzéssel bírnak a kis nők... és ez talán a legbájosabb bennük.

Bomba-iskola. Egy oroszországi kis városnak Terjoknak specialitása. Tizenegy orosz munkás iskolát alapított a bomba intézményének magyarázatára és terjesztésére. Oroszországban nyilván sokan érdeklődnek a bomba iránt.

A különös iskolában az államhatalom érthető módon némi tendenciákat látott. Az iskolaalapítók a bíróság előtt azzal védekeztek, hogy az iskola célja tisztára kémiai és fizikai, másszóval „elméleti”. A vizsgálat ebben az irányban indult meg.

Tehát az a kérdés: elméleti-e a bomba-iskola, avagy gyakorlati? Az előbbi eshetőség bizonyára teljes megnyugvást hozna a nyomozó államhatalomnak. Oroszországban most már megelégszenek az ilyen disztinkciókkal is.

Mert némely elméleteket bájos volna Oroszországban elfojtatni. Az elmélet ugyanis nem mindig konstatálható. Nincs mindig iskola-rendszabályokba és egyéb alapszabályokba fogalmazva. Az elmélet áthatol a legszigorubbán őrzött határokon is. Az elmélet hőmpolyogve, rombolva árad a Kaukázustól a Fekete-tengerig és nem lehet gáttakkal utját vágni. Az elmélet gyujtogat és nem lehet törvény elé hurcolni. Az elmélet bombákat gyárt, miket egy feltűzött szuronyu gárdaezred sem tud a csári tróntól elhárítani.

De az államhatalom tovább őrizi a gyakorlat és elmélet disztinkcióját és csupán tettektől őrizkedik. Elfelejtve, hogy az elmélet hosszabb életű a legforradalmibb tennél.

Veszettül száguldott automobilján az ifju gyáros, aki jól megválasztott apjától kapta ajándékba a veszedelmes kis játékot.

Az uton egy kis fiucska játszott. Tél volt és szép, állott hó, hát, istenem, lapdát gyurt a fiu és dobálódzva erősítette vézna karját. A havat a természet adja kedves, olesó játékszerű a szegény gyerekeknek.

Az automobil pedig, a gyárosfi játékszere, őrgyngve száguldott az uton, mikor a hóval játszó fiucska egyik eltévedt lapdája valahogyan eltalálta. Az automobilos gyárosfi, akinek játékát megzavarták, azért állott ma törvényszék előtt, mert dühös felháborodásában véresre verte a hóval játszó fiut. Mert az ő halálos-komolyan vett reprezentációs játékát megzavarta.

Nyilván nem szokott gondolkodni arról, hogy kicsinyek és nagyok többé-kevésbé csak játékszerekkel mulatnak mindannyian. Hólapdával vagy automobiljal, vagy komolyabbakkal. Mert az automobilnál vannak komolyabbak és tiszteletreméltóbbak is. És mégis csak játékszerek.

De a gyárosfi, mondom, bölcsesség nélkül való volt, szegény.

Bayard.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A vidéki szinigazgatók memoranduma.

Budapest, július 13.

Krecsányi Ignác a temesvári és budai nyári színház igazgatójának kezdeményezésére a vidéki szinigazgatók mozgalmát indították, hogy közös eljárással hártásák el azt a veszedelmet, mely Mader Rezső eljárása folytán a vidéki színészetet fenyegeti.

E célból közös memorandumot intéznek gróf Apponyi Albrethez, a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, mint a melynek hatáskörébe most a színházi ügyek tartoznak. A memorandumban a vidéki igazgatók elpanaszolják nehéz helyzetüket, mely nem csak az alanyiakból áll, hanem abból a tarthatatlan körülményből is, hogy a fővárosi színházak, kívül esvén az Országos Színészegyesület hatáskörén, kényük-kedvük szerint bírák szerződészegésre tagjaikat, míg ha ők ezt tennék, szini engedélyüket megvonják tőlük.

Ezen bevezetés után a momerandum következőkép folytatja:

Különösen az ujonnan szervezkedő budapesti Népszínház-Vigopera igazgatója járt el a vidéki szinigazgatókkal szemben a legnagyobb kiméletlenséggel, igazságtalansággal és jogtalansággal. Mader Rezső ur, akinek, mint a magyar királyi operaház volt igazgatójának kötelessége volna tudnia, hogy mi egy színész és szinigazgató között kötött szerződésnek tiszteletben tartása, leendő személyzetének majdnem minden tagját szerződészegés útján csalta el a vidéki szinigazgatóktól.

Csak néhány ilyen esetet vagyunk bátrak Nagyméltóságod előtt felsorolni: Makó Lajostól három egyént, Komjáthy Jánostól kettőt, dr. Farkas Ferencztől kettőt, Krecsányi Ignácztól egyet, Palágyi Lajostól egyet, Balla Kálmántól egyet stb. Ennyiről tudunk eddigéig. „A meglepetések majd csak őszkor, a Népszínház-Vigopera megnyitásokor lesznek!” Ez a mondás járja most a vidéki színészet körében. Tehát majd csak őszkor fog kipattanni, hogy hány egyént szerződötett.

A helyzet megváltoztatását Nagyméltóságod bölcs belátásától reméljük. Méltóztatásuk mindazon szerződéseket, melyeket Mader Rezső ur a más-hová szerződött tagokkal kötött, a Népszínház-Vigopera megnyitása előtt megsemmisíteni. Kegyeskedjék továbbá intézkedni, hogy a fővárosi magán-színházak igazgatóira is az Országos Színészegyesület által alkotott, a magyar királyi belügyminiszterium által szentesített törvények alkalmaztassanak.

Nem kételkedünk, hogy a miniszter méltányolni fogja a vidéki igazgatók panaszait és jogos kérésüket a lehetőségig teljesíti is. Mert szinte hihetetlen, hogy egy ember minden felelősségrevonás nélkül a legképtelenebb hatalmaskodást vihessen véghez az amugy is mindig nagy válságokkal küzdő vidéki színészetben. Mert szinte képtelen teljesíteni azt a sok követelést, melyre egy vidéki szinigazgató kötelezve van, ha a legjogosabb érdekeit nem oltalmazza meg kellően. Mert a vidéki városok szinügyi bizottságai nem sokkal jobbak a fővárosinál.

A vidéki szinügyek főfelügyelője, gróf Festetics pedig, miként tördök a hatáskörébe tartozó ügyekkel, azt legjobban bizonyította az a levél, melyet dr. Farkas Ferencz szabadkai szinigazgatóhoz intézett, amely egyenesen Mader Rezső hajtotta a vizet. Pedig ha a vidéki szinügyek érdekeit a szíven hordaná, akkor ő maga kellett volna, hogy kezdeményezze legyen annak a mozgalomnak, melynek élén most Krecsányi áll.

Ezek után kíváncsian várjuk a memorandum eredményét, mely különben csakis kedvező elintézés nyerhet. Hiszen alig hihető, hogy gróf Apponyi miniszter, akinek igazságszeretete közzismert, Mader ur prédájául dobja oda a magyar kultúra igazi uttörőjét, a vidéki színészetet.

(*) A belügyminiszter körrendelete. Tudvalevő, hogy a színművészeti ügyeknek még a m. kir. Operaház, a budapesti, valamint a kolozsvári Nemzeti Színház, az Országos Színészegyesület és a vidéki színészet ügyeinek, ugyszintén a vidéki szinigazgatók előadási engedély- és segélyezési ügyeinek intézését a belügyminiszterium ügyköréből a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba helyezték át. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter legutóbbi körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy az említett ügyekre vonatkozó mindennemű felterjesztések és beadványok, nemkülönben az ez ügyekben még általa bekívánt jelentések is ezentúl a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézendők.

(*) A Népszínház-Vigopera iskolája. Mader Rezső, a Népszínház új igazgatója a következő szezomban iskolát nyit az énekes szinpad, tehát az opera és operette számára. A drámai tanfolyam két esztendőig tart, az operai tanfolyam két vagy három esztendőig, a növendékek felkészítését. Tanárok a következők lesznek: Az énekar vezetője: Graeff Károly, a Münchenből nemrég hazatért énekmester; az énekszerek korrepetitora és zeneesztétika tanára: dr. Bródy Miklós karmester; a szinpad játékos és az elméletet tanítja dr. Hevesi Sándor, a színház főrendezője; ballet és vivás: Mazzantini Lajos; phonetikát és szinpad játékos a drámai szakon: Pethes Imre, a Nemzeti Színház művésze; zenetant és zenetörténetet: dr. Szirmai Albert zeneszerző. A beiratások szeptember 1-től 14-ikéig tartanak. A havi tandíj az énektanszakon 50 korona, a drámain 30 korona. Kiváló tehetségu, szegénysorsu növendékeket saját költségén taníttat az igazgató.

(*) Kapuzás a Királysínházban. Holnap, vasárnap este zárja be kapuját a Királysínház. A nyári szünet után, mely augusztus 15-én ér véget, ismét a Göre Gáborral nyílik meg a színház, amelynek most záródó szezójáról a következő adatok számolnak be: A Királysínház a lefolyt színházi évben 410 színházi előadást rendezett. És pedig volt: 347 esti, 51 délutáni s 12 vizsgálati (növendék) előadás, amelyeken színrekerültek: a) eredeti ujdonságok: Szép Ilonka (29-szer); Rákóczi (31-szer); A bujdosók (16-szor); Tüskérözsa (34-szer); Göre Gábor (51-szer); A harang (19-szer); Csibészkirály (35-ször), b) külföldi ujdonságok és reprizek: A gerolsteini nagyhercegnő (28-szor); A sogun (50-szer); Molnár és gyermeke (3-szor); c) eredeti reprizek és műsoron lévő egyéb darabok: A kis alamuszi (17-szer); Aranyvirág (8-szor); Madár Matyi (29-szer); Helyredsszony (4-szer); Gül Baba (16-szor); János vitéz (24-szer). Ezenkívül tíz estén a Vársínházban vendégszerepelt a Királysínház társulata, viszont a Királysínházban vendégszerepelt a boroszlói operatársulat a Salome 8 előadásával és az olasz gyermek-opera 11 előadással.

(*) Városligeti szinkör. „A bus özvegy” holnap, vasárnap kétszer is, délután és este, továbbá a jövő hét minden estéjén színe kerül. Az igazgató-ság serényen dolgozik az évad műsorának további összeállításán. Hervay Frigyes „Manó” című 3 felvonásos énekes bohózatából, mely egy igen érdekes vendégszerepléssel lesz kapcsolatban, nagy gondal folynak a próbák. Az igazgató-ság a rendkívül mulatságosnak ígérkező ujdonságtól nagy sikert remél s a darab szerepeit a színház elsőrendű erőire osztotta. Augusztus havában Uiházi Ede is vendége lesz több estén át a színháznak. „A gondanyóka” (Muttersorge) című hatásos bohózat is még ez évadban bemutatásra kerül.

(*) Budai szinkör. A budai nyári színházban holnap vasárnap, hétfőn, csütörtökön és pénteken Madách Imre Az ember tragédiája című drámai költeményét ismétlik meg. Kedden a János vitéz daljátéknak lesz a negyedik előadása. Szerdán, szombaton és vasárnap a Gül-Baba operette van műsoron. A budai szinkör legközelebbi ujdonságának „A vígadó özvegy” című táncos, kiállításos operette-parodiának a következő héten lesz a bemutató előadása.

(*) Magyar- finn művészi szövetkezés. Az északi művészek budapesti kiállítása óta finn és skandináv művészek mind sürűbben keresik föl Magyarországot, hogy hazánk természeti szépségeiben gyönyörködjenek és művészeti intézményeiket tanulmányozzák. Axel Gallén, a híres finn festőművész, nagy propagandát csinál északon országunknak és közelebb ismét több finn művész randul hozzánk. E figyelem viszonzásaképp dr. K. Lippich Elek kultuszminiszteri osztálytanácsos, a színészet oształy feje, melegen pártolja a magyar- finn művészeti szövetkezés eszméjét és a jelenleg fővárosunkban időző finn esztétikust, Ohquist Johannes helsingforsi egyetemi tanárt megbizta, hogy a magyar művészeti könyvtár számára írja meg a finn művészet történetét. A finn tudós mostani tanulmányutja közben a magyar művészet fejlődését is tanulmányozza és művében párhuzamosan fogja tárgyalni a két rokon nemzet művészeti törekvéseit.

(*) A Nemzeti Szalon őszi tárlalái. A Nemzeti Szalon a folyó év őszi tárlalái, Szabadkán és Lugoson nagyobb szabású képzőművészeti tárlatokat rendez. A műveket szeptember 5-10-ike közt veszi át a műtárs. Közlebbi felvilágosításal a titkári hivatal szolgál.

(*) Az aradi Kossuth-szobor. Az aradi Kossuth-szobor szűkebbkörű pályázata ma járt le. A zsűri a délután folyamán döntött. Az első díjat és a kivittel való megbízást Margó Ede és Pongrácz Siegfried terve nyerte el. A kivitel költségeire 70.000 koronát irányozták elő.

IRODALOM.

* **Politikai Számítan.** A Magyar Tudományos Akadémia megbízta Bein Károly, Bogdy Samu és Havas Miksa tanárokat, hogy írják meg a Politikai Számítan oly kézikönyvét, amely a tudomány mai színvonalán áll és számbaveszi az üzleti élet követelményeit is. A három tanár éveken át dolgozott a munkán s a Magyar Tudományos Akadémia König Gyula és Rados Gusztáv igen elismerő bírálat alapján a művet a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület Fáy András díjával jutalmazta. A mű stílusa magyaros, könnyen érthető s kiállítása a Franklin-Társulat izlését dicséri. A két kötet ára 26 korona, megrendelhető a szerzőknél és az összes könyvkereskedőknél.

* **A semlegesség elmélete.** Nemzetközi jogi tanulmány. Írta dr. Ferenczy Árpád sárospataki jogakadémiai tanár. Az e czímen a Franklin-Társulat kiadásában legutóbb megjelent tanulmány a nálunk legelhangyagóbb jogtudományi ág, a nemzetközi jog egyik legérdekesebb kérdésével, a semlegesség intézményével foglalkozik. A mű a megfelelő szakirodalom figyelembevételével és gondos kritikával készült, arra törekedvén, hogy a főbb elveket tisztázza és megvilágosítsa. Tekintve, hogy a hágai békekonferencia mindezen kérdésekkel s a semlegességi jog kodifikációjával annyit foglalkozik, a tanulmány az aktualitás jellegével is bír s az idevágó tudományos kérdések iránt érdeklődő közönség hasznosul forgathatja. Ára fűzve 3 korona; kapható minden könyvkereskedésben.

* **Az asztheniás alkati betegség.** E czim alatt könyvet írt dr. Stiller Bertalan, az orvosi egyetem tudós tanára. A mintegy 14 ivre terjedő 8-ad alaku nagyérdékű könyvet a Franklin-Társulat adta ki; ára 4 korona. Szerző több, eddig önállóan tartott betegségéből egy új egységes betegséget alkotott, kimutatván, hogy valamennyinek ugyanezen világra hozott jelzője van, mely azoknak családi egységét bizonyítja. Ezt a jelzőt szerző fedezte fel. Magasabb szempontjából új világításba helyezi nemcsak ezen betegségeket, hanem fényt vet sok egyéb kortani tényekre is. A mű reformatorikus irányú, amennyiben sok elfogadott nézetet átalakít és új alapokra fektet.

* **Az énektanítás vezérkönyve.** A Néptanítók (Népevelők) Könyvtára 32. füzeté gyanánt jelent meg Köveskúti Jenő áll. tanítóképző int. igazgató gyakorlati munkája: „Az énektanítás vezérkönyve”, énektanítók, néptanítók és tanítónövendékek számára. A rendeltetéséhez mérten praktikus kiállított könyvnek — melyet Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság adott ki — ára is feletlen olcsó: 1 korona, úgy, hogy minden tanító és növendék könnyen megszerezheti.

* **A mesterlány regénye.** Porcsalmy Gyula író, a hajduböszörményi tanítótestület elnöke szépirodalmi munkáinak negyedik kötete ez. Előfizetési ára fűzve 1 korona 20 fillér, diszkótésben 2 korona, mely a szerző czimére Hajduböszörménybe küldendő. Gyűjtőknek minden 10 előfizető után tiszteletpéldány jár. A mű díszes kiállításban, szeptember 1-ére jelenik meg s az előfizetők postán bérmentve kapják meg.

* **A napfény gyógyhatása.** Írta: dr. Bucsfányi Gyula. A szakkörök és a természetes gyógy módok hívei e könyvben forrásmunkát nyernek. Az adatok nagy száma, az önálló megfigyelések és kutatások halmaza van a könyvben összegyűjtve. A 127 oldalra terjedő munka 1 korona 60 fillérért megrendelhető a szerzőnél I. Krisztina-körút 69. szám.

* **Uj Idők.** (Szerkeszti Herczeg Ferencz.) Kóber Leó művész czimlap-rajzával jelent meg az Uj Idők e heti száma. Novellát az új számba Herczeg Ferencz, Nagy Endre és Scossa Dezső írtak, cikket Szerb Zsigmond és Gineverné Györfy Ilona, verset Juhász Gyula, Nil és Balla Ignác. Mindezt a tartalmas mindenféle rovat egészíti ki. Az illusztrációk közt találni Kóber Leó és Mühlbeck Károly rajzait, képet a párisi automobilversenyéről stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

* **Magyar Könyv Ujság.** E czim alatt Debreczenben havonta kétszer megjelenő folyóirat indul meg. A lap régi hiányt akar pótolni, a mennyiben a könyvek szerzőit akarja közelebb hozni az olvasó közönséghez. Célja az új irodalmi lapnak még az is, hogy a könyvvel való kedvet felébressze a közönség körében s olyan művek megjelenéséről adjon hírt, a melyekről az újságok egyéb elfoglaltság miatt nem vehetnek tudomást. A Magyar Könyv Ujság szerkesztője Balassa Sándor hírlapíró, aki ezúton kéri a könyvek íróit, hogy most megjelent, vagy megjelenő könyveikről értesítsék, esetleg egy példányt ismerettség céljából küldjenek meg a Magyar Könyv Ujságnak. Szerkesztőség Debreczen, Piacz-utca 47.

FŐVÁROS.

Elüljáróválasztás.

Budapest, július 13.

Pár nappal ezelőtti váratlanul hunyt el Herein Károly, a főváros második kerületének érdemes elüljárója külföldi utjában s mi természetesebb, hogy a fővárosi szokáshoz híven már is megindult a kombináció: ki lesz az utódja?

Tudvalévő dolog, hogy a főváros hierarchiájában a kerületi elüljárók előkelő helyet foglalnak el, egyenrangúak a tanácsosokkal és közös statusba lévén beosztva, megválasztásuk sorrendjében, az anciensitív elve alapján lépnek elő automatice az első, vagyis magasabb fizetési fokba. Amíg azonban a tanácsosokat hat évről hat évre újra választják, addig a kerületi elüljárók választása élet-hossziglan szól. Nincsenek tehát kitéve meglepetéseknek, nem kell a klikkek kedvében járni, felvannak mentve a kilincselés alól, nyugodtan intézhetik kerületük adminisztrációját, békén mozdíthatják elő a reakció bizott városrész fejlődését, szabadon munkálhatnak közre annak boldogulására.

Természetes, hogy legtöbb esélyvel a tanácsjegyzők indulnak neki az ilyen választási kampánynak, mert ritka eset, hogy „külső ember” furakodhassék a tisztviselői kar szorosan tömörülő falanxa közé. Kiváló közigazgatási tekintélynek kell már annak lennie, aki sikerrel veszi fel a versenyt az intra dominium pályázó öreg központi rókákkal. Az is bizonyos, hogy a rangsorban elől lévő tanácsjegyzők nem igen kapkodnak az előjárói állások után, mert ezzel kiesnek azután a tanácsosi kombinációkból, mint „külső” emberek nem megleghetnek a tanács (a központ) tüznél s ha alpolgármesteri állás üresednék, meg. eszébe sem jut senkinek, hogy más jelölés történhessék, mint a tanácsosok sorából, teljesen mellőzve a kerületi elüljárók érdemes karát.

Szóval „hidegre vannak állítva” az elüljárók, oda vannak lánczolva kerületükhöz, mint Prometheus a sziklájához s a kerületi klikk-karvalyok ehetik a — máját! Pedig van-e kiválóbb adminisztrátor, mint Hamvay Sándor, erősebb kezű dirigáló erő, mint Eszláry Sándor, képzetesebb városi kapacitás Rózsavölgyi Antalnál, körültekintőbb s óvatosabb főnök Póhl Ferenczénél? Koránisem vallaná

karát a tanács, ha őket tagjai közé számíthatná, de ez már csak utópia, enyhén szólva: álom.

Diktum-faktum, üres a második kerületi kaloda s lassuk, kik kívánkoznak belé? S milyen esélylyel?

Szenior a jegyzők között, úgy szolgálati időre, mint rátermettséget illetőleg Gergelyi Sándor, a józsefvárosi minta-kerület helyettes előjárója. Szolgálati éveinél csak szerénysége nagyobb, ez alkalommal azonban azt hisszük, egy kissé ki kell lépnie tartózkodó helyzetéből, különben megtörténhetné vele, hogy ibolya természetére daczára is egyhangulag választják meg.

Érdekes, hogy dr. Seregi Zoltánnak kerületi deputáció kínálta fel a jelöltetést, de ez az erős logikája, széles látókörű jogászelme azzal háritotta el magától a megtiszteltetést, hogy maga helyett Gergelyit ajánlotta. Különben ő reá feltétlen szükség van az elnöki osztályban s predestinált főjegyzőként, egyenes utódja Földváry Antalnak, a szeretetreméltó főnótáriusnak.

Gorczy Zsigmond, a belvárosi előjáró, helyettes pályázhatnék erős kilátással, lévén ő is igen nagy ideje azon az exponált helyen, de ebben az esetben úgy tudjuk, szívesen deferált a Gergelyi jelölésében megnyilvánuló közóhajnak.

Tisztviselői közfelfogás szerint számba jöhetnek még dr. Csomay Gáspár, ez a zajtalanul, de sikerrel működő tősgyökeres kurucz egyéniség, dr. Raisz Rezső, aki kenyere javát a tömegmunka gőczpontjában: az V. kerületi elüljáróságnál ette meg, több bajjal, mint vajjal — s most a jogi ügyosztályt támogatja; vagy dr. Buzáth János, aki sokszor adta jelét erős közigazgatási talentumának. Ellenben visszatetszést szül az olyanféle önjelöltek stréberkedése, mint Szalay Sándoré, aki fiatal jegyző léteire örökösen pályázik s mindig megkapja az apósa és a sógora két szavazatát; avagy dr. Déri Ferencz uré, aki csecsemő-jegyzői minőségében azt az elbizakodott nyilatkozat eresztette világnak, hogy: Majd megmutatom én, hogy ki a nagyobb ur: én-e, vagy a polgármester? Feltétlenül meg kell biznánk a törvényhatóság bizottság ítélőképességében, majd megtalálja a sok hivatott közül a — választandót, csak a kandidáló bizottság ne szóljon bele hamis hangon a koncertbe.

Őszig ugyanis várni kell, addig pedig leszűrődik az igazság. Mert most annak kell győzni, hacsak nem akarnak olajat önteni a tüzre.

Dr. Ródy Lajos.

Két nyilatkozat.

— Olay kontra Vázsonyi. —

Olay Lajos, amint ismeretes, a parlamentben megjegyzést tett a fővárosi tisztviselői karára és némely ügyre, amely szintén a fővárosi hatáskörébe tartozik. Bárczy István polgármester erre levében fölhivta Olay Lajost, hogy ismételve vádjait a képviselői immunitáson kívül és szolgáltatson konkrét adatokat, hogy a vizsgálat megindítható legyen. Bárczy polgármester levelére Olay Lajos a következő nyilatkozattal felelt:

Bárczy István a székesfőváros polgármestere, mint a lapokból látom, levelet intézett hozzám, melyben az országgyűlésen e hónap 9-én tartott beszédemre vonatkozólag adatokat kér tőlem, melyek alapján esetleg fegyelmi vizsgálatot indíthatson az illető fővárosi tisztviselő ellen. Nem fektetek arra sulyt, hogy kérelme illetéktelen. Tudnia kell, hogy a törvényhozót, mikor a legszentebb közérdekben szavát meggyőződése, joga és hazafias kötelessége szerint fel-emeli, e szaváért semmiféle hatóság semmiféle alakban még a legszelidebb módon is feleletre

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postán-tánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan hássissar mindama gyomorbafojoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postán-tánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

nem vonhatja. Tévedés azt hinni, hogy én bárki-nek alkalmat nyújtok a törvényhozó függetlenségének korlátozására. Más módja van a dolognak. Én kérdést intéztem a belügyminiszter urhoz, az ő tiszte erre válaszolni, az én tisztem a feleletet bevárni és akkor határozok afölött, adjak-e közelebbi adatokat a fegyelmi vizsgálathoz és megfontolom azt is, minő ellenőrzés alatt álljon az a fegyelmi vizsgálat, hogy abban én is megnyugodhassam és a közönség is? Legyen türelemmel **Bárczy István** polgármester ur. Megbízható vizsgálat esetén gondoskodom adatokról, noha én se kém, se rendőr, se városi tisztviselő, se benfentes nem vagyok. De ha éppen nagyon akar sietni, nézzen körül — hogy csak egy példát említek — a vásárcsarnokban és hallgassa meg a keserű panaszok özönét, melyekről mindenki tud és kérdezze meg például **Vázsonyi** képviselő urat, aki bizonyára előáll azokkal az esetekkel és személyekkel megnevezésével, amelyeket én is fölé hallottam a városi képviselők választása alkalmával a nagy demokrata választói gyűléseken, amikor még mint ellenzék és kisebbség együtt vezettük a demokrata-pártot. A különbség most közöttünk óriási. Én maradtam a régi, igaz program mellett, **Vázsonyi** képviselő ur pedig az akkor uton-utfélen ócsárolt klikkek vezére lett. Budapest, 1907. július 13-án. **Olay Lajos**.

Nyilatkozata végén, mint látható, **Olay Vázsonyi** Vilmost aposztrofálja, aki válaszul a nyilatkozatra a maga részéről a következők közlésére kért föl:

„**Olay Lajos** ma gondosan megfésült és jól megmosdatott nyilatkozatot jelentet meg maga a neve alatt. A parlamentben távollevőket rágalmazott és most a polgármester által kérdőre vonatván, hősi-sen immunitása mögé kuporodik. Ez az ő dolga. De bátor megfutamodásában engem is fedeztetül akar használni és ehhez már nekem is van szavam.

Olay Lajos azt állítja, hogy ő valaha velem együtt „vezette” a demokrata pártot. Ez kómiikus tévedés. Ő, még pedig nem az én felkérésemre elnöke volt őt körünk egyikének, a Józsefvárosi Demokrata Körnek, ahol az ő előkartyázása mellett buzgón és hazárdul kártyáztak és a demokrata eszmét abban a kerületben tönkretették. Egyetlen községi választást „vezetett”, azt is intenczióim ellenére, határozottan ellenzésem és figyelmeztetésem dacára városi képviselőnek jelölve egynéhány hét múlva váltóhamisításban és Amerikában megboldogult kiváló kártyást.

Ezt a rövid és sikeres szereplését **Olay Lajos** most kinjában ütökártyául akarja kijátszani. Megragalmazza a tisztikart, megrágalmazza az egész városi képviselőtestületet és azután a parlamentben nyomban ezt hebegi: „neveket nem mondok, mert nem akarok személyeskedni”. Ma pedig jön az ütökártya: azt kívánja, hogy én „álljak elő az esetekkel és személyekkel megnevezésével, amelyeket ő is hallott tőlem a nagy demokrata gyűléseken”.

Amit „nagy demokrata gyűléseken” mondtam, azt ezrek hallották. Nem az immunitás védelme alatt beszéltem, nem alattomoskodtam; ha támadtam személyeket, meg is neveztem őket és mindig álltam a törvényes felelősséget állításaimért. De fecsegő vádaskodók takarója nem vagyok. Beszéljen csak **Olay** ur immunitás nélkül ön-maga, hiszen ön a század legnagyobb hőse! Elő a nevekkél! Elő az adatokkal és különösen arról legyen kegyes beszélni, miféle panamát ismer abból az időből, amióta az új többség vezető a főváros közgyűlését, mert elsősorban ezt kérdezte öntől **Bárczy István**?

Őn különben sem tapasztalatlan gyermek, hiszen Ön koldulta végig a legutóbbi VII. kerületi választás előtt választási költségeikért az összes fővárossal szerződéses vállalatokat.

Ne szinlelje a naivitást becsületbeli „nagytrafikus ur”! Ön jól tudja, hogy én nem lettem az „uton-utfélen ócsárolt klikkek vezére.” Ön jól tudja, hogy a kerületi klikkek megtörtettek, a 45-ös választmány felrobbant, új kerületközi párt alakult a régi demokrata program alapján és nagyjában új emberekkel. Ön aki kérelhetetlen függetlenségi létére a koalícióban egy volt szabadelvűpárti államférfiu vezetése alatt volt szabadelvűekkel béke-sen együtt éledgel, a klikkek vezérének mer engem mondani, mert pártomban régi szabadelvűek is helyet foglalnak.

Én nem „függesztettem fel programomat,” napról-napra csatázom azért és amíg ön fecseg, addig én a közélet tisztaságáért komolyan dolgozom.

Tehát igaza van: tényleg „óriási a különbség” közöttünk.

(**Vassilievits** alpolgármester szabadsága. **Vassilievits** János dr. alpolgármester ma kezdte meg négy heti szabadságát. Távolléte alatt az alpolgármesteri teendőket **Almády Géza** tanácsnok végzi.

(**Kecskeméthy redívivus**. Mióta **Kecskeméthy** Győző megdézsmálta Budapest adópénztárát, azóta a neve állandóan szerepel a főváros vagyoneleltárában. Hogy az elsikkasztott félmillió korona megtérül, arról ma már lemondtak a főváros legnagyobb optimistái is. A szünet utáni közgyűlésen ismét napirendre kerül **Kecskeméthy Győző**. A büntetőtörvényszék vádtanácsa ugyanis ma küldte a fővárosnak végzését, mely szerint a **Kecskeméthy** ellen 1902. március 19-én kibocsátott nyomozólevelet visszavonja. Kimondja a végzés, hogy a felmerült büntügyi költség az államot terheli.

(**Cselédek segélyezése**. Az Eiben **József** és **Társas**-féle alapítvány kamataiból az idén 82 kor. 44 fillért adnak ki, a szolgálatban előregedett, szegény, beteges cselédek megjutalmazására. A vonatkozó kérvényeket július 30-ikáig lehet benyújtani, a Központi városház I. emeletén levő iktató-hivatalhoz.

(**Tandijmentes helyek a kereskedelmi akadémián**. Az idén a budapesti kereskedelmi akadémia felső kereskedelmi iskolájánál 12 fővárosi, s egy **Ferencz József** és **Erzsébet**- és egy **Deák Ferencz** nevet viselő, tehát összesen **hizennegy tandijmentes hely** kerül üresedésbe. Ezeket a tanács olyan tanulónak adja, akik a tanulmányaikban jó előmenetelt tanúsítottak, budapesti illetőségűek és vagyontalanok. Akik már részesültek ebben a kedvezményben, azt ezután is megkapják, ha jó előmenetelt és jó erkölcsi magaviseletet tanúsítottak. A kérvényeket, a tanácshoz címzetten július 20-áig az iktató hivatalhoz kell küldeni, a szükséges iratokkal felszerelve.

(**Szállítás a közbádoghidak részére**. A székesfővárosi marha-vágóhídon és közbádoghídon egy évre szükséges 53,000 métermázsza széna szállítására árlejtést hirdet a főváros tanácsa. Az árlejtést július 23-án délelőtt tartják meg a közlelmzési és közbádogasági ügyosztályban.

(**A kerepesi-uti temető kerítése**. A tanács elhatározta, hogy a kerepesi-uti köztemető megrongált kerítés-falát helyreállítatja. Erre a köműves munkára július hónap 17-ikéig lehet írásbeli ajánlatot benyújtani, a Központi városháza I. emeletén levő közegészségi ügyosztályhoz.

IDEGENEK UTMUTATOJA.

Ajánlható beszerzési források
BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női-szabó.
Pohner Ferenc értesíti a n. é. közönséget és igen tisztelt vevőit, hogy műtermét ez évi augusztus 1-től **Váci-utca és Párisi-utca 2. sz.** alá helyezi át.

Biztosítás.
Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító Intézet Budapest, VI. Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46,000,000 korona.

Assicurazioni Generali (Trieste) ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 208 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **fiúellátási és leánykiképzési biztosítások.** — **Tűz-, szállítmány-, befértes lopás elleni és útebiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar Jég- és vízöntőbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által.** Részvénytőke és tartalékalap 6 millió korona. Egyenkénti és csoportos **baletbiztosítások** (egyenkénti baletbiztosítások díjviszterítéssel is) az **Első e. ált. balet ellen biztosító társ.** által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 117 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.
Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölesőn Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: **Tolnay Lajos**, vezérigazgató: **Benko Gyula**. Központ és Magy. kir. szab. osztályorsjáték főelárusító helye: VI. **Andrássy-ut 5.** Kézi zálogüzletek: IV. **Károly-körút 18**; IV. **Ferencelek-tere 4.** Irányi-utca sarkán, VII. **Király-utca 57**; VIII. ker., **József-körút 2.**, VIII. **Üllői-ut 6. sz.**
Bélvárosi takarékpénztár r.-i. Budapest, IV. Kigyo-ter 1. sz. Alapítóke: 10 millió korona. Alapított 1892.

Víz- és légszuszvazeték és csatornázás.

Pisarnyi L. utoda Jantsch János és fia Budapest, VII. **Josika-utca 12. sz.** csatornázási vállalat, épületadóga műhelye és horgany díszlémények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyubereendezés, árnyékszekék, vízeldek, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-bereendezések fűtő-fűzhely összeköttetéssel vagy saját fűzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki celokra. Saját légszusz-készülék minden házban. **Telefon 20-83.**

SPORT.

Uzás az iskolában.

Irta: **Réthy Pál.**

Az iskolai testnevelés reformjánál, az eddigi egyedül üdvözítőnek tartott és jövőben minimumra redukálendő német rendszerű szobatorna, továbbá a szabadtéri testgyakorlati ágak: mint az atletika, turisztika, evezés és labdajátékok mellett, nagy súlyt kell helyeznie az uszó-sportra is. Ez a sport a fejlődő ifjuságra nemcsak testedző, hanem higienikus szempontból is, rendkívül jó hatással van.

Az uszásnál összes izmaink, mondhatni egyenlő mértékben vétetnek igénybe, egyoldalulag egyik sem erősödik jobban a másiknál és ez által az egész test harmonikus fejlődésnek indul. Magának a víznek is edző hatása van és ez a benne végzett mozgások utján csak fokozódik.

Higienikus szempontból pedig valóban megbecsülhetetlen az uszósport, mert hiszen a test tisztántartása főkélléke az egészségnek.

Ha tehát főleg a nagy városokban összezsufoltan élő diákságnak vévéve válik a rendszeres fürdőzés utáni vágy, akkor közegészségügyünk is nagyot javul.

A test kultuszával lelkiismeretesen foglalkozó államokban és városokban számos példáját látjuk már az uszás felhasználásának.

Finnországban például a heti órarendben szerepel a fürdés és minden iskolának megvan a maga fürdőberegendezése.

A növendékek a fürdőmester felügyelete alatt kisebb csoportokban mennek az izzasztóba, majd zuhany alá és a hideg fürdőbe.

Hamburg városának csaknem minden fiúiskolájában tanítják az uszást. Két év előtt a leányiskolák órarendjébe is felvették az uszás kötelező tanulását.

A tanítónök külön uszótanfolyam elvégzése után vizsgát is tettek, melynek egyik pontja szerint a jelöltnek három méter mélységből kell kimenteni egy vízbeesett gyermeket. London magisztrátusa közel nyolczvan fürdőházat tart fenn a város különböző, főleg a szegényebb néposztály által lakott részeiben.

Ezeken kívül számos, ugynevezett zuhanyház van, melyekben kis öltözőfülkék és zuhanyok állanak néhány filléért a közönség rendelkezésére.

A mi iskoláink vezetői a fürdésről és uszással természetesen semmit se törődnek. Valóban unikum számba megy a dob-utcai iskola, melyben egy nagyobb, vízzel telt medence áll a tanulók rendelkezésére.

Budapest a fürdők városa. A természetfői csodahatású gyógyforrásokkal van megáldva és éppen ezért pazarló is, mert csak így történhetik meg, hogy egyik legkiválóbb kőforrásának vizét már vagy két évtized óta nem értékesíti, hanem százezeket folyat a Dunába a Sáros-fürdő forrásaiból. Elsősorban arra kellene törekednünk, hogy minél több fedett, téli uszodánk legyen, mert az alig két hónapig tartó szabad ég alatti dunai fürdés nem sokat lendít közegészségi viszonyainkon és az iskolai testnevelésnél se sokat számíthat, mert hiszen éppen a szünidőre esik.

A nagy költséggel megépített iskolákat fürdő-medencékkel lehetne kiegészíteni, a kerületekben pedig városi fürdőházakat kellene építeni, melyeket az alsóbb néposztály csekély díjért használna.

Ez idő szerint fővárosunknak egyetlen fedett uszómedenczéje a Rudas-fürdőben van.

Kísérletképen elrendelhetné a tanács, hogy néhány ahöz közeltekő iskola órarendjébe vegyék fel a rendszeres heti fürdést és uszástantitást.

Ez az intézkedése kétségtől nagy elismerést keltene a polgárság körében és rövid időn belül közóhajként jelenteznék a kerületi fürdőházak létesítése, mert hiszen ezeknél hasznosabb közegészségügyi intézményt a főváros nem is létesíthetne.

Közoktatásügyünk vezetője pedig megcsinálván a testgyakorlati oktatás gyökeres reformját, abban bizonyára nagy súlyt helyez az uszósportra is, mert hiszen nem tornaszereken bukácsoló és

zárt termekben vagdalódzó figurákat akarunk nevelni, hanem egészséges szervezett, erőteljes ifjakat. Ezt pedig csak akkor érjük el, hogyha testnevelésünk legfontosabb eszközei: a szabadlevegő, a napfény és a víz.

Tátra-lomniczi versenyek.

— Első nap. —

Holnap veszi kezdetét az Urlovasok Szövetkezete által hazánk legszebb versenyterén, a Kárpátok alján rendezendő három napos meetingje, melynek programja érdekfeszítő sportot ígér. Miután a különvontat a kötelezett lovak legnagyobb részét felvitte a versenyterre, ennél fogva a benevezett lovak teljes számban várhatók a start-hoz s az egyes versenyek érdekesség és sportjelentőség szempontjából az átlag fölé fognak emelkedni. Reméljük, hogy a közeli fűrdőhelyeken üdülők s a fővárosi sportsmannok is nagy számmal fognak felrándulni e kies fekvésű kellemes versenyterre, mert a semmiféle áldozatoktól vissza nem riadó Urlovasok Szövetkezete méltán rászolgál a közönség támogatására.

A holnapi első nap főszáma a 2500 koronával dotált jubiláris szám, a Szenior-verseny, mely a Szövetkezet fennállása óta a 2000-ik versenyt képezi. E 2000 méteres távolságu verseny mind a nyolcz nevezettje starthoz várható s csak 40 éven felüli urlovasok lovaloghatnak benne. Indulása esetén a verseny győztesét „Bonjour“-ban látjuk, míg utána „Carstone“-t és „Nikitá“-t várjuk.

Jelöltjeink a következők:

- I. Geist ist. — Antus
- II. Trutscheri — Excellence
- III. Galant — Tüstent
- IV. Bonjour — Carstone — Nikita
- V. Parnassus.

() **Evezőseink Hamburgban.** A Nemzeti Hajós Egylet, amely az idén skiffistáival szerzett magának dicsőséget a magyar és osztrák vizeken, mindhárom skiffistáját: Levitzky Károlyt, Ausztria és Magyarország bajnokságainak győztesét, Killer Ernőt, a kiváló seniort és Ifj. Gráf Vilmost, a jeles junior-evezőst leküldötte a hamburgi regatára. A három magyar evezős a következő számokban startol: Levitzky és Killer a kettősben indul, ahol legerősebb ellenfeleik: Gaza és Ernst, a berlini Wiking doublója és Schütz és Nitz, a stettini Triton R. C. tagjai. A skiffi-számok közül Levitzky és Killer az Alsterpokalért folyó küzdelemben vesznek részt, amelyben ellenfeleik: Gaza (Berliner Wiking), aki a Henley regattan is indul, de balesete folytán feladta a versenyt, Thiemann (Potsdam), Martens (Hamburg), dr. Hemme (Berlin), Schultz (Kiel). A junior-skiffben Gráf Vilmosnak *Blumenthal* lesz az ellenfele.

() **Sportünnepek Mátyásföldön.** A Fővárosi Tornaklub július 14-én (vasárnap) Mátyásföldön nagy sportünnepeket rendez. Sorrend a következő: kéreppár-verseny, athletikai versenyek, melyekre a nevezések igen szép számban érkeztek, tréfas versenyek. Hat órákor hangverseny veszi kezdetét.

() **Újabb póló-győzelemlünk.** Az ostendei nemzetközi póló-versenyen tegnap újra győztek a magyar versenyzők. A magyar csapat, amely gróf Andrássy Géza, gróf Károlyi Lajos, Sigray Antal és ögróf Pallavicini Györgyből állott, a párisi team állt szemben. Az eredmény 4 : 3 a magyarok javára.

() **Magyar uszók Bécsben.** A WAC. nemzetközi uszóversenyét holnap tartja meg, melyen magyar és angol uszók is részt vesznek. A versenyen dől el az osztrák hátszós és az angol mértföldes uszóbajnokság. A hátszósban Fülöp Károly (MAFC.) és Kugler Sándor (FTC.) indulnak, ellenfelük Fried Pál (WAC. Bécs.) Az egy angolos bajnokságban Shelfnek nem lesz magyar ellenfele. A melluszásban Fabinyi István (MAFC.) és Baronyi A. (MTK.) küzdenek a bécsi Sheff Wernerrel. A 100 m. és 400 méterben Bruckner (Balaton) indul. A versenyek után a WAC. és az angol Polytechnie Waterpolo Club közt vízipóló-match lesz. Az angolok csapata: C. More — W. G. Emery, G. Smith — A. Hasset — E. G. Hunt, F. Woodt, J. Hodyson. Tartalék: F. Switz.

() **A Magyar Kerékpáros Szövetség 21-iki pályaversenyére óriási az érdeklődés.** A Derby váratlan eredménye után igen érdekes lesz a találkozás az 1 kilométeres bajnokságban. Nevezések már eddig is nagy számban érkeztek, s valószínű, hogy legalább 60 nevezés lesz. A versenyintézőség elhatározta, hogy a közönség szórakoztatására katonazenét szerződtet.

Nyílt-tér.

(E rovatban közzétételről nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

Elvágyal javít, gyomorrontást megakadályoz

KRISTALY-forrás

szénsavval telített ásványvíze. Legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen fuvardíjmentes szállítástól árjegyzést és címezze:

Szt. Lukácsfürdő Kiváltalalat, Budapest-Budán

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Új, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható **köszvény-, asztma-, görvéllyör-, sziv-üdült gyomor-, bél- és idegbajokban** (neurasthenia) és némely fontosabb **bőrbajban** (pl. Lupus). Biztos védelem **szélhűdés és elmezavar** ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelőintézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—11-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

A Felső Margitszigeti Vendéglőben

Balogh Károly

zenekara

naponta hangversenyt tart

déli 12—2 óráig és este 5—10 óráig.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Rudán.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forrómeleg, kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzió. Csuz. köszvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósa, Budán.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép

Kapható: **MÜLLER J. L.** cs. és kir. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 2. yóg yszerész, drogeria és finomabb üzletokban. Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

MATTONI FELE GIESSHÜBLER

legtisztább ásványvíz

Ház-lebontás miatt

= rendkívül olcsó árak. =

Háztartási cikkek. Nászajándékok. Játékszerek. Chinaezüst tárgyak. Diszmitárak. Övek. Kézitáskák. Sétabotok. Legyezők stb.

ROTHAUSER cégnél

Budapest, Deák-tér 6. szám.

(Anker udvar.) Király-utca sarkán.

KRONSTEINER-féle új ZOMANG Homlokzat-festékek

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható világos, színes, zöld, sárga, piros, s mégis enyhe, egyszerű alkalmazású, jobbnál az olajfesték. Legelőször festés homlokzatok, ballerládák stb. számára. Festési négyzetméterenként 2 és fél krajcárba kerül. Az eredmény meglepő. Kérjen díjtalan próbacsomagot és mintakönyvet.

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120

Nagyot hallók!

Kérjenek képes árajegyzéket hallócsővelről, hallócsőveket kívánatra kiválasztásra is küldök.

KELETI J. orvos-sebész műszergyáros, Budapest IV. Koronaherceg-utca 17.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.

TELEFON 66—72

Hazai termék!

A Mohai

ÁGNES

forrás.

Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmu ásványvíz.

Idéges gyomorhaj, légszű, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágulás, vesé- és hólyagbántalmak eseteiben, kitűnő eredménnyel használtatik, kellemes borvíz. **1 2/3 literes üvegekben 36 fillér.** — Üres üveget 8 fillér térül vissza. Hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismeretű füzetek **ingyen kapható.** 25048

A forráskezelőség.

Főraktár **Édeskuty L.** cs. és kir. Budapest: **Édeskuty L.** adv. száll.-nál

Telefon 16—82 Erzsébet-tér 8. Telefon 16—82

Kedvezmény az

EGYETÉRTÉS

előfizetőinek.

Elég az utalvány szelvényén arra hivatkozni, hogy ön az „EGYETÉRTÉS“ előfizetője, s ez alapon megrendelheti az

„ÜSTÖKÖS“

czímű legjobb, legtartalmasabb politikai és társadalmi képes élelclapot.

Kedvezményes áron:

1/2 évre (jul.—decz.) 4 kor.-ért (6 K. helyett.)

1/4 „ (jul.—okt.) 2 „ (3 K. „)

= Az utalvány így czimzendő: =

„ÜSTÖKÖS“

kiadóhivatala: Budapest.

Legelegánsabb úri ruhákat, ugyszintén eredeti korhű

díszmagyar ruhákat

latányosan készít és kölcsön ad

Szegfü és Mártha

BUDAPEST IV., Váci-utca 20

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az országos rabsegélyző-kongresszus előkészítő-bizottsága már megállapította a f. é. szeptember hó 6. és 7. napján Pécsen tartandó kongresszus részletes programját. A kongresszust Rickl Gyula miniszteri tanácsos nyitja meg szeptember 6-án. A kongresszus tárgyalására kitzúzott kérdések előadó: Dr. Finkey Ferencz sárospataki jogakadémiai tanár, Ruffy Pál miniszteri tanácsos, dr. Nagy Dezső ügyvéd, orsz. képviselő, dr. Angyal Pál pécsi jogakadémiai tanár, dr. Szilágyi Artúr Károly ügyvéd, Varga Nagy István kir. táblai bíró, Csiky Lajos és dr. Buday Dezső.

A kongresszussal kapcsolatos tünnepekről, a kiállítás megtekintéséről és a vasúti kedvezményekről a kongresszus tagjai később nyerneket értesítést.

A tagok elszállításáról a kongresszus pécsi előkészítő bizottsága gondoskodik, mely a szükséges felvilágosításokat is megadja.

A jelentkezés határideje 1907. évi augusztus hó 15.

§ Pénzhamisító szövetség. A budapesti büntető törvényszék Szepeffy bíró elnöke alatt ma mondott ítéletet Markó Mátyás rovott multu volt kávé és pincér felett, aki ravasz fondorlattal egész sereg vidéki embert csalt meg azon hitetgetéssel, hogy valódi pénz ellenében háromszoros értékű hamis pénzt fog adni nekik. A törvényszék Markó Mátyást másfél évi, Trungel Lajos földmivest pedig hat havi börtönrre ítélte csalás büntetetté. Ezenkívül elítélte pénzhamisítás büntetetté a való szövetkezés vétsége címén Szántó János kecskeméti tisztító-intézet tulajdonosát egy havi, Tamás Istvánt, ifj. Koncz Károlyt, id. Gutray Andrást, ifj. Gutray Andrást és Gutray Lajost 8-8 napi fogházra, végül Sabir Józsefet 1 napi fogházra. Vádoltak felebbezték, ugyszintén az ügyész is az összes vádlottak terhére.

§ Antiquárius és könyvkereskedő. Pfeifer Manó muzeum-körúti könyvkereskedő több ízben könyvet vásárolt egy hordártól. Később kiderült, — éppen Pfeifer utánjárására, akinek gyanu volt a sok könyvszállítvány — hogy a könyvet a Grill-féle könyvkereskedésből lopták. A lopásra maga Pfeifer figyelmeztette a kárvalloított czéget. A Grill-czég feljelentésére a tolvaj szolgát, Rothhammer Ignácot, a büntetőtörvényszék lopás büntetetté hat havi börtönrre ítélte. — A Grill-czég azonban nem érte be ezzel az ítélettel. Most Pfeifer Manó ellen fordult, aki ellen — bár ennek köszönhető, hogy Rothhammer szolja üzeméről lezuholt a lepel — tulajdonelleni kihágás miatt tett feljelentést, azt vitatva, hogy Pfeifernek tudnia kellett már előzőleg is, hogy a hordár által eladott könyvek lopásból származnak. A büntető járásbírósg előtt Pfeifer azzal védekezett, hogy ő rendes óndondászi áron vette meg a könyveket. A járásbírósg azonban nem fogadta el védekezését s elítélte 60 korona pénzbüntetésre. A királyi törvényszék felebbviteli tanácsa ma tárgyalta másodfokban ezt az ügyet s megsemmisítvén a járásbírósg marasztaló ítéletét, Pfeifert felmentette a tulajdon elleni kihágás vádjától. Az ítélet jogerős.

§ Egy albiró újságcikkkel. 1906. december 25-én a „Budapesti Napló” politikai napilapban egy nyugatmagyarországi járásbírósgai albiró „Magyarország tisztviselőihez” fölíratu czikket irt, melyben fölhívást intézett egy „Magyar tisztviselői párt” szervezésére, avégből, hogy a bírának, tisztviselőknak és tanítóknak hivatalos képviselője legyen az országházban, mert az ugynevezett nemzeti kormány semmibe sem veszi jogos panaszaikat. A pozsonyi főügyész a járásbírósgai albiró ellen a fegyelmi eljárás elrendelését kérte, mert a bíró nem folyhat be politikai pártnak működésébe, annál kevésbé ily párt szervezésébe. A pozsonyi ítélőtábla a fegyelmi eljárás megindítását mellőzte, mert a czikk egész tartalmának figyelembe vétele mellett kétségtelen, hogy az albiró nem politikai pártot óhajtott szervezni, hanem oly pártot, amelynek csak az lett volna föladata, hogy a bírák, tisztviselők és tanítók jogos érdekeit képviselje. De mivel az ítélőtábla a panasztalozott czikkben oly kifejezéseket talált a kormányra és a hivatalfőnökökre alkalmazva, amelyek a bírói állás komolyságával és méltóságával össze nem férőnek látszanak, ennél fogva az iratokat a pozsonyi törvényszék elnökéhez áttétetni rendelte, hogy a bíró ellen saját hatáskörében e csekélyebb rendetlenség miatt eljárasson. A Kuria, mint az Ügyvédek Lapja jelenti, a minap elutasította ugy a vádlott, mint a közzvádló felebbezését. A vádlott bíróét azért, mert a csekélyebb rendetlenségek jelenségei miatt áttételt rendelő határozat ellen fölebbezni nem lehet, a főügyészi fölebbezést pedig azért, mert a Kuria is úgy találta, hogy az albiró nem politikai párt szervezését óhajtotta.

§ Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Buday Kálmán kolozsvári Ferencz József egyetemi nyilvános rendes tanárt a törvényszéki orvosi vizsgáló bizottság tagjává három év tartamára nevezte ki.

§ Verdict a természet törvénye alapján. Az amerikai közvéleményt, mint a „Daily Chronicle” New-Yorkból jelenti, erősen izgatta egy bűnper, melyet tegnap ítélettel fejeztek be. Egy Posics Herbert nevű fiatal ember Marylandban elcsábította Bowie asszony feltűnő szépségű leányát, akit azonban nem akart nejevé tenni. Bowie asszony erre 19 éves fiával együtt beállított a csábítóhoz, tudtára adta, hogy vissza kell adnia leánya becsületét, mert ellenesetben az elkövetett gazságot életével fog lakolni. Amikor a csábító megtagadta, hogy nőül vegye az elcsábított leányt, az asszony fiával egyidejűleg revolverrel rálőtt és a csábító holtan esett össze. Az esküdtszék, amikor a per tárgyalását befejezték, amerikai gyorsasággal ítélte. Az esküdtek alig öt percig tanácskoztak, megállapodtak abban, hogy itt a természet írásba nem foglalt törvénye alapján kell itélniök és a bűnösség kérdésére egyhangu nemmel válaszoltak. Bowie asszonyt és fiát e verdict alapján felmentették és azonnal szabadlábra helyezték.

KÖZGAZDASÁG.

Check- és átutalási forgalmunk hiányai.

Budapest, július 13.

Dr. Koch, a Deutsche Reichsbank kiváló tudásu elnöke mondotta: *a giro forgalom fejlettsége fokmérője valamely nép gazdasági előrehaladásának.* Jellemző tulajdonsága az értékforgalomnak, hogy az a gazdasági élet fejlődésével mindinkább finomabb és elvontabb alakban jelentkezik. A gazdasági élet primitív korszakában árut áruval cserélnék, majd később alkalmazásba jön a pénz, mint csereeszköz és a további fejlődés során mind több és több szerep jut a pénzt pótló, helyettesítő eszközöknek. Korunkban, a hitelgazdaság fejlett korszakában ugyszólván napról-napra csökken a pénz szerepe, mint csereközvetítő, helyét elfoglalja a mai fizetesközvetítési technika egy-egy más módja. A fejlődésnek ez a menete általános, ugyanolyan volt és mondhatni, lesz is az egész világban, csak az időpont, hol az értékforgalom fejlettebb foka beállott, változó a népek gazdasági érettsége és a forgalom követelte csereeszközök előbb vagy utóbb beálló elégtelensége szerint.

Nálunk egy kissé lassu ez a fejlődésment. Nehezen tudunk rászakni a chekre, átutalásokra, azaz a készpénz mellőzésére. Idehaza még nem járja az az ismert angol mondás: nem is gentleman az, akinek nincs checkszámlája. Nemcsak az emberek nehézkessége az oka nálunk, hogy értékforgalmunk nem alakul át nyugatibbá, intézményeink is sok kívánni valót hagynak maguk után. Pedig, ha valaha, ugy most van szükség arra, hogy a forgalomban a készpénzt a lehetőségig nélkülözzük, most, amikor nyakig benne vagyunk a pénzügyekben s a jövőtől semmi jót nem várhatunk e tekintetben.

Ez a fogalom: pénzügy, nem mindig azt jelenti, hogy kevés a rendelkezésre álló pénzforgalmi eszköz, hanem azt: a forgalmi eszközöket sokan, több oldalról veszik igénybe még olyan körülmények között is, amikor a helyett más csereközvetítő áll rendelkezésre. Minden gazdasági berendezkedésnél tehát, különösen pénzdrágaság idején, az a legfőbb törekvés, a készpénzforgalmat a lehetőségig csökkenteni, illetve a nemcserecszek, avagy pénzhelyettesítők, minő a bankjegy, használatát korlátozni. Nemcsak a kényelem, idő- és költségmegtakarítás teszi szükségessé, hasznossá a checket és a girót, hanem különösen fontos e rendszerek meghonosítása olyan pénzügyi szükség idején, mint a mostani. Mennél kevesebb nemcserecszet vonunk el a jegybanktól a forgalom céljaira, annál nagyobb a bank kibocsátási képessége, annál később kerül sor adóköteles jegyek kibocsátására, mi tudvalevőleg a pénz árat jelentékenyen befolyásolja; az adóköteles jegyek forgalomba kerülése pedig olyan hibás kamatlábpolitikával megáldott országban, mint a mienk, menten jogczim a ráta megdrágítására.

Bizony nálunk alig történik valami a check- és giroforgalom fejlesztésére. Elkészült ugyan a check-törvény, de a paragrafus-halmaz nem elegendő ahhoz, hogy gyökeret verjen a check

használat. Nem szólunk a magánosokról, vagy akár üzletembereinkről. Pénzügyintézetek között is akad egy csomó, mely még nem gyakorolja eléggé a checkkel való fizetés, vagy a kölcsönös leszámolások mindentűt jól bevált módját. A fővárosi intézeteket nem érheti vád e tekintetben, a checket eléggé meghonosították ügyfeleik körében, egymás közötti elszámolásaikat pedig az e célra létesített „Budapesti leszámoló-egylet” bonyolítja le, a londoni „Clearing House” mintájára. De vidéki intézeteinknél még a legtöbb helyen népszerűtlen a check, nemcsak ügyfeleikkel nem ismertetik meg annak czélját, hasznát, hanem a vidéknek a fővárossal, illetve budapesti intézetekkel való fizetési forgalma is ösdi, nehézkes módon történik. Ha egy vidéki intézet megbízott budapesti bankja útján fizetést akar teljesíteni, a legtöbb esetben nem ir ki checket a budapesti bankra, hanem megbizza, fizesse le készpénzben a megfelelő összeget. Ebből előáll az az eset, hogy néha különösen a hó 1-én vagy 15-én, szoval forgalmasabb napokon A. bank napjában háromszor is megy B. bankhoz lefizetni és viszont ugyanugy, talán épen abban az órában B. bank az A. bankhoz, ugyanolyan célból. Ezt a felesleges időpazarolást, költséget és a készpénzküldéssel járó esetleges veszedelmeket mind megtakaríthatnák vidéki intézeteink a fővárosi bankoknak, ha egyszerűen csekkel teljesítenének fizetést. Ilyen módon készpénzt alig kellene igénybe venni, a fővárosi bankok a leszámoló egyletben igen egyszerű módon egyenlítik ki tartozás-követeléseiket; mindegyik résztvevő bemutatja azokat a váltókat, utalványokat, csekkeket, melyben egy másik résztvevő van mint fizetésre kötelezett megjelölve, az okmányok kicserélése folytán előálló tartozás-követelést a félnek a jegybanknál vezetett giro-számlája javára, illetve terhére írják s csak a fennmaradó különbözet kiegyenlítéséhez szükséges készpénz.

A készpénz mellőzésének egy czéliszertű módját az angol bankok mutatják fel, minálunk ugyszólván egyáltalában nem honosodott meg. Ez az u. n. *crossed check* (németül „Gekreutzter Check, francziául: Cheque barré) magyarul „keresztezett check”-nek nevezik. Az ilyen checket nem fizetik ki készpénzben, hanem csakis egyik számlával a másikra való átutalásra lehet használni. Nevét onnan nyerte, hogy közepén két vonalat húznak s a vonalak közé beírják azt a nevet vagy czéget, melynek számlája javára a check összege irandó. Mikor a checket népszerűsíteni akaró fővárosi intézetek le akarták szoktatni a vidéki intézeteket a készpénzbeli kiutalásokról, ezek legtöbbje azzal felelt, hogy a checket ajánlott levélben kell küldeni, mi költséggel jár, míg — a lefizetési megbízásra elegendő az egyszerű levél. Ha a keresztezett check-el való fizetést meghonosítaná a vidék, ez a kifogás is elesne, mert az ilyen checket hasztalan tulajdonítaná el más, annak semmi hasznát nem venné, mert készpénzt vele fel nem vehet, s így a keresztezett checket bátran lehet egyszerű levélben küldeni. Mivel ezt a módot sem vette be a vidék, hanem megmaradt a készpénzzel való fizetések mellett, egy fővárosi bank-tisztviselő egyidőben azt az újítást ajánlotta, a bankok intézzék el a lefizetéseket éppugy a leszámoló egylet keretében, mint az egymásra szóló okmányokat, vagyis a szokásos lefizetési jegy, mit ilyen alkalmakkor a bankok kiállítanak, ugy szerepeljen, mint leszámolási okmány. Ebben az ügyben az Osztrák-Magyar Bankhoz fordult az indítványozó, mint a leszámoló egylet vezetőjéhez. A bank — érthetetlen okból — nem akarja még máig se meghonosítani ezt az újítást, nyilván azért, mert még Bécsben nincs meg ez a dolog, Budapestben ugy látszik, ezért nem lehet engedni a hagyományos czopfól. Ha a készpénzfizetéseket akár check, keresztezett check, vagy a lefizetések kompenzálása útján lehetőleg kiküszöbölnék, ez jelentékenyen könnyítene a pénzügyi helyzetén is. Hogyha vidéki intézeteink is haladnának a korról e tekintetben, az az összeforgalom javára szolgálna. Azok a fizetések, melyeket a vidék Budapestben, a vele folyószámla-viszonyban levő intézettel teljesített, nagyrészt más bankokhoz szólnak, mint váltólejáratokból stb. eredő összegek. A check,

illetve átutalási módszerek fent vázolt egy vagy más módjának alkalmazásakor legfőbb csak a magánosok részére teljesítendő fizetéseket kellene készpénzzel lebonyolítani, ez azonban elenyészően csekély rész. A magánczégek részére eszközözendő fizetés is pótolható checkkel, hiszen minden valamirevaló cégnek van számlája egyik-másik banknál s ezek a checkek is elszámolás útján nyernének elintéztést.

Időszerű a fentebb elmondottak kapcsán *átutalási intézményeink* néhány fogyatkozásával foglalkozni. Amikor, mint az újabb törekvések mutatják, a nemzetközi giro-forgalom útján országokat akarnak egymással szoros kapcsolatba hozni, gondolkodóba ejthet bennünket, miért van még mindig annyi helység nálunk az Osztrák Magyar Bank giro-forgalmából kirekesztve. A jegybank mellékhelyeinél tudvalevőleg giro számlára sem be, sem kifizetés nem eszközölhető. Ha például egy mellékhelyi elbíró helységbe akarunk giro-számlán átutalni, annak módja a következő: az összeg átutaltatik ahoz a fiókhoz, melyhez a mellékhely tartozik s innen *postán* továbbítják. Természetesen ezt a módot mindenki kerüli, mert postán közvetlenül is elküldheti az összeget. Hogy a mellékhelyek kifizetéseket is teljesítsenek, már t. i. olyanokat, melyek átutalásokból származnak, bajos követelni, mert hiszen akkor állandóan nagyobb dotációval kellene ellátni azokat, vagy pedig a felek várának napokig, míg a szükséges pénzzárlat megérkezik. A postatakarékpénztári átutalásokat is éppen azért nem kultiválja eléggé a vidék, mert inkább elviseli a készpénzküldeményrel járó portót, mint a kamatvesztést, vagy egyéb kellemetlenséget, mi abból származhatik, hogy egy kisebb helységben a postának nincsen elegendő pénze. Mi akadály lenne azonban annak, hogy a mellékhelyeken giro-számlára befizetések történhessenek? Valamivel lényegesebb költséget nem okozna ez a berendezkedés a jegybanknak sem, a bizalom hiányát sem lehetne felhozni, hiszen a mellékhelyek amugy is nagy összegeket kezelnek, melyek a váltóbeszedésekből erednek. Van ugyan mód arra, hogy a giro-forgalomban részt nem vevő helységek mégis eljuttassák készpénzküldés nélkül a kívánt összeget; a postatakarékpénztár közvetítésével utatni át giro-számlára. Aki azonban ennek az eljárásnak hosszadalmas módját ismeri, ugyancsak inkább a készpénzküldéshez fordul. Németországban nem léteznek bank-mellékhelyek, minden postahivatal egyuttal a Reichsbank befizető helye. Németországban nincs is postatakarékpénztár, az átutalási forgalom szempontjából nem is érzik annak hiányát. Oroszországban nemcsak a postahivatalok, hanem az adó- és vámhivatalok is felvesznek átutalásokat az állami banknál levő giro-számlára. Ha nálunk a postatakarékpénztár közvetlenül kapcsolhatnánk be a giro-forgalomba olyan módon, hogy a felvevő postahivatal a postatakarékot és az Osztrák-Magyar Bankot egyidejűleg értesítene a megtörtént befizetésről, gyorsabb lenne az eljárás. Ma ugyanis a felvevő hivatal előbb saját központját — a postatakarékot — értesíti s ez ismét az Osztrák-magyar bankot. Az említett változtatás az adminisztrációra nagy terhet nem róna, az átutalási forgalmat pedig határozottan megkönnyítené.

Postatakarékpénztárunk átutalási rendszere is hagy némi kívánni valót maga után. Nagyon czélszerű és helyes volna, ha kimondanánk nálunk is, mint Ausztriában a *clearing-kényszert*; vagyis minden számlatulajdonos egyuttal clearing-tag legyen. (Megjegyzendő, hogy ezt a forgalmat „clearing“ ugy nálunk, mint Ausztriában a postatakarékpénztáraknál teljesen hibásan értelmesszik. Clearing alatt a szó nyugati, illetve valódi értelmében csakis pénzügyintézetek vagy bankárok egymás között való leszámolását értik. A helyes kifejezés a postatakarékpénztárnál clearing-forgalom volna,

akár csak a jegybanknál.) Nagy áldozatokat ez a reform a számlatulajdonosokra nem róna, hiszen csak 2 koronába kerül a clearing-tagság évente, mit a clearing-jegyzékbe való felvétel címén számitanak fel. Ilyen módon is tökéletesednék az átutalási forgalom.

Egy kicsinyes és megváltoztatásra érett dolog a mi postatakarékpénztárunknál az, hogy egy ckekkel nem lehet többet, mint 20.000 koronát felvenni. Ehhez fiskális-szemponctokból ragaszkodik a postatakarékpénztár, mert minden check után külön számítja fel a díjat, tehát érdeke, hogy minél többet irjanak ki a felek. Az lenne a helyes, ha épugy, mint bármely banknál, vagy akár az Osztrák-magyar banknál, bármilyen nagy összeget lehet egy úrlapon kiírni. A postatakarékpénztárnál lévő pénz aránylag ugyanis kevés kamatot hajt, a változtatással járó terhet pedig el tudná viselni az állam, melyek szintén érdeke, hogy ez az intézmény minél jobban megfeleljen czéljának. Egy másik újítás az lenne, hogy *kitöltetlen befizetési lapok* állnának a közönség rendelkezésére, vagyis olyanok, melyekbe a számlatulajdonos neve nincs benyomtatva, mivel a fél sokszor nem rendelkezik az illető cég úrlapjával s így kénytelen postatakarékpénztári átutalás helyett pénzeslevéllel vagy utalványnyal fizetni. Ez a kívánság már több ízben felmerült, de nem volt fogantatva.

Mialatt nálunk ugyszólván alig történik valami átutalási forgalmunk tökéletesítésére, annak népszerűsítésére, külföldön egyre jobban igyekeznek a készpénz használatát kiküszöbölni. Csak nagynehezen vittük annyira, hogy adót lehet postatakarékpénztár útján is fizetni, nagysokára a főváros is belátta, hogy a szállítókért járó pénzeket is czélszerűbb a nehékes kifizetési eljárás helyett egyszerűen postatakarékpénztár útján kiutalni. Az állami üzemeknél azonban még mindig a régi módi divik, az üzletemberek órák hosszat ácsoroghatnak, míg a pénzüket megkapják, eltekintve a közgazdasági okoktól, melyek azt követelik, hogy a készpénz forgalmát csökkentsék. Már az államrendőrség is rászoktatta a postatakarékpénztár igénybevitelére a közönséget, a bírságokról szóló végzésekre mindenkor egy befizetési lapot mellékelnek.

Németországban az egész vonalon érvényesítik az átutalásokat, az *állami tisztviselők illetményeit a jegybanknál vezetett giro-számlán utaltatják ki*, ugy, hogy akinek folyószámlája van valamely banknál, annak fizetését a Reichsbank útján oda juttatják. A tisztviselő tehát check igénybevitelével fizethet a háziurnak, iparosnak, akik a checket a saját bankjukhoz viszik, a bankok pedig egymás között kölcsönös leszámolás útján bonyolítják le az e kötelezettségből származó tartozás-követeléseket, ugy, hogy az a nagy ut, melyet a gazdasági körforgásban a fogyasztó és termelő közötti pénzbeli szolgáltatás leír, igen minimális készpénz igénybevitelével megy végbe.

Ausztriában is — amint hírlik — életbe lép ez a reform és az osztrák állami tisztviselők fizetéseket és nyugdíjaikat *postatakarékpénztár útján* kapják meg. Milyen üdvös lenne, ha nálunk is, hol ugyszólván összes berendezkedéseinkben szolgalmódra követjük Ausztriát, behoznák ezt a rendszert. Utánozzuk egyszer a jóban is őket. Ha eltekintünk a gazdasági céltól, bizvást mondhatjuk, egész társadalmi osztályok könnyebbségére szolgálna ez az új rend. Például a *nyugdíjak* felvitelével mennyi kényelmetlenség, időpazarlás van egybekötve. Eppen azok, kik legkevésbé járatosak pénzdolgokban, özvegyek és árvák, mennyi kilincselést, lőtás-futást takarítanak meg, amikor járandóságukat egy szimpla check, vagy átutalás formájában vennék kézhez.

Hogy a külföld még egy újabb reformját megismertessük, mi az üzleti élet nagy könnyebbégetül szolgál, ime a példa. Németország-

ban már nem elégszenek meg a leszámoló intézetekkel, hanem a bankok a Reichsbank kezdeményezésére a közelmúltban egy *jelzálog-clearinget* alakítottak, hol a jelzálogüzletből származó kötelezettségeket, mint záloglevél szelvények beváltását, annuitások törlesztését, biztosítási díjak fizetését kölcsönös leszámolások útján bonyolítják le. Az új intézmény keretébe, nemcsak a pénzügyintézeteket vonják be, hanem egyes alapokat, sőt nagyobb tőkések is. Mindez oda irányul, hogy ilyen nagy pénzzúke idején, a készpénz használatát elkerüljék. Ez a példa világosan igazolja, hogy külföldön vaskövetkezésséggel keresik a módokat a fizetési forgalom czélszerű alkalmazásához.

Időszerű volna, ha nálunk is, még a sokszor falrafestett őszi pénzdrágaság előtt, egy kissé törődne az illetékesek ezekkel a dolgokkal. A *jegybanknak*, ugy is mint az *első átutalási intézménynek* kötelessége volna egy kis figyelmet fordítani a fizetés közvetítési forgalom fejlesztésére. Csakhogy a kamatlábcsavar alkalmazása ugy látszik fontosabb, a valutát, mondja a főtanács, meg kell védeni. Nos hát, ha a valuta védelme forog kockán, tessék a nemesércek használatát csökkenteni. Valutatörvényünk indokolásában mondotta a pénzügyminiszter, hogy a *valutarendezés sikerének előfeltétele a fejlett giro- és check-forgalom*. Tehát tessék a valuta érdekében, ha az annyira szíven fekszik a banknak, az átutalási forgalom fejlesztését szorgalmazni.

Annyiféle anketét szoktak tartani minálunk, talán ezekre a dolgokra is jutna egy. És az elmondottakhoz hozzáfűzzük azt az indítványt, kívánatos lenne, ha a jegybank *anketét* hívna egybe, hogy a szakkörök bevonásával megvitátnák azokat a teendőket, melyek a check- és átutalási forgalom fejlesztése érdekében szükségesek s az eddig tapasztalt hiányokat sorra vennék. Csakhogy akkor a vezértitkár urnak meg kellene kurtítani a kamatlábemelést jól megérdemelt szabadságidejét, azért csak maradjunk meg továbbra is az eddigi berendezkedések, vagy a jámbor kívánságok mellett, minő ennek az anketének a megtartása.

Kovács Sándor György.

A tőzsdékről.

— Heti beszámoló. —

Az értéktőzsdéről.

A hosszantartó pangást végre kedvezőbb irányzat váltotta fel. A fordulatot a kiegyezési tárgyalásokról kiszivárgó jobb hírek idézték elő, mert a pénzpiac alig javult, helyzetváltozás ugyszólván egyáltalában nincs s a kilátások sem mondhatók kedvezőnek, azonkívül a külföldi hírek sem szolgálhattak ösztönzésül. A tőkések is végre belátták, hogy a mai árfolyamok mellett ugyszólván valamennyi érték nem vauer s hogy a mai kurzusok mellett czélszerű befektetéseket eszközölni. Különösen a bécsi tőzsde járt elől jó példával s a nemzetközi értékeket nagy tételekben vásárolta. A spekulációs papírok ugyszólván mind jobb árfolyamokat mutatnak fel a hét végével, de kijutott a javulásból a helyi értékek piacának is. Ez utóbbi értékek közül különösen a Rimamurányi és a Salgótarjáni iránt mutatkozott érdeklődés, keresettek voltak még a Ganz-gyár, az Első magyar általános biztosító és a Keramiai-gyár részvényei. A sorsjegypiaczon a Hazai sorsjegyeket keresték drágább árfolyamon, a mult héthez képest javulást mutat fel árfolyamuk. A járadékpiac megszilárdult, egy nagyspekuláns a koronajáradékot nagy tételekben vásárolta.

Berlinben a newyorki tőzsdéviszonyok rosszabbodása, mely az amerikai-japán viszály kiéleítésére vezethető vissza, a rézpiaczon beállott óriási árhangulat fokozták a kedvtelen hangulatot.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90. fillér

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér, 1000 drb. Kohinoor cigaretta-hüvely *ragasztás nélkül* vagy a pénz beküldése mellett.

144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-csoda!!

100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér, 1000 drb. Kohinoor cigaretta-hüvely *ragasztás nélkül* vagy a pénz beküldése mellett.

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 k.

A forgalom a legszűkebb keretben mozog és ezt is csak a hivatásos spekuláció bonyolítja le, míg a tőzsdén kívül álló körök még mindig idegenkednek új engagementokba való bocsátkozástól. A hét vége felé biztatóbb külföldi jelentésekre a magyarosztrák kiegyezési tárgyalások kedvezőbb megítélésére a hangulat némileg javult, mindazonáltal a tőzsde kifejezetten lanyha irányzattal zárult. A befektetési értékek és járadékok piacán a hangulat nyomott.

Párisban a lefolyt többszöri ingadozás után szilárd volt az üzlet, de mindemellett rezervált irányzat jutott érvényre. Bár a newyorki tőzsdeviszonyok bizonytalansága kezdetben megerősítette tartózkodásában a spekulációt, minek következtében jelentősebb üzlet nem igen fejlődhetett; a hét folyamán a külföldi tőzsdékről érkezett nagyobb vételi megbízásokra a tőzsde képe is barátságosabb szintre állt. A kedvező diszpozíció a járadékpiacra volt elsősorban észlelhető. A nyersrész árának fokozatos hanyatlása az egész bányapiacot kedvezőtlenül befolyásolta. Rio Tinto-részvény 100 frankkal alacsonyabban zárul az előző hétnél.

Londonban a politikai helyzet kedvezőtlen megítélése, kapcsolatban a Marokkóból és Transzáliból érkező fenyegető hírek és a rézpiac gyengeségével, az összes értéknemekre nyomást gyakorolt. Az időnként beállott sürgős kínálatnak pánikszertű jellege volt. Különösen a bányapiacra volt érzékeny az árhanyatlás. E piac összes értékei jóval alacsonyabban zárulnak az előző hétnél. Rio Tinto-részvények 4/5 százalékot veszítettek árfolyamukból.

A budapesti értéktőzsdén az egyes papírok árfolyamait a múlt hetihez viszonyítva, következő táblázat mutatja:

	július 6-iki árfolyam	július 13-iki árfolyam	Különb. +több, -keves.
Magyar 4 százalékos aranyjár.	111.—	111.—	—
4 koronajár.	92.95	93.15	+0.20
Orosz 5 százalékos államk.	83.30	83.—	-0.30
Magyar hitelrészvény	748.50	756.50	+8.—
Osztrák "	649.—	655.—	+6.—
Hazai bank	280.—	282.—	+2.—
Leszámitoló bank	492.—	494.—	+2.—
Magyar jelzáloghitelbank	482.—	481.—	-1.—
Pesti magyar keresked. bank	3408.—	3418.—	+10.—
Kereskedelmi r. t.	616.—	620.—	+4.—
Salgótarjáni kőszénbánya	572.—	578.—	+6.—
Rimamurányi vasmű	537.50	542.50	+5.—
Közuti vaspálya	542.50	542.50	+2.—
Városi villamos	287.—	290.—	+3.—
Déli vasút	138.50	144.—	+5.50
Osztr. magyar államvasút	653.—	660.—	+7.—
Adria tengerhajózási r. t.	415.—	424.—	+9.—
Drasche-féle téglagyár	528.—	529.—	+1.—

A gabonaárakról.

Az időjárás az elmúlt hét folyamán nagybárá borus és esős volt. Zivatarok, melyek viharokig fokozódtak, bővebben fordultak elő és az ország több vidékén tetemes károkat okoztak. A hőmérséklet emellett erősen csökkent és érzékenyen hűvös volt. Csak a hét vége felé állott be derültél. A kapás növényekre az idő igen előnyösen hatott és a tengeri állása kielégítő. Az aratás országwide megindult, de a hozam tekintetében, tekintve az igen különböző híreket, határozott képmég nem alkotható. A vizállás emelkedett. A külföldi piacokon az irányzat nagybárára tartott, a forgalom azonban gyengült és a termés iránt fapálát aggály is csökkent. Az amerikai piacokon a jegyzések többszörösen változtak és az irányzat a későbbi határidőkben azonban határozottan esendés. A termésbecslés egyébként ca. 90 millió bushellel kisebb a tavazinál, ami azonban a jelenlegi áralakulásban már kifejezésre jut. A látható gabonakészlet mérsékelten gyengült, az Európa felé uszó mennyiség ellenben jelentékenyen apadt. Angliában uszó rakományok iránt gyengébb volt az érdeklődés, a forgalom is korlátozott, míg a detait-üzletben a jegyzések kezdetben gyorsabban emelkedtek, utóbb azonban szintén csendesebbek

lettek. Párisban kevésbé kielégítő időjárásra a jegyzések, különösen a prompt határidőkben, gyorsan emelkedtek, később az irányzat gyengült. Németalföld és Belgiumban a múlt heti élénk forgalom gyengébb felfogásnak adott helyet, anélkül azonban, hogy az árakat befolyásolta volna. Romániából buza tekintetében kedvezőtlen hírek érkeznek, a tengeri állása jó. Berlinben a buzajegyzések csak mérsékelten változtak, a hangulat inkább nyugodt maradt. Rozs gyenge kereslet mellett bágyadt volt. Nálunk a fogyasztási kereslet mérsékeltebb volt, ami az áralakulásra azonban befolyást nem gyakorolt. Kenyérmagvak jelentékeny áremelkedést tüntettek fel, takarmányzikkban a javulás mérsékeltebb. Buza szilárd irányzatnak örvendett, jóllehet a vételkedv nem volt általános és a kereslet közönlényen gyengült. Az üzlet a gyorsan emelkedett határidőpiac hatása alatt rohamosan javult, tekintettel a gyenge kínálatra, áru is csak jóval fölemelt árkövetelések megadása mellett került piacra. A következő napokban a kínálat azonban már javult, a malmok jelentékenyebb bevásárlásokat eszközöltek és különösen finom tisztavidéki áru részesült előnyben, melyért a legmagasabb jegyzések adtak meg és élénk forgalom mellett az árak így 75-80 f.-el emelkedhettek. Az időjárás bekövetkezett fordulata azonban a határidőpiacot ellanyhította és mintógy a malmok vételkedve ezzel egyidejűleg ugyancsak megcsappant, az eddig szilárd hangulatot hirtelen lanyha irányzat váltotta fel és gyenge forgalom mellett az árak is visszaestek. A hét vége felé ugyan ismét kellemesebb fordulat állott be, de élénkebb vásárlási hajlam nem mutatkozott és az elért árelőnyből ca. 25 fillér elveszett. Rozs az egész héten csak gyengén volt kínálva és a kezdetben gyengébb érdeklődést, utóbb szilárdabb hangulat váltotta fel. Mérsékelt forgalom mellett az árak 30-35 fillérral emelkedtek. Új rozs a határidő alakulásához alkalmazkodott és jobb kínálat mellett élénkebb forgalmat is tüntet fel. Arpa (takarmány- és hántolási célokra) ó-áruban gyengén volt kínálva és habár a kereslet is mérsékelt maradt, az árak 15 fillérral emelkedhettek. Új árpa-ban jelentéktelen a forgalom. Zab valamivel bővebben kínáltott, kezdetben azonban 10-15 fillérral magasabb árakon volt elhelyezhető. A vételkereslet tovább is szűk keretben maradt, a magasabb árkövetelések nehezebben voltak keresztülvihetőek, utóbb pedig az árak gyengültek is. Tengerit az egész héten csak mérsékelt forgalmat tüntethet fel; a kereslet gyenge maradt, de a kínálat sem volt nagybármérvű. Az általános áramlatot követve, az árak kezdetben 10 fillérral javultak, később tartottak maradtak. A Dunán felfelé való elszállításra néhány rakomány a határidőjegyzésen ab Budapest kelt el.

Az egyes gabonafajok heti esti 50 kilós esti záróárfolyamait az alábbi táblázat mutatja, kimutatva a különbözetet a hét első napjának záróárfolyamával:

	július 8-án	9-én	10-én	11-én	12-én	Különb. -több, -kevesebb
októberi buza	11.49	11.52	11.44	11.55	11.47	-0.02
októberi rozs	8.90	8.83	8.75	8.72	8.88	+0.07
októberi zab	8.04	8.08	8.08	8.04	8.08	+0.04
máj. tengeri 100S.	6.08	6.03	6.08	6.15	6.04	-0.01
július. tengeri	6.26	6.27	6.14	6.17	6.23	-0.16

Részvényes csak szerb lehet! Az alapítások egy egészen új módjáról hallunk hírt. A nemzetiségi pénzüzetek izzó gyűlölettől hajtott törekvések közepette már nem ismernek határt, amikor a magyarság megnyomortásáról van szó. Egyre-másra alakulnak, majd minden napra esik egy nemzetiségi pénzüzet. De olyat keveset hallottunk még, amilyen a most 100.000 korona lőkével *Glinán* megalakult *Szerb Kereskedelmi és Iparbank r.-t.* Az alapszabályok kimondják, hogy *részvényes csakis szerb lehet.* Köszönjük szépen mi magyarok,

hogy kirekesztettek bennünket abból a nagy tisztességből, hogy egy parányi bankocskára részvényesei lehessünk. Majd csak megleszünk valahogy, akad még pénzüzet, mely a magyar ember pénzét is elveszi. Nagyra nőjön ez a törekvő nemzetiségi bank, melynek az az elve, hogy csak a magyar pénznek van szaga.

A Sigray-uradalom zár alatt. Aradmegyében *Kerülő*s község határában volt gróf Sigray József és nejeének 7200 holdas birtoka, melyet a tulajdonosok nem régiben adtak el dr. Világossy József budapesti ügyvédnek és Pap József szegedi magánzóznak. Az új tulajdonosok a vásárolt birtokot parcellázva el akarták adni a szomszédos Csanádmegyéből áttelepítendő telepeseknek; e végből széles körű agitációt indítottak, melynek eredményeképp Aradmegye több községéből, Csanádmegyéből pedig Kovácsházáról, Battonyáról és Kunagótáról számos jómódu kigazda jelentkezett, akik szívesen vették a rendkívül előnyös feltételek mellett áruba bocsátott parcellákat. Birtokba azonban nem vehették, mert az uradalmat Bele János aradi magánzó még gróf Sigray Józseftől bérbevette. Mikor pedig az új birtokosok átvették az uradalmat, alávetették magukat azoknak a kötelezettségeknek is, amelyeket a volt grófi birtokkal kapcsolatos jogerős szerződések róttak rájuk. Ez annál inkább terhes volt az új tulajdonosokra, mert parcellákban szándékolván tovább adni a birtokot, nem helyezkedhettek a bérlővel szemben arra a könnyű álláspontra, amelyre gróf Sigray József helyezkedhetett, mikor tudott a kerülősi uradalmat. Többször meg is próbálták a bérlővel valami uton-módon kiegyezni, de ez a bérlő feltételei miatt kivihetetlennek látszott. A békés megoldás reménytelensége következtében megindultak tehát a surlódások, amelyek végre annyira elmérgesedtek, hogy Bele János néhány nappal ezelőtt ügyvédje, dr. Momák Döme útján százezer korona erejéig pört indított dr. Világossy József és Pap József ellen s kérvényt adott be a kisjenői járásbíróshoz a *zárlat elrendelése iránt*, amely — mint értesülünk — rövid tanácskozás után az *egész volt gróf Sigray uradalomra elrendelle a zárlatot.* Együttal dr. Lázár Zoárd kisjenői ügyvéd, országgyűlési képviselő személyében a zárgondnokot is kinevezte. Dr. Lázár Zoárdot már annyiból is közelebből érdeklí az ügy, mert ő volt az, aki a Sigray uradalom eladása alkalmával lépéseket tett, hogy a telepítéseket az állam közvetítse. E közbenjárása azonban annak idején nem sikerült. Miután a következő pereskedés miatt a telepesek érdeke veszélyeztettnék látszik, az aradi államjóságigazgatóság a legutóbbi napokban több oldalról információkat kért, miként lehetne a zár alá vett birtokokat az állam közbenjöttével telepíteni?

Parcellázás. A Veszprémmegyében fekvő nagybárány uradalom, mely *Lieben* berlini bankár tulajdona — mint értesülünk — legközelebb parcellázásra kerül. Az uradalom kiterjedése 14.800 kat. hold, melyből 10.000 kat. hold erdő. Idáig a *Skoda*-család bírta bérben az uradalmat, melyet vadászterületnek használtak. A parcellázást egy angol csoport akarja keresztülvinni, s a tárgyalások a közeli jövőben előreláthatólag kedvező eredményre fognak vezetni. Az angolok a szántóföldeket a környékbeli kigazdáknak akarják eladni, az erdők kihasználására pedig nagy arányú ipartelepítést létesítenek. Eddig egy fabutorgyár van tervbe véve, továbbá mezőgazdasági szeszgyár létesítése. Az uradalom területén már van két szeszgyár, gőzmalom és fűrészmalom, ezek üzeme is kibővíttetnék, ha létrejön a birtokos és az angol csoport közötti egyezség.

A fővárosi malmok üzemredukciója. A magyar malmok ellen és lisztkivitelünk ellen Ausztriában folyamatban levő agitáció hullámveréseit malomiparunk is mind erősebben megérzi. A magyar malmok üzemredukciójának réme kísért már hónapok óta, amin elvégre is csudálkozni sem lehet, mert a mellett, hogy a fővárosi malmok helyzetét a múlt évi bérharcok is súlyosították, az osztrák malomkörök által a magyar lisztkivitel ellen a legszenvédélyesebben szított társadalmi agitációnak az a kézzel fogható eredménye is megítt, hogy az osztrák kormány a Centralstellehez intézett le-

OR

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjünk: földrajzi, történelmi és természetrajzi csokoládét.

szám.

véllel pecsételte meg a magyar lisztbojtkottó s tarifális megszorításokat is kilátásba helyezett az érdekeltségnek. A fővárosi malmok a féltelenségbe menő osztrák agitáció hatása alatt végre is elhatározták az üzemszűkítést s — mint értesülünk — ezentul *helenként csak öt napon át fognak dolgozni*. Ennek az elhatározásnak nagy horderejét mérlegelni is alig lehet ma még s majd csak kihatásában fog az megnyilvánulni. Az üzemszűkítés káros közgazdasági hatását a kereskedelmi, pénzügyi és gazdasági körökön kívül meg fogja érezni a fővárosi malmokban foglalkozkodó munkásnép is, mely a mostani élelmiszer-drágaság idejében alig bir különben is megélni.

Szőlőtermés-kilátások Baranyában. Baranya-vármegyében, Pécs környékén, a tavaszi időjárás folytán a szőlősgazdák jó, közepes termést reméltek a szőlőből. A később bekövetkezett tartós melegség és szárazság sok helyen akadályozta a peronospora terjedését; a második kapálással késlekednie kellett a termelőknek a nagy szárazság miatt, úgy, hogy most már közepesen aluli szüretre van kilátás. Alsó-Baranyában — írják lapunknak — még rosszabb a helyzet, az amerikai alanyra telepített szőlők teljesen megsárgultak s tönkre mennek sok telepen.

Intézkedések a ragadós száj- és körömfájás elfojtására. Mivel a ragadós száj- és körömfájás az ország területén ismét terjedni kezd, *Darányi* földművelésügyi miniszter körrendelet intézett a törvényhatóságokhoz és a m. kir. állatorvosokhoz, melyben részletes utasításokat ad a betegség elfojtásánál követendő eljárásra nézve s felhívja őket, hogy világossítsák fel a közönséget a betegség nagy jelentősége felől, tanítsák ki, miként védekezzenek a betegség ellen s figyelmeztessék, hogyha az elővigyázat dacára a betegség valahol fellép, arról az első tünetek jelentkezése után azonnal tegyenek jelentést a közszéki előjárásnál, a hatóság által elrendelt óvintézkedéseket pontosan hajtsák végre és a betegség megszüntése után a fertőtlenítést lelkiismeretesen teljesítsék.

A Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvények áreszkbenése. A Magyar Jég- és Viszontbiztosító Részvénytársaság részvényeit a tegnapi, valamint a mai tőzsdén forszirozottan kínálták, úgy, hogy e papír árfolyama két napon belül 342 koronáról 315 koronára, tehát 27 koronával csökkent.

Sertésjárvány Aradon. Aradon tegnap Erdős Ignác városi állatorvos konstataulta a sertésvész járványszerű fölléptét, miről jelentést tett a főkapitányi hivatalnak, mint elsőfoku állategészségügyi hatóságnak. Green Nándor helyettes főkapitány nyomban megiette a kellő intézkedéseket a járvány továbbterjedésének megállítására s elrendelte az aradi sertéspiac zár alá vételét; betiltotta a sertések hetivására behajtását, az azokkal való kereskedést s más sertéseknek a városon keresztül hajtását.

A Kassa—oderbergi vasút beruházásai. Annak idején megemlékeztünk arról, hogy a Kassa—oderbergi vasút igazgatósága üzemét nagyobb beruházásokkal akarja kibővíteni. Ez szükséges azért is, mert a Kassa—oderbergi vasút nemcsak kivitel, de sztrategiai szempontból is egyike a legnagyobb fontosságú vasúti hálózatnak. Most tehát, amidőn *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter a magyar vasúti hálózat kiegészítését tervbe vette s ezirányban a miniszteriumban az előmunkálatok már folyamatban is vannak, a Kassa—oderbergi vasút igazgatóságának elhatározását a közérdek szempontjából is csak helyeselni lehet. Ekként fogja föl a kereskedelmi kormány is az igazgatóságnak az új beruházásokra való törekvését s ebben az ügyben a miniszteriumban nem régiben értekezletet is tartottak. Ezen az értekezleten nagyjából megállapították a beruházás költségeit is, amelyet 38 millióra értékelték. Ez az összeg azonban aligha lesz elég, mert a kassa—oderbergi vasút 18 millió korona függő kölcsönét, amely nagyon drága, a beruházás céljaira felveendő kölcsönből akarja visszafizetni s így az építkezésekre s az átalakításokra szükséges költség nem telne ki a

még fennmaradó összegből. Kétségtelen azonban, hogy a sürgős munkákat minél előbb végre kell hajtani. A csacza-zsolnai vonalon a második vágány építéséhez hozzá kell fogni, máskülönben öszre ugyanolyan forgalmi zavarok fognak beállani, mint amelyek az idén a szén szállítását megakadályozták.

Gazdák és a tőzsdereform. A földművelési miniszterium felhívta az O. M. G. E-t, hogy a fedezetlen határidőüzlet és tőzsdereform kérdését összes vonatkozásaiban tegye tanulmány tárgyává s az erre vonatkozó munkáját terjessze fel. Az egyesület feliratában utal arra, hogy a gazdatársadalom a tőzsdereform kérdésében a legfőbb alapelvekre nézve már megnyilatkozott s ezek a nyilatkozatok alkalmasak arra, hogy ezek figyelembevételével törvényjavaslat dolgoztassék ki. Eppen ezért helyesebbnek tartja az egyesület, ha a törvénytervezet kidolgozásáról a miniszter maga gondoskodik és azt az illetékes faktorok elbírálása alá bocsátja. Emlékeztetbe idézi a felirat a miniszternek az 1895. évi III. országos gazdakongresszus határozatát a tőzsde kérdésében, majd összegezi az idők folyamán a gazdatársadalom részéről tett nevezetesebb megnyilatkozásokat. Felhívja a felirat a miniszter figyelmét arra is, hogy a pécsi kiállítás keretében rendezendő országos gazdakongresszus tárgysorozatába a tőzsdereform kérdése is be van iktatva. Itt terjeszti elő gróf *Zselénski* Róbert, a kérdés előadója a törvénytervezetet. Hogy ezen várható állásfoglalások megtörténte előtt választ nem adhatnak a felhívásra, annak az a magyarázata, hogy az egyesület a kérdés gyorsabb megoldását reméli az esetben, ha a miniszter elvileg állást foglal a tőzsdereform és a fedezetlen határidőüzlet-kérdésében s elkészíteti a törvényjavaslatot, hogy ezt már az ősz folyamán a gazdatársadalom tárgyalhassa.

A Besztercze-Naszódi Faipar r. t. közgyűlése. A Besztercze-Naszódi Faipar Részvénytársaság ma tartotta XI. rendes évi közgyűlését, a melyen a társaság elnökének és vezérigazgatójának, *Erdősi Batersdorf* Károly udvari tanácsosnak akadályoztatása folytán *Földiák Vilmos* igazgató elnökölt.

A társaság lefolyt üzletét minden tekintetben kielégítő volt, bár a munkások szerzésével járó nehézségek és a munkabérek drágulása folytán a kezelési költségek tetemesen emelkedtek és a fának hozatala és feldolgozása is igen nagy nehézségekkel járt. Mindamellett sikerült a társaságnak az egész mennyiséget, amely a lefolyt üzletében feldolgozás végett ledöntetett és behozatott, tényleg fel is dolgozni, úgy hogy a fűrészeknél gömbfakészlet csekély maradt. A lefolyt üzletét két jelentékeny eseménye különösen felémeltendő. Kiepült ugyanis a *Belentől Kisilváig* vezető vasút, melynek létesítésével a társaságnak egy cok éven át táplált óhajja teljesült, amennyiben a társaságnak a Szamosvölgyben épült fűrészének anyagának elszállításával tetemes megtakarításokat fog elérhetni. A második eredmény pedig az, hogy Gyergyóban, *Csoma*falva közelében erdőségeket vásárolt a társaság, amelyeknek kitermelésétől az igazgatóság sikeres eredményt vár. Ezen erdővásárlás kezdetét jelenti egy akciónak, amely arra irányul, a társaság részére a szomszédos területeken további erdőségeket megszerezni, amiből a jövőben sok éven keresztül nyereséget remél. A részvénytársaság lefolyt üzletét minden tekintetben igen kedvező, amennyiben 176.395 korona és 3 fillér tiszta nyereséget ért el.

A közgyűlés az igazgatóság indítványának megfelelőleg elhatározta, hogy a 176.395 korona 03 fillér tiszta nyereségből 120.000 korona, vagyis a részvénytőknek 10%-a a részvényesek közt osztandó fel és hogy a tartalékalap bővítésére a Társaság tisztviselőinek külön díjazásán felül 15.000 korona összegű segélyalapot szavaz meg a Társaság tisztviselői és azok hátrahagyott családtagjai segélyezésére és a fennmaradó 7986 korona 39 fillért új számlára iratja elő. A Társaság részvényeinek szelvénye f. é. július 15-től kezdve darabonként 40 koronával fog beváltatni a Társaság pénztáránál Budapest, V. Lipót-körut 13.

Sertésmegfigyelő állomás Szegeden. A szegedi értesítelőket és kereskedőket érzékenyen érín-

tette a szerbiai állathatárzár. Az érdekelték a városi tanácshoz és a gazdaszékhez fordultak a végett, hogy irjon fel a közgyűlés a földművelésügyi miniszterhez egy sertésmegfigyelő állomás létesítése iránt. Kérélmüket azzal okolják, hogy ha a szerbiai sertéskezeskedelem megindul Magyarország felé, a szegedi kereskedők és hízalók érdekében szükséges, hogy ott egy sertésmegfigyelő állomás legyen, amelynek föllállításához Szegeden meg vannak a kellő feltételek.

A pénzpiacról. A belföldi pénzpiacson e héten számottevő változást nem észlelhetünk, a tételek továbbra is feszültek, pénz szűken van a piacon. *Párizsi* pénzájnlatok teljesen hiányznak. Legolcsóbb tétel a bankráta, elsőrendű budapesti váltóért 4 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{3}{8}$ -ot kérnek. *Bécsben* hasonlóan fészes a pénzpiacz, a magánkamatláb a hét végén 4 $\frac{3}{8}$ -on jegyez. Devizák és valuták ugyanlunk, mint Bécsben az utóbbi napok folyamán megint emelkedtek. *Berlinben* a magánkamatláb egy kevésé csökkent, mindazonáltal a pénzpiacz helyzete változatlan. Magánkamatláb 4 $\frac{1}{2}$ %, napipénz 5%. *Párizsban* alig változott a pénzpiacz képe, a bankok kínálataikkal tartózkodók. *Londonban* sem változott a helyzet lényegesen. Napipénz 2 $\frac{1}{2}$ % magánkamatláb 3 $\frac{1}{2}$ %.

Tojáskivitelünk fejlesztése. A földművelésügyi kormány és az illetékes gazdatestületek is évek óta forszirozzák a baromfiitenyészést, mely főképpen a kisebb gazdaságoknak nyújt jelentékeny jövedelmet. A baromfiiból eredő melléktermények között legszámottevőbb a tojás, melynek kivitele évről-évre fokozódik. Tavaly mintegy 80.000 métermázsával több tojást vittünk ki külföldre, mint az előző évben. Ez év első öt hónapja alatt husz millió korona értékű tojás került ki a külföldi piacokra. Ezt a kivitel fokozni lehetne, ha volna Budapest tojásbörze, éppugy mint Bécsben, melyen keresztül kerül piacra a magyar tojás. Már sok kereskedő czég és társadalmi intézményünk lándzsát tört amellett, hogy a magyarországi tojáskezeskedelem Budapestén központosítsák s az export innen irányítsák. Ezek a törekvések azonban mindeideig konkrét formát nem öltöttek és így az osztrák közvetítő kereskedelem jelentékeny összegeket nyer a magyar tojás-export lebonyolításán. A külföldi piacokon a magyar tojás legnagyobb része mint osztrák áru kerül forgalomba, dacára annak, hogy sem az osztrákok, sem a hollandok és oroszok által termelt és forgalomba hozott tojás nem állhatja ki a versenyt minőség tekintetében a magyar tojással. A bécsi börzén a magyar tojást az osztrák tojással keverik s ennek provenienziája alatt kerül a világpiaczra. Tojásexportunk fejlesztéseért pedig igazán itt volna az ideje, hogy a kormány és érdekelt társadalmi faktorok tegyenek valamit.

Egy osztrák pénzintézet zavarai. A *Brüxer* Landwirtschafliche Spar- und Vorschusskasse már hosszabb idő óta zavarokkal küzd. Már több mint egy év óta bizottság működik az intézetnél, hogy a szanalást keresztülvigye s hogy az intézetet a csődtől megmentse. A tavalyi mérleg 507.400 korona hiányt tüntet fel s a liquidáció nehezen halad. Most az a terv merült fel, hogy a város vegye át a felszámolás lebonyolítását s e felett legközelebb döntenek, nehogy a felszámolás huzavonája folytán a hitelezők még nagyobb kárt szenvedjenek.

Szövőgyár Kassán. Kassán *First Antal* szövőgyárat akar felállítani. A város törvényhatósága a gyár segítésére évi háromezer korona szubvencziót szavazott meg tíz év tartamára, továbbá hid- és kövezetvám és pótdómentességet nyújt a gyárnak. A kormány ötvenezer koronával támogatja a gyár létrejöttét.

Csöd. *Horváth György* és *Társas* váczli bejegyzett czég tagjai, *Horváth György* és *Tauber Antal* váczli lakosok, kereskedők ellen a budapesti váltótörvényszék ma a csődöt megnyitotta. Kinevezettek csődbiztosá: *Kazacsay Gerő*, kir. törvényszéki bíró; tömeggondnokká: *dr. Forgó Kálmán* ügyvéd; tömeggondnok-helyettesé: *dr. Erdős Kálmán* váczli ügyvéd. A követelések bejelentésére augusztus 17., felszámolási tárgyalásra szeptember 12., a csőd-választmány megválasztására szeptember 14-ike tüzetett ki határidőül.

WIKUS

CSOKOLÁDE

GYÁR

BUDAPEST

IV DEÁK FERENCZ-ÚTON 12

WIKUS TÁTRA

TEJCSOKOLÁDE

WIKUS

CACAOBOR

Több millió koronát

ajánl kedvező kamatozás mellett földbir-
tokra első és II. helyi bekebelezés mellett!

A „Hazai és Külföldi Pénz- intézetek Közvetítő-Vállalata

DEBRECZEN,
Piacz-utca 83. szám.

TÖZSDEK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDÉ

Tőzsdei hangulatok.

Nagy palota a Szabadság-téren — a stílusán törjék a fejüket a hozzáértők. Cziráddal díszített fehér terem: a leírásával nem bajlódom. Még azzal sem, ami benne a rendeltetése szerint történik, azt elmondjuk más helyen, komoly szavakban, a tárgyilagos bíráló hangján, ahogy szokás. Itt meg ugy cselekszünk, ahogy nem szokásos. Bokréta szedjük időnkint a tőzsdei élet hangulatát. Nem azt a hangulatot, ami köztudomás szerint hol szilárd, hol lanya, hanem azokat a megjegyzéseket, bon mot-akat, benyomásokat, amiket ebben a lázasan dolgozó, nagy idegmunkát végző világban hallunk, megfigyelünk. Ott, ahol a tülekedés, sokszor késhegyig menő harc közepette is felszáll a humor, az a kifogyhatatlan jókedv, ami a tőzsdeket, akiket az üzletvilág bohémjeinek lehetne nevezni, jellemzi.

Ugyebár ez szokatlan, egészen új műfaj, e száraz témák, szürke dolgok közé becélni egy tenyérnyit a vidámabb hangnemből. De ha szabad az újvilág irodalmi kapacitásainak bürögényeket írni, hol a hős bókok helyett tőzsdei tippekkel halmozza el az ideált s Mark Twain, a kitűnő közzgazdasági humorista egyre-másra röpi világga az élelmiszer-trösztökről s a jó ég tudja miről szóló anekdotáit, szabadjon viszont nekünk itt, a gazdasági élet betüvetőinek belekontárkodnunk a mások mesterségébe. Megvan az az előnyünk, hogy a magunk rossz tréfáit a tőzsdére foghatjuk, legalább növeszthetjük a tőzsdellenes hangulatot, mi időnkint lábrakap. Amire nekünk is okunk van, mert ha nem volna tőzsde, meg lennénk mentve e sorok írásától. Ezekkel bocsátjuk utnak az első sütetet — úgy lehet, sületlen lesz, — a nehéz kenyérkeresettel bajlódók életéből meritett hangulatképekből.

Valamivel jobb üzletmenet tükröződik vissza ezen a héten annak az irodalmi terméknek a hátsábján, amelyet árfolyamlapnak hívnak. A helyzet, az értéktőzsdét véve szemügyre, a hogy tőzsdeneven mondják, egy szunyogásitánsnyira javult. Kiegyeznek, nem egyeznek, találatták eddig s már-már figyelmebe ajánlani akarták a két kormánynak, hogy valami egyeztető ügynököt vegyennek igénybe. Amolyan komerciális Deák Ferenczet, akit arra van hivatva, hogy a fizetéképtelen kereskedő és a hitelezők között az egyezséget nyélbelisse. De hát erre nincs szükség, — úgy látszik — nyélbelítették ők maguk. Hogy kinek fog fájni a nyélbelítőgetés, nekünk-e vagy Ausztriának, maid elválík; az öröm pillanatában, hogy a vajudó kiegyezés valahára meglesz, ki tűnődik azon.

A gabonatőzsdén sürgős-forgás, lőtás-futás, az értéktőzsdén a jobb hírek dacára olyan kis forgalom, mire még a legöregebb tőzsdelátogatók sem emlékeznek. Ráérnek a tréfalkozásra. Sorra veszik a tőzsdét érdeklő nagyvilági eseményeket s ezek kapcsán a milánói tőzsdesztrájk is szóba kerül. Milanóban ugyanis királyi dekretummal forrasztották a tőzsdelátogatók torkára a szót, eltiltván a kiabálással járó üzletkötést vagy ha úgy tetszik, az üzletkötéssel járó kiabálást. Szóval: egy valóságos tőzsdei Chlopy elevenedett meg, mire

az volt a felelet, hogy az érdekeltek otthagyták a hivatalos tőzsdét s csináltak maguknak egy külön börzét. A tőzsdén jól mulattak azon, hogy Milanóban annak idején, míg a sztrájk megszűnt, kétféle jegyzés volt, egyik a hivatalos tőzsdén, másik a sztrájknyán, hol az ad hoc szervezett elvtársak olyan kiabálást csaphattak, hogy az a király fülig is eljuthatott s mivel kétféle árfolyamon jegyezték az értékeket Milanóban, akár arbitrage-üzleteket is lebonyolíthattak, úgy mint Páris és London egymás között.

Nálunk legfőlebb a gabonatőzsde veszi hasznát a kiabálás-szabadságnak, van is zsvaj, akkora, hogy az időnként a karzatra jövő hölgyek is hamarosan elhagyni kénytelenek az érdekes látványosságot, mert majd megreped a dobhátyájuk. Dehát ez a lent nyüzsgő tömeget nem zavarja, itt lehet lármázní, szabad a vásár a szó szoros értelmében. A multkor említett kanapé-pörök, melyek az értéktőzsdén az új korlát helyei miatt folyamatban vannak, néhol felújulnak. A napokban is emiatt disputáltak a bankok képviselői, egyikük nagyon megütöközött azon, hogy másik banknak mind a két helye a legforgalmasabb pontra jutott, fönt, a korlát kezdeténél; hol a legjobban figyelemmel kísérhetni az üzletet, mialatt versenytársa kiszorult az oldalon lévő helyre. A versenytárs előzékenyen felkínálta kollegájának a korlát sarkán levő helyet, mit az indignálódva utasított vissza azzal a megjegyzéssel, kell a kutyának a sarokhely! Disputáltak, méltatlankodtak, végre eiváltak s a hangosabb a másikat pénzüpiaci kofának nevezte a háta mögött, feleseléseért. Majd beadok én neki! hangoztatta a másik, ezalatt természetesen azt a beadványt értette — amiben a tőzsdetanács figyelmét e visszasságokra felhívja. A csitítgatók igyekeztek őt ettől a tervtől eltéríteni, mondván ne zavarjuk a főkorlátnok üdülését. A főkorlátnok itt nem azt a régi magyar közjogi méltóságot jelentik, hanem a tőzsdetanács elnökét, aki jelenleg birtokán időzik.

Az üdülésről azután eszünkbe jut egy frissen készült bon mot Prangerről, a jegybank vezértitkárról, aki ezen a héten kezdte meg szabadságát. Azt mondják, Pöstyénbe utazott, mert annyira felémelte a kamatlábát, hogy az kificzamodott.

Igy évődnek, tréfálnak, miglen lecsengetik az utótőzsdét is s azután ők is mennek üdülni, ki a Svábhegyre, ki Budakeszre, ki meg az „Upor“-ba és egyéb üdülőhelyekre.

Gabonatőzsde.

A tegnapi kellemesebb hangulatnak ugyan ma kezdetben még folytatása volt, de később a hétvégi haszonrealizációk hatása alatt az irányzat elgyengült. Ehhez járult még a malmok gyengébb vételkedve is, miáltal az árak hanyatlottak. Egyáltalán ma csak igen csekély forgalomról tehetünk említést. Az üzlet vontatott és a kötések száma is igen kicsiny volt.

Készbuza mérsékelt kínálat és gyenge vételkedv mellett tartott irányzatú volt. Elkelt mintegy 12.000 q változatlan áron. Legdrágábban 11.82 koronán tiszavidéki 100 q 81.5 kgos és legolcsóbban kalocsai 1860 q 76 kgos buza adódott el. Rozs változatlanul szilárd és budapesti paritásra 8.35-8.45 koronáig elhelyezhető. Arpa, zab és tengeri változatlanok maradtak.

Határidők csekély forgalom mellett nyugodtabbak.

Eladott:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81.5 kg. 23.65 korona, 600 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 500 mm. 79 kg. 23.20 korona, 150 mm. 79 kg. 23.10 korona.
Bácskai: 300 mm. 76 kg. 22.50 korona, 3200 mm. 75.7 kg. 22.50 korona, aug. száll.
Pestvidéki: 100 mm. 78.5 kg. 22.80 korona.
Kalocsai: 2190 mm. 76.5 kg. 22.35 korona, 1860 mm. 76 kg. 22.20 korona.
Fejérmegyei: 200 mm. 77.5 kg. 22.50 korona.
Felsőmagyarországi: 550 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.70 korona.
Zab: 100 mm. 16.10 korona, 240 mm. 15.64 korona, mind kp. mellett.
Rozs: uj 1000 mm. 16.95 korona, kp., par., 100 mm. 16.80 korona, kp. mellett, par.
Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. július 11-től július 12-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	21648	196
Rozs	340	—
Arpa	361	—
Zab	4313	2310
Tengeri	9398	13840
Liszt	120	24617
Korpa	—	—

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza októberre 11.40, 11.39, 11.49, 11.32.
Rozs októberre 8.83, 8.88, 8.84, 8.79.
Zab októberre 8.09, 8.15, 8.11, 8.13, 8.11.
Tengeri júliusra 6.07, 6.11.
Tengeri augusztusra 6.15, 6.21, 6.18.
Tengeri 1908. májusra 6.24, 6.29, 6.26, 6.31, 6.29.

Déli 1 órákor zárulnak:
Buza októberre — — — — — 11.32—11.33
Rozs októberre — — — — — 8.79—8.80
Zab októberre — — — — — 8.12—8.13
Tengeri júliusra — — — — — 6.08—6.09
Tengeri augusztusra — — — — — 6.18—6.19
Tengeri 1908. májusra — — — — — 6.28—6.29

Délutáni forgalom.
Délután valamivel olcsóbban záródott az üzlet.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 11.31—11.32
októberi rozs 8.80—8.81
októberi zab 8.12—8.13
júliusi tengeri 6.08—6.09
májusi tengeri 6.26—6.27

Értéktőzsde.

A mai tőzsdén általános realizálási hajlam mutatkozott és minthogy a külföldi börzék nagyfokú tüzetlenséget jelentettek, az árfolyamok a legmagasabb színvonalból 2-3 koronát veszítettek. Az eddigi élénk vételkedv teljesen megszűnt, a helyi spekuláció tartózkodóan viselkedett és így a forgalom ismét egy minimumra zsugorodott össze. A déli tőzsde zárata felé Berlinből kedvezőbb jelentések érkeztek, mire a hangulat kissé javult, anélkül azonban, hogy a forgalom megélenkült volna. A helyi értékek piacza csekély érdeklődés mellett csendes volt, az árfolyamok stagnáltak. A sorompónál Adria tengerhajózási részvények 2, Magyar Kereskedelmi r.-t. 4 és Magyar villamossági részvények 4 koronával magasabb árfolyamon kerestettek.

Előtőzsde.

Az előtőzsde helyi eladásokra kissé gyengült. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 655.—656.50 Magyar hitelbank 756.—758.25, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 480.50—481.—, Osztrák-magyar államvasut 661.25.—, Déli vasut 143.—144.—, Rimamurányi vasmű 543.75—544.50, Magyar koronajáradék —.—, Közüti vasut 547.50.—, Városi villamos vasut —.—, Orosz járadék —.—, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —.—, Hazai bank 282.—.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 655.50—656.—, Magyar hitelbank 756.50—757.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480.—481.—, Osztrák-magyar államvasut 661.—661.50, Déli vasut 144.—144.50, Rimamurányi vasmű 544.—544.50, Magyar koronajáradék 93.10—93.15, Magyar aranyjáradék 111.—111.25, Közüti vasut 547.—547.50, Városi villamos vasut 291.—291.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde ösztönzés híján gyenge maradt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 655.—655.25, Magyar hitelbank 756.50—756.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 494.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.—, Osztrák-magyar államvasut 660.—, Déli vasut —.—, Rimamurányi vasmű 544.—, Magyar koronajáradék —.—, Magyar aranyjáradék —.—, Közüti vasut 545.—546.—, Városi villamos vasut 290.—291.—, Orosz járadék —.—, Hazai bank 281.25—282.50.

Helyi értékekben kötöttet: Magyar kereskedelmi r.-t. 617.50—620.— Magyar villamossági r.-t. 280.50.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 655.—655.50, Magyar hitelbank 756.25—756.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank

494.—494.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.—481.50, Osztrák-magyar államvasut 660.—660.50, Déli vasut 143.50—144.—, Rimamurányi vasmű 543.—543.50, Magyar koronajáradék 92.90—92.95, Közuti vasut 544.50—545.—, Városi villamos vasut 291.—291.50.

Prémium-üzel: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K. Julius végére 12—14 K.

Utótozsde.

Az utótozsde nyugodt maradt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 654.—654.75, Magyar hitelbank 756.—756.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II kib. 481.—481.50, Osztr.-m. államvasut 660.—660.50, Déli vasut 143.75—144.25, Rimamur. vasmű 543.50—544.—, Magy. koronajáradék —, Magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill. —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 655.25—655.50, Magyar hitelbank 756.50—757.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.50—482.—, Osztrák-magyar államvasut 661.—661.50, Déli vasut 143.50—144.—, Rimamurányi vasmű 543.50—544.—, Magyar koronajáradék 93.10—93.15, Magyar aranyjár. 111.—111.25, Közuti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 291.—291.50.

BECSI GABONATOZSDE:

Bécs, július 13. (Az Egyetértés távirata.) **Buza:** Tiszavidéki 11.90—12.40, bánáti 11.15—11.90, mosoni és győrvidéki —, K, tótfelvidéki és csepeli 11.05—11.40, marchfeldi —, —, K. **Rozs:** Tótfelvidéki 8.80—9.—, K, csepel-szigeti 8.75—8.95, pestmegyei 8.90—9.15, külön-éle magyar —, osztrák —, K. **Arpa:** —, déli vasuti —, tiszavidéki —, K. **Magyar tengeri:** 6.55—6.80, K, cinquantin —, K. **Magyar közepes zab:** 8.50—8.75 K, elsőrendű 8.65—8.85, válogatott 8.80—9.15 K. **Liszt ára változatlan, korpa javult.**

BECSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Július 13. A mai előtozsde általában rezervált hangulat uralkodott, ami részben a ki-egyezés lassu létrejvetelének, másrészt a külföldi tőzsdék kedvezőtlen híreinek tulajdonítható. Daezára a hangulatnak, az irányzat kedvező maradt. Hitel- és államvasuti részvények tartott árfolyamokkal bírtak, csak a vasértékek lanyhultak. Az alpesi bányarészvények később emelkedtek és ismét elérték tegnapi árfolyamukat. Szilárd irányzatot vetek a földhitel-részvények is és az előtozsde általános nyugodtsággal végződött.

11 óraker záródnak:

Osztrák hitelr. 655.75, Magyar hitelr. 758.—, Allamvasut 661.50, Déli vasut 144.—, Alpesi bánya-társulat 594.25, Rimamurányi 545.—, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajár. 92.25, Orosz érték 83.—, Török sorsjegy 185.—, Német márka 117.82, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, Angol bank —.

Jegyeztek:

Osztrák hitel 655.25, Magyar hitel 757.—, Landerbank 431.50, Unio-bank 541.50, Allamvasut 666.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 143.50, Gözhajó —, Alpesi bánya-részvény 593.50, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajáradék 92.95, Török sorsjegy 184.75, Német márka 117.82, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 542.50, Orosz érték —, Keleti vasutak —, Skoda —.

Bécs, július 13. (Osztrák értékek zárlata.) **42 százalékos papír-járadék** 97.60, **4 százalékos osztrák arany járadék** 115.50, 1860-as sorsjegy 149.25, Osztrák hitelsorsjegy 422.—, Angol osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 436.75, Osztrák-magyar bank 1814.—, Déli vasut 143.—, Dunagözhajó társaság 1000.—, Dohány részvény 422.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.34, Német bankváltók 117.84, Osztrák Lloyd 452.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.55—97.65, Osztrák koronajáradék 97.60, 1864-es sorsjegy 249.—, Osztrák hitelintézeti részvény 654.75, Union-Bank

540.50, Osztrák Landerbank 431.90, Osztrák-magyar államvasut 659.90, Elbevolgyi vasut 424.—, Alpesi részvény 590.—, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 240.85, Lipótkohó 445.—, Töröksorsjegy 184.40, gyengült.

Bécs, július 13. (Magyar értékek zárlata.) **4 százalékos arany-járadék** 111.15, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.—, Magyar hitelbank részvény 757.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 491.—, Rimamurányi 541.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 427.—, Magyar koronajáradék 93.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.70, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.75, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 480.50, M. keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, július 13. (Tőzsdéjelentés.) Ma megnyitáskor ismét tartós kedvetlenség jellemezte a forgalmat. Minthogy jelentőséget tulajdonítottak annak a hírnak, hogy az angol bank a helyi leszámítolási kamatláb leszállítását kívánatosnak tartaná, az üzlet eladások nyomása alatt áll, amelyeket főleg helyi értékekben eszközöltek. Első sorban bányarészekre szünettek ennek folytán, amelyek közül Phoenix és rajnai acél 1%-kal alacsonyabbak, a mi kohó- és szén-értékekre is kedvezőtlen hatást gyakorolt. Bankok is gyöngülésre hajlottak. Amerikaiak árfolyam-állásukat, dacára a tegnapi new-yorki tőzse lefolyásának, csak kevéssé változtatták. Járadékok és hajózási értékek nyugodtak. Általános villamos-sági értékek ellenben visszavásárlásokra javultak. A második tőzsdéidőben az üzleti forgalom jelentéktelen eladások mellett változatlan. A zárlat felől gyöngülés tapasztalható, mely alkalommal 3 1/2%-os konzolok 0.20%-ot veszítettek. Japánok londoni jelentésekre javultak. A készpénzpiacz ipari értékei tulnyomólag gyöngék. Napi pénz 5—4 1/2%, magánleszámítolási kamatláb 4 1/2%.

Zárlatok jegyeztek: 42 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjár. 98.30, osztrák hitelrészvény 205.—, Déli vasut 28.50, orosz bankjegyek 214.90, 4 százalékos orosz kölcsön —, Disconto Commandit 169.20, Dinamit-truszt —, Harpeni 195.10, Unifikált török járadék 94.20, 42 százalékos ezüst-járadék 97.30, 4 százalékos magyar aranyjár. 93.20, Magyar koronajáradék 93.20, Osztrák-magyar államvasut 140.90, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék 103.60, Alt. villamosági Edison 188.20, Gelsenkircheni 191.—, Laurakohó 216.60. Kedvetlen.

Frankfurt, (Zárlat.) július 13. 42 százalékos papír-járadék 98.40, 4 százalékos osztrák aranyjár. 98.15, 4 százalékos magyar aranyjár. 93.10, Osztrák hitelintézeti részvény 204.50, Osztrák-magyar államvasut 140.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.32, Bécsi Bankverein 134.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 76.40, 42 százalékos ezüstjár. 98.40, Osztrák koronajáradék 97.40, Magyar koronajáradék 92.75, Osztrák-magyar bank 129.40, Déli vasut részvény 28.50, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.75, Párisi váltóár 813.—, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 283.—, nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) július 13. 42 százalékos ezüstjár. 98.10, 1860. sorsjegy 151.50, Déli vasut 28.50, 4 százalékos Aranyjár. 97.70, Osztrák hitelrészvény 205.—, Osztrák-magyar államvasut 140.50, Olasz járadék 102.80, 4 százalékos Magyar aranyjár. 93.50, nyugodt.

London, július 13. Angol consol 84 1/4.

Páris, július 13. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.40, Osztr. aranyjár. 97.75, Magyar aranyjár. 92.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 101.75, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos Marokkói járadék 518.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.95, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906.—, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 445.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.25, 4 százalékos unifikált török jár. 94.90, Török sorsjegy 169.50, Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézeti —, Osztr. Landerbank —, Magyar jelzálogbank 514.—, Banque de Paris 1460, Banque Ottomane 684.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 150.—, Meridionalvasut 680, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 612.—, Rio Tinto 20.35, Sucrerie d'Egypte —, Tula 417, Thomson Houston 128.—, Urikányi köszén 34.75, Chartered 5' 2.—, De Beers 97.50, East Rand 171.50, Jagersfontein 55.25, Transvaal Consols

—, Transvaal Land Company 417.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra pari, Csek Londonra 251.50, Magánkamatláb 3 1/16, nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 13-án. (Hivatalos tudósítás.) **Hízott sertésárak:** Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 133—134 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 137—138 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 137—138 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi július 11. napján volt készlet 38428 drb., 1907 július hó 12-én felhajtott 122 darab, 1907 július 12. napján elszállított 187 darab, 1907 július 13. napjára maradt készletben 38363 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, július 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 85 darab sertés, 41 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 222 darab sertés, 29 darab süldő, — darab malacz, összesen 307 darab sertés, 70 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 195 darab sertés, 13 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 112 darab sertés, 57 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 104—106 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsulylevonással 128—136 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 130—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona ételsulylevonással 131—136 fillérig. — Belföldi süldő 80—120 korona. Horvát süldő — korona. A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Üzleti hetiszemle.

Budapest, július 13.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1907 július 12. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 kilogr. nehéz 134—135 fill. 280—300 kgr. nehéz. 137—138. Öreg 300 kgr. tül — fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta kgr.; páronként 45 kgr. ételsulylevonás és 4 százalékos engedmény szokásos. **Eleségárak:** Tengeri uj K 12.20. Arpa K 15.50 Kőbányán átvéve. Helyi állomány: Jul. 5-én maradt 38110 drb. Felhajtás: Belföld 1383 drb. Szerbiából —, egyéb államokból 1383 drb, összesen 39493 drb Elhajtás: Budapest fogyasztásra (I—X. ker.) 251 drb, belföldre 809 drb, Bécsbe — drb, osztrák tartományokba — drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárbán feldolgozott: a szállásokban elhullott 4 drb, waggonokból kirakott hulla — drb, borsókásnak találtott 7 drb, összesen 1070 drb, maradt állomány 38.423 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 10161 drb van.

Bécsi vásár: jul. 9. Felhajtás 13524 drb sertés; köztük 6438 drb süldő. Vásár lanyha volt. Nehéz 112—116 fillér, közép nehéz 106—111 fillér, süldő 72—108 fillér 100 kgr.-ként elevelensulyban. **Drezdai vásár:** jul. 8. A vásáron volt 2179 drb vidéki és — drb magyar sertés; előbbiek 50—57 utóbbiak — márkán keltek; 50 kg. eleven suly szerint.

Berlini vásár: jul. 6. Felhajtás 11633 drb sertés. Az üzlet élénk volt. Finom husos 55—56. husos 54—55, silányabb 50—53 szalonna-sertés — mrk.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Azon magvak forgalma, — melyek még most vehetők — a lefolyt héten is normális volt, a szükséglet csakis mustármagra, biborherére, pohánkára és egy csekély mennyiségű lucznerára szorítkozott.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használati módját minden szomszédosoknak és ismerősöknek ajánljuk. Kapható minden nagy és nagy áruházban. Készletük kimerüléig.

Szerkesztői üzenetek.

Sándor, Fiume. Az osztrák és a magyar vöröskereszt-sorsjegyek sorsolási terve között igen lényeges különbség van. A törlesztési huzás tekintetében a két sorsjegyre teljesen azonos eljárás alkalmazatik. Ha t. i. valamely sorsjegy a törlesztési huzásban kisorsoltatik, akkor az eredeti sorsjegy bemutatása ellenében kifizetnek az osztrák vöröskereszt-sorsjegyénél most 30 koronát, a magyar vöröskereszt-sorsjegyénél most 15 koronát. Együtt a fizetőpénztárnál levájják a sorsjegyről a nyereményzselvényt és azt visszaadják a nyerő sorsjegy birtokosának, mivel a zselvény tovább játszik a nyereményhuzásokra. De már a nyereményhuzásoknál nem azonos az eljárás. Az osztrák vöröskereszt sorsjegyénél ugyanis az a sorsjegy, amelyet a nyereményhuzásban bármilyen nyereményvel kisorsolnak, a kifizetéssel elveszti érvényét. Vagyis ha valaki egy osztr. vör.-ker.-sorsjeggyel 100 K.-át nyert, attól a kifizetés alkalmával a sorsjegyet bevonnák és a sorsjegy ezzel nem játszik többé. A magyar vöröskereszt-sorsjegyénél az a sorsjegy, amelyre a nyereményhuzásnál nagyobb nyeremény esett, nem veszti el érvényét, hanem a kifizetés alkalmával csak a nyereményzselvényt tartják vissza, míg a sorsjegyet a tulajdonosnak visszaadják, mivel az tovább játszik a törlesztési huzásban, amelyben valamikor okvetlenül kihuzatik. A magyar vöröskereszt-sorsjegyeknél tehát a nyeremény-huzásban kisorsolt sorsjegyek számára minden körülmény között biztos még egy második legkisebb nyeremény.

F. Kálmán, Arad. A kereskedelmi miniszter kimondotta, hogy üzletek és ingatlanok adásvételének, uvszintén jelzálogkölcsönöknek közvetítésére ügynöki iparigazolvány adható, okmányok beszerzésére azonban nem. A miniszteri megközelítés szerint az engedélyek megszerzése jogügyletek körüli közreműködés, idevonatkozó iratok beszerzése nem gazdasági célú szolgál, tehát semmiképpen sem ipari foglalkozás, következésképp arra iparigazolvány nem állítható ki. A jogügyletekben való eljárás tekintetében nincs ugyan kötelező ügyvédi képviselést előírva, ebből azonban nem következik, hogy ily ügyekben nem ügyvéd üzletszerűen foglalkozhatnak felek képviselőiben, mert az 1874. XXXIV. törvénycikk 39. szakasza értelmében az, aki anélkül, hogy ügyvéd lenne, a feleknek bíróságok vagy hatóságok előtti képviselést üzletszerűen folytatja, mint zugírás büntetés alá kerül.

Barna. A budapesti m. kir. állami felső ipariskolában (VIII., Népszínház-utca 8. szám) a beiratás szeptember hónap első napjától 4-ikéig a délelőtti órákban lesz. Az intézetnek négy szakosztálya van, u. m. a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztály.

A beiratáshoz az újonnan belépő tanulók szülei, gyámjaink, vagy rokoniak, esetleg azoknak igazolt, nagykoru meghatalmazottai kíséretében tartoznak jelentkezni. A felvételre először jelentkező tanulók tartoznak bemutatni az általuk elvégzett középs-, vagy más iskolai osztályokról szóló bizonyítványukat s az intézeti orvos bizonyítványával igazolni kötelesek, hogy hivatásuknak megfelelő ép, erős és egészséges testalkotásuak, továbbá, hogy védhimlővízre újra be vannak oltva. Általában szükséges, amennyiben az illető tanuló nem lép át közvetlenül ipari szakiskolából, hogy a lépéni kívánó növendék a 15. életéve betöltötte és hogy az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre valamely jobb műhelyben vagy gyárban legalább egy évi gyakorlatot szerzett legyen. A vegyészeti szakosztályba lépő tanulóktól csak két hónapi előzetes gyakorlatot követeltek; de azok, kiknek hosszabb gyakorlatuk van, e szakosztályba való felvételénél előnyben részesülnek. A gyakorlat a munkaadó bizonyítványával igazolandó.

Csillagász. A két bolygó pályája olyan, hogy körülbelül minden huszoneg hónapban jutnak egymás szomszédságába; tudvalevő, hogy a bolygók pályája nem kör alakú, hanem elliptikus (tojásdad) és ennél fogva forgásukban majd távolabb, majd közelebb esnek egymáshoz. A legnagyobb közelséget körülbelül minden 15-17 évben éri el a Mars és a Föld; 1877-ben, 1892-ben és 1901-ben volt a három utolsó, pontosan megfigyelt ilyen jeenség. Július 6-án a közelség következtében föltűnő nagyra fogjuk látni ezt a csillagot; csak az a baj, hogy hezete az európai obszervatóriumokra nem igen lesz kedvező; a déli szemhatáron alig emelkedik föl a válmivel. Fénye feltűnően ragyogó lesz, de az égen csak oly magasan fog látszani, mint a nap féltüében.

B. Perencz. Horoszóban és Berlinben a helyi állatvédők külön lövésű egyesületek kérelmére a rendőrség egyelőre kísérletképen órjásokat rendezésien, melyek polgári ruhába öltözött rendőrökből és az állatvédő egyesületek kiküldött tagjaiból állanak és a város bejárják, hogy a nyilvános tölgyes megterhelését, hejzolását és egyéb módokon való kizsájt megakadályozzák. Az Archiv für Thierschutz-Bestrebungen szerint az új intézmény bevált. Es pedig kivált azért, mert a kizsájt árát fektetik, hogy a kocsisokat és fava-rokát okos szónai felvilágosítsák és csak a legkritikább esetben fenyegetszék, vagy megbüntesztik.

Júlio. A szent József fiúnevelő-intézet internátusában az ellátás és nevelés díja hónaponta 70 korona. Az intézetbe csak egészséges és tanulni tudó 6-10 éves fiúk vétethetnek. A felvételi szabályzatokért tessék L. Iste megyei-ut 12. sz. alá fordulni.

Örv. F. Árpád. Úgy áll a dolog, hogy a 23 év óta füstter és vesekerekedéss kapcsolataiban gyakorolt bélyeg- és váltóelárusítási jogról le nem mondhat akképe, hogy a dohányengedélyt továbbra is megtartani kívánja. A pénzügyigazgatóság ez esetre elveszi a

Nagyobb kereslete volt ellenben a muharmagnak, melynek ára emelkedett, valamint a bajor farlórépamagnak is. A biborhere terméséről ezideig beérkezett tudósítások olyannyira ellentmondók, hogy a reménylendő termés végeredményének mérvadó megítélésére nem elegendők. Azonban föltehető az, hogy ha a kivétel nem vesz nagyobb mennyiségeket igénybe, akkor a termés jóval felül fogja mulni szükségletünket.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapestre érte:

Table with 2 columns: Item name and price. Luczerna, elsőrendű világos szemű 135-145; Muharmag 18-19; Czukorczirok 20-; Pohánka (hajdina) 20-; Vörös köles 18-.

Petroleum. A Kőolajfinomító-gyár Részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagybani eladásoknál a következők: fumei kristály-kőolaj 41 K, fumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 34 K, fumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 32 K 50 f. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért fényleges göngysúlyal, hordóستól Budapestre bementve szállítva értendő). Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkőolajok. A Kőolajfinomító-gyár-részvénytársaság kőolajgyártmányainak árjegyzési nagybani eladásoknál a következők: fumei 0. sz. tisztítóolaj 21 K, 1. sz. orsóolaj 31 K, 2. sz. könnyű gépolaj 35 K, 3. sz. nehéz gépolaj 41 K, 4. sz. vulkán (henger) olaj 21 K, 5. sz. fénytelen olaj 25 K, 6. sz. kiváló nehéz gépolaj 43 K, hengerolaj, sőtét 69 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 74 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóستul, valódi göngysúlyal, Budapestre szállítva).

Széna, szalma, takarmány (Fuchs József jelentése). A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.71-3.80, muhar 420-ig, alom szalma 1.80, zsupszalma 2.80, szecska 2.65 per 50 kiló fuvaronként szállítva. Préselt széna 3.50-4.-, préselt szalma 1.60-1.80 50 ko.-ként a józsefvárosi pályaudvaron.

Repczeolaj és repczepogácsa. (Saját tudósítónktól.) Repczeeolaj üzlet szilárd; a mindinkább emelkedő repczeeolaj az olaj árát tovább hajtották s ma kész áru jegyzése nagyban K 95-96 Budapestben. Határidő áruban nincs kínálat.

Repczepogácsa jegyzése K 15 métermázsánként Budapestben.

Table with 4 columns: Buza (Kilós, 100 kilogramm ára, 50 kilogramm ára) and other grain types like Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repce.

Table with 4 columns: Burgonya (Fehér, Rózsá, Sárga) and other vegetable types like Dinnantuli, Fehér burgonyaszíri, N. virág, Erdélyi, Ránsági, Pesti.

Table with 4 columns: Különféle termények (Faj, Pénz, Ár) including diáznószir, szalonna, szilva készáru, and boromag.

Allamadosság közlölcsonak

Table listing various bank shares and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Zaloglevelek, Elsőbbségek

Table listing various bonds and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Bankok részvényei

Table listing various bank shares and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Takarékpénztárak

Table listing various savings banks and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Biztosító-társaságok

Table listing various insurance companies and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Gőzmalmok

Table listing various steam mills and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Értéktelen vállalatok

Table listing various valueless companies and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Sorsjegyek

Table listing various lottery tickets and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

Pénzmezel és váltók

Table listing various exchange rates and interest rates, including Magyar aranyárúradék, Kőolajárúradék, and others.

3 óra

hozza.

494.—494.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.—481.50, Osztrák-magyar államvasut 660.—660.50, Déli vasut 143.50—144.—, Rimamurányi vasmű 543.—543.50, Magyar koronajáradék 92.90—92.95, Közuti vasut 544.50—545.—, Városi villamos vasut 291.—291.50.

Prémium-tízlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K. július végére 12—14 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde nyugodt maradt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 654.—654.75, Magyar hitelbank 756.—756.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II kib. 481.—481.50, Osztr.-m. államvasut 660.—660.50, Déli vasut 143.75—144.25, Rimamur. vasmű 543.50—544.—, Magy. koronajáradék —, Magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill.

3 óra 30 perceskor záródnak: Osztrák hitelrészvény 655.25—655.50, Magyar hitelbank 756.50—757.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.50—482.—, Osztrák-magyar államvasut 661.—661.50, Déli vasut 143.50—144.—, Rimamurányi vasmű 543.50—544.—, Magyar koronajáradék 93.10—93.15, Magyar aranyjár. 111.—111.25, Közuti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 291.—291.50.

BECSI GABONATŐZSDE:

Bécs, július 13. (Az Egyetértés távirata.) Buz. Tiszavidéki 11.90—12.40, bánati 11.15—11.90, mosoni és győrvideki —, K. töffelvidéki és csepeli 11.05—11.40, marcinföldi —, — K.

Rozs: Töffelvidéki 8.80—9.— K. csepel-sági 8.75—8.95, pestmegyei 8.90—9.15, kácsi-éle magyar —, osztrák —, — K.

Árpa: —, déli vasuti —, —, tiszavidéki —, — K.

Magyar tengeri: 6.55—680. K. cinquanti —, — K.

Magyar közepes zab: 8.50—8.75 K. elsőrendű 8.65—8.85, válogatott 8.80—9.15 K. Liszt ára változatlan, korpa javult.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, július 13. A mai előtőzsdén általánosan rezervált hangulat uralkodott, ami részben a kiegyezés lassu létrejvetelének, másrészi a külföldi tőzsdék kedvezőtlen híreinek tulajdonítható. De ezára a hangulatnak, az irányzat kedvező maradt. Hitel- és államvasuti részvények tartott árfolyamokkal bírtak, csak a vasértékek lankadtak. Az alpesi bányarészvények később emelkedtek és ismét elérték tegnapi árfolyamukat. Scillard irányzatot vettek a földhitel-részvények is és az előtőzsde általános nyugodtsággal végződött.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 655.75, Magyar hitel. 758.—, Allamvasut 661.50, Déli vasut 144.—, Alpesi bányarésztul 594.25, Rimamurányi 545.—, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajár. 92.25, Orosz érték 83.—, Török sorsjegy 185.—, Német márka 117.82, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, Angol bank —.

A déli tőzsde nyugodt hangulatban nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 655.25, Magyar hitel 757.—, Ländlerbank 431.50, Unio-bank 541.50, Allamvasut 666.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 143.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 593.50, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajáradék 92.95, Török sorsjegy 184.75, Német márka 117.82, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 542.50, Orosz érték —, Keleti vasutak —, Skoda —.

Bécs, július 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.50, 1860-as sorsjegy 149.25, Osztrák hitelsorsjegy 422.—, Angol osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 436.75, Osztrák-magyar bank 1814.—, Déli vasut 143.—, Dunagőzhajózási társaság 1000.—, Dohány részvény 422.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.34, Német bankváltók 117.84, Osztrák Lloyd 452.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.55—97.65, Osztrák koronajáradék 97.60, 1864-es sorsjegy 249.—, Osztrák hitelintézeti részvény 654.75, Union-Bank

540.50, Osztrák Ländlerbank 431.90, Osztrák-magyar államvasut 659.90, Elbavölgyi vasut 424.—, Alpesi részvény 590.—, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 240.85, Lipótkohó 445.—, Töröksorsjegy 184.40, gyengült.

Bécs, július 13. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.15, Tiszai és sorsjegy 140.—, Magyar hitelbank részvény 757.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 491.—, Rimamurányi 541.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 427.—, Magyar koronajáradék 93.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.70, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.75, Kassa-Oderberg vasut-részvény —, Magyar jelzálogbank 480.50, M. keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, július 13. (Tőz. bejelentés.) Ma megnyitáskor ismét tartós kedvettség jellemezte a forgalmat. Minthogy jelentőséget tulajdonítottak annak a híreknek, hogy az angol bank a helyi leszámítolási kamatláb leszállítását kívánatosnak tartaná, az üzlet eladások nyomása alatt áll, amelyeket főleg helyi értékekben eszközöltek. Első sorban bányarésztételek szenvedtek ennek folytán, amelyek közül Phoenix és rajnai acél 1%-kal alacsonyabbak, a mi kohó- és szén-értékekre is kedvezőtlen hatást gyakorolt. Bankok is gyöngyülésre hajlottak. Amerikaiak árfolyam-állásukat, dacára a tegnapi new-yorki tőzsze lefolyásának, csak kevésse változtatták. Járadékok és hajózási értékek nyugodtak. Általános villamosági értékek ellenben visszavásárlásokra javultak. A második tőzsideidben az üzleti forgalom jelentélen eladások mellett változatlan. A zárlat felől gyöngyülés tapasztalható, mely alkalommal 3 1/2%-os konzolok 0.20%-ot veszítettek. Japánok londoni jelentésekre javultak. A készpénzpiac ipari értékei túlnyomólag gyöngék. Napi pénz 5—4 1/2%, magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%.

Zárlatok jegyzetük: 2-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjár. 98.30, osztrák hitelrészvény 205 — Déli vasut 28.50, orosz bankjegyek 214.90, 4 százalékos orosz kölcsön —, Disconto Commandit 169.20, Dinamit-traszt —, Japeni 195.10, Unifikált török járadék 94.20, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.30, 4 százalékos magyar aranyjár. 93.20, Magyar koronajár. 93.20, Osztrák-magyar államvasut 140.90, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék 103.60, Alt. villamosági Edison 188.20, Celsenkircheni 191.—, Laurakohó 216.60. Kedvelten.

Frankfurt, (Zárlat.) július 13. 4-2 százalékos papír-járadék 98.40, 4 százalékos osztrák aranyjár. 98.15, 4 százalékos magyar aranyjár. 93.10, Osztrák hitelintézeti részvény 204.50, Osztrák-magyar államvasut 140.50, Északnyugati vasut —, Buzslehradi vasut —, Londoni váltóár 204.32, Bécsi Bankverein 134.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 76.40, 4-2 százalékos ezüstjár. 98.—, Osztrák koronajár. 97.40, Magyar koronajár. 92.75, Osztrák-magyar bank 129.—, Déli vasut részvény 28.50, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.75, Párisi váltóár 813.—, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 283.— nyugodt.

Lamburg (Zárlat) július 13. 4-2 százalékos ezüstjár. 98.10, 1860. sorsjegy 151.50, Déli vasut 28.50, 4 százalékos Aranyjár. 97.70, Osztrák hitelrészvény 205.—, Osztrák-magyar államvasut 140.50, Olasz járadék 102.80, 4 százalékos Magyar aranyjár. 93.50, nyugodt.

London, július 13. Angol consol 84 1/4.

Páris, július 13. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.—, Osztr. aranyjár. 97.75, Magyar aranyjár. 92.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 101.75, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos Makkói járadék 518.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Konst. amort. román járadék 88.95, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906.—, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 190.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 445.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.25, 4 százalékos unifikált török jár. 91.90, Török sorsjegy 169.50, Török doánrészvény —, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Ländlerbank —, Magyar jelzálogbank 514.—, Banque de Paris 1460, Banque Ottomane 684.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 150.—, Meridionalvasut 680, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 612.—, Rio Tinto 20.35, Sucrerie d'Egypte —, Tula 417, Thomson Houston 128.—, Uriányi közsén 34.75, Chartered 502.—, De Beers 97.50, East Rand 171.50, agersfontein 55.25, Transvaal Consols

—, Transvaal Land Company 417.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra pari, Csek Londonra 251.50, Magánkamatláb 3 1/16, nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 13-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 133—134 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 137—138 fillér. Könnyű (páronként 250 klgr-ig) 137—138 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölüli sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi július 11. napján volt készlet 38428 drb., 1907 július hó 12-én felhajtott 122 darab, 1907 július 12. napján elszállított 187 darab, 1907 július 13. napjára maradt készletben 38363 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, július 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 85 darab sertés, 41 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 222 darab sertés, 29 darab süldő, — darab malacz, összesen 307 darab sertés, 70 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 195 darab sertés, 13 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 112 darab sertés, 57 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 104—106 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsulylevonással 128—136 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsulylevonással 130—136 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona ételsulylevonással 131—136 fillérig. — Belföldi süldő 80—120 korona. Horvát süldő — korona. A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Üzleti hetiszemle.

Budapest, július 13.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1907 július 12. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 kilogr. nehéz 134—135 fill. 280—300 kgr. nehéz. 137—138. Öreg 300 klg. tuli — fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta klgr.; páronként 45 kgr. ételsulylevonás és 4 százalékos engedmény szokásos. Elcségarak: Tengeri uj K 12.20, Árpa K 15.50 Kőbányán átvéve. Helyi állomány: Jul. 5-én maradt 38110 drb. Felhajtás: Belföld 1383 drb. Szerbiából —, egyéb államokból 1383 drb, összesen 39493 drb Elhajtás: Budapest fogyasztásra (I—X. ker.) 251 drb, belföldre 809 drb, Bécsbe — drb, osztrák tartományokba — drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgoztatott: a szállásokban elhullott 4 drb, waggonokból kirakott hulla — drb, borsókásnak találtott 7 drb, összesen 1070 drb, maradt állomány 38.423 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 10161 drb van.

Bécsi vásár: jul. 9. Felhajtás 13524 drb sertés; köztük 6438 drb süldő. Vásár lanyha volt. Nehéz 112—116 fillér, közép nehéz 106—111 fillér, süldő 72—108 fillér 100 kgr.-ként elevensulyban.

Drezdai vásár: jul. 8. A vásáron volt 2175 drb vidéki és — drb magyar sertés; előbbieik 50—57 utóbbiak — márkán keltek; 50 kg. eleven suly szerint.

Berlini vásár: jul. 6. Felhajtás 11633 drb sertés. Az üzlet élénk volt. Finom husos 55—56. husos 54—55, silányabb 50—53 szalonna-sertés — mrk.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Azon magvak forgalma, — melyek még most vehetők — a lefolyt héten is normális volt, a szükséglet csakis mustármagva, biborherére, pohánkára és egy csekély mennyiségű luczernára szorított.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ Igenánif keserűvíz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Nevezetes márkájú állás-csereberőszerek és csillagok. Kapható minden kávé és szesz üzletben. Készletük kimerüléskor...

vasárna
Nagyobb ke
melynek ára
répamagnak
beérkezett
hogy a ro
mervadó m
föltéhető az
mennyisége
fogja mulni
Jegy
Luczerna
Muharma
Cukorc
Pohánka
Vörös kö
Petroleu
társaság gy
adásoknál
41 K, fium
34 K, fium
gos) 32 K
tényleges g
mentve sz
drágábbak.
Avány
vénytársas
nagybani é
tisztítóla
nyű gépol
sz vulkán
olaj 25 K,
gerolaj, sö
74 K. (10
göngysuly
Széna,
tése). A he
hozatal és
zépminősé
3.80, muh
2.80, szec
litva. Prés
1.60—1.80
Repce
től.) Repce
kedő repc
ma kész á
pesten. —
Repce
ként Buda
Bu
Liszavidé
" "
Jehérmeg
" "
pestvidék
" "
Bánási
" "
Bácskai
" "
" "
Eg
Rozs
Árpa
" "
Zab
" "
Tengeri
" "
Repce
" "
Bu
Dunántull
Felsőmagy
N. viregél
Erdélyi
Bánási
Pesti
" "
Külkülső
armény
" "
dizsónair
szalonna
" "
" "
szilva kós
" "
" "
szilva k
" "
boremag
" "
" "

Nagyobb kereslete volt ellenben a muharmagnak, melynek ára emelkedett, valamint a bajor tarló-répagagnak is. A biborhere terméséről ezideig beérkezett tudósítások olyannyira ellentmondók, hogy a reménylendő termés végeredményének mérvadó megítélésére nem elegendők. Azonban föltehető az, hogy ha a kivétel nem vesz nagyobb mennyiségeket igénybe, akkor a termés jóval felül fogja mulni szükségletünket.

Jegyzések nyersdrúért 100 kilónként Budapesti árta:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Luczerna, elsörendü világos szemü, Muharmag, Czukorczirok, Pohánka (hajdina), Vörös köles.

Petroleum. A Kőolajfinomító-gyár Részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagybani eladásoknál a következők: fumei kristály-kőolaj 41 K, fumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 34 K, fumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 32 K 50 f. (Az árak 100 kg. tisztasulértényleges göngsúlylyal, hordóstól Budapestre bementve szállítva értendő). Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Asványkenőolajok. A Kőolajfinomító-gyár-részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzése nagybani eladásoknál a következők: fumei O. sz. tisztítóolaj 21 K, 1. sz. orsóolaj 31 K, 2. sz. könynyű gépolaj 35 K, 3. sz. nehéz gépolaj 41 K, 4. sz. vulkán (henger) olaj 21 K, 5. sz. fénytelen olaj 25 K, 6. sz. kiváló nehéz gépolaj 43 K, hengerolaj, sötét 69 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 74 K. (100 kg. tisztasulért, hordóstól, valódi göngsúlylyal, Budapestre szállítva).

Széna, szalma, takarmány (Fuchs József jelentése). A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsörendü széna 2.71-3.80, muhar 420-ig, alom szalma 1.80, zsupszalma 2.80, szecska 2.65 per 50 kiló fuvaronként szállítva. Préselt széna 3.50-4.-, préselt szalma 1.60-1.80 50 ko.-ként a jözsefvárosi pályaudvaron.

Repczeolaj és repczepogácsa. (Saját tudósítónktól.) Repczeolaj tiszt szilárd; a mindinkább emelkedő repczeárak az olaj árát tovább hajtották s ma kész áru jegyzése nagyban K 95-96 Budapest. - Határidő áruban nincs kínálat.

Repczepogácsa jegyzése K 15 métermázsánként Budapestben.

Szerkesztői üzenetek.

Sándor, Fiume. Az osztrák és a magyar vöröskereszt-sorsjegyek sorsolási terve között igen lényeges különbség van. A törlesztési huzás tekintetében a két sorsjegyre teljesen azonos eljárás alkalmaztatik. Ha t. i. valamely sorsjegy a törlesztési huzásban kisorsolatik, akkor az eredeti sorsjegy bemutatása ellenében kifizetnek az osztrák vöröskereszt-sorsjegynél most 30 koronát, a magyar vöröskereszt-sorsjegynél most 15 koronát. Együtt a fizetőpénzáránál levágják a sorsjegyről a nyerményszelvényt és azt visszaadják a nyersorsjegy birtokosának, mivel a szelvény tovább jártszik a nyerményszelvényre. De már a nyerményszelvényeknél nem azonos az eljárás. Az osztrák vöröskereszt sorsjegynél ugyanis az a sorsjegy, amelyet a nyerményszelvény bármilyen nyerménnyel kisorsolnak, a kifizetéssel elveszti érvényét. Vagyis ha valaki egy osztr. vör.-ker.-sorsjeggyel 100 K.-át nyert, attól a kifizetés alkalmával a sorsjegyet bevonják és a sorsjegy ezzel nem jártszik többé. A magyar vöröskereszt-sorsjegynél az a sorsjegy, amelyre a nyerményszelvény nagyobb nyermény esett, nem veszti el érvényét, hanem a kifizetés alkalmával csak a nyerményszelvényt tartják vissza, míg a sorsjegyet a tulajdonosnak visszaadják, mivel az tovább jártszik a törlesztési huzásban, amelyben valamikor okvetlenül kihuzatik. A magyar vöröskereszt-sorsjegyeknél tehát a nyerményszelvény kisorsoltságát sorsjegyek számára minden körülmény között biztos még egy második legkisebb nyermény.

F. Kálmán, Arad. A kereskedelmi miniszter kimondta, hogy üzletek és ingatlanok adásvételének, ugyszintén jelzálogkölcsönöknek közvetítésére ügynöki iparigazolvány adható, okmányok beszerzésére azonban nem. A miniszteri megokolás szerint az engedélyek megszerzése jogügyletek körüli közreműködés, idevonatkozó iratok beszerzése nem gazdasági célú szolgálat, tehát semmiféle nem ipari foglalkozás, következésképp arra iparigazolvány nem állítható ki. A jogügyletekben való eljárás tekintetében nincs ugyan kötelező ügyvédi képviselet előírva, ebből azonban nem következik, hogy ily ügyekben nem ügyvéd üzletszerűen foglalkozhatnék felek képviseletében, mert az 1874. évi XXXIV. törvényzikk 39. szakasza értelmében az, aki anélkül, hogy ügyvéd lenne, a feleknek bíróságok vagy hatóságok előtti képviseletét üzletszerűen folytatja, mint zögrász büntetés alá kerül.

Barna. A budapesti m. kir. állami felső ipariskolában (VIII. Népzház-utca 8. szám) a beiratás szeptember hónap első napjától 4-ikig a délelőtti órákban lesz. Az intézetnek négy szakosztálya van, u. m. a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztály.

A beiratáshoz az ujonnan belépő tanulók szülei, gyámjaink, vagy rokonaik, esetleg azoknak igazolt, nagykoru meghatalmazottai kíséretében tartoznak jelentkezni. A felvétellel először jelentkező tanulók tartoznak bemutatni az általuk elvégzett közép-, vagy más iskolai osztályokról szóló bizonyítványukat s az intézeti orvos bizonyítványával igazolni kötelesek, hogy hitvátságuk megfelelő ép, erős és egészséges testalkotásúak, továbbá, hogy védhímlővel újra be vannak oltva. Altlában szükséges, amennyiben az illető tanuló nem lép át közvetlenül ipari szakiskolából, hogy a belépni kívánó növendék a 15. életévet betöltötte és hogy az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre valamely jobb műhelyben vagy gyárban legalább egy évi gyakorlatot szerzett legyen. A vegyészeti szakosztályba lépő tanulóktól csak két hónapi előzetes gyakorlat követeltetik, de azok, kiknek hosszabb gyakorlatuk van, e szakosztályba való felvételénél előnyben részesülnek. A gyakorlat a munkaadó bizonyítványával igazolandó.

Csillagász. A két bolygó pályája olyan, hogy körülbelül minden huszonhat hónapban jutnak egymás szomszédságába; tudvalevő, hogy a bolygók pályája nem kör alakú, hanem elliptikus (tojásdad) és ennélfogva forgásukban majd távolabb, majd közelebb esnek egymáshoz. A legnagyobb közelséget körülbelül minden 15-17 évben éri el a Mars és a Föld; 1877-ben, 1892-ben és 1901-ben volt a három utolsó, pontosan megfigyelt ilyen jelenség. Julius 6-án a közelség következtében föltűnő nagynak fogjuk látni ezt a csillagot; csak az a baj, hogy helyzete az európai obszervatóriumokra nem igen lesz kedvező; a déli szemhatáron alig emelkedik fölül valamivel. Fénye feltűnően ragyogó lesz, de az égen csak oly magasan fog látszani, mint a nap téli időben.

B. Ferencz. Boroszlóban és Berlinben a helyi állatvédők és külön lövéddő egyesületek kérelmére a rendőrség egyelőre kísérletképen őrdjásokat rendszeresített, melyek polgári ruhába öltözött rendőrökből és az állatvédők egyesületek kiküldött tagjaiból állanak és a város bejárják, hogy a lovaknak tulajdonos megterhelését, hajszolását és egyéb módokon való kinsását megakadályozzák. Az „Archiv für Thierschutz-Bestrebungen“ szerint az új intézmény beválik. És pedig kivált azért, mert a főszűrt arra fektetik, hogy a kocsisok és fuvarosok okos szóval felvilágosítsák és csak a legtrikább esetben fenyegetssék, vagy megbírságot adják.

Jövő. A Szent József fiunvelő-intézet internátusában az ellátás és nevelés díja hónapankint 70 korona. Az intézetbe csak egészséges és tanulni tudó 6-10 éves fiuk vétetnek fel. A felvételi szabályzatokért tessék I. Istenhegyi-ut 32. sz. alá fordulni.

Ösv. F. Árpádné. Ugy áll a dolog, hogy a 23 év óta fűszer és vegyeskereskedése kapcsolatában gyakorlati bélyeg- és váltóelárusítási jogról le nem mondhat akképen, hogy a dohányengedélyt továbbra is megtartani kívánja. A pénzügyigazgatóság ez esetre elveszi a

Table with multiple columns: Buza (Kilós, 100 kilogramm ára), Egyéb gabonaművek (Rozs, Árpa, Zab, Tengeri), Burgonya (Fehér, Rózsás, Sárga), Faj (Különböző termények), and others. Prices are listed in various units.

Table with multiple columns: Allamodósság közközlésének (Magyar aranyárak, All. közl. Vankapú cella, Horv. szlav. rep. kártyák), Bankok részvényei (Kassa-oderb, Magyar kereskedelmi, Magyar ktr. sz. osztályos), Takarékpénztárak (Budapesti, Pesti), Biztosító-társaságok (Első magyar áll. biztosító, Földész), Gőzmalomok (Concordia, Első budapesti), and Különböző vállalatok (Bpesti szőlő- és borsógyár, Magyar szőlő- és borsógyár).

Table with multiple columns: Utlati téria és mézszőlő (Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-halógyár), Sorsjegyek (Basilika sorsjegy, Récsv. nyer. kölc. 1874. év), Pénzjegyek és váltók (Arany, magyar v. osztr. vert, 20 frankos), and others. Prices are listed in various units.

dohányelárusítási engedélyt is. A pénzügyri közegek tehát helyesen világosították fel az ügy mibenállásáról. Ajánljuk azonban, hogy ügyét személyesen adja elő a pénzügyigazgatónak, felsorolván természetesen azokat a sérelmeket is, amelyeket a helybeli jegyző „eljárása” miatt elszenvedni kénytelen. A pénzügyigazgató önnel szemben, aki özvegyi sorsra jutott és már huszonhárom éve árusít bélyeget, esetleg kivéltet tehet s a községben esetleg levő más tőzsédést biz meg a bélyegelárusítással. A levelében fölített kérdésekre más választ a legnagyobb utánjárás daczára sem adhatunk, olyan ügy ez, melyet legjobb elintézni személyesen az illetékes hatóságnál.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 13. —

Kinevezések. A belügyminiszter dr. Szabó János járási szolgabíró, tiszteletbeli fősolgabíró miniszteri segédfogalmazóvá, a pozsonyi állami kórházhoz másod-orvosokká dr. Kubányi Meláné és dr. Lampel József kórházi orvosgyakornokokat; a vallás- és közoktatásiügyi miniszter dr. Richtmann Mózeszt a budapesti orsz. izraelita tanítóképző-intézethez a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába rendes tanárrá, Messkó Eugénia huszti magán polgári iskolai rendes tanítónő a X. fizetési osztályba rendes tanítónővé, Kozák Jolán ungvári állami polgári iskolai helyettes tanítónőt pedig a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé a huszti állami polgári iskolához, Szírotka Szilárd és Thuróczy Lajos kisvárad központi polgári iskolai rendes tanítókat a ktsvárad állami polgári iskolához X. fizetési osztályba rendes tanítókká, Krammerné Pottiondy Paula pozsonyi állami polgári iskolai segéd-tanítónőt a X. fizetési osztályba rendes tanítónővé, Braun Irén újpesti állami polgári iskolai segéd-tanítónőt az abonyi állami polgári leányiskolához a X. fizetési osztályba rendes tanítónővé, Antal Ferencz és Simon Miklós szilágycsi állami polgári iskolai helyettes tanítókat ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítókká, Eszes Dezso kapuvári állami polgári helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Lakatos Dezső gyergyószentmiklósi állami polgári iskolai helyettes tanítót a pásztói állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Willer Gizella kecskeméti állami polgári iskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Zachara Pál szeniczi állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Schaffarik Jenő temeskubini állami polg. iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Lőrincz Albert baróti állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Szilágyi Jolán munkácsi állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Ujhelyi Imre békéscsabai állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Waltrich János nagybecskerekli állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Scholtz Mária zólyomi községi és Kintner Otília beregszászi állami polgári iskolai helyettes tanítónőket a zólyomi állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónőkké Kuster Lajos breznóbányai állami polgári iskolai helyettes tanítót a korponai állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Ambrus Ferencz monori állami polgári iskolai helyettes tanítót az alsó-lendvai állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Gírh Győző szegedi áll. polgári iskolai helyettes tanítót a titeli állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé; a második fődvarmester Chanádi Venter Emil udv. számsegédt udv. számliszte; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszter-elnök Chikó Nándor és Márton Ernő végzett főiskolai hallgatókat ideiglenes minőségű bányagyakornokokká; a szegedi itélőtábla elnöke Spolarich Lajos dr. szegedi törvényszéki díjtalan joggyakornok a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokokká; a szolnoki pénzügyigazgatóság Takács Gyula végzett joghallgató, méhesfalvi lakost a tiszaroffi adóhivatalhoz segélydíjas adóhivatali gyakornokká és a temesvári főügyész Czujkán András karánsebesi törvényszéki czimzetes őrmestert a karánsebesi törvényszéki fogházhoz valóságos fogházormesterré nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Fodor Gyula dr. szatmárnémeti kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárt, a budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumhoz, Némethy Samu orosházi állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségben az abrudbányai állami polgári iskolához, Brezovits Ferencz községi államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségben a sárvári állami polgári iskolához, Lengyel Henrik huszti állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségben az újvidéki állami polgári iskolához, Pantz Janka szigetvári állami polgári iskolai rendes tanítónőt jelenlegi minőségben a csongrádi állami polgári iskolához, Kocsis Mihály palánkai állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében a monori polgári iskolához, Homonnay Flóra újvidéki állami polgári iskolai tanítónőt jelenlegi minőségben a kolozsvári állami polgári leányiskolához, Fröhlichné Kaffka Margit miskolci állami polgári iskolai rendes tanítónőt jelenlegi minőségben az újpesti állami polgári iskolához, Balassa Sándor szigetvári és Posch János líptószentmiklósi állami polgári iskolai rendes tanítókat jelenlegi minőségükben a budafoki állami polgári iskolához, Kurcz Vilma abonyi állami polgári iskolai rendes tanítónőt jelenlegi minőségében a nagykarolyi állami polgári iskolához, Nikell Irma nagykarolyi állami polgári iskolai rendes tanítónőt jelenlegi minőségében a komáromi állami polgári iskolához, Lengyel János mór-dori állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi mi-

nőségében a pozsonyi állami polgári iskolához Szamosi József homonnai állami polgári iskolai segéd-tanítót jelenlegi minőségében az orosházi állami iskolához helyezte át.

Nóvmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Beck Móricz tápiószápi lakos Bartosra, Schwartz Arnold budapesti lakos Sugárra, kiskoru Rosenberg Kálmán Szender kiségerszói lakos Révra, Sabuka (jabuka) Imre alsódomborui lakos Almásira, Blau Sándor budapesti lakos Ságára, kiskoru Hers Miksa (Chajim) bogdánházi lakos Havasra, Baum Izrael kassai lakos saját, valamint Livia nevű kiskoru gyermeke Bartára és Kohn Miksa bécsi lakos családi nevének Konczaira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A mohácsi járásbírósnál III. oszt. hivatalsszolgái állásra 4 hét; — a dévai és erzsébetvárosi törvényszéknél aljegyzői, illetve jegyzői, a nagy-szombati járásbírósnál végrehajtói és az edelényi járásbírósnál telekkönyvezetési állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. július 13-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap az ország északkeleti felén volt kisebb-nagyobb eső, szórányosan 10, és itt-ott 20 mm.-t is meghaladó mennyiségben. Helyenkint az erős szél még tartott. A hőmérséklet nyugaton jelentékenyen csökkent, az éjjel helyenkint 5 C^o-ig süllyedt (Sopron, Rajeczfürdő, Tátrafüred); a maximum: Zombolyán 26 C^o volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hűvös és változóan felhős idő várható Keleten, meg északon sok helyütt esővel, esetleg zivattal.

Allomás	Legmagasabb hőmérséklet július 13.	A hőmérséklet Celsius szerinti szintje	Szélirány és erője	Felhőzet		Hőmérséklet	
				Csapadék mm	max.	min.	
A.-Sziatna	61.8	18.0	N	1	4	18	10
Ungvár	61.8	18.6	N	2	4	19	12
Késmárk	64.8	18.8	E	1	2	16	10
Losonc	62.5	18.8	NWN	5	0	ny	10
Ógyalla	64.6	11.0	N	1	0	19	6
Budapest	64.1	18.5	NW	1	0	19	11
Hérvény	65.5	12.6	N	3	0	20	8
Kosztoly	65.9	16.4	N	5	0	20	7
Pécs	65.7	18.7	NW	4	0	20	12
Zágráb	66.2	13.8	S	1	0	16	11
Fiume	64.8	15.1	N	2	0	23	18
Szeged	68.1	18.5	NW	2	0	22	12
Temesvár	63.1	15.2	SW	1	4	24	11
Nagyvárad	62.8	14.2	N	0	4	14	13
Kolozsvár	62.4	14.1	SW	1	4	22	12
Nagyvárad	61.8	15.8	NW	8	4	7	22
Szatmár	—	14.4	N	0	4	21	18
Eger	—	12.4	NW	3	3	4	17
Arvavárja	—	9.2	N	1	4	14	6
Solnocsobánya	—	9.0	N	5	0	16	7
Komárom	—	12.8	NW	2	0	18	8
Magyar-Óvár	—	12.2	NW	1	2	22	12
Sopron	—	12.2	NW	5	0	16	5
Eszék	—	14.1	NW	2	0	24	10
Kirivenica	—	18.8	SW	1	0	22	17
Dobreczen	—	12.5	N	1	4	22	12
Kecskemét	—	12.4	W	4	1	21	9
Orosháza	—	—	—	—	—	—	—
Arad	—	15.3	NW	8	4	1	24
Zombolya	—	14.4	NW	8	4	4	26
Vereczke	—	—	—	—	—	—	—
Drenkova	—	—	—	—	—	—	—

VIZÁLLÁS.

július 13. július 12.		július 13. július 12.	
m é t e r		m é t e r	
Ann	Sharding 2.93 2.92	Tisza	M.-Sziget 0.20 0.18
Luna	Passau 3.77 3.81		Tokéháza 0.89 0.50
	Linz 1.22 1.07		V.-Námeny 0.05 0.18
	Bécs 1.26 1.95		Tokaj 0.10 0.22
	Pozsony 3.11 3.58		Füzesszentm. 0.02 0.02
	Komárom 4.15 3.72		Szolnok 0.01 0.01
	Budapest 3.50 2.96		Szeged 0.35 0.26
	Paks 2.54 2.41		Csongrad 0.52 0.88
	Mohács 3.68 3.68		Szeged 1.25 1.33
	Gombos 4.50 4.58		T. Főcső 3.26 3.34
	Újvidék 3.82 3.96	Ondava	Hoór 0.90 0.83
	Pancsova 2.31 2.41	Tapoly	Bartfa 0.36 0.40
	Orsova 2.80 2.85	Rodroz	Ladócz 1.02 0.64
Horva	Morvajalu 1.77 1.37	Sajó	Zsalcza 1.74 1.85
Vág	Zsolna 0.48 0.59	Hernád	H.-Német 0.82 0.88
	Trencsén 0.47 0.65	Berettyó	Margitta 0.78 0.68
Rába	Szorel 0.96 1.24	Kőrös	B.-Ujfalu 0.04 0.12
	Szt.-Gothárd 0.29 0.18		Cauca 0.40 0.42
	Sárvár 0.12 0.23		N.-Várad 0.18 0.36
	Győr 3.38 3.10		Belényes 0.44 0.52
Dráva	Varasd 2.30 2.18		Tenke 0.04 0.26
	Zakány 1.80 1.48		Gurahón 0.52 0.62
	Bárcs 1.06 1.48		Borosjenő 0.10 0.3
	Eszék 1.06 2.40		Békés 0.38 0.04
Hura	M.-Szerdah 1.02 .88		Gyoma 0.68 0.14
Száva	Zagráb 0.14 0.04	Maros	Gy.-Fehérvár 0.18 0.02
	Sziszek 0.16 0.14		Briancsa 0.58 0.52
	Mitrovicza 1.54 1.48		Soborsin 0. — . —
Szamo	Décs 0.20 0.18		Avad 0.78 0.76
	Szatmár 1.18 0.80		Makó 0.22 0.79
Araszna	N.-Majlén 0.36 0.61	Temes	K.-Kosteln 0.72 0.36
Istora	Munkács 0.24 0.22	Bécs	Kiszeto 0.75 0.88
Laborecz	Homonna 0.82 0.85		Temesvár 0.24 0.39
Ing	Perocseny 0. — 0.08		Bocskrok 0.92 0.91

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Reszvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND,**

Felhívás

tisztelt olvasóinkhoz!

Az alábbi rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árukat adnak el és akiknek, ha küszöbét átléptük, magyar kereskedő boltjában vagyunk.

Hazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érzésű embert, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa.

- Mellinger Zsigmond** keféarúgyára Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Telefon: 12-28. Mindenemű keféaru műszaki, ipari és gazdasági célra. Acélkefék.
- Háziipari Cikkok Árucsarnoka** Budapest, V., Vadász-utca 7. Izabella főhercegnő 6 cs. és kir. fensége magas védőségével működő pozsonyi háziipar-egylet készítményei, erzsébetvárosi, felsővidéki és temesi himzések, kalotaszegi varrtások, torontali szőnyegek, népies kedény és agyag-áruk.
- Magyar élelmiszer szállító részvény-társaság,** Budapest, V., Nagykorona-utca 17. sz.
- Kern Róbert** vasnagykereskedése Budapest, iroda V., Lipót-körút 24. szám, raktár V., Váci-ut 20. szám. Dus raktár minden fajta légszeszesövekből és ösz-szekető darabokból, kucsövekből, forcsövekből, furócsövekből, fűtőhengerek, szénsavtartályok, csőkgigók, öntött vascsövek, szivattyúk, kutak, kifolyó állványok. Nagy dus választéku raktár mindenféle hengerelt rud-és idomvasból, hengerelt vasgerendákból és U-vasakból. Vaslemezek, légszesz-, gőz- és vízvezetési szerelvények teljes választéka. Szerszámgyár, csavarmetvágók, új javított rendszerű gyorsfutó és közsűrűlő gépek. Különlegesség: csigafurók.
- Gold M. és Pia,** cs. és kir. udvari kárpitosok és diszítők, Budapest, VI., Teréz-körút 46.
- Ezüst.** Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstárúgyára. IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.
- „Hungaria” Műtrágya-, Kénsav- és Vegyipari Reszvénytársaság,** Budapest, V., Fűrdő-utca 8. Szuperfoszfátot, strassfurti káinókat, stassfurti káliátrágyásót 40 százaléké káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélet, azonkívül rézgálicot (98-99 százalék) szállít elismert kifizető minőségben legolcsóbban.
- Szénásy Béla** papírmű-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélpapír-áruház; IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: Iskolai író- és rajzfűzeteket, rajztömböket, vázlattömböket, körzőket, rajzeszközöket, üzleti könyveket. Szabadalmi „Árpad” rajzeszközök gyártása.
- Magyar Siemens Schuckert Művek** villamossági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikkek. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.
- Kristály-víz,** szénsavval telített ásványvíz hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Hatásos szomjcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtelítés-nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló nyehesége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlással 1904. St. Louis Grand Prix. Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői Kristály-Ásványvizet! Szt.-Lukácsfürdői Kútvalólat Budán.
- Akinek találánya van, az forduljon **Török László** okl. gépösszmérnök hitos szabadalmi ügyvivőhöz (Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-02), ki a szabadalmak, védjegyek és mintaoltalmak ügyeit a világ minden államában a legzakoszerűbben intézi el.
- Keféaruk, házi tisztítószerek, fűsük, pipere és illatszerek** stb. eladása V., Fűrdő-utca 7; VII., Erzsébet-körút 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
- Szt. Margitszigeti Gyógyfürdő** Budapest. 43° C. kénas hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mester-séges szénsavas, forrólégfűtők, a legmodernebbül berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutányos árak, gondos kiszolgálás. — Svéd gyógytorna-terem. — Napfürdő. — Dr. Bulling-féle belérgőgyógyimód. — Fango-gyógyimód. — Csusz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szívbetegség, vesebántalmak, vérzegénység, idegyenge-ség ellen. — 150 hold árnyékos park. 250 szoba teljesen unjonan átépített és legnagyobb komforttal berendezett két szállóadában. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasuton.
- Téli fűrdőkúra** a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forrómeleg, kénas források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, köszvény, ideg-, borbajok gyógykezelése és a téli fűrdőkúra felől ki-merítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága Budapest-Budán.

KÜLÖNFÉLÉK.

Gyógyfürdön.

A cigány a hársak alatt bújdosan húzza, könyvet fakaszt szemeiből hegedűje húrja; S köröskörül olyan komor a sok fürdővendég, Mintha a szép muzsikaszót semmibe se vennék!

Lent a parkban, a padokon fiatalok, vénék Hörgő mellett, sápadt arczczal búsan üldögélnek; Egyik-másik el is szunnyad, — mit neki a nóta! Hörgő mellett nem gyógyít meg semmiféle kóta!..

A pázsiton, búbanatos barna fiu mellett Halvány arczu, szőke leány virágot kötöztet. — Ugy elnézem és szívemben fájó sejtés támad: Mintha, szegény, sirkoszorút kötözne magának...
Balla Miklós.

(A manlicher-golyó hatása.) A régi fegyverek lövedékei nagy, idomtalan, nehéz ólomtömegek voltak, melyek már a röpitő erő hatása következtében is elidomtalanodtak, szegletessé váltak; a testen tehát rendkívül nagy roncsolásokat vittek véghez. A manlicher-puska ez irányban a legmesszebbre menő kívánságokat is kielégíti. Kaliberje szűk, lövedéke a végén legömbölyített hengerhez hasonlít, amelynek átmérője megfelelő egy középvastagságú czeruza átmérőjének. Az egész lövedék súlya 15 gramm. E lövedék alakjánál és könnyűségénél fogva, de főleg a javított puskapor nagy erejénél fogva a régi lövedékekénél sokkal gyorsabban és messzebbre halad. Befut másodpercenként 600 métert s 4000 m.-en is tulmegy. Egy hírneves sebész a sebészek legutóbbi kongresszusán a szűk-kaliberű puska hatását a következőleg osztályozta: 1-ső zóna (300—400 m.). Itt az exploziv hatás nyilvánul; súlyos sebesüléseket okoz, de még sem olyanokat, mint a régi puska. A szűk lőt csatorna tiszta, nincs eltorzítva, a kimeneti nyílás vonalszerű, nem tátongó; a tüdőknél, üres beleken át kis lyukat furva halad keresztül, tehát e sebészek nem okvetlenül halálosak; a lövedék csak a csöves csontokat repeszti, a laposakon kis lyukat üt. 2-ik zóna (400—800 m.); a robbantó jelenségek már mérsékeltek, a sérülések kisebbek. Lapos csontokon és csöves csontok végén kerek lyukat üt; csöves csontok közepén szilánkos a törés.

A 3-ik zónában (800—1200 méter) tűnik ki leginkább a puska kumánus hatása. A lövedék után tiszta, egyenes és szűk csatorna marad, a bemeneti nyílás kerek, átmérője 5 mm., a kimeneti nyílás vonalszerű, szélei nem szakgatottak, hossza 6—7 mm.; a csontokon kerek lyukat fur, törést nem okoz. A lövedék 1800 méterről átlukaszt egy két hüvelyes deszkafalat vagy egy 12 mm. vastag vaslapot; földhányás csak akkor véd, ha 75 cm. vastag; a páncél-íng tehát ma már nem sokat segít. A golyó 1200 m. távolságban még kihatol a testből; ez az alhasi lövéseknél káros, mert átfurja a beleket s így halálos hashártyagyulladás idéz elő. A 800—1200 méter távolságból jövő lövedék átfurodik 2—3 emberen; 400 méterről 3—4, 100 méterről 4—5 emberen is! A sebészek 2000 méteren túl már ismét roncsolók kezdenek lenni; a lövedék 3000 lépésről még átfurja a csontot, 5500 lépésről pedig lágy részeket, úgy hogy e fegyver még négy kilométernyire is halálos sebet ejthet.

(Óriás teknősök.) Az állatvilág csodái közt nem utolsó helyen állanak azok a roppant testű s több mázsá súlyra is megnövő teknős békák, amelyek kisebb számban még most is élnek a Csendes-tengerben, Amerika partjai közelében fekvő Gallopagos szigeteken. — Régebben szinte hemzsegték ezen szigetek a teknősbékáktól, ámde mivel a husuk és tojásuk kintűnő izü, a kapzsi ember nagyobbára kiirtotta őket. Könnyen ment ez, mert a jámbor állatok nem védelmezték magukat, mozgásuk is elég lassu, gyorsan menekülni nem bírtak. Amint a rabló vadászok kikötöttek a szigeten, csak egy-egy erős doronggal voltak felfegyverkezve, melyet a teknős alá dugva, háttára fordították azt, otthagyták s mentek másik után. Mert a felfordított állat nem tudott tovább menni, hiába rugdosott nagy lábaival, nem sikerült neki talpra állani s így menthetlenül zsákmányul esett. Így aztán nem csoda, ha idők folytán rendkívül megfogyott ezen érdekes állatok száma. Egy hajóskapitány beszélt, aki ez előtt vagy száz évvel járt a Gallopagos-szigeteken, hogy ő még nagy nyájában látta ott az óriási teknősöket s olyan sűrű csoportokban, miszerint az ember jó messzire elmehetett volna anélkül, hogy lábát a földre tegye, csupán egyik teknősről a másikra kellett volna lépni. Látott köztük olyanokat, amelyek hosszúsága majdnem két méter volt, szélessége másfél méternyi, a test vastagsága pedig, a hastól a hátig, jó egy méter. Azonban még ennél jóval nagyobb példá-

nyok is vannak. Például az, amelyet a port-louis-i tüzérkaszánya udvarán tartanak már rég idő óta s amelynek korát legalább 200 évre becsülik. Csak a kaszárnnyában, hol a katonáknak közös kedvence, — régebben van már 90 évnél s mikor oda vitték is épen olyan nagy volt már, mint most. Ezek a nagy állatok roppant békés, ártatlan természetűek és szükség esetén kevéssel is megelégszenek. A Gallopagos csoport néhány szigetén nincs víz, az itt tartózkodó teknősök tehát vízzel nem olthatják szomjukat, hanem csak kövér kaktus növényekkel, a melyekben sok nedvesség van. Azok, amelyek olyan szigeten tanyáznak, a hol víz is van, sokszor nagy utakat kénytelenek azért megtenni, hogy az üdítő italhoz jut-hassanak. Mert a források rendszeren a sziget belsejében, magasabb fekvésű helyeken vannak s ide zárandokolnak a teknősök szomjukat oltani. Az ilyen forrásokhoz évszázadokon át már széles, mély utakat tapostak. S a spanyolok is éppen ezekről a különös utakról fedezték fel a vizet, amelyre különben csak sok kereséssel akadhattak volna. Ha valamely hajó a Gallopagos szigeteken kikötött, hogy vízkészletét kiegészítse, a matrózok legelőbb is a teknősök által kitaposott utat keresték fel, amely aztán szépen oda vezetete az óhajtott forráshoz. A teknős egy nap 7—8 kl.-nyi utat tud megtenni, amitől nem is vonakodik, ha jól tele akarja magát inni. Mert egyszerre igen sokat iszik, olyanformán, mint a teve, de aztán huzamos ideig is meg tud lenni víz nélkül. Amerika egyik-másik városában tartogatnak egyet-kettőt ezen csodálatos állatokból s a fogságban is teljesen jól érzik magukat. Tömérdek füvet, zöldeget megesznek, nagyot isznak rá, aztán nyugodtan elheverésznek, vagy csendesen elődöngenek az udvar házi állatai közt, melyekkel zavar-talan barátságban élnek.

(A villamosság és az iszákosok.) Egy gráci orvos tapasztalatai szerint a villamos áram különösen veszélyezteteti az iszákosokat. Már régebben tűnt föl igen sok orvosnak, hogy iszákos emberre már aránylag nagyon gyöngye áram is vészthozó lehet. Ennek a magyarázata abban rejlik, hogy az alkohol hatása alatt elfajult szív nem tud kellőképpen ellentállani annak a hirtelen fellépő nagy vérnyomásnak, amely az áram megindítása pillanatában fellép. S így hirtelen szívtágulás és bénu-lás áll elő, amelynek halál a vége.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Irta: THOMAS W. LAWSON.

26

A rajongás, láрма ismét olyan vad merveket öltött, mint az előbb. Conant Barryn és emberein kívül az egész gyülekezet meg volt győződve róla, hogy ez a megújult támadás Bob diadalát jelenti. Akik reménytelen kilátásokban bízva szorosan tartották a részvényeiket és azok, akik „üresen” adtak el, nem tudván elhatározni, mit csináljanak, várjanak-e vagy fedezzék magukat és további eladások által esetleg még nagyobb nyereséghez jussanak — most örületes öröklődéssel versenyeztek, hogy valamit eladjanak. Mindnyájan sejtették a következő pánikot. És azt mindnyájan tudták, hogy ez rettenetes lesz, mert iszonyu tömeg czukorrészvény volt a washingtoni új spekulánsok és mások kezében, akik mind magas áron vásároltak.

A czukorrészvények ára pedig minden üzletnél 2, 3 és 5 dollárral esett, a pánik pedig átterjedt a többi üzletre is. Ez különben minden esetben így van, mert ha az egyik értékből nagy veszteség áll be, akkor a veszteségek kénytelenek más értékek árát is levern, hogy a veszteség kiegyenlítődjék. Így aztán az egész tőzsde úgy inog, mint egy kártyavár.

A czukor éppen 110-en állt, amikor az elnök kalapácsa megcsendült és végighangzott az egész csarnokon. A következő pillanatban halotti csend támadt.

Mindenki tudta a kalapács jelentőségét, mely az értéktőzsdére mindig végzeteljessé lett; ez ugyanis az adás-vételnek rövid időre való megszűnését jelentette, hogy az elnök tudomásul adhatta valamelyik üzletház, vagy tag tönkrevetését.

Perkins, Blanchard és társai tudomásul hozzák, hogy kötelezettségeiknek nem tudnak eleget tenni.

Ez a kijelentés, mely egyike volt a legre-gőbb bankházaknak és a Bob okozta pánikban tönkrejutott, a további részvények örületes eladását vonta maga után, mintha csak a tagok azt a rövid szünetet arra használták volna fel, hogy a tüdejüket teleszivják. Most aztán olyan ordítás keletkezett, mely még a kupolát is megremegtette.

Bobot erősen szemügyre vettem. Nem is tudtam a szememet másfelé fordítani. Ő azonban egyáltalán nem törődött a kétségbeesett kiáltással, ámbar a félig megbolondult tőzsérek kiáltatukat már nem is kiáltották, hanem siránkozva elhebegték.

Bob még mindig folytatta a czukorrészvények irgalmatlan leverését, amennyiben a részvényeket ezer és tizezer darabonként kínálta.

Ujból és újból felhangzott az elnök kalapácsa és minden egyes bejelentett tönköt fül-siketítő kiabálás követte. Mikor a czukor már 80-on állt, nem 180-on, hanem csak egyszerűen 80-on, ugylátszott, hogy a részvény-spekuláció ma érte el az utolsó napot.

Minden öt perczen megkondult az elnök kalapácsa, mert vagy az egyik bank jutott csődbe vagy pedig valamelyik tröst-társaság adta be a kulcsot.

Vajjon hogyan fog ez végződni? Milyen hatalom fogja ezt a megolvadt dollárok Niagara-zuhatagát feltartóztatni?

Hirtelen a zajos kiabáláson át felhallatszik Brownley Bob hangja. Ugy látszik, lábujjhegyen állt. A kezei a levegőben voltak és fejhosszal látszott nagyobboknak a többiekénél. A hangja tiszta volt, ez utolsó hét órai küzdelem nem tompította el.

A tömegnek pedig úgy hangzott, mint a mentő angyal harsonája.

— 25.000 darab részvénynek minden egyes darabjárt 80-at adok!

Minden oldalról dobálták neki azonnal a részvényeket. Az egyedüli vevő volt, mióta a czukor lement 125-re. Conant Barry és emberei eltűntek, mint a hópehelyek a robogó vonat előtt.

Rövid néhány pillanat alatt mind 25000 darab, melyért kínált — az ő birtokába jutott.

Ujból felhangzott a kínálat: 80-at 25.000 darabért.

Az elárusítók egy pillanatig haboztak — csak néhány ezret kapott a 25.000-ból. 85-öt 25.000-ért. Ismét néhány ezret kapott csak. 90-et 25.000-ért. Megint csak pár ezret kapott. A kínálata azonban elárulta a háznak a szándékát. Egy kiáltás hangzott fel a tömegben és az oszlopok körül.

— Brownley megfordult! — És újabb erőt merítve, a haussierek összeszedték minden erejüket — és a különböző részvényekre, melyeket egy perc előtt még senki nem akart — árverezni kezdtek.

Egy másodperc alatt az egész jelenet megváltozott; ugyanaz a vad pánik keletkezett most a hausseben, mint azelőtt volt a baisseben, Brownley Bob pedig csak tovább vásárolta a czukrot, amíg újból felverte a czukrot 150-re. Akkor azután körüljárt és összehasonlított a jegyzeteit a már lebonyolított üzlet kontrahenseivel. Tíz perc múlva ismét visszatért a központba és még 11.000 darab részvényt vásárolt össze.

Midőn kijött, észrevett engem.

— Jim, régen itt vagy már?

— Egy örökkévalóság óta. Itt voltam a megnyitáskor és kérem az Istent, hogy soha többé ne kelljen még ilyen két órát átélnem, mint amit most itten átéltem. Ugy rémlik előttem ez az egész, mint egy iszonyu álom, mint egy lidércnyomás. Bob, az Isten szerelméért, mit csináltál?

Vad örömtől villogó, diadalmas pillantás volt első felelete. Elragadtatás, diadal izzott ezekben a barna szemekben, olyan diadal, aminőt még nem láttam ember szemében megvillani!

(Folyt. köv.)

DÓSA KÁROLY

Iső budapesti ablak és akasztisztázási vállalata

Budapest, VII., István-tér 16. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, ugymint padlóbeeresztést, abaktisztítást, féregmentesítést stb. a legolcsóbban és teljesen megbízható eredménnyel.

Népszerű egészségügyi könyvek!
Mindenkinek nélkülözhetetlen!

AZ

EGÉSZSÉG KÖNYVTÁRA

Szerkeszti GERLÓCZY ZSIGMOND dr.
Kiadja az Országos Közegészségi Egyesület.

Az anyaság higiénéje.

Irtá: Elischer Gyula dr.
Ára 1 K 50 f.

A felvilágosítás kézikönyve.

Tájékoztató fiatal anyáknak s azoknak, kikre az anyaság hivatása vár.

Egy nő orvos tanácsai

gyermekágyasoknak s utasítások az újszülöttek gondozására.

A gyermek lelki világából

Irtá: Babarzi Schwartzer Ottó dr.
Ára 1 K 50 f.

A gyermek-lélektan kézikönyve.

Útmutató a gyermek szellemi életének irányítására, az öntudat megnyilvánulásától kezdve a zsendülő korig.

A nevelés feladatai.

Vonzó, lebilincselő levelek alakjában.

A mérgezésekről.

Irtá: Vámosy Zoltán dr.

Az első segély könyve.

Tudnivalók a mérgezés felismerésére. A segélynyújtás módjai mindenféle mérgezési esetben.

A tuberkulózis.

Irtá: Szegedy-Maszák Elemér dr.

A védekezés kézikönyve a nemzeti-pusztító kór ellen.

Nélkülözhetetlen saját egészségünk védelmére, másoknak a kimérésére s a rettentő ragály tovább terjedésének megállítására.

Kapható:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDESE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Vizsgálati ajándékul isko ai könyvtárak számára legolcsóbb, legjobb és legalkalmasabb a

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Magyar fiúk, magyar leányok számára. Szerkeszti POSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, színdarabok és utalirások gyűjteménye.

Egy-egy kötet ára színea borítékú kötetekben 50 fillér.

Megrendelésnél minden eszmért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért his korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. Iskoláknak, tanítóknak szivesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a FILLÉRES Könyvtár-ból.

RINGER ES WOLFNER könyvkereskedés, 444. Budapest, Andrássy-út 10.

5421/1907. ügyszám. v. t.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Vallás és Közoktatásügyi m. kir. miniszter uró Excellentiájának 54372/1907. rendeletével, Maros-Vásárhelyen felállítani engedélyezett

közsegi felsőkereskedelmi iskola elsőosztálya f. 1907. szeptember hó 1-én megnyílik, illetőleg abban a tanítás a jelzett időben kezdetét veszi.

Beltrátsági díj 10 K. és az évi tandíj 100 K.

Az intézet mellé a jövő 1908/9. tanévben internatus fog létesíteni.

Az iskola megnyitására, illetve az intézetbe való felvételre vonatkozó kérdésekre addig is, a míg az igazgatói állás betöltetnék, a v. tanács ad felvilágosítást.

Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsának, 1907. évi június hó 25-én tartott üléséből.

Dr. Bernády György s. k. polgármester.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

Képes árjegyzék ingyen.

Csekély részletfizetésre.

arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK OSEKÉLY RÉSZLET- FIZETÉSRE. DIAMANT S.

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9. szám az udvarban.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

legmagasabb helyen és idült folyószonál befecskendezés nélkül legbiztosabb gyógyszernek a

SANID TOKOSKAK

bizonyítják. Egy dobozt (100 labdacos) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kezdőbizonyosság és importatiónak egyedül biztos szer a híres Dr. TIMKO-féle orvosláscsoport. 1 üveg ára 10 korona, küld a

„MAGYAR BIRALY“ győ gyártás, Budapest, V. Marokói-utca 8. sz.

Most jelent meg:

- 231-232. Posa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Korona Mese képekkel 1.-
- 233. Posa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel 50
- 234. Posa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép. 50
- 235. Posa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép. 50
- 236. Posa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép. 50
- 237. Posa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép. 50
- 238-240. Posa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép. 1.50
- 241-242. Posa Lajos. Czini-czini. Képekkel 1.-
- 243. Posa Lajos. Marcsi vitéz. Képekkel 50
- 244. Posa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép. 50
- 245-246. Posa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép. 1.-
- 247. Posa Lajos. Kaczor király. Képekkel 50
- 248. Posa Lajos. Csali mese. Képekkel 50
- 249-250. Posa Lajos. Bandi alma. Abroszka, báránka, botocska. Két mese, képekkel 1.-
- 251. Sebők Zsigmond. Tilinkós Lajkó 50
- 252. Havas István. Magyar fiúk. Tört. elbesz. 50
- 253. Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt. 50
- 254. Thüring Gusztávd. Apró mesék. Kép. 50
- 255. Figura bácsi mókál. Összegyűjtötte Kiszely Robert. 50
- 256. Köver Irma. A vitorlás hajó 50
- 257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiúk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel 1.50
- 260. Lengyel Laura. Pirozka mesét olvas 50
- 261. Sebők Zsigmond. A doktor ur. Képekkel 50
- 262. Lorinczy György. A magyar dicsőség Kép. 50
- 263. Dingha Béla. Akom király baja. Kép. 50
- 264. Posa Lajos. A legújabb. Képekkel 50

MINDENKI

ha egészséges akar maradni, csakis egyesegyedül az évek óta külön e célra főzött

leghírnevebb valódi magas foktartalmu alföldi fehérkeresztes

+ sós borszeszt kérje

és vegye meg, mert vízzel hígítva és hajmosáshoz használva a hajhullást meg akadályozza, mert edzi a testet és izmokat, mert a főfájást elűzi, ha a fejet és homlokot bedörzsöli vele, mert nyáron az óriási hőségben óv a báyadtságtól, tikkadtságtól, mert hatása hűsítő és fájdalomcsillapító, mert hatása felülmúlhatatlan, mert bedörzsölsénel egyszerűen pótolhatatlan.

ÁRAK:

1/1 üveg	1/2 üveg	1/4 üveg	12/1 üveg	12/2 üveg	12/4 üveg
K 2.-	K 1.-	K .50	K 16.-	K 10.-	K 5.-

Mindenütt kapható!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzete beküldése után.

Hogy a négyéremű közönség az

Alföldi fehérkeresztes

+ sós borszesz

kitűnő voltáról könnyen meggyőződhesen elhatároztuk, hogy minden egyes Alföldi keresztes sós borszesz rendelőknek az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméten czég által gyártott

hírneves kecskeméi különlegességekből ingyen 1-2, avagy 3 üveget ajándékol adunk és pedig:

- 12 1/4 üveg sós borszesz rendelésénél 1 üveget
- 12 1/3 üveg sós borszesz rendelésénél 2 üveget
- 12 1/1 üveg sós borszesz rendelésénél 3 üveget.

Láda, csomagolás és szállítólevélért küldeményenkint 80 fillért számítunk csak fel.

Rendelések a beérkezés napján pontosan azonnalelszállítatnak, csak kérjük világossan megjelölni, mely célra szolgáljon a keresztes sós borszesz.

Ugyancsak postal szállítás után beszerezhető a világhírű „RADIAL ELIXIR“ gyomorkeserő. I postacsomag tartalma 9 üveg. Bármely postaállomásra bérmentve, ingyen ládával szállítva csak 7- kor., azaz hét korona.

„RAKÓOZY OSEPEK“ gyomorkeserő I postacsomag tartalma 15 üvegcsé. Bármely postaállomásra bérmentve és ingyen ládával szállítva csak 8 kor., illetve hat korona.

Rendeléseket kérjük intern:

Első Alföldi Cognacgyár R.-T. és Szesz-finomító Kecskemét, gyártelepéhez.

E hirdetés egyszerűen a legújabb betűkkel készült.

Könyv azonnal elküldjük Budapestre, lehet jelentős irodalmi résznél, V. Sas-előt 10-1

Bükkf azonnali vag rendelésre bármely vas legutányosai Gero Mundi Etyvös-utca 92-45

Társat Lehet nő nagy jövedelathoz, a pékázatva. Cz vatalban.

Vid egy kitűnő örvendő kor mérési üzlet bet szivess Lajos, Orosh

21 polgár-leány gyermek, I készpénzhez szerény, jó tékelen tes menne szolgonytalan Ajánlatok in des Berlin 18

Tar nyeg polgár ziumot végz Klement czu tér 3.

Neve keresek két kem mellé oszt.), magy zongora-tar francziában ben részes ajánlat küld Szász Gyul hely Kör-u

Gyoggyakornokú osztályt vévező feltétl gad. Löche fai gyógyszer

Papirke tanuló fizet nal fölvéte Damjanitch

Két kerestetik iroda részé tik: könyve met levele gépirás. Aj digi mükö igénye „Komptoiri továbbit G hirdetési ir Váczi-utca

Fül házvezetőn házikisasszony, kul felirónó, g distanó. E hirdetési ir könt 33. Ugyanott h vétetek n szére.

Kajszy spányol me deszert al szállit 3 k Csongrád.

A

DÓSA KÁROLY

első budapesti ablak és akasztási vállalata
Budapest, VII., István-tér 16. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, ugyancsak padlóbeeresztést, abaktisztítást, féregmentesítést stb. a legolcsóbban és teljesen megbízható eredménnyel.

*Népszerű egészségügyi könyvek!
 Mindenkinél nélkülözhetetlen!*

EGÉSZSÉG KÖNYVTÁRA

Szerkeszti GERLÓCZY ZSIGMOND dr.
 Kiadja az Országos Közegészségi Egyesület.

Az anyaság higiéniéje.

Irta: Elischer Gyula dr.
 Ár: 1 K 50 f.

A felvilágosítás kézikönyve.
 Tájékoztató fiatal anyáknak a szoptatás, illetve az anyaság higiénéjéről.

Egy nőorvos tanácsai
 gyermekágyasoknak a utasítások az újszülöttek gondozására.

A gyermek lelki világából

Irta: Babarcsi Schwartz Ottó dr.
 Ár: 1 K 50 f.

A gyermek-lelektan kézikönyve.
 Úmutató a gyermek szellemi életének irányítására, az éntudat megnyilvánulásaitól kezdve a zsendülő korig.

A nevelés feladatai.
 Vonzó, lebilincselő levelek alakjában.

A mérgezésekről.

Irta: Vámosy Zoltán dr.

Az első segély könyve.
 Tudnivalók a mérgezés felismerésére. A segélynyújtás módjai mindenféle mérgezési esetben.

A tuberkulózis.

Irta: Szegedy-Maszák Elemér dr.

A védekezés kézikönyve a nemzetpusztító kór ellen.

Népszerűen saját egészségünk védelmére, másokéknak kimérésére s a rettentő ragály továbbterjedésének megállítására.

Kapható:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDESE
 (Wodianer F. és Fia) részvénytársaság, Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Visszálati ajándékul iskoai könyvtárak számára legolcsóbb, legjobb és legalkalmasabb a

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Magyar fiúk, magyar lányok számára. Szerkeszti POSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utcirások gyűjteménye.

Egy-egy kötet ára színes boríték bekötésben 50 fillér.

Megrendelésnél minden címért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért fős koronára küldendő be. Minden kötet külön is kapható. Iskoláknak, tanítóknak szívesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jogyságot a Filleres Könyvtár-ból.

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDESE
 444. Budapesti, Andrásy-út 10.

5421/1907. ügyszáma. v. t.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Vallás és Közoktatásügyi m. kir. miniszter uró Excellenciájának 54372/1907. rendeletével, Maros-Vásárhelyen felállítani engedélyezett

községi felsőköznevelési iskola elsőosztálya f. 1907. szeptember hó 1-én megnyílik, illetőleg abban a tanítás a jelzett időben kezdetét veszi.

Beiratási díj 10 K. és az évi tandíj 100 K. Az intézet mellett a jövő 1908/9. tanévben internatus fog létesíteni.

Az iskola megnyitására, illetve az intézetbe való felvételre vonatkozó kérdésekre addig is, a míg az igazgatói állás betöltetnek, a v. tanács ad felvilágosítást.

Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsának, 1907. évi június hó 25-én tartott üléséből.

Dr. Bernády György s. k.
 polgármester.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, ÉKESZEREK OSZÉLY RÉSZLET- ÉS FIZETÉSRE. DIAMANT S.

BUDAPEST, JÓZSEF-KÁRUT 9. szám az utcában.

Képes árjegyzék ingyen Osekély részletfizetésre.

BERIBAKI NŐKNEK

legnagyobb hasznát és időt felhasználva befekendezés nélkül legbiztosabb fogyszorak a

SANID TOKOCSKAK

használat. Egy doboz (100 labdac) használati utasítással 6 kor. 1 lárvát melett. Készülék csomagolás és impregnálás egyedi úton. Ár: a híres Dr. TAMKO-féle orvosi készítmények. 1 üveg ára 10 korona, küldés

MAGYAR RIRAL győ győztes, Budapest V. Marokhó-ú. 8 sz.

- Most jelent meg:**
- 231-232. Posa Lajos. Világszép nádszál kisasszony, Korona Mese képekkel 1.-
 - 233. Posa Lajos. Mussikál a rajkó és más történetek. Képekkel 50
 - 234. Posa bácsi mesekönyve. I. gyűjt. kép. 50
 - 235. Posa Lajos. Mese a kir. kanászról. Kép. 50
 - 236. Posa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép. 50
 - 237. Posa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép. 50
 - 238-240. Posa bácsi mesekönyve. II. gyűjt. kép. 1.50
 - 241-242. Posa Lajos. Csini-czini. Képekkel 1.-
 - 243. Posa Lajos. Marci-vics. Képekkel 50
 - 244. Posa bácsi mesekönyve. III. gyűjt. kép. 50
 - 245-246. Posa bácsi mesekönyve. IV. gyűjt. kép. 1.-
 - 247. Posa Lajos. Kaczor kirya. Képekkel 50
 - 248. Posa Lajos. Csali mese. Képekkel 50
 - 249-250. Posa Lajos. Bandi alma. Abronza, báránka, botocskák. Két mese, képekkel 1.-
 - 251. Sebők Zsigmond. Tiltás Lajkó 50
 - 252. Bayas Isán. Magyar fiúk. Tört. elbesz. 50
 - 253. Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt. 50
 - 254. Thüring Gusztávné. Apó mesék. Kép. 50
 - 255. Figura bácsi mókái. Beszélygyűjtő Kiszely Robert. 50
 - 256. Kéver Ilja. A vitorla hajó 50
 - 257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiúk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel 1.50
 - 260. Lengyel Laura. Pócska meséi olvas 50
 - 261. Sebők Zsigmond. A dolos ur. Képekkel 50
 - 262. Lorinczy György. A magyar dicsőség Kép. 50
 - 263. Dingha F. A. Atom kirya baka. Kép. 50
 - 264. Sebők Zsigmond. Képekkel 50

MINDENKI

ha egészséges akar maradni, csakis egyesegyedül az évek óta külön e célra főzött

leghirnevebb valódi magas foktartalmú alföldi fehérkeresztes

+ sósorszesz

kérje
 és vegye meg, mert vízzel hígítva és hajmosáshoz használva a hajhullást meg akadályozza, mert edzi a testet és izmokat, mert a fűfájást elűzi, ha a fejet és homlokot bedörzsöli vele, mert nyáron az óriási hőségben óv a bűzadságtól, tikkadságtól, mert hatása hűsítő és fájdalomcsillapító, mert hatása felülmúlhatatlan, mert bedörzsölésnél egyszerűen pótolhatatlan.

ÁRAK:

1/1 üveg	1/2 üveg	1/4 üveg	12/1 üveg	12/2 üveg	12/4 üveg
K 2.-	K 1.-	K .50	K 16.-	K 10.-	K 5.-

Mindent kapható!
 Postán utánvétellel vagy a pénz előzete beiktatása után.

Hogy a négyéremű közönség az

Alföldi fehérkeresztes

+ sósorszesz

künnö voltáról könnyen meggyőződhetnek elhatároztuk, hogy minden egyes Alföldi keresztés sósorszesz rendelőknek az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméten czég által gyártott

hirneves kecskeméti különlegességekből ingyen 1-2, avagy 3 üveget ajándékul adunk és pedig:

- 12 1/4 üveg sósorszesz rendelésénél 1 üveget
- 12 1/2 üveg sósorszesz rendelésénél 2 üveget
- 12 1/4 üveg sósorszesz rendelésénél 3 üveget.

Láda, csomagolás és szállítólevélért küldeményenkint 80 fillért számítunk csak fel.

Rendelések a beérkezés napján pontosan azonnal elszállítanak, csak kérjük világosan megjelölni, mely célszolgálatra a keresztés sósorszesz.

Ugyancsak postal szállítás útján beszerezhető a világhírű "RADIAL ELIXIR" gyomorkeserő. 1 postacsomag tartalma 9 üveg. Bármely postai állomásra bérmentve, ingyen ládával szállítva csak 7- kor., azaz hét korona.

"RAKÓOZY OSEPEK" gyomorkeserő 1 postacsomag tartalma 15 üvegese. Bármely postai állomásra bérmentve és ingyen ládával szállítva csak 8 kor., illetve hat korona.

Rendeléseket kérjük internál:

Első Alföldi Cognacgyár R.-T. és Szesz-finomító Kecskemét, gyártelepéhez.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengegyermek

gyermeknek nálam szakzerű oktatást és teljes ellátást nyernék. Kelemen Ignác gyógynevelő, A. szünidőben aug. 10-ig. Temesvár, Kém-utca 22. sz. 26431

Önök övni kell a feleséget!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbő gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillért magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 247. Lindenstr. 50.

Pénzkölcsön

házaakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhielt

katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500 **Kreditor bankiroda** Budapest, VII. Dohány-utca 64. (Válaszbélyeg)

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobb ajánlható Barabásy Lajos kölcsönkivitel cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg) Közvetít tisztviselői személy és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapirokra, betétlázasra II. III.-ik helvre és nyugdíjakra valamint lakberendezéseket, továbbá zálogcéduktákra is stb.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLOI-UT 123. TELEFON 62-80.

Kajszinbarack

nagy ananás-fajok, befőzésre vagy lekvárnak 3-20, zöldringle 3.-, spanyol-meggy nagyszemű, ananás-fajú 3-80, cseresznye nagyszemű, ropogós, fekete 4.-, cseresznye nagyszemű, piros vagy fehér 3-50, nagyszemű, pöszmécé 2.-, szép ribizli 2-60, zöldringle 2-60, rétesalmát 3-50 koronáért ötkilós postakosaraként, csukordinye, ananásfaj 2-40, prescotukordinye 2.- koronáért ilonkint szállít utánvétellel Zeller Borbála, Törökballinton, Pest-megye. 26723

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényserítő körülmények miatt eladó: mahagoni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft. nagy perzsaszőnyeg, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpincze. 26616

Pénzkölcsönt

készülünk 81 évtől 90 évig köztisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legelőbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul pondoskodunk kezesekről. Továbbá készülőnk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyénnek 1-2 kezesel. Értékpapírra, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényre az érték 9%-ig folyósítatunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélleg válasszabélyeg ellenében díjtalanul nyújt. Garó Testvérek, törvényes közjegyzői hivatala, Budapest, Kerepesi-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néző tájékoztató foglaltatik. 25122

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapnyaracsok, kertkeresek, keramitlapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór, építélet-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. 1. ók üzlet Sziget-ut 5.

Ki a YES-OUI-SI

eztől lapot megrendeli, jászva minden megrendelés nélkül az országban az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. EMZSÉZSI ár negyödévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és megtartványozom a kiadó hivatal Budapest, Andrássy-ut 92. szám.

MAGYAR TEXTILIPAR

Polyóira!

A gyapju, gyapot-, len-, kender-, selyem-, juta-ipar és kereskedelem közlönye. Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken. Megjelenik havonta kétszer. Előfizelési ára egy évre 12 kor.

8 korona

előre küldve, díjmentesen küld teljesen (10-20) kézi hímzőgépet seiyem-, piúsch-, zso-ni- és szmyrna hímzőgépek előállítására 3 évi jótállás mellett, egy díszos, könnyen kioldozható mintával együtt. Bárki is tanulni rákírti azonnali hímzőgépet. Hímzőanyagok legúj-tanyosabb gyári áron. Egész világon legjobbnak elismert kézi hímző gépeket mindenki megrendelhet előny árban.

Szabadalmazott kézi hímző-gépgyárban Bpest VII. Kolombus u. 28 I

Fülbetegek

kik fülzugástban szenvednek és nehezen hallanak, kérjenek prospektust a legújabb elektromos fülkészülékről (a fülben alig látható) kapható kizárólag Németi Mórnál Nagyváradon, Nagyvásár-tér 14. I. 2654

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-kört közelében

The Berlitz School

nyelviskola, Erssébet-körtől 15. St.-Louis 1904. és Lüt-tich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

INGYENI GUMMI

és különféle övcsomó-árjegyeket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjünk

"NAKIRA" (örv. védve) férfi gummi külön legeség, tucatja 12.- kor. 3 tucatból 20% engedmény **Uterus-Spray** legújabb higiénikus női szer 14.- kor.

GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja Mintagyűjtemény 12 darab 4.- koroná.

PESSAR OCLUS. dróbjá-8 kor.-ig. Irritator 8 kor., és feljebb •Bíde vasállványon• 8 kor.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházal szemben.) Fontos címre és a vörög keresztre tájékoztass

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!! Kitünő szabás!

•Idekre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka Janos angol ur. szabóterme BUDAPEST. Andrássy-ut 56. I. em. Allandó vásárlók a legolcsóbb angol és bel föld szövetekből.

BUTOROK

háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök valódi angol bórarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kázinycy-utca sarok.

Urasági

butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vessék és eladók. Nagy Zsigmond VI., Lásár-utca 3. (a Váci-kört mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédli-, uriszoba és szalonbutorokban. Részálászobák, bórarnitúrák és kárpitofélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegokban és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

15 korona
3 maradék férfiruha szövet, szürke, barna és drapp. a maradékok 3 métere-ek 3 férfuruha elö-gendő, szétkötli után-vétellel
Az Orsz. Posztótkiv. Áruház.
Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Minták nem küldetnek.

Eladó föld-birtokok!

Dunántul 4000, 8000, 1200, 1000, 500 holdas birtokok, mintaszertűen felszerelve. Köt-fekete talajú birtok, a főváros közelében 1000 és 250 holdas birtok, hoidakent 250 forint, ugyanecek közel a fővároshoz, vasú közledek, 470 s 350 holdas birtok, nagrobbszabású ur. lakókkal. Nyírában 1150 hold gyönyörű kastélyval, 1300 hold con-tingenssel 395.000 forint. Borsodban 2000 hold stírgösen eladó, azonnali átrehető 180 ezer forintért. Szántó 200 hold, vet 60, tömbi ordei legelő. Főváros közelében 500 holdas kitűnő birtok, 8 szobás urilakkal mindemelől 160 ezer forint. Borsban 1200 hold, nagyoltárszt szántó, hoidakent 150 ft. Vesz-premben 500 hold, felszerelt vetéssel, 110 árny. nyomban átvehető. Főváros közelében egy mintabirtok 1000 forintért. Le confidencia in-tzet, alapitva 1870-ben. Budapest, VII., Arena-ut 58.

Keményítő cukor Szirup

és dextrin-, Tapioka és szágo-gyárakat, legújabb bevált mód szerint,

olcsó telepeket

berendezs a különleges vá-lalalt keményítő gyárak fel-állítására és átalakítására **W. H. UHLAND** k. sz. f. LEIPZIG-G. Prospektus ingyen.

Gyorsírás! Gépirás

Magyar és német kereske-delmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Elő-készítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gép-írás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgá-latai a parlamenti gyors-íroda főnökének elnökleite alatt, parlamenti gyorsíró-tanárak bizottsága előtt tartatnak meg és közérve-nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesü-let végzett növendékeit díj-talanul helyezi el. Beirat-kozni és telefonon kérde-zősködni lehet az „Orszá-gos Női Gyorsíróegyesü-let elnökségénél VII., Ka-zinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Bőrszékkipar

bőrszajtolás és bőrtaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépít-letben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékek-ben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székok átalakítása bőrszékere olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédli-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket ve-szünk és eladunk. **GROSZ SÁNDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2. Az orsz. zeneaka-démiával szembe. TELEFON 14-09

Fontos kézikönyv németajkuak számára

GYAKORLATI MAGYAR NYELVKÖNYV

A magyarul tanulni óhaj-tók használatára írta: **Lád Károly** Ára bekötve 1 K 20 ft. Kapható az Athenaeum r-társulat kiadóhivata-lában, Budapest, VII. kor., Rákóczi-ut 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Nagy és Fia

BUDAPEST, Semmelweis-utca 21.

allandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és hasz-nált butorok.

Nagy és Fia Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia modern butorok: mahagoni, palisander, ében- és ezitromfa.

Nagy és Fia Angol bórarnitúra, francia, olasz stíjú butorok.

Nagy és Fia Valódi perzsa és smyrna szőnyegok.

Nagy és Fia Velencei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia antique butorok és szövetek, szalóngarnitúrák.

Nagy és Fia Nippek, bronzszobrok, olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Nagy és Fia Fióktűzlet n'ncsen össze nem tévesz-tendő hasonnevű czéggel.

Nagy és Fia Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezése-ket vidéken is

Nagy és Fia Allandó butor és antiqutások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Megbizottak a kon-tinens minden nagy városában.

Fontos kézikönyv németajkuak számára GYAKORLATI MAGYAR NYELVKÖNYV A magyarul tanulni óhaj-tók használatára írta: Lád Károly Ára bekötve 1 K 20 ft. Kapható az Athenaeum r-társulat kiadóhivata-lában, Budapest, VII. kor., Rákóczi-ut 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

TANÜGY.

Merre?

A közoktatás irányának fordulatáról beszélnek. Így a Polgári Iskolai Közlöny legutóbbi száma, az a szám, melyben Volenszky Gyula tíz évi munka után visszalép a szerkesztéstől, azt a riasztó hirt hozza, hogy a „vallás- és közoktatásügyi minisztérium középiskolai ügyosztálya a leánygimnáziumokat már az 1907/8. tanévvel át akarja szervezni. A középiskolai törvényre támaszkodva azt kívánja, hogy szeptembertől fogva már az első osztályban kezdjék meg a latin nyelv tanítását és fokozatosan mind a nyolcz osztályba hozzák be.“

Eddig terjed a Polgári Iskolai Közlöny hire. Hitelességét nincs módomban ellenőrizni, 400 kilométernyi távolban a fővárostól. De annál több kedvem van rajta elmélkedni.

Egy héttel ezelőtt, mikor e helyen a „latin-tanfolyamra“ vonatkozó észrevételeimet írtam, én is pedzettem, hogy valami készül a latin nyelvvel a jövő iskolai évre. Sejtelmem azonban nem terjedt messzebb annál, amit a latin: actio reactionem parit példabeszéd fejtejt ki. Annyi ellenszegülés mutatkozott egy idő óta az iskola dolgaihoz értő és konyító nem hivatalos körökben a latin nyelv tanítása ellen. hogy gyanítani lehetett, hogy a latin nyelvhez konyító és értő hivatalos körökben is végre megmozdulnak és pedig a fenti latin példabeszéd értelmében a latin nyelv tanításának javára. Az a másfél héttel ezelőtt megnyílt s e sorok megjelenésekor már be is záródott latin-tanfolyam a hivatalos köröknek a latin tanítás érdekében megnyilvánult első tette volt. Kissé hátortalan s részben naiv tett volt biz az, mint ezt hivatkozott ma egyheti közleményemben kellő urbanitással elmondtam. Mindegy, az első lépés megtörtént. Nem valószínűen tehát a „Polgári Iskolai Közlöny“ hire sem, noha van okom rá, hogy a benne rejlő elhatározást nemcsak merésznek, hanem a miniszter egy év előtti rendeletével ellentétben állónak tartsa.n.

Ez a rendelet múlt évi április 27-én kelt, s a budapesti községi leánygimnázium részére adatott ki. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ebben a rendeletben a váczai-utcai községi felsőbb leányiskolát öt évre felruhazza „a teljes nyilvános főgimnázium

jellegével és jogaival“. A rendelet indokolásában érdekes, a jelen esetben pedig az a döntő erejű nyilatkozat talál helyet, hogy a most nevezett „tanintézetben fennálló gimnáziumi tanfolyam a felsőbb leányiskola négy alsó osztályára támaszkodva s azzal szerves kapcsolatban tovább fejlődve a főgimnázium feladatát teljesen megoldja.“

Ennél nagyobb elismerést nem kapott még hivatalos helyről leánygimnázium, de még főgimnázium sem. Velem együtt ezek után mindenki természetesnek azt tartotta volna, hogy a Váczi-utcai községi felsőbb leányiskolában kellett volna az idej latin-tanfolyamot szervezni s élére a mostani tanfolyam elméleti tanára helyett Hahóthy Sándort, a községi felsőbb leányiskola igazgatóját kellett volna állítani, kire elsősorban vonatkozik az a felejtethetlen hivatalos elismerés, hogy intézete „a főgimnázium feladatát teljesen megoldja.“

Hogy e megbízás még sem őt érte, ebben a vallás- és közoktatásügyi minisztérium latin-tanításbeli érdeklődésének s érdeklődéséből származó „reakció“-jának némi ingadozását láttam, úgy, hogy ha választanom kell a két lehetőség közt: megáll-e a Polgári Iskolai Közlöny hire, s a minisztérium középiskolai ügyosztálya a leánygimnáziumokat különbség nélkül akkép szervezni, hogy ne csak az öt-nyolcz osztályban, hanem az első osztálytól kezdve tanítsák a latin nyelvet, vagy pedig az átszervezés alól kivesszék a Váczi-utcai felsőbb leányiskolát, mint amely a főgimnázium feladatát — eddigi szervezetében is — teljesen megoldja: úgy én ezt az utóbbi lehetőséget tartanám valószínűnek.

Mikor pedig idáig jutottam következtetéseimben, melyeknek feddhetetlenségét jobbról-balról elismertetni kérem, a „crescit cundo“ példájára azt a merészséget érzem a további következtetések érdekében lelkemben megfogamzani, hogy a Polgári Iskolai Közlöny tervét egyáltalán végrehajthatatlannak tartsam.

Nézetem szerint ugyanis nagy baj származnék abból, ha a közoktatásügyi minisztérium most elrendelné, hogy a leányiskolák szeptembertől fogva akkép rendezkedjenek be, hogy mindegyikben alkalma legyen a leánygimnáziumba lépni szándékozóknak arra, hogy az első osztálytól, vagyis a tíz éves kortól kezdve iskolászerűleg tanulják a latinnyelvet.

Eddig volt négyosztályos polgári leányiskolánk. Ez az iskola közelszerés szerint jó volt s teljesen megfelelt a tízennégy éves le-

nyok nevelési igényeinek, pedig nem volt benne latin nyelv.

Volt a polgári leányiskolával a negyedik osztály végéig párhuzamosan futó hatosztályos felsőbb leányiskolánk. Sem tanterveiben, sem módszerében nem volt semmi lényeges különbség közte s a polgári leányiskola közt. Latint itt sem tanítottak. A különbség köztük mindössze abban állt, amit az uri s a polgári leánykák közt teremt az élet: leginkább a családból hozott légkörben, a szellemi szükségletek iránt mutatkozó nagyobb fogékonyságban, a társaságbeli élénkebb csiszoltságban, tehát mind olyan dolgokban, melyeket az iskola respektál, de nem csinál.

Volt ezenkívül — hogy csak a köznevelési intézeteiről emlékezzem meg — tíz év óta olyan leányképzésünk is, melynek végén az egyetemek kapuja nyitva állt. Wlassics, ki a kaput tíz évvel ezelőtt kinyitotta, kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy az egyetemre készülő leányoknak hivatalosan leánygimnáziumot nyissanak, valamint az ellen is, hogy a leányok a nyilvános főgimnáziumokban végezzék a tanfolyamot, legfőljebb azt engedte meg, hogy bennök szerezzék meg érettségi bizonyítványukat.

Kénytelen volt azonban Wlassics engedni a nők ostromának s beleegyezését adni a mostani Veres Pálné-féle intézet felsőbb négy osztálya gimnázialis átszervezéséhez.

Ezt követte két felsőbb leányiskola átszervezése gimnáziummá. A Polgári Iskolai Közlöny pedig már azt is tudja, hogy a minisztérium a soproni apáca-iskolának megadta a leánygimnázium szervezésére az engedélyt. Pedig, hogy fogadkoztak a felsőbb leányiskola új tantervének csinálói, hogy az iskolát szűzi tisztaságban szervezik, s meg nem engedik többé, hogy más nemű intézetnek (tanítóképző, gimnázium) szolgálatában álljon!

Most pedig a polgári leányiskolát is fenyegeti a latin — réme. Addig sürgették, hogy több gyakorlatiasságot kell adni ennek az iskolának, mint amennyije eddig volt, most esetleg az eddigit is el kell veszítenie.

Mindig is mondtam én, hogy nem kell Méray Horváth Károlyoskodni s „kezdődik az emberbutítás“ veszkialtással a szunnyadozó, sőt ha Frarynak hihetünk: kiszáradt latin-fát új életre költetni. A köznevelő-intézetek, köztük a gimnázium reformjának, a „nagy reformnak“ többé nem is az a főkérdése: kell-e latin nyelv vagy nem, sem az, hogy a természetu-

A megcsalt férj boszuja.

Írta: Csehov Antal.

Turmanovnak terjedelmes földbirtoka, szép, fiatal felesége és kopasz feje volt. Egy szép este a barátjánál kártyázott, aki születési napját ünnepelte.

Mikor már jó csomó pénzt elvesztett, kiverete a verejték s a torka kiszáradt. Egyet gondolt s elhatározta, hogy kimegy a szomszédos terembe egy pohár borra. Bizonytalanul botorkált végig a szalónon az asztalok s a tánczó fiatal párok közt, amíg végre az ebédli ajtajához ért. Az ebédlióban egy kerek asztalon jobbnál jobb hűsítő italok egész rak-tára állt. Turmanov hirtelen teletöltött egy poharat s ujjait úgy mozgatta a levegőben, mintha felköszöntőt akart volna mondani, majd kitta a pohár tartalmát és elfintorította az arcát. Éppen a heringes tálnak szentelte figyelmét, amikor hangok ütötték meg a fülét.

— Jó jó. — suttogta egy női hang, de mikor?

A feleségem! — szölt magában Turmanov, aki fölhírtette a hangot, de vajjon kivel beszél?

— Amikor akarod, drágám, — válaszolt az ajtó mögött egy erőteljes, mély férfi hang — ma ugyan már nem lehet, s holnap is egész nap el leszek foglalva.

— Hiszen ez Djegtarev! — Turmanov megismerte egyik barátjának a hangját. — Ah, te is fiam, Brutus! Hát már téged is megkaparintott a feleségem? Micsoda kielégíthetetlen, rakoncátlan egy asszony! Egy napig sem bírja ki szerelmi kaland nélkül!

— Ugy van drágám, holnap egész nap dolgom lesz — folytatta a mély hang — de

ha akarsz, írj holnap egynéhány sort . . . Boldoggá teszel vele . . . De valahogy mégis csak rendeznünk kell ezt a levelezési ügyet, valami ügyes fogást, fortélyt kell kieszelnünk. A posta nem biztos. Ugyan mit csinálunk, ha a te „vén hülyéd“ elfogná a leveleimet? Ha pedig te irsz nekem, akkor meg — ha én otthon nem vagyok — az én „oldalbordám“ foghatja el a te leveledet s akkor bizonyára el is olvassa.

— Nos hát? — kérdezte a női hang.

— Valamit ki kell találnunk. A cselédekben nem lehet bízni, mert a te „vén kutyád“ bizonyára jól megfizeti az inasokat és a szobalányokat. Szeret kártyázni?

— Szeret, de a „marha“ minden pénzt elszokta veszteni.

— Nincs szerencséje a játékban, hanem annál több szerencséje van a szerelemben! — nevetett Djegtarev. Várj csak, már is kitaláltam valamit. Holnap este 6 órákor kijövök a hivatalból s a parkon megyek keresztül, ahol az inspektorral van találkám. Ugy intézd hát a dolgot, szívceském, hogy 5 óráig — egy percczel sem később — a levelet dobod a márványvázába, amelyik a vadszőlő lugastól balra van. Értesz?

— Tökéletesen.

— Ez költőiesen titokteljes s még egész új módszer! Se a te vén potrohosod, se az én „jobbik felem“ nem tud meg semmit. Jól megértettél?

Turmanov eleget hallott. Megívott még egy pohár törkölyt és visszatért a kártyaasztalhoz. Semmi hatással nem volt rá, amit az imént hallott. Az az idő, a mikor még az ilyen dolgok fölizzgatták, amikor még feltékény tudott lenni s átkozódott, veszekedett s a feleségét jól el is verte — már régen elmúlt

Teljesen bele élte magát a megváltozhatatlanba, a felesége szerelmi csinjei előtt bölcsen szemet hunyt. Hanem azok a nem éppen beczézó nevek, amelyeket most hallott, mint „vén tükéletlen“, „vén kutyá“, „vén marha“, „vén potrohos“ nagyon is sértették az önérzetét.

— Annyi bizonyos, hogy ez a Djegtarev csunya egy firma — gondolta — mikor megint oda telepedett a kártyaasztalhoz a vesztéségen tüprengett. Szemben jó barátjának látszik s feleségem előtt ilyen csuf nevekkal illet . . . Teringtet, ezt mégsem vártam volna tőle.

S mennél többet vesztett, annál jobban bántotta a rajta esett méltatlanság.

— Várj csak, te varangyos béka! Te lidérez! — gondolta s csak úgy forrt benne a méreg s a kezében lévő kártyát ujjaiával apróra morzsolta. — Ostoba fizkő vagy. De semmi közöm hozzád, különben hattetejével fizetném vissza neked „a vén tükéletlent“, „a vén kutyát.“

Vacsora alatt nem bírta elviselni barátja tekintetét, aki most is folyton ilyen kérdésekkel boszantotta: van-e szerencséje a játékban? Sőt vakmerőségében annyira ment ez az ember, hogy tréfásan a szemére hányta Turmanov feleségének, hogy rosszul viseli gondját az urának. Turmanovné pedig mindig olyan kedves, naiv arccal nézett férjére, mintha ő volna a világ legártatlanabb asszonya s oly vigan csevegett, mintha a legjobb rendjén volna a szénája. Maga az ördög sem lett volna képes beszédéből eselszövést kiszimatolni.

Turmanov hosszú, nyugtalan léptekkel sétált föl és alá hálószobájában s azzal töltte idejét, hogy mindentéle terveket koholt, majd lemondott rólok. Most hirtelen megállt s homlokára csapott.

— Megvan, bravó: — kiáltott, miközben arca

domány helyettesítse-e vagy ne? Ezt a kérdést már megemésztették azok a Lumbricusok, kiknek őrle munkájáról ma egyhete „Vajadások” címmel írt közleményben megemlékeztem. A közönség kezd immár a jelszavak tartalma iránt érdeklődni s a megoldásnak oly módját keresni, mely a két szélsőség közt középuton halad s egyúttal követi a régi gimnáziumokhoz való intést: tanítsa meg az ifjakat tanulni. Mink tehát megkerestük volna a latin nyelvet abban a gimnáziumban, mely a mainak felső tagozata helyén, szintetikus módszerrel épül fel, a közélet vezetői számára. Előbb-utóbb meg kell szokni az igazhoz vezető két nagy utnak, az analitikus és szintetikus módszernek iskolaszervező jelentőségét. Míg ezt meg nem szokjuk, illetőleg meg nem értjük, addig minden törekvés hiába való az iskola nagy reformja felé. Viszont ha megértjük s istenadta professzor létünkre megértetni is tudjuk, a problema rohamosan megoldódik. A megoldás útja persze a természettudományokon vezet át. Induktív lesz a meginduláson, tele a tarka világ dolgainak ismeretével s az eszes gyermekeknek tapasztalt kérdésekre adandó felelettel: mért, hogyan? hogy a dolgok összefüggését is megértjük. Mert ész van a dolgokban is, s ennek megismerésére vágyik valamennyiünk esze. Ez az a gyakorlatiasság, melyről a botcsinálta pedagógusok unós-untalan beszélnek, pedig okosabb volna Lichtenberg elmés hasonlatával az életök végeig békes természetű, szapora, jó husu és hasznos bőrű vidrák iskolájáról beszélni. Hiszen oda tartozunk mindannyian s közülünk csak az emelkedik ki, akinek természettől architektikus feje van s hivatása a dolgok áttekintésében, a kormányzásban, az ügyek intézésében áll. Ez az iskola is természettudományi alapon épül fel, az igazsághoz vezető második nagy út, a dedukció segítségével.

Indukció és anilízis, dedukció és szintézis, ez az a fordulóponton álló utmutató, mely a merre kérdésre biztos feleletet ad.

Dr. Bekker József.

A fővárosi tanszerkészítő-műhely.

Amint a főváros hivatalos közlönyéből olvassuk, a tanügyi osztály elhatározta, hogy a jövő iskolai évtől kezdve a saját házi kezelésében tanszerkészítő-műhelyt állít fel és ezzel kapcsolatosan tanszertárt is létesít. Midőn a főváros erre a fon-

örömtől sugárzott. — Pompás! Nagyszerű! s mikor meggyőződött róla, hogy a felesége elaludt, asztalhoz ült s ügyetlen, esetlen betűkkel és tömördek helyesírás hibával a következő levelet írta:

„Donilov kereskedőnek. Tisztelt uram. Arra az esetre, ha ön ma, szeptember 12-én délután hat óráig a parkban a vadszőlőlugasztól balra eső márványvázába kétszáz rubelt le nem tesz, akkor én önt agyon fogom ütni s rövidáru kereskedését a levegőbe fogom röpiteni.”

Mikor Turmanov a levéllel elkészült, örömeiben akkorát ugrott, mint egy bakkecske.

— Ezt ugyancsak jól kieszeltem — mormogta magában s meglepődötten dörzsölte a kezét. Pompásan megy a dolog. Maga az ördög sem találhatott volna ki kegyetlenebb bosszút. A kereskedő, mikor a levelet megkapja, halálra ijed s rögtön szalad a rendőrségre. Egy pár titkos rendőr folyton arra fog ügyelni, hogy ki megy el a pénzért a megjelölt helyre s szépen nyakon csipik Djegtarevet, amint belenyul a márvány vázába. Ez sem utolsó látványosság lesz. És addig, amíg a dologt kölcsönösen kimagyarazzák, akkorra éppen elég leccskét kapott a gazficzkó, hogy azt soha életében el ne felejtse. Bravó!

Turmanov bélyeget ragasztott a borítékra és maga vitte a postára a levelet. Majd hazament és lefeküdt. Mikor másnap reggel eszébe jutott, hogy milyen pompásan megtréfálta majd barátját, jókedvűen füttyörészett s megeztőgatta hűtelen feleségének az állát. Mikor már a hivatalában, az íróasztala mellett ült, folyton meglepődötten mosolygott s igyekezett lelki szemei elé varázsolni azt a mulatságos esetet, mikor majd Djegtarevet a rendőrök tefüleklik.

Háromnegyed hatkor sebes vágatva rohant

tos lépésre határozta el magát, nemcsak az okos gazdálkodás elvének hódolt, hanem egyszersmind és főleg a fővárosi oktatás sikeresebbé tételét is szem előtt tartotta. Nagy örömeinkre szolgál ez nekünk ugyanis mint tanítóknak, ugyanis mint pedagógiai íróknak.

Mi ugyanis már régen hangoztattuk abbéli nézetünket, hogy noha a főváros óriási áldozatokat hoz hazai elemi kulturánknak a saját házi oltárán, mindazonáltal áldozatát korántsem merítette ki még egészen. Mert hát ebből mindig kifelejtette azt a legfőbb eszközt, amely egyedüli alapja a valóság tudásának, és amely nélkül némely vonatkozásában a tanítás nem egyéb, mint üres szószátyárkodás. Értjük itten azokat a mutatói való dolgokat és eszközöket, amelyeknek szemléletét az észszerű tanítás okvetlen megköveteli. Erre a célra eddigelé is volt ugyan itt-ott néminemű silány anyag. De ezeknek az volt a bajuk, hogy csak itt-ott voltak és ha voltak, mindig silányak voltak. Tehát még ebben a silányságukban sem vonulhattak be „felvilágosítás” céljából minden iskolába. Hanem csak egyes kapzsibb természetű helyekre. Ekkép a lokális oktatás egész teriméjét nem járhatták meg. Bajuk volt ezenfelül ezeknek a szemléletési eszközöknek az is, hogy nem szigorú pedagógiai elvek szerint voltak összeállítva, hanem csak úgy ötlet-szerűen és összehevenyészve vitettek be a muzsák templomába. Amiből aztán az is következett, hogy ebben a vonatkozásában a tanítás nem tervszerűleg, ami itt egyedül eredményes, hanem tervtelenül járt el. Ez pedig nem vezethető másra, mint a tanítás felületességére, csonkaságára. Sok helyütt azonban, mint azt fentebb említők, még ily tervtelenül összehevenyészett „testes” szemléletési eszközök sem állottak az oktatás rendelkezésére. Hanem elhelyezt a tanítók képekkel, még pedig a leginfamisabb képekkel dolgoztak. Ha ez se volt: szóval láttatták meg a gyermekekkel a láthatatlant. Ostoba, lehetetlen dolog volt biz ez, de mit tegyen a szegény ember? Ha zsír nincs, pirítósát vízzel ken meg. Éppen olyan „furcsa” tanítás volt ez, mintha azt mondanám, a gyermekeknek, hogy a csillagok vagy nagyok, vagy kicsinyek, vagy fényesek, vagy fényesebbek. Tudjátok? No ha tudjátok, nem szükséges evégett az égre feltekintetek.

Ezután tehát, amint látszik, a tanítás nem

a parkba, hogy vetélytársra kínos zavarában gyönyörködhesse.

— Ahá egy már itt van! — szólta magában, amikor egy rendőrral találkozott.

Mikor a lugashoz ért, egy cserje mögött lévő padon helyezkedett el s folyton a márvány vázát figyelte. Már egészen oda volt a türelmetlenségtől.

Pontban 6 órakor Djegtarev is megjelent. Cilinderje helykén hátra volt csapva s kigombolt felöltője alól a mellénye is kilátszott. Valami vidám dallamot füttyörészelt.

— Várj csak egy kicsit, majd mindjárt megtudod te, hogy ki az a vén potrohos — ujjongott magában Turmanov. Megállj csak!...

Djegtarev odalépett a vázához s habozva nyúlt bele... Turmanov, hogy jobban lásson, lábujjhegyre ágaskodott, nyakát előrenyújtotta s szemét vetélytársára meresztette. A fiatalember egy kis csomagot húzott elő a rejtékhelyéről, jól megnézte minden oldalról, aztán a vállát vonogatta, majd tétozáva kibontotta és a megdöbbenés kifejezése látszott arcán. A csomagban két darab szásrubeles bankó volt.

Djegtarev sokáig forgatta, nézegette a két szép bankjegyet, végre aztán anélkül, hogy értené a dologt s még mindig csodálkozva, szépen zsebébe dugta, miközben komikus modulattal meghajolva, kiáltotta:

— Köszönöm!

A boldogtalan Turmanov jól hallotta azt a „köszönömöt” s mérgében aztán egész este ott ácsorgott Danilovnak, a kereskedőnek a kirakata előtt s ökölbe szorított kézzel folyton fenyegette s szidta szegényt, mint a bokrot, majd elfojtott dühvel nyugte:

— Leköpní való ezudar ficzkó! Gyáva, kalmár lélek! Nyulszívű, poltron fráter!

„vakra”, hanem „látra” fog dolgozni. És így természetesen, hogy az eddigi holt tanítás életre is fog kelni. És habár szemléletési eszközei nem is fognak mozogni, de a gyermekben az élet illúzióját fogják keltetni. Pedig ez már magában is valami.

De mi nem találjuk a dologt egészen ki-merítve azzal az intézkedéssel, amelyet a főváros tervel. A főváros ugyanis csak a természetrajzi szemléletet testek és ezeknek körében csakis az állatok anyagának elraktározását, illetőleg kikészítését tervezi. Mondani se kell, hogy a terv ebben a formájában nagyon is szűk és csonka, amely hovatovább kiegészítésre vár. Ha csak azt a lehetetlenséget nem akarjuk, hogy egy dézsa vízből szemléltessük az oceánia megmérhetetlen világát. Az iskola szemléletésre szoruló anyagának ugyanis csak egyik alkateleme, de távolról sem teljessége a természetrajznak zoológikus része. Itt van még a növényvilág is. Az országnak etnográfiai elemel is. De még itt van a mezői és ipari foglalkozások tág mezője is. Ezek mind egytől egyig szemléletésre szorulnak. A növényeket persze mind természetben kellene bemutatni. De hát ez a mi viszonyaink között még tervnek is oly merész, hogy nem is merünk rá gondolni. Lehető lett volna, ha iskoláinkat úgy építették volna, amint mi azt szintén e lapokban követeltük: földszintesen, nagy udvarral, az udvaron növények természetével, egyszerűen: pártárkálisan. De hát ember tervez: isten végez; ezek helyett óriás kaszárnyák nőttek. — Pedig abban az időben, mikor ez a szerény indítvány tétetett, még okkal-móddal lehetett a dologon segíteni. Má már persze nem. Mert ma már a föld olyan drága, hogy aki nyújtózkodni akar, a karját már vízszintesen nem nyújthatja ki, hanem függőlegesen csak az égnek emelheti.

De ha nem lehet a növényeket természetben szemléltetni, lehet papírműben. Ma már a technika e tekintetben is oly tökéletes, hogy ezeket élethíven mind el tudja készíteni. Mindenesetre az lett volna a növények ismertetésének a legtermészetesebb módja, ha a gyermek a növény fejlődésének a fázisait az elsődleges szikektől egész a gyümölcsérésig berekesztőleg mind végtől végig szemlélhette volna. Míg így papírműben, azonfelül, hogy az csak utánzat, csak az egyidejűséget szemlélheti. No, de ha jó nincs: a számart sem kell megvetni. Azért kérjük a fővárost, hogy ilyen papírműből műhelyében készítsen is növényeket. Mert habár mesterségesen is, ezzel is hozzá fog járulni a szemléletés nagy elvéhez.

De nemcsak ezeket, hanem a különböző népviseleteket is meg kell csináltatni. Még pedig bá-bokban. Mert hát az iskola ezekről is beszél. De éppen, azért mert csak beszél: nem sokat mond. Pedig az ország lakozait, ha már in natura nem teheti, legalább utánzatban mindenesetre ismernie kell a gyermeknek. Ugyanazért a főváros ebben a tervbe veti műhelyében ilyeneket is készíttessen. Nem kell minden viseletet feldolgozni. Csak a típusokat. Így például fel volna dolgozandó a mezőkövesdi népviselet, amely nép szerintünk külsőségeiben legjobban megőrizte nemzeti sajátosságainkat. Ilyen volna még a rutén, székely, debreczeni népviselet stb. Ha tanszerkészítő műhelyének munkarendjébe a főváros ezeket és ezekhez hasonló dolgok készítését is belevinné, más kiegészítő eszközökkel, mint az Uránia és Mezőgazdasági Múzeum, a főváros elemi iskoláinak eddigelé nem ismert leendőletet adna.

Szabó Kálmán.

A fenti cikk azt a hatást kelti, mintha fánsszerek dolgában ma is olyan elhagyatott állapotban volnánk, mint voltunk ezeltől pár évvel. Pedig nem úgy áll a dolog. 1906-ban megnyitott a Tanítók Házában az állami tantermuzeum s nemcsak rendbehozta a pár évtizeddel ezeltől gyűjtött, de azóta folyvást rejtgetett tanszereit, hanem napról-napra bővít is. Az intézet élén dolgozóhoz értő tanács áll. Budapest népiszkoláinak mindenesetre mintái szolgálhat ez a gyűjtemény

Ertesítők.

1. *A budapesti II. kerületi állami főreáliskola 51. értesítője, szerkesztette: dr. Szekeres Kálmán, kir. igazgató.* Az első cikk *Mayer Józsefnek*, az iskolának nyugalmába vonult derék igazgatójának, a második cikk *Kovács Mihálynak*, az intézetnek mult tanévben elhalálozott jeles tanárának emlékét örökíti meg. A tanári kar 28 rendes tagból és 8 bejáró tanárból állott; a tanári kar több tagja irodalmilag is működött. A tanulók száma a lefolyt évben 479 volt; vizsgálatlan maradt 6. Előmenetelre nézve volt 17 jeles, 50 jó, 226 elégséges, 80 tehet javító vizsgát, végleg elbukott 36 tanuló. Az év végén összesen 32 tanuló tett érettségi vizsgálatot; jelesen érettek: Karg Norbert, Renk Félix és Szabó János. Beiratás jövő szeptember hó elején folytatódik; beiratási díj 10 korona, tandíj 60 korona.

2. *A budapesti III. kerületi áll. főgimnázium 3. értesítője, szerkesztette: dr. Morvay Győző igazgató.* Az értesítőt *Sajó Sándor* tanárnak „Rákóczi” című hangulatos költeménye vezeti be; a következő cikkben *Latkóczy Mihály* elhalálozott kollégájától vesz érzékeny búcsút a tanári kar. Ez utóbbinak a mult tanévben 16 tagja volt, kiknek legnagyobb részre figyelemreméltó irodalmi munkásságot is fejtett ki. Az intézet nagyobb tanulmányi kirándulást tett Esztergomba s az iskola 31 tanulóval résztvett az egri kerületi tornainnepsélyn is. Az iskolának összesen 324 tanulója volt az 5 osztályban; ezek közül jeles volt 14, jó 40, elégséges 164 tanuló. Javíthat 59, végleg elbukott 26 tanuló. Jövő iskolai évben megnyílik a VI. osztály is; a felvétel szeptember hó elején történik. Beiratási díj 10 korona, tandíj 72 korona.

3. *A budapesti VII. kerületi áll. főgimnázium 26. értesítője, szerkesztette: Cherven Flóris, igazgató.* Az értesítő első cikkének címe: „Megfigyelésem az iskolai élet köréből. Ifjuságunknak elmondja: Héber Bernát tanár”, melyben az intézet ifjuságát sok hasznos tanácsal látja ei. A tanári kar az elmult évben 32 rendes tagból és 7 gyakorló tanárjelöltből állott; a tanári kar tekintélyes része irodalmi munkásságot is fejtett ki. Az intézet 57 tanulója résztvett az Egerben megtartott kerületi tornaversenyen, honnan több díjat hoztak haza. Finály Gábor tanár vezetése mellett vívőversenyt is rendeztek, mely szintén szép sikerrel folyt le. Az iskolának összesen 983 tanulója volt, kik közül 814 vizsgáztak le sikerrel és pedig jelesen 83, jól 166, elégségesen 565 tanuló; javíthat 106, végleg elbukott 21 tanuló. Az érettségi vizsgálaton összesen 130-an vettek részt, kik közül jelesen megfelelt 16, jól 32, elégségesen 50; egy tárgyból javít 27, ismétlővizsgálatra utasított 5 tanuló. Ezen intézetnél eddig összesen 1713 tanuló tett érettségi vizsgálatot.

4. *A budapesti V. kerületi áll. főreáliskola 35. értesítője, szerkesztette: Rombauer Emil igazgató.* Az értesítő első cikkéi *Mangold Lajos* és *Pugin Leó* nyugalmába vonult tanárokról szól, majd *Reif Jakab*, az iskolának legközelebb elhalálozott jeles tanáráról emlékeznek meg. A tanári kar 33 rendes tanárból és 3 gyakorló tanárból állott; a rendes tanárok közül többen figyelemre méltó irodalmi munkásságot is fejtettek ki. A tanulók száma 623 volt; ezek közül vizsgálatot tett 587, még pedig jeles eredménnyel 12, jól 61, elégségesen 401, javíthatnak 74-en, végleg elbukott 29 tanuló. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 44 tanuló, kik közül jelesen feleltek meg: Brand Hugó, Bródy Mór, Kronberger Ödön és Makai Ödön, jól feleltek meg 7-en, egyszerűen 24-en, javítóvizsgálatot 8 tanuló tehet. A beiratás szeptember hóban folytatódik; beirási díj 15 korona, az egész évre fizetendő tandíj 60 korona.

5. *A budapesti áll. felsőbb leányiskola és leánygimnázium értesítője, szerkesztette: dombóvári Révy Ferencz igazgató.* Az értesítő bevezető cikkében *Incze József* tanár: „Néhány szó a leánygimnáziumról” cím alatt általában a leányok neveléséről s azok gimnáziumi oktatásáról értekezik. A tanári kar 41 rendes és 5 gyakorló tanárból állott; a rendes tanárok közül többen irodalmi munkásságot is fejtettek ki. A felsőbb leányiskolának 388, a továbbképző tanfolyamnak 17, a leánygimnáziumnak összesen 134 tanulója volt; a tanulók összes száma 569. Magántanuló volt összesen 25. Az eredményre való tekintettel kitűnő tanuló volt 50, jeles tanuló 149, jó 211, elégséges 121, javíthat 13, elégtelen összesen 11 volt. Az érettségi vizsgálatra 19 jelentkezett; jelesen érettek: Breitner Thyra, Endreffy Erzsébet, Katona Mária, Küssler Elli, Obláth Mária, Pécsi Berta, Úrnényi Alice, Waldbauer Olga, Weisz Alice, jól érettek 7, egyszerűen érettek 3 tanuló. Az egész évben egyetlen órát sem mulasztott 34 tanuló. A beiratás szeptember hó elején lesz; beiráskor 14 korona fizetendő, az egész évi tandíj 169 korona s ez 4 részletben fizethető.

6. *A budapesti áll. felső ipariskola 28. értesítője, szerkesztette: Hegeátus Károly igazgató.* A bekezdő cikk *Grünwald István*, az intézetnek elhalálozott rendes tanára emlékének van szentelve.

Az intézet személyzete 17 rendes tanárból, 13 rendkívüli tanárból, 9 tanárjelöltből, néhány tisztviselőből, 9 művezetőből, 6 segédművezetőből és 3 előmunkásból állott. A tanártestület több tagja a szakirodalom terén is rendkívül figyelemreméltó munkásságot fejtett ki. A rendes tanulók száma összesen 294 volt és pedig a gépészeti szakosztályon 167, a vegyészeti szakosztályon 34, fém- és vasipari szakosztályon 57 és a faipari szakosztályon 36. A rendkívüli tanfolyamokon és az estiműhelyi gyakorlatokban összesen 1637 tanuló vett részt. A mult évben végzett tanulóknak 98%-a van ipari pályán. Az intézet fentartási költsége a személyi- és dologi kiadásokkal együtt 258.453 korona 47 fillér, ezzel szemben a bevétel 29.440 korona 59 fillér volt. A beiratkozás szeptember hó első 4 napján történik; a beiratási díj 4 korona, a tandíj félévénként 20 korona.

7. *Az aradi kir. főgimnáziumnak értesítője, szerkesztette: Burtán János, igazgató.* Az értesítő első cikke nátafalvi Nátafalussy Kornélnak, a nagyváradi tankerület néhai főigazgatójának emlékét örökíti meg. Ezután néhány ünnepi emlékezés következik. A tanári karnak 20 tagja volt, ezek legnagyobb része irodalmi és társadalmi téren is említésre méltó működést fejtettek ki. Az iskola 28 tanulóval részt vett a temesvári kerületi tornaversenyen is. Az iskola történetének legkimagaslóbb pontja gróf Apponyi Albert, vallás és közoktatásügyi miniszternek látogatása f. é. január hó 20-án. A tanulók száma az elmult tanévben 495 volt; ezek közül jeles volt 19, jó 65, elégséges 252, javíthat 86, megbukott 40 tanuló. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 37 fiú és 3 leánytanuló, kik közül jelesen érettek 6, jól 11, egyszerűen 17, 6 tanuló javíthat. A beiratás a jövő tanévre szeptember hóban lesz, felvételi díj 8 korona, a tandíj félévénként 30 korona.

8. *A soproni állami felső kereskedelmi iskola 23. értesítője, szerkesztette: Kajaba Lajos igazgató.* Az értesítőben programértekezés nincsen, az első cikk „II. Rákóczi Ferencz” címmel az intézet Rákóczi-ünnepéről számol be, a második cikk pedig *Hatvani Ferencz* tanárnak 25 éves jubileumáról szól. A tanári testület 5 tagból állott. Az iskolának a mult tanévben 83 tanulója volt, ezek közül jeles rendű egy sem volt, jó 17, elégséges 56, egy vagy két tárgyból elégtelen 23, több tárgyból 4. Az érettségi vizsgálatra 18 tanuló jelentkezett, kik közül jelesen felelt meg Rütt György, jól 5, elégségesen 9, nem felelt meg 3 tanuló. Az iskolával kapcsolatos kereskedelmi női tanfolyamnak 30, a kereskedő tanonc-iskolának 81 tanulója volt.

9. *A fehértemplomi áll. főgimnázium 32. értesítője, szerkesztette: Bodnár György igazgató.* Az értesítő első cikkét „Palermo és környéke” cím alatt Hegyi József tanár írta. A tanári testületnek 25 tagja volt. Az intézet történetében búcsút vesz a tanári kar nátafalvi Nátafalussy Kornél, a nagyváradi tankerület elhalálozott főigazgatójától. A tanulók száma az elmult évben 289 volt, ezek közül jeles volt 25, jól volt 41, elégséges 122, javíthat 39, több tárgyból megbukott 33. Az érettségi vizsgálatra jelentkezett 4 tanuló, kik közül jelesen érettek 1, jól 1, elégségesen 2. A beiratkozás a jövő évre szeptember hó elején lesz; a beiratási díj 6 korona, az egész évi tandíj 48 korona.

10. *A kegyes tanítórendiek nagykárolyi főgimnáziumának értesítője, szerkesztette: Cseh Lajos igazgató.* Az értesítő első értekezését „A hold fizikájából” címmel Hatvani Ede tanár írta. A tanári karnak 15 rendes tagja volt. A tanulók száma 289 volt, kik közül jeles volt 19, jó 44, elégséges 166, javíthat 44, megbukott 16 és nem osztályoztatott 2. Az érettségi vizsgálatra jelentkezett 18 tanuló, ezek közül jelesen érettek: Nagy István és Somossy Miklós, jól 6, 9 tanuló egyszerűen, egy tanuló javításra utasított. A beiratás jövő szeptemberben lesz; a tandíj az egész évre 40, illetve 48 korona.

11. *A löcsei áll. főreáliskola 38. értesítője, szerkesztette: Walther Béla igazgató.* Az értesítő első cikkét *Bodrossi Lajos* tanár írta e címmel: „A természettudományok értéke”. Cikke végén felhívást intéz a szülőkhöz, hogy kedveltség meg gyermekeikkel a természettudományokat, mert ettől várhatjuk a mindennapi kenyeret, a haza erősödését és felvirulását. A tanári testület 19 rendes tanárból és 2 gyakorló tanárjelöltből állott; a rendes tanárok közül többen irodalmilag is munkálkodtak. A tanulók száma 111 rendes- és 4 magántanuló volt; ezek közül jelesen végzett 10, jól 29, elégségesen 52, javíthat 12, végleg elbukott 4 tanuló. Az érettségi vizsgálatra 21 jelentkezett; e vizsgálat eredménye a következő volt: jelesen érettek 5, jól 6, egyszerűen 8 tanuló; 2 javításra utasított. A beiratás szeptemberben lesz; beirási díj 9 korona, az egész évi tandíj 36 korona.

12. *A kegyes tanítórend nagybecskereki községi főgimnáziumának értesítője, szerkesztette: Balázs József igazgató.* Az értesítő tanulságos és rendkívül gyakorlati irányú cikkét „Egészségügy és iskola” címmel az iskola orvos, dr. Fialowski Béla írta. Ezt követi: Az ifjuság zárandoklása

Kassára, II. Rákóczi Ferencz fejedelem hamvaihoz, miről Herr Ödön tanár számol be. A tanári kar 15 tagból állott. A tanítók száma 267 volt; ezek közül jelesen vizsgázott 11, jól 39, elégséges eredménnyel 156, javíthat 43 és végleg elbukott 18 tanuló. Az érettségi vizsgálatra 11 tanuló jelentkezett, de a vizsgálat eredménye csak a jövő évi értesítőben közölhető. (Miért?! Szerk.) A beiratás jövő szeptemberben lesz; a beiratási díj 4 korona, az egész évi tandíj 60 korona.

13. *A nagyszombati állami főgimnázium értesítője, szerkesztette az igazgatóság.* Az értesítő első cikkében Szilágyi Gyula tanár búcsúzik érzékenyen az egész tanári kar nevében *Ferenczy Istvántól*, az iskolának ez évben elhalálozott jeles igazgatójától, ki 19 évig volt az intézet tanára és 12 évig annak igazgatója. A tanári karnak 32 tagja volt. A tanulók száma 617 volt; ezek közül jelesen vizsgázott 15, jól 39, elégségesen 344, javíthat 150, végleg elbukott 69. Az érettségi vizsgálatra 37-en jelentkeztek, kik közül jelesen érettek 3-an; jól 1, egyszerűen 21, javításra utasított 8, egy évre elbukott 4 tanuló. Az intézeti alapok vagyona 22,078.47 korona; a lefolyt évben 608 tanuló összesen 40,429.54 korona összegű segélyt, illetve ösztöndíjat élvezett. A beiratás szeptember hó elején lesz; beiratási díj 13.60 korona, az egész évi tandíj 60 korona.

14. *Az egri állami főreáliskola 17. értesítője, szerkesztette: Vigh Béla igazgató.* Az első cikkben „Szemere Pál mint költő és nyelvész” címmel igen érdekes irodalomtörténeti adatokat közöl *Pécsi Oltmár* tanár. Az iskola személyzete 16 rendes tanárból, 6 hitoktatóból és 5 rendkívüli tanárból állott. A tanulók száma 309 volt, kik közül felsőbb osztályba léphet 229, javító vizsgát tehet 26, az osztályt ismételni tartozik 50, nem ismételt 4 tanuló. Az érettségi vizsgálaton résztvett 21 tanuló, ezek közül jelesen érettek: Abszolon Márton és Papp Pongrácz, jól érettek 7, egyszerűen érettek 10, 1 javítóvizsgálatra, 1 pedig ismétlésre utasított. A tanári kar 21 növendék kíséretében tanulmányi kirándulást rendezett a Magas Tárba. A beiratás a jövő tanévre szeptember hó elején lesz; a beirási díj 11 korona, az egész évi tandíj 36 korona.

(Folytatása következik.)

KÖZIGAZGATÁS.

Eszméink győzedelme.

Éveken át küzdött az Egyetértés azért az eszméért, hogy az Országos Központi Jegyzői Egyesület szervezetét reformálni kell és pedig a vármegyei jegyzői egyesületek szövetsége helyett meg kell valósítani a megalakítandó járási egyesületek szövetségét, és ez legyen jövőben az Országos Központi Jegyzői Egyesület.

Sokáig nem igen hallgattak ránk, később magas hangnemből szóló kritikákban támadtak ránk, kijelentvén, hogy minden jól van úgy, ahogy van. A központi jegyzői egyesület állítólag mindenféle kísérleteken keresztül ment már, de a mainál jobb szervezetet nem lehet számára kitalálni.

Nos, a példák ugylátszik mást mutatnak, az Egyetértés eszméi által indított mozgalom eredménye az ország minden részében mutatkozik. A járási egyesületek száma hónapról hónapra örvendatosan szaporodik.

Nem ok nélkül van ez így és oly egyszerű eszközökkel, mint a minőkkel mi élünk, pusztán az eszme hatalmával nem lehetett volna ily mélyreható mozgalmat indítani, ha az általunk felhozott okok igazságáról mindenfelé meg nem győződött volna a jegyzői kar tulnyomó nagy többsége.

Mi egyszerűen azt állítottuk, hogy a mai szervezet mellett az országos központi jegyzői egyesület közgyűlése nem képviseli a közel 6000 főre menő jegyzői testületet. Nem képvisel az semmi egyebet, csak azoknak a jegyzőknek az akaratát, akik megjelennek s akik legfeljebb százan, vagy százhuszan szoktak lenni és legfeljebb küldöikét. De kiket kell vajjon e küldők alatt érteni? A megyei jegyzői egyesületeket? Amelyeknek összesen van talán egy pár

ezer tagja? Jó volna, ha csak ennyit is képviselnének. De szó sincs róla, a vármegyei jegyzői egyesületek élén áll négy-öt ember, legfeljebb tíz, és így a 6000 jegyzőt érdeklő ügyekben legbővebb számítással dönteni szokott 600, vagyis az egésznek egy tizedrésze.

Legbővebb számítással, mondjuk — mert a valóságban még ennél is kevesebben vannak, akik a jegyzői közügyekkel törődni szoktak. De ne mérlegeljük a számokat és ne folytassuk az címéletet, hanem tekintsük azokat az eredményeket, amelyeket a központi jegyzői egyesület a társadalmi tevékenység terén el tud érni. Nézzük akármelyik intézményüket, amelyet a jegyzők javára megteremtteni akarnak, s amelyeknek létesítése érdekében évenként szépen szóló felhívásokat szoktak kibocsátani, az utóbbi években már néha keserű panaszokkal is tárka-za.

Ott van például: a jegyzői árvaház ügye. Nagyon szép eszme, emberies, nemes rendeltetésű intézmény, amely minden apa szívét kell hogy közelről érintse. Mert senki sem láthat a jövőbe és nem tudhatja, hogy az ő gyermekei nem fognak-e egy ilyen intézmény áldásaiban részesülni. És mégis, mit tapasztalunk? Sajnos vagy öt esztendő óta évről-évre azt jelentik a közgyűlésnek, hogy az árvaház-alap nem akar szaporodni. Később egyesületi jelleget igyekeztek adni az intézménynek, a jegyzők beléphettek — ám a dolog így se ment. A jegyzők nem akarták megérteni, hogy itt az ő legfontosabb érdekeikről van szó és nem léptek be az egyesületbe. Legalább nem olyan számmal, hogy az árvaház ügyén valamit lendíthettek volna.

Más alapítási kísérletével is járt így a központi egyesület. És ekkor mondtuk mi azt, hogy ilyen kudarc csak egy olyan egyesület keblében fordulhat elő, amely csak látszólagos életet él, de valójában nem az, aminek magát nevezi. — Ha a központi jegyzői egyesület csakugyan a 6000 jegyzőt képviselné, illetőleg ha a 6000 jegyzőnek mondjuk csak a fele, vagy harmadrésze valami közösséget érezne azzal az egyesülettel, akkor más eredmények mutatkoznának. De most az a helyzet, hogy a nagy tömeg teljesen apatikussá vált az egyesület iránt, nem vár tőle se jót se rosszat, mert nem hiszi, hogy akár ezt, akár azt csinálni tudná és egyáltalában nem törődik vele. Mindig így szokott ez történni minden testületben, amelynek a tagjai érzik, hogy nekik nincs semmiféle beleszólásuk és akaratukat, véleményüket nem érvényesíthetik. Az árvaházzal való kudarc különösen ékesen szóló példa erre, mert ott a központi egyesület még rá is duplázott a jogfosztásra. A jegyzők nagy tömege ugyanis, akik nincsenek benn a vidéki egyletek vezető klikkekben, nem elég, hogy mint jegyzők el vannak némitva, de még mint árvaházi tagokat is kizárni akarták őket akaratuk érvényesítésének minden lehetőségétől. Olyan szervezetet adtak tudniillik a központi egyesület tisztikarának vezetésére bizott humánus intézménynek, amely mellett a tagoknak egyetlen egy joguk maradt: megfizetni a külön tagdíjakat.

Mi előre megjósoltuk, hogy ilyen szervezettel nem lehet egy társadalmi intézményt létesíteni. Minden más vezetőség megragadta volna az alkalmat, hogy a tömegek szájaizét legalább ezen az egyesületen belül eltalálja és ha már azt a jogot meg nem adják a tagoknak, hogy a pénzükről beleszólhassanak az árvák majdani fölvetelébe, legalább az adminisztráció ellenőrzése körül vagy más ilyenféle téren engedték volna őket szóhoz jutni. Dehogy tették: inkább kockáztatták az árvaház jövő-

jét, csak az ő hatalmi törekvésük legyen biztosítva.

Ebből a szempontból küzdenek a járási egyesületek szervezkedése ellen is. Rendkívül kellemetlen is lenne az rájuk nézve, ha például egy napon az ország 427 járásából csak vagy 100 mint megalakult egyesület vagy másfélezer taggal kongresszust tartana és a jegyzők igazi érdekeinek adna kifejezést. És ha egyszer ezek ragadnák magukhoz a kezdeményezést valami társadalmi intézmény dolgában és azt az intézményt megcsinálnák.

Kellemetlen lenne biz ez, mindazáltal sok jel mutat arra, hogy ez a kellemetlen tapasztalat nem fog elmaradni.

Nemcsak szórványosan kezdenek alakulni a járási egyesületek, de egész megyék összes járásai sietnek megalakulni és egymással szövetkezni. A *tolnai* megyei jegyzők körében például a simontornyai járási egyesület sürgeti a szövetkezést és a vármegyei egyesületnek oly irányban való reformálását, hogy az jövőre a járási egyesületek *akaratának és szelvényének* legyen a kifejezője. A járási egyesület ezt legutóbbi közgyűlésén mondta ki és felhívását az összes többi járási egyesületnek megküldeni határozta.

Ugyanekkor az ország északi részében Ungmegyében maga a vármegyei egyesület mondta ki, hogy a vármegyei járási értekezletek alakuljanak járási kör czimén egyesületekké és elsőnek mindjárt megalakult az *ungvári járási kör*, mely alakuló ülését június 27-én meg is tartotta és pedig amint kimondták azért, hogy a szétszórt lappangó erők tömörülésével a jegyzők anyagi és szellemi jólétét előmozdítsák.

Az *Egyetertes* programja ez. Mi hirdetjük évek óta, hogy a szétszórt élő jegyzők számára a megyei központban székelő egyesület nem képezhet összekötő kapcsot. Nekik könnyebben hozzáférhető, a gyakori találkozást lehetővé tevő járási központokban kell teremteniök egy forumot, amelyen eszméiket kicserélhetik. Ezeknek az egyesületeknek lesz életképességük, amit ezekben elhatároznak, annak népszerűsítésére meg van a mód és a remény: az egymás kapacitálása, néha egy kis szelid erkölcsi nyomás is ott, ahol kell, a jó ügy például egy-egy kis adakozás tekintetében.

Legyen egy pár száz járási kör az országban és a 6000 jegyzőből álló óriási hangszereknél könnyű lesz billentyűzni — míg ma nincs mód a megszólaltatására.

Hogy egyes megyékben az ilyen alakulás a vármegyei egyesület kebléből indul ki, vagy oda akar behatolni, ez mit sem változtat a dolgon. Ha reformálni tudják a vármegyei egyesületet — annál jobb, sőt a legideálisabb megoldása az lenne a dolognak, ha a vármegyei egyesület a járási körök kiküldötteit turnusok szerint sorban felküldené a központi egyesület közgyűlésére. Azok friss levegőt hoznának magukkal bizonyosan és kiszélesítenék a közgyűlési termet alaposan.

Mi tehát melegen üdvözöljük a tolnaiakat, és az ungmegyeieket, és kezdésükhöz szerencsét kívánunk.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Magyaregres. Köjegyzői állás 1600 korona fizetéssel, szabad lakással, 50 korona iroda átalány, 80 korona napidíj átalány, 200 korona fuvar átalány, 250 korona fűtés és világítás átalány. Julius 25-ig. Főszolgabíró: *Kaposvár*.

Bereksző. Köjegyzői állás 1600 korona fizetéssel. Julius 20-ig. Főszolgabíró: *Déva*.

Szeghegy. Községi jegyzői állás 727 korona fizetéssel, (az árvaház vezetésére is köteles) 1/4 tagos telekfeld, 600 négyszögöl pótkerti, szabad lakás, 15 mm. buza, 6 öl kemény tűzifa, 6 kocsi széna, marhalevel-díjak, (német nyelv szükséges). Julius 20-ig. Főszolgabíró: *Topolya*.

Uréta. Jegyzői állás 1600 K fizetés, szabadlakás. Julius 31-ig. Főszolgabíró: *Szekelyhid*.

Sarkadkeresztúr. Községi jegyzői állás 1432 K fizetés, 2 kat. hold szántó, 6 öl tűzifa, szabadlakás. Julius 24-ig. Főszolgabíró: *Cséffa*.

Kistormás. Községi jegyzői állás 1031 K fizetés, 3 szobás szabadlakás, 12 hektó buza, 18 hektó rozs, 12 hektó tengeri, 4 méter tűzifa, 4 kocsi széna. Julius 18-ig. Főszolgabíró: *Gyónk*.

Sormás. Köjegyzői állás 2400 K fizetés. Julius 20-ig. Főszolgabíró: *Nagykanizsa*.

Raffna, Valeydi és Furlug községekben három segédjegyzői állás 1000—1000 K fizetés. Julius 19-ig. (Román nyelv szükséges.) Főszolgabíró: *Németbogsán*.

Beodra. 1. Közgyámi irtóki állás, 1100 K és 2. második irtóki állás 720 K. Julius 20-ig. Főszolgabíró: *Törökbecse*.

Majszin. Segédjegyzői állás anyakönyvi állással július 18-ig. Főszolgabíró: *Felsővisó*.

Havasmező. Segédjegyzői állás anyakönyvi állással július 19-ig. Főszolgabíró: *Felsővisó*.

Valsora. 1. Köjegyzői állás 1600 korona fizetés és átalány, 2. segédjegyzői állás 1000 korona fizetéssel július 20-ig. Főszolgabíró: *Déva*.

Resicavideki segédjegyzői állás 1000 korona fizetéssel július 29-ig. Főszolgabíró: *Resicabánya*.

Dunaszerdahely. Segédjegyzői állás 1000 korona fizetéssel aug. 10-ig. Főszolgabíró: *Dunaszerdahely*.

Fehérviz. Segédjegyzői állás 1000 korona fizetéssel július 25-ig. Főszolgabíró: *Puj*.

Megüresedett községi orvosi állások.

Csikszentsimon, oltmenti körorvosi állás 1500 korona fiz., 180 korona lakáspénz, 180 korona utiátlány, látogatási díjak. Julius 30-ig. Főszolgabíró: *Csikszentmárton*.

Csikszentmárton, körorvosi állás 1260 korona fiz., 240 korona lakáspénz, 180 korona utiátlány. Julius 30-ig. Főszolgabíró: *Csikszentmárton*.

Kiskér, községi orvosi állás 1600 korona fiz., lát. és halottkéml. díjak. Julius 15-ig. Főszolgabíró: *Kula*.

Bátos. Körorvosi állás, 2400 korona fizetés. 400 korona uti átalány, szabad lakás, látogatási díj —.40—-.60—1.20. koronáig, halottkémlő díj —.60—2.— koronáig, fuvardíj vagy előfogat. Julius 16-ig. Főszolgabíró: *Teke* (Kolozsm.)

Bozovics. Körorvosi állás, 1600 korona fizetés, 600 korona uti átalány és látogatási díjak. Augusztus 15-ig. Főszolgabíró: *Bozovics*.

Divatlevél.

Budapest, július 13.

Van a női öltözködésnek egy alkotórésze, illetve része, amely mindenkor a legérdekesebb tárgy marad — a nők szemében. Persze, csak az előkelő, szép asszonyokat érthetjük ezalatt, akiknek módjukban van e költséges kedvelésnek eleget tenni, mert ékszerrel van szó. A fényes báltermek és intim uri szalónok egyaránt alkalmasak az ékszerpompá kifejtésére, bár mind a kettőnek külön törvénye van e részben. Elegáns nő mindig tudja, milyen és mennyi ékszer kell a két különböző helyen feltenni. Mert míg a nagy ünnepek ma szinte megkövetelik a sok ékszer, meghitt körben ezzel egyszer s mindenkorra neveltségessé válhatik, aki viseli.

A mértéket erre nézve mindig az alkalom adja meg és viselőjüknek éreznie kell e mérték hatását. Tény azonban, hogy nagy toilletthez ugy hozzátartozik a káprázatos tűndöklés, mint akár az uszály vagy keztyű. Épp oly határozott tény az, hogy valami mondhatlan előkelőséggel árasztja el a nő megjelenését az, ha karján, nyakán és hajában a szivárvány minden színét csalják ki a hideg kövekből a csillár lángjai.

Mint mindennek, az ékszernek is megvan a maga külön divatja, mely időnként változik is. Az ékszer viselés legfontosabb szabálya pedig az, amelyet józlású nő minden körülmények között követni fog — hogy hamis ékszer fel nem tűz soha. Ha anyagi viszonyai nem engedik, nem visel ékszer, de hamisítványokkal nem büszkélkedik.

A „kövek köve” mindig a gyémánt marad. Ezt némi áhitattal környezi a nők bálványozása és ennek a bálványozásnak egyetlen mentségét a tárgy szépségében találjuk. Örömmel jelenthetjük, hogy ma már elmúlt az az idő, amikor utonutfélen, a nyílt utcán is szinte sértette szemünket a gyémánt tüze. Igazi profanizálása volt ez

annak a gyönyörű könek, hogy a nők hétköznapi viseletét alacsonyították, míg addig mindig ünnepet jelentett a viselése.

A gyémántot ma csak a legnagyobb diszkrécióval viselik. Ez annyiból is indokolt, mert az utcán a nap sugarától szinte bántóan csillan meg és káprázatában egészen elvész viselőjének alakja. Nem látunk egyebet, csakis a gyémántot, ezt pedig nem szívesen veszi az oly nő, aki egyéniségét többre becsüli a külsőségnél. Színes köveket inkább viselhetünk utcai toilletthez is. Tompa fényük, mely tűzük pompásan illik az utcai ruha szövetéhez, a kalap virág- és tolldíszéhez. Legszívesebben a szafírt, rubintot, topázt és ametisztet választják e czélra; de nappal az ékszeres királynője a gyöngy marad. Gyönyörű fénytelenége minden arcszínhez, hajhoz és szövethez illik. Minden feltűnés nélkül simul az estélyruha kivágásából kiemelkedő nyakhoz és szerényen átengedi ennek a szépség palmaágát. Bebizonyított tény ugyanis, hogy a gyöngy a nyakon mindig szintelenebb, mint a kézen; viszont a bőr fehérségét a gyöngynél előnyösebben kevés ékszer emeli. Koronás asszonyok, mint például az angol királyné, állandóan viselnek gyöngydiszt és a velük született eleganciánál fogva ezer raffinementjét teremtették meg ennek a divatnak.

Az ékszerrelés korlátozása — a nappali ruhánál — még a karpereczre is kiterjed. Esteli ruhához sokkal több és pazarabb karperecz viselése van megengedve, mint sötét utcai ruhához. És itt nem tesznek kivételt a ma annyira kedvelt rövid ujj kedvéért sem. Legdivatosabb most is az arany karperecz különböző kövekkel kirakva. Az egyidőben felkapott ezüst karpereczet, — melyet antik medaillonoktól díszes hoztak forgalomba — ma már csakis Páris másodrangú ékszerészeinél látjuk. Nagyon kedveltek a nagy aranykarikák, melyeket egyetlen kövel ékítve, rózsás fülükben hordanak Páris hölgyei.

Az utcai ruhának nagyon elegáns ékszere a csatt. Kicsi gyémántokkal kirakva nyakkendőtti, övkapocs és mellű helyett viselik, persze nagyon diszkrét izléssel megkomponálva. Hosszu ideig divatosak voltak a hosszú lánczra akasztott teknőc-lorgnonok. Most belátták, hogy ezek a lorgnonok könnyen törnek, záruk hamar elkopik és akkor minduntalan összecukódnak. A lorgnonokat most nemes fémekből készítetik Páris elegáns asszonyai; egyik oldalukon piczi gyémántokból van kirakva, tulajdonosnőjük neve vagy annak kezdő betűi. A lánczok többnyire gyöngyből voltak, de mivel e dísz az utánzatoknak egész tömegét hozta forgalomba, ezek is eltűntek. Piczi, zománcozott lapokból álló lánczot fűznek, ezeket kirakják apró gyémántokkal, drágakövekkel, vékony aranykarikákkal keretezik és kész a divatos láncz.

Erszény helyett szinte ékszer számba menő táskát viselnek. Nagyok, arany szőlőszemekből fűzöttek és arany lánczokon egy hatalmas kapocs van, melyet az övbe lehet akasztani. Az arany többszínű, ebből mozaikszertűen van kirakva a táskák és dísz különböző kövekből kerül. Némely asszony nem szeret hívalkogni ezzel az ékszerészernnyel, azért a kabátja belésére akasztja, hol könnyen hozzáférhet, de nem foltúnó.

Nagyon tévedünk továbbá, ha azt hisszük, hogy Páris divathölgyei megelégszenek egy tíz filléres írónnal; mert anélkül nem található francia asszony. Kicsi táskájában mindig kéznél van az írónja, ha sebtében odavetett néhány szót kell írnia. Aranyból való ez is, drágakövekkel kirakva. Az illatszeres üvegek kristályból készülnek, dugójukat egy szafír vagy rubingyűrű tartja. Egész piczinyek, fűrtőjás nagyságban készülnek, piczi akasztóval.

A bombonnierek a múlt század izlését mutatják. Hegykristály az anyaguk, dusan aranyba foglalva. A névjegy- vagy pénztárczák többnyire vörös vagy-zöld bőrből vannak, gyémántos betűkkel. És meg ne feledkezzünk ama hölgyekről sem, akik hódolnak a divatnak és — nyíltan vagy titkon — egy-egy illatos cigarettát szoktak elszívni. A cigarettatárczának kristályból kell lennie, ezüsttel vagy arannyal díszítve, míg a nevet apró gyémántokból rakják ki.

E. B.

Egy derék magyar gazdasszony.

(Lakosné könyve és akciója.)

Nem csupán a női jogokért, hanem hazánk közgazdasági felvirágzásának nagy céljéért is sorompóba lépnek egymásután lelkes, hazafias nők. Kolozsvárt Lajosné szóval és könyvben fölkel „a falusi otthon védelmére” s most egy hatalmas kötetben Lakosné Pécskay Ilona asszony Nagybányán megírja a „Háztartási tanácsadó” című műben mindazt, amit egy jó falusi gazdasszonynak, de kétharmadában a városi asszonynak is a ház körüli teendők közül tudnia kell.

Azok a régi, híres magyar nagyasszonyok, a gazdálkodó középosztályu magyarságnak most már csak ritkán található, ezer házboldogító, házgyarapító titkot tudó nagyasszonyait véljük feltámadni, mikor Lakosné háztartási tapasztalait olvassuk.

A régi magyar asszony, aki a női kézimunkában mester volt, egyik keze a házigazdának. Semmitse szeretett a régi nagyasszony úgy, mint „a pénzt betartani”, „élére verni a garast”, „dugaszba rakni a pénzt.” Ösztönszerű érzése ez a magyar gazdasszonynak; hiszen szegény a pénzlen mai nap is ez az ország. Az a baj, hogy nincs elég pénzünk és hogy a mi természeti kincsünk van: mint az élelmes német, nem tudunk abból „pénzt csinálni!”

Ezen szegénység ellen küzdeni, a kert és a ház tája által nyújtott apróbb dolgokból nagy hasznot venni, a háztartás ügyes vezetése által a házat feltartani: erre tanítja meg gazdasszonyainkat Lakosné könyve.

Di mielőtt erről a hasznos könyvről pár szót szólnék, hiszen most már harmadik kiadásában eléggé ismerik annak aranytanácsait gazdasszonyaink, nagy örömmel adok hírt Lakosné asszony áldozatkész, hazafias akciójáról, mely ha megvalósul: áldásdus tevékenységben fogja egyesíteni az országnak otthon gazdálkodó, gazdaságot gyarapító, jólétet terjesztő hölgyeit.

A Lakos házaspárnak a kies Nagybányán, Szatmármegyében, honnan a modern magyar festőművészet kiindult, van kis birtoka.

Itt alkalmazta, itt próbálta ki az ezermester gazdasszony, Lakosné, mindazt, ami könyvében mintegy 1500 cím alatt van felsorolva, ami a sütés-főzésre, a gyümölcsök és fozelék konzerválására, a baromfiak gondozására, ecetek, lekvárok, gyógyító és izletes szörpök, gyümölcsnedvek és borok stb. stb. készítésére vonatkozik. Az ő házuk, telkük és kertjük tehát az okszerű háztartásnak valóságos mintatelepe. Tervük most az, hogy ezt a telket, mely mintegy öt kat. hold, 8000 négyszögölnyi, hatalmas, megművelt, fás terület, — felajánlják ingyen a magyar államnak. Felajánlja Lakosné urnó, az ő éveken át szerzett gazdag tapasztalatait, egész szellemi erejét, abból a hazafias, nemzetgazdasági célból, hogy az állam ezen a helyen a gazdasági szellemi és anyagi alap felhasználásával női gazdasági tanfolyamokat, egy naeyszabásu háztartási iskolát nyisson! Ilyen iskolákra, mint azt Kolozsváriné fentebb említett művében bőven kifejtette, közjólétünk gyarapítása céljából égető szükségünk van. A nagybányai női gazdasági iskolának felállításánál tehát, a Lakos házaspár áldozatkészsége folytán, az államot csupán egy alkalmas iskolai épület emelése, s némi segédzsemélyzet költsége terhelni. A tanfolyamokat a Lakosné asszony terve szerint inkább tanítónők számára kellene alapítani, kik itt a természet ölen közvetlen szerzett praktikus ismereteiket azután az egész országban széthordanák és a praktikus gazdasszonykodás áldásos, vagyontérő művészetében leányainkat országszerte oktathatnák, képezhetnék!

Ezt a hazafias áldozatot és gyönyörű tervet a nagybányai kerület képviselője, Földes Béla, a kitűnő nemzetgazda által szándékoznak a kormány elé terjeszteni.

Abban az egészséges, hazafias munkában, mely ma az egész nemzetet a nemzetgazdaság ki-fejlesztése által a nemzeti jólét felé igyekszik vinni, bizonyára nem csekély fontossága a Lakosné asszonyé és dicsérettel veszünk tervéről tudomást,

mely a gazdasszonyok fontos iparkodó munkáját illeszti be a nemzetjólét eszközei közé.

Lakosné okos, praktikus munkálkodásának hű tükré fent említett könyve.

A jókora kötetből csupán egypár főbb czímet említve fel, mint: Házirend, háztartási tárgyak gondozása, ruhafoltozás, mosás, tisztogatás, konyha, élelmi cikkek gondozása, baromfiak, sütés-főzés, háziéukraszát — mely utóbbi két rész egy teljes magyar szakácskönyvet képez — gyümölcs és zöldség konzerválása stb., tisztában lehetünk, mi minden fontos házi dolgokról van itt szó.

Főhajtsága és érdeme a könyvnek, hogy a kezdő gazdasszonynak szól s apró részletezőse által az öntanulásra igen alkalmas.

Ismeretes, mily pocskékolása megyen végbe a nemzeti vagyonnak, hogy gyümölcsöt, zöldséget konzerválni nem tudunk, hogy külföldi aszalt és konzervált gyümölcsöt eszünk, a zناimi osztrák ugorka s egyéb efféle százezreket visz ki a zsebtükből. A baromfiakkal, a kisebb háziállatokkal, a tejtermékekkel stb, sem tudunk ügyesen bánni. E részben Lakosné könyve uttörő s úgy a tenyésztésre, gondozásra, mint kezelésre a gyakorlatban kipróbált tanácsokat ad.

A falusi otthon elpusztulása ellen, melyet Kolozsváriné említett műve oly megrendítően fest elénk, ennek a másik asszonynak a könyvében van az igazi orvosság.

Lakosné művében a szakácsművésztől szóló rész oly részletes és világos, hogy tankönyvvül volna használható. Sok magyar étel van benne leírva, melyeket egykor az édes otthonban élveztünk s ma már-már a feledésbe mennek; így pl. a magyar „béles”, mely hidegen is, melegen is egyaránt jó, szegedi tejfőlés lepény, fonatos kalács, margitai pite, a nagybányai leveles pogácsa, diós-kifli, stb. stb., több mint ezerféle főzni és sütni való van e részben felsorolva s részletesen leírva.

Kolozsváriné megírta a falusi otthon védelmét, — a Lakosné könyve kész, praktikus tanácsokkal kifejté, miképen kell azt felvirágoztatni.

A nemzeti vagyonosodás és jólét elsőrangú célját szolgálja mindakettő s kimutatja a gazdasszonykodó nő fontos szerepét a most megindult, nagy közjóléti és szociális munkában.

SAKK.

Elvezető: Gajdos János.

110. számú játszma.

Játszották az ostendei nagymesterversenyen 1907. május hó 23-án.

Spanyol játék.

Előnyös:	Sötét:
Dr. Tarrasch	Marshall
1. e2—e4	e7—e5
2. Hg1—f3	Hb8—c6
3. Ff1—b5	a7—a6
4. Fb5—a4	f7—f5

Ezen lépést dr. Schliemann után Walthoffen ezredes vetette föl 1890-ben, de azóta is ugyiszólván teljesen figyelmen kívül maradt, mert jóságában senki sem bizott. A spanyol játékban az f7—f5 cselszerű lépés még inkább alkalmazható azonnal, a 3. lépésben, de a7 a6-al kapcsolatban már rossz, ez az oka, hogy jelen állásban csak legkritikább esetben fordult elő versenyeken. Hogy Marshall most mégis megkísérlé, azt mutatja, hogy az ő játékmódora nem riad vissza semmitől és képes olyan lépést is megjátszani, amelyről mindenki megvan győződve, hogy nemcsak nem előnyös, de egyenesen hátrányos. Az eredmény természetesen aztán többnyire balul üt ki.

5. d2—d4!

A legerélyesebb, amely után hamarosan ki fog tűnni, hogy világosnak mennyivel könnyebb a játék. Az 1896. eisenachi főtornán egy játszma-ban Rosenbaum és Kirschner között 5. Hb1—c3 történt, mire következett 5... b7—b5 (itt jobb azonnal 5... f5×e4 és 6. Hf3×e4-re b7—b5 7. Fa4—b3, d7 d5 stb.) 6. Fa4—b3, f5×e4? 7. Hf3×e5, Hc6×e5. 8. Vd1—h5? He5—g6, 9. Vh5—d5, Hg8—h6, 10. Vd5×a8 stb. és világos nyert.

Ha világos üti a gyalogot, úgy a következő változat állhat elő: 5. e4×f5, b7—b5. 6. Fa4 b3, e5—e4. 7. Vd1—e2, Vd8—e7. 8. Fb3×g8, e4×f3,

9. $Ve2 \times e7+$, $Hc6 \times e7$. 10. $Fg8-b3$, $f3 \times g2$. 11. $Bh1-g1$, $Fc8-b7$ stb.; vagy 7. $Hf3-d4$, $Vd8-g5!$ 8. $Hd4 \times c6$, $Vg5 \times g2$. 9. $Bh1-f1$, $d7 \times c6$. 10. $Vd1-h5+$, $g7-g6$. 11. $f5 \times g6$, $Hg8-f6$. 12. $g6-g7+$, $Hf6 \times h5$. 13. $g7 \times h8v$, $Fc8-h3$. 14. $Vh8-e5+$, $Ke8-d8$. 15. $Ve5-d4+$, $Ff8-d6$. 16. $Fb3-c4!$ $b5 \times c4$. 17. $Vd4 \times c4$. 18. $Hh5-f4$ stb. sötét nyer.

5. . . . $f5 \times e4$

Marshall ezzel a 3 . . . $a7-a6$ nélküli változatba szeretné terelni a játékot, ami most 6. $Fa4 \times c6$, $d7 \times c6$, 7. $Hf3 \times e5$, $Vd8-h4$ stb.-vel el is volna érhető. Az adott állásban azonban világosnak előnyösebb folytatás áll rendelkezésére, miért is a teoria itt csak 5 . . . $e5 \times d4$ választ veszi figyelembe, amire pedig világos gyalogot áldoz s ezért kitűnő támadójátékot kap.

A teoretikus 5 . . . $e5 \times d4$ -re a legerélyesebb folytatás 6. $e4-e5!$ mire Gajdos és Heilmann közt az 1905. barmeni mesterjelölt-versenyen játszott partiban a következő érdekes folytatás jött létre: (5 . . . $e5 \times d4$ 6. $e4-e5!$) $Ff8-c5$ 7. 0 0, $Hg8-e7$ 8. $c2-c3$, $d4 \times c3$ 9. $Hb1 \times c3$, 0-0 10. $Fa4-b3+$, $Kg8-h8$ 11. $Hf3-g5$, $Vd8-e8$ 12. $Hg5 \times h7$ (igen erős itt 12. $Hc3-d5!$; a huszár-áldozat igen merész, de mégis kétes értékű és csupán arra van alapítva, hogy a rossz királyállás ellen intézett támadás talán sikerrel járhat, ami valóban be is következett, mert világosnak később nyert állása lett) következett: 12. . . . $Kh8 \times h7$. 13. $Vd1-f3$, $d7-d5$. 14. $e5 \times d6$, $He7-g8!$ 15. $Fb3 \times g8$, $Bf8 \times g8$. 16. $Vf3-h3+$ $Kh7-g6$. 17. $Fc1-f4$, $Fc8-e6$. 18. $Bf1-e1$, $Ve8-d7$. 19. $d6 \times c7$, $Hc6-e7$. 20. $Ba1-d1$, $Vd7-c6$. 21. $Bd1-d2$, $Ba8-d8$. 22. $Bd2-e2$, $Hc7-c5$. 23. $Hc3 \times d5$, $Fc6 \times d5$. 24. $g2-g4!$, $Kg6-f7$ és világosnak 25. $Vh3-h5+$ után tisztán nyert állása van.

6. $Hf3 \times e5$ $Vd8-f6$

Ha most a futár $b5$ -ön állana ugy egyszerűen 6. . . $Hc6 \times e5$ következne és 7. $d4 \times e5$, $c7-c6$ 8. $Fb5-c4$, $Vd8-a5+$ és utána $Va5 \times c5$ -el sötét gyalogot nyer.

7. $f2-f4$ $Vf6-h4+$

Rossz volna 7. . . $e4 \times f3$, mert 8. $Hc5 \times f3$ után a nyílt vonalak miatt sötét nagyon kényelmetlen állásba kerülne. A tett lépéssel sötét győztes világos királyszármányát és másrészt lehetetlenné teszi az elsánczolást.

8. $g2-g3$ $Vh4-h3$
9. $Vd1-e2$ $Hg8-f6$

Világos 9 . . . $Hc6 \times d4$ 10. $Ve2 \times e4$, $Hd4-c6$ után is jobban állana.

10. $Fc1-e3$ $Ff8-b4+$

E lépésnek nincs értelme, miután világos ugysem a huszárral lép közbe. Sokkal helyesebb volt 10 . . . $b7-b5$, mire a folytatás lehet 11. $Fa4-b3$, $Hc6-d8!$ és fenyeget 12 . . . $d7-d6$; vagy 11. $Hc5 \times c6$, $d7 \times c6$ 12. $Fa4-b3$, $Fc8-g4$ 13. $Ve2-d2$, $Fg4-f3$ s utána esetleg $Hf6-g4$ stb. sötétnek támadással.

11. $c2-c3$ $Fb4-a5$
12. $Hb1-d2$ 0-0

Ha most sötét 12. . . $b7-b5$ -öt játszana, ugy már előnyösen jöhetne 13. $Fa4-c2$. Az $e4$ gyalog azonban már veszélyben van.

13. 0-0-0 $Hc6-e7$

Sötét $d7-d5$ -el szeretné gyalogját összekötni, de már nem jut hozzá.

14. $Ve2-c4+$ $He7-d5$

Valamivel jobb volt 14. . . $d7-d5$ és 15. $Vc4-c5$ -re $He7-f5!$

15. $Hd2 \times e4$ $Vh3-c6$

Számításba jön 15. . . $c7-c6$, a tett lépés utáni lebonyolítás világosra előnyös.

16. $f4-f5$ $b7-b5$

Vagy 16. . . $Hd5 \times e3$ 17. $f5 \times c6$, $He3 \times c4$ 18. $He4 \times f6+$, $g7 \times f6$ 19. $He5 \times c4$ stb. és világosnak nyerni kell.

17. $f5 \times e6$ $b5 \times c4$
18. $He4 \times f6+$ $g7 \times f6$
19. $He5 \times c4$ $Hd5 \times e3$
20. $Hc4 \times e3$ $d7 \times e6$
21. $He3-c4$ $Fa5-b6$
22. $Hc4 \times b6$ $c7 \times b6$

végjátékban most világosnak konszolidált gyalogállása mellett egy gyalogtöbblete van, míg sötétnek a gyalogjai szétszakítottak; emiatt aztán sötét mindvégig tehetetlen, ellenben világos mindig nagyobb teret nyerve, ugyszólván agyonnyomja ellenfelét.

23. $Bh1-e1$ $Kg8-g7$
24. $Be1-e3$ $Ba8-a7$
25. $Bd1-e1$ $Ba7-e7$
26. $Fa4-b3$ $Bf8-e8$
27. $Kc1-d2$ $f6-f5$

A nem áll jól, de ezen lépéssel még inkább megkönnyíti világos játékát, mert lehetővé teszi a bástya benyomulását. Jobb volt 27. . . $b6-b5$.

28. $Be3-e5$ $Kg7-f6$
29. $a2-a4$ $Fc8-b7$
30. $c3-c4$ $Fb7-e4$
31. $Fb3-c2$ $Fe4-g2$

A csere után világos gyorsabban érvényesítheti gyalogtöbbségét a vezérszármányon.

32. $b2-b4$ $Be8-d8$
33. $Kd2-c3$ $Bd8-e8$
34. $Fc2-d3$ $h7-h5$
35. $a4-a5$ $b6 \times a5$
36. $Be5 \times a5$ $Fg2-b7$
37. $c4-c5$ $Be8-a8$
38. $Be1-a1$

Világos most szépen elviszi a gyalogot és a szabad gyalogokkal könnyen nyer.

38. . . . $e6-e5$
39. $d4 \times e5+$ $Be7 \times e5$
40. $Fd3 \times a6$ $Fb7-f3$
41. $Fa6-f1$ $Ba8-d8$
42. $Ba5-a6+$ $Kf6-e7$
43. $Kc3-c4$ $h5-h4$
44. $Ba6-h6$ $Be5-c4+$
45. $Kc4-b5$ $Bd8-b8+$
46. $Bh6-b6$ $Bb8 \times b6$
47. $c5 \times b6$ $Be4-c5+$
48. $Kb5-a6$ $Be5-c4$
49. $b4-b5$ $h4 \times g3$
50. $h2 \times g3$ $Be4-c6$
51. $Ff1-d3$

Sötét helyesebben tenné, ha földadná, állása ugyanis teljesen reménytelen.

51. . . . $Ke7-d6$
52. $Ba1-f1$ $Ff3-g2$
53. $Bf1-d1$ $Kd6-c5$
54. $Bd1-c1+$ $Kc5-b4$
55. $Fd3 \times f5$ $Be6-e7$
56. $Ff5-c8$ $Be7-c3$
57. $b6-b7$ földadja.

Sakk-hírek.

A székesfehérvári országos sakkverseny. A második magyar nemzeti verseny ideje mindjogiban közelebb, de az előzetesből ítélve, mindeztől nem tapasztalhatunk biztató kilátást a verseny sikere tekintetében. A versenyre kevesen, az elsőrangú játékosok közül pedig alig jelentkeztek, aminek magyarázata nyilván a versenyszabályokba felvett vitás pontban található. Most azonban egy öröndes változásról értesíthetjük olvasóinkat. Ugyanis mi voltunk azok, kik a versenyszabályok egyik pontjával ismételt foglalkoztunk és felszólalásunkban kifejezésre juttattuk a versenyzők jelentékeny részének álláspontját, mely a helytelen négyórás időszámításra vonatkozott. Felszólalásunk nyomán a versenyrendezés újabb megvitatván e kérdést, a szabályokba ezt a pontját megváltoztatta, amennyiben az előbbi kikötés megsemmisítésével a gondolkozási időt akként állapította meg, hogy az első két órában 30, azután óránként 15 lépés megtétele kötelező.

Miután a versenyszabályoknak illymódoni megváltoztatását ezennel közzétesztük, a versenyrendezés elhatározásáért meleg elismerésünknek kell kifejezést adnunk. A versenyrendezés eme változtatással fölládozóván régi elvét s elejtven régebbi eszméjét, valóban nagy áldozatot hozott, de ezzel nagy szolgálatot is tett a magyar sakkügynek, mert ha elsőrangú erők vesznek részt a versenyen, ez csak emeli annak nivóját. De elismerés illel a versenyrendezést azért is, mert a verseny sikere érdekében engedve a versenyzők kívánságának, nem ragaszkodott eredeti saját kikötéséhez, noha ehhez, mint a verseny létrehozójának, kétségtelenül teljes joga volt. Mikor mi a helytelennek tartott pont miatt felszólaltunk, tudatában voltunk annak, hogy a versenyrendezés mindenkor tetszése szerinti kikötéssel rendezheti a versenyt, miután a díjakra szükséges összeg egybe gyűjtésén csakis a rendezőség fáradozott. És hogy a változtatásba mégis belement, el kell ismerelnünk ezzel csakis a versenyzők iránt tanúsított nagy előzékenységet. Amidőn pedig ezt konstatáljuk, ama reményünknek adunk kifejezést, hogy most már a versenyzők sem fognak vonakodni a résztvevéstől, hanem teljes odaadással támogatják a versenyrendezőségét nehéz munkájában, hogy a verseny minél lényesebben sikerüljön.

Különösen a fentiekre való tekintettel felhívjuk és kérjük sakkozóinkat, hogy a versenyre minél számosabban és minél előbb jelentkezzenek, amialtal az örökös siker el nem maradhat; és ezzel a versenyrendezés önfeláldozása és fáradságos, elismeréseméltó törekvése is honorálva lesz.

A változtatás következtében a jelentkezési határidőt meghosszabbították és a versenyrendezés később is elforad nevezéseket, de ezeknek lehetőleg sürgősen kell beérkezniük. Folyó hó 10-ig különben a következő játékosok jelentkeztek: Exner Győző (Székesfehérvár), Abonyi István, Merényi Lajos (Budapest), Demeter Konrád (Lipótvár), Réti Rikárd (Bazin), Kovács Gábor (Favérth) és rovatvezetőnk.

Két vegyeszi vélemény!

I. Bizonyítvány.

Ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla budapesti gyógyszerész ur által forgalomba hozott DIANA sósborszeszt megvizsgáltam és megállapítottam, hogy az az egészségre ártalmatlan alkatrészeket nem tartalmaz. A vegyi összetétel szerint, vízzel hígítva belsőleg és változatlan alakban külsőleg, a legjobb hatású gyógyszeres sósborszesznek tekintem ki.

Budapest, 1907. március hó 12.

Dr. Telbisz János

kir. kereskedelmi törvényszéki hites vegyész.

II. Bizonyítvány.

Alólirott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla gyógyszerész ur, budapesti lakostól eredeti palackban bemutatott Diana-sósborszeszt megvizsgálva, azt kellemes illatu, ártalmatlan, éterikus testekkel kevert, borszeszes sóoldatnak találtam, amely kisebb mennyiségben (cseppekben) avagy vízzel hígítva belső, továbbá változatlan alakban külső használatkor ártalmatlan vagy mérgeges anyagokat nem tartalmaz, miért is ugy belsőleg mint külsőleg alkalmazható sósborszesznek minősítendő és így mint háziszer, annak forgalombahozatala kifogás alá nem esik.

Budapest, 1907. III. 5.

Nyilvános vegykísérleti állomás

Dr. Neumann Zsigmond m. p.

kir. keresk. és váltótörvényszéki hites vegyész

Esténként

miért használják oly előszeretettel a

DIANA sósborszeszt

minden házbán?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, festileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól masszírozza be magát a

DIANA sósborszeszszel

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek miáltal felrisszál az egész szervezet.
Mert a nyomott kedélyhangulatra nagyon kellemesen hat.
Mert az általános gyengeséget rögtön megszünteti.
Mert a has masszírozása által a széklet teljesen rendbe jön.
Mert bágyadság a homlok bedörzsölése által végképen elmúlik.

Aki egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, írnak; rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel

mely a fájdalmat már a masszírozás alatt szünteti meg

Egyedüli készítő:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana sósborszesz	Egy nagy üveg Diana sósborszesz	Egy legnagyobb üveg Diana sósborszesz
40	1.-	2.-
fillér	korona	korona

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a valódi, amely üvegen látható felülőn a két szó

DIANA-SÓSBORSZESZ.

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1907. július 14-én.

Nemzeti Színház

Zárva

M. kir. Operaház

Árva

„Színház”

Árva.

Apollo színház

Telefon 69-80.

A sajtó hatása. A hős. Az ellopott dísznő. A hamisítva belsőleg átáru gyógy.

A gonosztevő.

Szenzációs Észak-Amerika életkép. Kezdeté 8 órakor

Királyszínház

Göre Gábor Budapestön.

Látványos fővárosi életkép, enekol és táncszíni, 9 képben. Irta Voró György.

Göre Gábor, Németh Fedák S., Lepoldi László, Szirmai István, Tóth Árpád, Tárnoki L., Bütyök Elvira, Stancz Szentgyörgy, Francia Szegedi L., Kálisa cigány Csizsár, A szanatórium igazga. öje Papp Sarolyás Vágó, Hudi Rákai, Hangszergyáros Körmond, A lisztos bohóc Z. Molnár, A cilindres bohóc Farnai

Népszínház

Zárva

Cirkusz Beketow

Városi színház.

Ma vasárnap július 14-én

2 nagy ünnepi előadás 2

d. u. 4 este háromnegyed 8 órakor. Mindkét előadásban egyenlő nagy műsor az eredeti színt

Csunguz csoport fellépte.

Miért nem keressük a

Nagy Bajor Söröcsarnokot

Ahol ebédre 4 tálat étel 25 krajczárért kapható, s amely napi váltakozással a következők közül áll: ugyanis 1 leves, 1 machaus, 1 főzelék feltéttel 1 tésztás és egy kenyérral mindössze csak 25 kr. előzékeny női kiszolgálás mellett, továbbá frissen csapott sörök minden időben poharaként 8 és félliteres korsóknál 12 kr. Erdélyi bor literje 40 kr. Havi abonansoknak ebéd és vacsora 12 forint. Tessék próbát tenni, biztosan meg lesz elégedve, Ebédidő tél 12-től 3-ig. Számos látogatót kér tisztelettel

Hersch Samu

nagyvendéglős és szállodás, több elsőrangú különítettség tulajdonosa.

Előzetes jelentés!

A „Chikágó” mozgó fényképszínház

„István-ut 39. (Aréna-ut mellett) .:

folyó hóban megnyílik.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 22. sz. ahol szemüvegek és látáseszközök is legelőnyösebben kaphatók. Innyen árleszérék bérmentve

Toch Manó

arany, ezüstműves és ékszerész.

Saját készítményű arany, ezüst- és ékszerárak. Budapesti, V., Városház-utca 10.

Az udvarban balra átjáróház a Koronaherceg-utca felé.

Elvállalok mindennemű arany-, ezüst-ékszermunkák készítését és javítását. Drágakövek foglalását elvállalom.

Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

WEIGL-FÉLE

KIRALY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és k színházban.

WEIGL JOZSEF

bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt-Budró

Iroda és vevőérképviselőség: KALLAI JENŐ

Budapest, Dávid-utca 1. sz.

Világhírű ásványvíz

VICHY

forrásból. A francia állam tulajdona. A rendelő orvostól mindig megkérzendő, hogy a Célestins, Grand-Grille, Hopital három forrás közül melyiket kelljen használni. Kapható minden gyógyszerárban és ásványvízkereskedésben. Főraktár: Edaskny L., Budapest, Erzsébet-tér 8.

a záró kupak és címke, az illető forrás nevével tartalmazza.

ZEPHIR BLOUSE

3.- 350 és 4.- frtért mérték után is megrendelhető

Redlich J. Lipót

uri és női-divat áruházában

VI., Andrassy-ut 58.

Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

Férfi anyag szélvédővel, 275 cm. ... frt 2.75

Női anyag szélvédővel, 275 cm. ... frt 2.80

GIMBALOM

KEDVELOK MIELÖTT BARNOL, IS VENNENEK KERJENEK ARJEGYZEKET

VARGA ÁRPAD

HANGSZER GYÁROSTÓ

MAKO

RÓZSATEJ

kittinó teint-ápolószert 2 K. balzsamszáppan hozzá - 60

OSAN kittinó fog ápoló szájvíz 1 K 76 fill. Fogpor - 88 K.

TANNINGENE

legjobb hajfestőszert 5 kor.

ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallisbng. 5. Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01.

szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, VII., Hungaria-körút 9: szám, az István-ut torkolatánál.

Legmodernebb berendezésű nyílt épít magánygyógyintézet székeszéli, női és belsőbajok részére. - Vizgyógyintézet bejáró betegok részére. - Villamos fény-, szén-sav- és napfürdők. Svéd gyógytornaoszt. - Röntgen. - Nagyon mérsékelt árak. - Állandó orvosi felügyelet. - Kittinó ellátás.

Karsai Feri

női kalap-különlegességok divattörme

Budapest, IV., Párisi-utca 3.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát eredeti párisi, francia és angol kalapkülönlegességeit.

Vidékre választékot szivesen küldök.

Szájpadlás nélküli

higyenikus légszivőkamarás fogsorok.

A modern fogtechnika legnagyobb vívmánya. Bár ki nél nagykorúban alkalmazható még akkor is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér sincs már a szájban. Azonnal megszükhathó és rugóra kitűnő. A fent említett fogor saját találmán em. Készítök saját módszerem szerint ki nem vehető 22 és 24 karátos arany hidakat stb. 10 évi jótállás.

Guttermuth János műfo-specialista,

a szájpadas nélküli hig. légszivőkamarás fogorok és hig. fogkefo stb. feltalálója.

Budapest, VII., Eröss-tér 20. I. em. 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni mert kellőn vagunk a házban. Válaszholgog.

Ujdonság!

Amerikai iker fagylatróp. Egyszerre kétféle ígylalt és jegeskávé vagy párisi készíthető. Keresés egyszerű, kényelmes. Működése gyors és könnyű, kiállítás erős és tartós. Nélkülözhetetlen minden háztartásban, cukrászdában, kávéházban és vendég lóban.

Liter tartalom 2 8 4 6 8 10.- 12.50 15.- 20.- 25 fill.

Leírás és használati utasítás, valamint nagy képm. nyári árjegyzéket kívántra ingyen és bérmentve küld.

Kertész Tódor

Budapest, Kristóf-tér.

Ingóságokat,

butorokat beraktározzunk, kívántra azokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugyszintén mindennemű költöztetést jutányosan elvállalunk.

Ifj. Braun Testvérek.

József-körút 78. Telefon 86-19.

Michelstädter Utóda

Óskó Géza

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 3. sz.

Cipőkülönlegességei,

Ás zabottárak talpa véssé.

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérletetők

Keresztély

hírneves

zongoratermben

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Gummi és halhólyagokról

árjegyzéket küld ingyen és bérmentve az

„Ideál” kótszer

gyári raktár

BUDAPEST,

VII., Rákóczi-ut 72. (félem.)

Ezen hirdetésre való hivatkozás esetén

20 százalékos engedmény.

Külön női kiszolgálás.

SZÍNHÁZAK.
 Vasárnap, 1907. július 14-én
Magyar Színház **Varosligeti Nyári Színház.**

Zárva.
 Délután fél 4 órákor

Főv. Nyári Színház
 —
 Délután 3 órákor

A drótostot
 —
 Este fél 8 órákor

Az ember tragédiája
 Dramai költemény szakaszban
 Irt: Madách Imre. Színe alkalmazzák: Paulay Ede, Zenejétszer. zetter: Erkel Gy.

Műsor.
 Hétfő: Az ember tragédiája.
 Kedd: Janos vilcz.
 Szerda: Gül Baba.
 Csütörtök: Az ember tragédiája.
 Péntek: Az ember tragédiája.
 Szombat: Gül Baba.
 Vasárnap: Rip van Winkle.
 Este: Gül Baba.

Ugyanaz.
 Este fél 8 órákor

Óránia Színház
 —
 Zárva

ŐS-BUDAVARA
 Friedmann Adolf igazgató.
 Ma, vasárnap, július 14-én.
 Belépődíj d. u. 3-tól este 9-ig 60 fill. azontúl 1 kor.
nagy francia ünnepély
 A régi és jelenlegi Páris július 14-én. XIV-ik Lajos és Napoleon udvara. Pompadour asszony és kíséretének bemutatása díszmenetben stb. stb.

Délután nagy gyermekünnepély.
 A nagy varielő színpadon két nagy díszelőadás. Délután 6 órákor fél helyárral és este fél 10 órákor rendez. helyárral. Fellepek:

JOHNSON és DEAN
 és az összes világhíri attrakciók.
PARISIANA
 Henry Lavaden szenzációs műve. **AZ AGY.**
 Párisi hipodrom Moulin Rouge. Uj Monte Carlo. Fontaine Lumineuse. Souvenir stb. Kaprázatos tüzijáték Gyémánt arany és ezüst és a Champ Eliseen. Kedvezményes jegyek az összes toszáczken kaphatók.

Bus szalmaözvegyek
Steinerhez jöjjetek!
 Ott kincset ér minden falat
 Teréz-körút 3. szám alatt.

Erdélyi minta-vendéglő
 Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett.)
 Egész éjjel nyitva! — Minden időben triss meleg ételek.
 — Kői kiszolgálás! — Kellemes szeparék! — Az éjjeli világ találkozó helye!

Előre haladt idény folytán
 folyó hó 11-től 20-ig

15000 mtr legújabb divatu délainek mtr.-kint	32 kr.
16000 < színtartó zseferek	34 <
18000 < < batistok	42 <

500 darab himzöt önz darabja 1 forint 55 krajczár.
 Mosó és szövetmaradékok igen jutányos árban kaphatók
ROSENBERG ÉS QUITT
 női divat vászon- és szőnyeg-áruházában
BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 32. sz.
 Al. pítatott 1295. Telefon 528.

A legújabb rendszerű Hangszer-Hitelosztály
 megnyit,

mely minden hitelképes vevőnek alkalmat ad megszerezni a zongorát részletfizetésre vagy, ha a zongorát egy előző bank kifizeti és a vevő a banknak marad adós, anélkül, hogy a részletfizetéseknél szokásos 60-80%-os árfelmelést volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mintha közpénzfizetés mellett vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianót, de harmoniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert

Reményi Mihály
 általában a legrövidebb kiszolgálást előnyös magyar hangszertelepe
 Budapest, Király-utca 58. sz.
 Telefon 87-84
 Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérésre.

Vadászok figyelmébe!
 Tulhalmozott raktár miatt 20% engedmény.

1 kétsővű lancaster fegyver azelőtt 40 K, most 33 K
 1 kétsővű lancattos, kakas között kulcsossal, azelőtt 50 K, most 40 K
 1 kétsővű lancattos, kakas között kulcsossal, ezüst betéttel, kis alsó kulcsossal, levehető elő-agglyal, azelőtt 70 K, most 50 K
 1 buldog revolver azelőtt 7 K, most 6 K
 Szállítások csakis utánvétellel kapható.

Földesi L. Budapest, Rákóczi-ut 6. sz.

Veszek zálogcédulákat
 elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED EKSZERKERESKEDO
BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarok

! INGYEN!
 és bérmentve küldi a
Párisi Nagy Áruház
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
 képes nagy árjegyzékét
 mindenkinek, ki ezt egy levelezőlapon kéri.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt
 gabona- kazal-
 burgonya- repce-
 faszén- behordás-
 gyepje- rostaalj-
 waggon-
Zsák Ponyva

Kötetek, zsák-zsinokok, lópokróczok.
 — «HUNGÁRIA» kettős kézi kővekotelek fávéggel. —
NAGEL ADOLF
BUDAPEST, Arany János-utca 10.
 Bűrpórvizim: NÁGELA Budapest. Vidéki telefon: 55-53

Egész finom
uri öltönyök és felöltők
 elsőrangú hazai és külföldi kelmékből
 mérték után **40 és 50 koronáért**
Mechlovits és Fái törv. bej. cég.
 Budapest, V., Váci-körút 76 szám.
 Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját műhely. — Vevőink ruhatárát egész évben rendben tartjuk.

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árúsítása
Bachruch A. Cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüsttárgyára.
 IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
 1908. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árúsítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bőjariat földszint.)
 E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztal-éssz, tálak, fényűzősi cikkek, evészokor stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árákon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

A világ legjobb sérvkötőit, haskötőit, mülábat stb.
 készít a külföldi első specialistánál tanulmányozott orvosi műköszerezés
Vitaricus Béla
 Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.
 Nem Ulet. Bent az udvarban földsz. 5.

Kirándulás Balatonra.
 Hogy a székesfőváros közönsége a Balaton és a balatonmenti fürdőhelyeket olcsón és egy-egy ünnepnap kirándulás keretében is felkereshesse, a déli vaspályatársaság július és augusztus hónapokban minden ünnep-és vasárnapon Budapestről Balaton-Szt.-Györgyre és vissza külön vonatokat jatart, melyek I., II. és III. oszt. kocsikat visznek. Ezen vonatok Budapest déli vaspályaudvarról minden ünnep-és vasárnapon reggel 5 óra 50 perczkor indulnak, Siófokra d. e. 8 óra 29 perczkor és Balaton-Szt.-Györgyre 10 óra 28 perczkor érkeznek. A visszautazás Balaton-Szt.-Györgyről este 6 óra 45 perczkor és Siófokról este 8 óra 35 perczkor, a megerkezés Budapest d. v.-ra pedig este 11 óra 30 perczkor történik, úgy hogy a kiránduló közönség majdnem az egész napot a Balaton kies partjain töltheti. E vonatokhoz rendkívül mérsékelt menetérti jegyek, egy napi érvényességgel adatkak ki, így például egy menetérti jegy Budapestről Siófokra és vissza az I. osztályban 10.10, a II. osztályban 6.70 és a III. osztályban 4.20 koronába kerül.
 A különvonatokhoz a Kálvin-térről 4 óra 50 perczkor reggel külön villamos kocsik indittatnak a Margit-hidat a déli vasut indóházaig.

Balaton kirándulási jegyfűzetek.
 A balaton, nevezetesen a siófoki és balatonfüredi kirándulások megkönnyítése és olcsóbbá tétele céljából a múlt évben életbe léptetett u. n. kirándulási jegyfűzetek árait ezidén lényegesen lezállították.
 Ezen jegyfűzetek, amelyek július és augusztus hónapokban lesznek kiadva, magukban foglalják az egy napi kirándulásra szükséges vasuti és hajózási jegyeket, élelmezési szelvényeket és fürdőjegyet. Ily fűzetek a déli vasut pályaudvarán a személypentzárnál, a déli vasut városi irodájában (Nádor-utca 16.), a Pollák B. és társaiéle szállító czégnél (Sas-utca 16.) és a menetjegyirodában (Vigado-tér és Royal-szálló) kaphatók.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forintról
 kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 agy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó-és tükör márvánnyal 180 ft., 1 kádfőző, 1 kádfőzőszék, 6 ebéd-lőszék, 1 szőnyegdiván, 180 ft., 1 kanapé, 1 fotel, 1 íróasztal, 2 szék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol, és tükör galériamegy vagy pilései bevonva 110 ft. Nagyobb és finomabb berendezések, valamint nagyon olcsó árakért, nagy válmint egyes lasztékban.
NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butoraktár
 Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szereosan-utca sarok
 265 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bélyeg beküldése ellenében megküldjük.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK. NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERÉSZ-ÉS MŰORÁSZ-üzletében szerezhethők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Szalloda
 Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”
 BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
 Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé.
 2 percműre az Operától és Kärntnerstrassétól.
 Világos szobák. Világos szobák.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

2355/G. sz.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára az 1908, 1909 és 1910. évben szükséges papírneműek, levélborítékok és különféle irodai anyagok szállítására nézve ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

Az ajánlatok f. évi augusztus hó 22. déli 12 óráig a cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság üzemeltetőségénél (Budapest, Mészáros-utca 19. sz.) benyújtandók, megjegyezvén, hogy ugyanottan az anyagszerkezelőségénél az általános és különleges feltételek, a választott bírósági rendtartás és az ajánlathoz használandó szükségleti kimutatás, illetve árjegyzéki füzet megszerezhető és a szükséges anyagok mintái is megtekinthetők.

Budapest, 1907. évi július 15-én.

Az üzemeltetőség.

Midennemű férfi és női

nemi betegségek

ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujaker (Syphilis és férfigyengesség impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrásy-ut 13. sz.

Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levelekre válaszol, ETŐZSZEKÉRI GONDOSKODIK. Levél útján is biztos siker.

Déli vasut.

A folyó évi május hó 1-től érvényes új balatonföldi fűrdőútdíjzabab mindazon menetkedvezményeket tartalmazza, amelyek a balatonmenti fűrdőhelyek látogatóinak az előző évben rendelkezésére állottak. Ilyenek: 1.) Az egész fűrdőútdíjnyre, azaz f. évi szeptember hó végéig érvényes menettéri jegyek, még pedig Budapest d. v., Budapest keleti pályaudvar, Székesfehérvár, Nagy-Kanizsa és Csáktornyaóral a balatonmenti állomásokra és vissza. (2.) Egy napra érvényes menettéri jegyek a balatonföldi állomások egymásközi forgalmában. 3.) Szintén egy napig érvényes, rendkívül mérsékelt menettéri-jegyek a július és augusztus hónapokban ünnep- és vasárnap közlekedő különvonatokhoz a balatonföldi fűrdőhelyekre és vissza. 4. 20 menetre szóló bérletjegyek Budapest d. v., valamint Siófok, Balaton-Földvár, Boglár és Fonyód-fűrdőtelep közti forgalomban. 5.) Időleges jegyek é. p. egy óra szólók, vagy pedig az egész fűrdőútdíjny tartamára szólók, Budapest d. v. és Siófok, továbbá Budapest d. v. és Balaton-Földvár közti forgalomban. 6.) Hajómenettéri jegyek, melyek az 1, 3 és 4. alatti menettéri-jegyekkel kapcsolatosan adatk ki, végül 7.) Az utipodgyász közvetlen továbbítása, mely küldemények Budapest d. v. és Budapest keleti pályaudvar állomásokon kívül a déli vasut városi irodájában (V. Nádor-utca 16) valamint a déli vasut szállítójanál (Pollák B. és társa, V., Sas-utca 16) is közvetlenül feladhatók. Az utóbbi szállító-czég egyúttal ily podgyász-küldeményeknek a lakásokból való elhoztaláról, valamint a megkerkező podgyásznak hazhoz való szállításáról is gondoskodik.

Teljes közlőműberendezések

valamint egyes alkotórészek. Gyűrtéskenés, valamint Reller-rendszerben

IPAR- és MEZEI VASUTAK

m. p. sínek, kocsik, váltók, fordítók, kocsivaskatrések stb.

Motorok és lokomobilok

benzín-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Miami és réglagyári cikkek

valamint szerszámok, szerszámok, vas- és gépazakmabell cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszereztetők

SCHLESINGER ALAJOS-nál

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 30. SZÁM,

GYÖRI-UT 7
TELEFON 66-67

Igen tisztelt Rogátsy ur,
A „pipere borax” dobozban
van ma egy valódi arany kincs.
lak lakoltam. hisz nagyon sok
dobozsal elhasználtam, de kincs
egyben sem volt. henn-e kivétel.
böl került belé? kives felvi-
lágosítását várja, üdvözléssel

Fedák Sári

907. VII. 2.

Nem tévedés — csak véletlen!

Hogy az elismert és közkedvelt **ROGÁTSY-féle MAGYAR PIPERE-BORAX** arc-, kéz- és testápoló szer tisztelt vevőinek kedves meglepetést szereztünk, minden **250-ik** dobozba egy **ezüst**, minden **1000-ik** dobozba egy **ARANY** díszkanalat ajándékkal becsomagoltunk.

Hogy **FEDÁK SÁRI** igen tisztelt művész a kedvező véletlen folytán szintén egy **ARANY** kanalat talált, annak csak örülünk, mert ezáltal a **Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX** egy hű és állandó vevője kellemes meglepetésben részesült. Még nagyon sok vevőnk abba a helyzetbe jut, hogy értékes ajándékunkra fog találni.

A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX árai:
30 és 75 fill. 10 nagy doboz vidékre bérmentve. Kapható minden gyógytárban drogériában stb.

Egyedüli készítője: **ROGÁTSY KÁLMÁN** drogeria Budapest, Rákóczi-ut 10. sz.
Csak a **ROGÁTSY** névvel valódi.

BUTOR
Kézpénzért vagy részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU és FUCHS testvérek
Budapest, VI., Terész-körut 8F. sz
Telefon 88-59.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat
megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. czég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körut 17. szám.
Fővilágosítás díjlan. 25378 TELEFON 24-20.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint húgyszó és hólyagbajok, húgyszószűkítések, vizelet zava-
rok, éjjeli magömlések, széklet és bujakeros bántalmak (syphi-
lis), az öntetkezés utáni lágytűt felálló idegbajok, korai férfi
erő elgyengülés, bármily békítések stb. nőknél fehérlojás
meh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigo-
ruan tudományos és lelkiismeretes gyóymódtánál
fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. orvosi főorvos országos hírt és a legújabb sz-
évo fennálló rendülé intézetét
udapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
Kezelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyszó és hó-
lyag bajok vizsgálatá villamos húgyszóútkör segélyével.
Videkilek levelekre kimerülő választ és szakzsord tanácsot nyer-
nek, gyóyszerről gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

6 évi jótállással 6
ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
CEKELY
RÉSZLET-
FIZETÉSRE.
KOCH J.
BUDAPEST,
IX., FERENCZ-KÖRUT 41. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. Csekely részletfizetésre.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnőnek elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Erősítés és erőtöbblet czéljából használják az összes turisták, kerekpárosok és lovagok turák után.

Ara 1 egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20

KWIZDA-FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRÁKBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen esbérmentve küldetik.

Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-út 26.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első es. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjára uspon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Nagymaros között.

Indulás Budapest—Petőfiteről	8:00 órákor délelőtt és	2:30 órákor délután
„ „ —Battyhánytérrel	8:05 „ „ „	2:35 „ „
„ „ —Obudáról	8:20 „ „ „	2:50 „ „
Erkezés Vácra	10:00 „ „ „	4:30 „ „
„ Nagymarosra	11:00 „ „ „	5:30 „ „
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 „ „ „	8:00 „ „ este
„ „ Vacról	12:15 „ „ „	8:45 „ „
Erkezés Budapest Obudára	1:10 „ „ „	9:40 „ „
„ „ Battyhánytérre	1:25 „ „ „	9:55 „ „
„ „ Petőfiterre	1:30 „ „ „	10:00 „ „

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:
 Budapestről—Vácra vagy megfordítva I. hely —40 fillér, II. hely —30 fillér
 Nagymarosra „ „ I. „ —1.—, II. „ —70 „
 Vacról „ „ I. „ —80 „, II. „ —40 „

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonaszültek és katonai hivatalnokok az I-ső osztályon féláron, katonák (legénység) II. osztályon féláron; a megy. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet és téli-jegyek szólnak ki:
 Es pedig: Budapestről—Nagymarosra és vissza I. hely 1.50 fill. II. hely 1.20 fillér
 Vacról— „ „ „ „ I. „ —90 „, II. „ —75 „

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátot termes gőzös közlekedik, melyen a közönség első osztályban is utazhat. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal és pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrad között csavargószos közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötő helye felett van. Ha a járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán érde est fog közölni.

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka:

Divatos, könnyű, angol bélésselküli sacco-öltöny 50,40,
36-os K 29.—
Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes „ 24.—
Lüsterkabát irodai célokra „ 6.—
Mosóöltöny „ 10.—
Fehér nadrág. „ 6.—
Tennis-nadrág „ 9.—
„Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 cm széles táskában „ 21.—

csak a

KOCH

Testvéreknel, Budapest, legnagyobb férfi-, nő- és gyermekruha-áruháza Károly-körút 26.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

Magyarországi vezető képviselőtől:

NEY és EPSTEIN cégétől, BUDAPEST, VI. Pódmányos, 4.

Képviselet minden városban keresztnél.

ÁRJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkesztéseket eszerelőpen átvesszünk.

Legjobb..... Legjobb..... Legolcsóbb.....

PAP PAP PAP

LAN LAN LAN

Osszesuktható vaságy kivételül 3 matraccal 10 fill.

Sodronyágybetétek méret szerint 5 fillértől feljebb.

GICHNER JÁNOS

ágynevelő réz- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.

Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-út 66. sz.
Gyár: Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bárkinek ingyen esbérmentve küldök.

Gyermekágyak nagy választékban. Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszadom.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készítesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.

Budapestben.

VADASZFEGYVEREK

Elsőrangú

Amerikai • Lüttichi • Suhl • Weiperti gyártmányok.

KEPESFEGYVERÁRJEGYZÉK INGYEN ESBERMENTVE

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, Rákóczi-út 30. szám.

HAVI

reszletfizetésre.

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter.

64047. szám, II—1.

Lóárverési hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesből az alább felsorolt loanyag foivó évi július hó 24-én, esetleg folytatólag július hó 25-én árverés útján a helyszínen eladásra kerül és pedig:

42 darab	3 éves	herélt
27 „	2 „	„
5 darab	4 éves	kancza
39 „	3 „	„
7 „	2 „	„
31 „	anyakancza	
18 „	használati ló és	
13 „	2 éven aluli herélt s kancza csikó.	

Az árverés kezdete reggel 9 órákor.
 Az árverési feltételek a helyszínen fognak a közönségnek tudomására hozatni.

Budapest, 1907. július hó 4-én.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter.

Budapest nyugoti pályaudvar Párkány-Nána és Párkány-Nána Budapest nyugoti pályaudvar között közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.
 Érvényes 1907 május hó 1-től.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTÁK.

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA, KRISTÓF-TÉR 2

TAN- és NEVELŐ INTÉZET

NYILVANOSÁGI JOGGAL

Budapesten, V. ker., Hold-utca 19. szám.

Az intézet 30 év óta áll fenn

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelő-intézetében, amely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember elsején kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek beltek, félkosztosok és bejárók. Ertesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály

igazgató.

Az egész országban mindenütt kapható.

A MÜLLER J. L.-féle

Kaliptras

LEGJOBB FOGPEP

felülmúlhatatlan, a fogakat fehériti és épen tartja. Kis tubus 50 filler, nagy 1 korona.

MÜLLER J. L.

4 k. utcai épület
Bépest, Kristóf-tér 2.
Mindenképpen kapható.

ABBAZIA

GRAND HOTEL BRISTOL

Újnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva, Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek, Pompás kilátás a Quarnero egész vidékeire.

A Bristol-szálloda igazgatója

RUDOVITS W.
tulajdonos.

Hollandi

életbiztosító részvénytársaság.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

MAGYARORSZÁGI IGAZGATÓSÁG:

BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-UT I.

Az 1905-ik év végén:

a biztosítások összege a 300,000.000 K-át meghaladta:

a díjtartalékok összege: 86,846.253-34 K.

A díjtartalék az összes bevételeknek 50-17,0%-át teszi.

Liberális feltételek.

Legolcsóbb díjak.

Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a társaság hivatalnokai, valamint képviselői az ország egész területén.

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

**Gazdasági gépek
árjegyzékét**

Levélcím.

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék,
vetőgépek,
gőzcseglők,
motorok stb.-ről.

AGRARIA